AGATOS KRISTI kolekcija

AGATHA CHRISTIE

TIS ANT NILO

AGATHA CHRISTIE

MIRTIS ANT NILO

LEIDYKLA

VILNIUS

UDK 820-3
CH 525

AGATHA CHRISTIE

DEATH ON THE NILE

Iš anglų kalbos vertė
Rasa KIRVAITYTĖ

ISBN 9986-833-04-3

TURINYS

I DALIS

ANGLIJA

1 SKYRIUS

Linetė Ridževei!

– Tai ji!– pasakė misteris Barnebis, baro "Trys Karūnos" savininkas.

Jis kumštelėjo savo draugą.

Du vyrai išsprogino apvalias akis ir prasižiojo.

Didelis raudonas "Rolsroisas" sustojo prieš vietinį paštą.

Iš jo iššoko mergina be skrybėlaitės, apsivilkusi iš pažiūros (bet tik iš pažiūros) paprasta suknele. Maltone prie Voudo retai galėjai pamatyti auksaplaukę merginą su tokia puikia figūra ir tiesiais valdingais veido bruožais.

Greitais ryžtingais žingsniais ji nuėjo į paštą.

– Tai ji!– vėl pasakė misteris Barnebis.

Paskui tęsė tyliu pagarbiu balsu:

– Milijonierė... Ruošiasi išleisti tūkstančius šiai vietai. Čia bus baseinai, itališki sodai, šokių salė, o pusė namų bus nugriauta ir perstatyta...

– Ji įneš pinigus į miestą,– pasakė jo draugas, liesas, ligūstas žmogelis. Jo balsas buvo pavydus ir priešiškas.

– Taip, Maltonui prie Voudo tai išeis į naudą,– sutiko misteris Barnebis.– Puiku.

Jis tiesiog švytėjo iš džiaugsmo.

– Tai mus visus gerai pašokdins,– pridūrė.

– Bet ne taip, kaip sero Džordžo laikais,– įsiterpė antrasis.

– Todėl, kad jis uždirbdavo iš arklių,– nuolaidžiai pasakė misteris Barnebis.– O laimė jam visada atsukdavo nugarą.

– Kiek jis gavo už viską?

– Kiek girdėjau, šešiasdešimt gabalų.

Liesasis švilptelėjo.

Misteris Barnebis tęsė triumfuodamas:

– Ir kalbama, kad ji išleis dar šešiasdešimt tūkstančių, kol viskas bus baigta!

– Po galais!– šūktelėjo liesasis.– Iš kur ji gavo visus tuos pinigus?

– Girdėjau, kad iš Amerikos. Jos mama buvo vienintelė kažkokio milijonieriaus duktė. Visai kaip kine, ar ne?

Mergina išėjo iš pašto ir įlipo į mašiną. Liesasis lydėjo ją akimis, kol ji pranyko.

– Visa tai man atrodo labai neteisinga,– sumurmėjo.– Ta jos išvaizda. Pinigai ir išvaizda – to jau per daug! Tokia turtinga mergina neturi teisės taip gerai atrodyti. O atrodo ji gerai... Ši mergina turi viską. Tai nesąžininga...

2 SKYRIUS

Ištrauka iš laikraščio "Daily Blague" kronikos:

Tarp vakarieniaujančių pas "Chez Ma Tante" pastebėjau gražiąją Linetę Ridževei. Ji buvo su gerb. Džoana Sautvud, lordu Vindlešemu ir misteriu Tobiu Braisu. Mis Ridževei, kaip žinoma, yra Melhišo Ridževejaus, kuris vedė Aną Harc, dukra. Iš savo senelio Leopoldo Harco ji paveldėjo milžinišką palikimą. Nuostabioji Linetė yra šių metų sensacija, ir sklando gandai, kad greitai gali būti paskelbtos jos sužadėtuvės. Lordas Vindlešemas tikriausiai sužavėtas!*

---

* "Pas mano tetą" (pranc.)

3 SKYRIUS

Gerb. Džoana Sautvud pasakė:

– Brangioji, manau, kad tai bus tiesiog nuostabu!

Ji sėdėjo Linetės Ridževei miegamajame Voud Hole.

Už lango akiai vėrėsi daržai ir sodai, už kurių plona juostele mėlynavo miškai.

– Tai puiku, tiesa?– pasakė Linetė.

Ji atsirėmė į palangę. Jos veido išraiška buvo energinga, žvali, dinamiška. Šalia jos Džoana Sautvud atrodė truputį blyškiai – aukšta, liekna, jauna dvidešimt septynerių metų moteris pailgu protingu veidu ir keistai išpešiotais antakiais.

– Tu jau taip daug padarei! Tikriausiai tau padeda daug architektų?

– Trys.

– Kas jie per vieni? Nemanau, kad kurį nors esu matęs.

– Jie visai neblogi. Kartais atrodo gana nepraktiški.

– Brangioji, tu greitai tai sutvarkysi! Tu pati praktiškiausia būtybė!

Džoana paėmė perlų vėrinį nuo tualetinio stalelio.

– Manau, jie tikri, ar ne, Linete?

– Aišku.

– Tau "aišku", brangute, bet daugumai žmonių tai tik geresnė ar blogesnė imitacija. Mieloji, perlai tikrai neįtikėtini, o dar taip puikiai parinkti. Jie turėtų būti verti milijono!

– Ar tau jie neatrodo truputį vulgarūs?

– Ne, visai ne. Tai grožio įsikūnijimas. Kokia jų vertė?

– Apie penkiasdešimt tūkstančių.

– Krūva pinigų! Ar tu nebijai, kad juos pavogs?

– Ne, aš visada juos nešioju. Pagaliau jie apdrausti.

– Ar tu neleistum man jų panešioti iki vakarienės, mieloji? Tai mane taip sujaudintų.

Linetė nusijuokė.

– Jei tik nori...

– Žinai, Linete, aš tau iš tiesų pavydžiu. Tu turi tiesiog viską. Tu esi nepriklausoma dvidešimtmetė, turi begales pinigų, puikią išvaizdą, nuostabią sveikatą. Tu netgi esi išmintinga! Kada tau sukaks dvidešimt vieneri?

– Kitą birželį. Ta proga surengsiu šaunų pilnametystės vakarėlį Londone.

– O tada tekėsi už Čarlzo Vindlešemo? Tie baisūs liežuvaujantys žurnalistai dega iš smalsumo. O jis ištties baisiai atsidavęs.

Linetė truktelėjo pečiais.

– Nežinau. Aš visai dar nenoriu tekėti.

– Teisingai, mieloji! Po vestuvių viskas pasikeičia, ar ne?

Šaižiai suskambo telefonas. Linetė nuėjo prie jo.

– Alio?

– Skambina mis Belefort,– pasakė liokajus.– Ar man jus sujungti?

– Belefort? O žinoma, taip, sujunk mus.

Pasigirdo trakštelėjimas, po to žvalus, švelnus, kiek uždusęs balsas:

– Alio, ar tai panelė Ridževei? Linete!..

– Džeke, mieloji! Aš jau šimtą metų apie tave nieko negirdėjau!

– Žinau. Tai siaubinga. Linete, aš baisiai noriu tave pamatyti.

– Brangioji, gal tu gali atvykti čia? Apžiūrėsi mano naują žaisliuką. Trokštu jį tau parodyti.

– Kaip tik tai ir noriu padaryti.

– Gerai, šok į traukinį ar į automobilį.

– Gerai, šoksiu į savo suklerusią dvivietę mašinėlę, pirktą už penkiolika svarų. Kartais ji puikiai važiuoja. Bet tai priklauso nuo jos nuotaikos. Jei aš neatvažiuosiu iki pavakarių, žinok, kad jos nuotaika bloga. Iki, brangute.

Linetė padėjo ragelį ir atsisuko į Džoaną.

– Tai mano sena draugė, Žaklina de Belefort. Kartu buvome Paryžiuje, vienuolyne. Jai tada baisiai nesisekė. Jos tėvas – prancūzas, grafas, o mama – amerikietė, pietietė. Tėvas išėjo pas kitą moterį, o jos mama prarado visus savo pinigus per Vol Strito bankrotą. Džekė liko visiškai sugniuždyta. Nežinau, kaip ji išgyveno tuos dvejus metus.

Džoana lygino kraujo spalvos nagus su draugės dilde. Atsilošė, palenkė galvą į šoną ir atidžiai juos apžiūrėjo.

– Brangioji,– nutęsė,– ar tai nevargina? Jei mano draugus ištinka nelaimės, aš tuoj pat juos metu! Tai skamba beširdiškai, bet tai padeda atsikratyti vėlesnių rūpesčių! Jie visada nori iš tavęs pasiskolinti pinigų arba imasi madų modeliuotojo darbo ir reikalauja, kad tu nupirktum iš jų klaikius drabužėlius. Arba jie tapo ant lempų gaubtų ar šalikėlių.

– Tad jei aš prarasčiau visus savo pinigus, tu tuoj pat mane paliktum?

– Taip, mieloji. Negali man prikaišioti nesąžiningumo! Vertinu tik tuos, kuriems sekasi. Ir tu įsitikinsi, kad beveik visi taip elgiasi – tik ne visi tai prisipažįsta. Jie tiesiog sako, kad iš tiesų jiems sunku bendrauti su Marija, Emilija ar Pamela! "Vargšelė, jos rūpesčiai padarė ją tokia aršia ir keista!"

– Tu baisi, Džoana!

– Einu per pasaulį kovodama, kaip ir kiti.

– O aš – ne!

– Aišku, kodėl! Tau nereikia skurdžiai gyventi, nes gražutis pagyvenęs amerikietis advokatas kiekvieną ketvirtį tau moka milžinišką rentą.

– Ir tu klysti dėl Žaklinos,– pasakė Linetė.– Ji nėra veltėdė. Aš norėjau jai padėti, bet ji neleido. Ji išdidi kaip velnias.

– Kodėl ji taip skuba su tavimi pasimatyti? Lažinuosi, kad kažko nori. Tik palauk ir pamatysi.

– Ji atrodė dėl kažko susijaudinusi,– pripažino Linetė.– Džekė visada siaubingai impulsyvi. Kartą ji kažkam dūrė peiliuku!

– Kaip aistringa, brangioji!

– Berniukas erzino šunį. Džekė bandė jį sustabdyti. Jis nenustojo. Ji traukė jį, puolė jį, bet jis buvo už ją daug stipresnis, ir pagaliau ji išsitraukė peilį ir dūrė jam. Siaubas, koks triukšmas kilo!

– Aš manau. Tai skamba labai nemaloniai.

Linetės kambarinė įėjo į kambarį. Murmėdama atsiprašinėjimus, ji paėmė iš spintos suknelę ir išėjo.

– Kas atsitiko Marijai?– paklausė Džoana.– Ji apsiverkusi.

– Vargšelė. Aš tau pasakojau, kad ji norėjo ištekėti už vyro, kuris dirba Egipte. Ji nedaug žinojo apie jį, tad pamaniau, jog geriau įsitikinsiu, kas jis per žmogysta. Išaiškėjo, kad jis jau vedęs ir turi tris vaikus.

– Tu turi daug priešų, Linete.

– Priešų?– nustebo Linetė.

Džoana linktelėjo ir siekė cigaretės.

– Priešų, brangute. Tavo veiklumas gniuždo. Be to, tu puikiai darai teisingus dalykus.

Linetė nusijuokė:

– Ką tu, aš neturiu jokių priešų!

4 SKYRIUS

Lordas Vindlešemas sėdėjo po kedru ir atsipalaidavęs žiūrėjo į grakščias Voud Holo proporcijas. Niekas nedrumstė šio senojo pasaulio grožio. Nauji pastatai ir priestatai stovėjo už kampo. Gražus ir taikingas kraštovaizdis skendo rudeniškos saulės šviesoje. Tačiau Čarlzas Vindlešemas nematė Voud Holo. Vietoj jo jis regėjo įspūdingesnį elžbietiško stiliaus dvarą, ilgą parkų grandinę niūresniame fone... Tai jo giminės vieta, Čarltonberis, o priešais ją stovi mergina šviesiais auksaspalviais plaukais ir energingu pasitikinčiu veidu... Linetė – Čarltonberio šeimininkė!

Jis pajuto vilčių antplūdį. Pagaliau jos atsisakinėjimai nebebuvo kategoriški, priminė laiko tempimą. Ką gi, jis gali truputį palaukti...

Kaip puikiai viskas klostosi! Jis galės vesti turtingą, bet jam nereikės nutildyti širdies balso. Jis myli Linetę. Net jei ji neturėtų nė cento, jis labiau norėtų ją vesti, nei vieną iš turtingiausių Anglijos merginų. Laimei, ji yra viena iš turtingiausių Anglijos merginų...

Jis džiaugėsi puikiais ateities planais: galbūt užvaldys Roksdeilą, restauruos vakarinį sparną, ir daugiau nebereikės tokių pelningų renginių kaip medžioklė.

Čarlzas Vindlešemas svajojo saulėkaitoje.

5 SKYRIUS

Buvo keturios valandos, kai sukleręs dvivietis automobiliukas sustojo, sugirgždinęs žvyrą. Iš jo išlipo mergina – smulki liesa būtybė su tamsių plaukų kupeta. Ji užbėgo laiptais ir patraukė skambučio virvelę.

Po kelių minučių ji buvo palydėta į pailgą didingą svetainę, o į dvasininką panašus liokajus paskelbė laidotuvišku balsu:

– Panelė de Belefort.

– Linete!

– Džeke!

Vindlešemas stovėjo nuošalyje ir palankiai žvelgė į tą mažutę ugningą būtybę, kuri plačiai išskėtusi rankas ėjo prie Linetės.

– Lordas Vindlešemas – panelė de Belefort, mano geriausia draugė.

"Graži mergytė,– pagalvojo jis,– ne tiek graži, kiek traukianti tomis juodomis garbanomis ir didelėmis akimis." Jis sumurmėjo keletą taktiškų žodelių ir tada nusprendė palikti abi drauges, nenorėdamas būti įkyrus.

Žaklina tuoj pat puolė klausinėti tipiška maniera, kurią taip gerai žinojo Linetė:

– Vindlešemas? Vindlešemas? Tai tas vyras, už kurio išteki! Taip rašė laikraščiai. Ar taip, Linete? Ar taip?

– Turbūt,– sumurmėjo Linetė.

– Brangioji, aš taip džiaugiuosi! Jis atrodo mielas.

– O, neskubėk susidaryti nuomonės apie jį. Aš pati jos dar nesusidariau.

– Savaime suprantama! Juk karalienės visada ilgai renkasi savo sutuoktinius!

– Nebūk juokinga, Džeke.

– Bet tu esi karalienė, Linete! Visada ja buvai. *Sa Majeste, le reine Linette. Linette la blonde!** O aš... aš esu karalienės patikėtinė. Patikima freilina.

– Kokias nesąmones tu kalbi, brangioji Džeke! Kur buvai visą šį laiką? Tu tiesiog pradingai. Ir visai nerašei.

– Nekenčiu laiškų rašymo. Kur aš buvau? O, buvau įsikasus iki ausų. Į darbus. Negailestingus darbus su negailestingomis moterimis!

– Mieloji, taip norėčiau, kad tu...

– Paimčiau saldainiuką iš karalienės? Na, tiesą pasakius, mieloji, dėl to aš čia ir esu. Ne, nenoriu skolintis pinigų. Dar nėra taip blogai! Bet aš atvykau paprašyti labai didelės, svarbios man paslaugos!

– Tęsk.

– Jei ruošiesi ištekėti už Vindlešemo, tikriausiai suprasi.

Valandėlę Linetė atrodė suglumusi, paskui jos veidas nušvito.

– Džeke, ar tai reiškia...

– Taip, mieloji, aš susižadėjau!

– Ak, taip! Man atrodė, kad tu šiandien ypač susijaudinus. Labiau nei paprastai, nors ir taip būni labai gyvybinga.

– Būtent taip jaučiuosi.

– Papasakok man viską apie jį.

– Jis vardu Saimonas Doilis. Jis aukštas, petingas, neįtikėtinai paprastas ir berniokiškas, be to, nepaprastai mielas. Jis vargšas. Neturi pinigų. Yra iš žemdirbių, kaip jūs vadinate, bet labai nuskurdusių žemdirbių. Jauniausias sūnus, ir taip toliau. Jis kilęs iš Devonširo.

---

* Jos didenybė, karalienė Linetė. Blondinė Linetė (pranc.)

Mėgsta viską, kas kaimiška, bet pastaruosius penkerius metus praleido mieste, tvankiame biure. O dabar mažinami etatai, ir jį atleidžia iš darbo. Linete, aš mirsiu, jei negalėsiu už jo ištekėti! Aš mirsiu! Mirsiu...

– Nebūk juokinga, Džeke.

– Sakau tau, kad mirsiu! Dėl jo einu iš proto. Jis eina iš proto dėl manęs. Mes negalime gyventi vienas be kito.

– Brangioji, tu per daug tai išgyveni!

– Žinau. Ar tai ne baisu? Bet kai užvaldo meilė, nieko negali padaryti.

Ji kiek patylėjo. Jos tamsios, plačiai atvertos akys staiga įgavo tragišką išraišką. Ji suvirpėjo.

– Tai... kartais net gąsdina! Saimonas ir aš esame sutverti vienas kitam. Aš niekada taip nemylėsiu nieko kito. Ir tu privalai mums padėti, Linete. Girdėjau, kad nusipirkai šią vietą, ir man į galvą atėjo viena mintis. Klausyk, tau prireiks žemių administratoriaus, valdytojo – gal net dviejų. Noriu, kad duotum tą darbą Saimonui.

– O! – Linetė apstulbo.

– Jis turi auksines rankas,– skubiai tęsė Žaklina.– Jis žino viską apie dvarus, juk išaugo viename iš jų. O taip pat turi verslo praktikos. O Linete, ar tu duosi jam tą darbą, ką? Iš meilės man. Jei jis netiks, tu jį išspirsi. Bet jis tiks. Ir mes galėsime gyventi mažame namelyje, ir aš galėsiu dažnai tave matyti, ir viskas sode bus tiesiog stebuklinga.

Ji atsikėlė.

– Pasakyk, kad sutinki, Linete. Pasakyk. Gražioji Linete! Aukštoji auksaplauke Linete! Mano ypatingoji Linete! Pasakyk, kad sutinki!

– Džeke...

– Tu sutinki?

Linetė prapliupo juokais.

– Juokingoji Džekė! Atvežk savo jaunikį, leisk man jį apžiūrėti, ir mes apie tai pakalbėsime.

Džekė metėsi prie jos ir nesitverdama savo kailyje ją pabučiavo:

– Brangioji Linete, tu – tikra draugė! Žinojau tai. Tu manęs niekada neapviltum. Tu tiesiog pati mieliausia būtybė. Sudie.

– Bet, Džeke, tu lieki.

– Aš? Ne. Grįžtu į Londoną, o rytoj atvažiuosiu su Saimonu, ir mes tai sutvarkysime. Tu juo susižavėsi. Jis toks meilutis.

– Bet ar tu negali palaukti ir tiesiog išgerti arbatos?

– Ne, aš negaliu laukti, Linete. Aš per daug susijaudinusi. Turiu grįžti ir viską papasakoti Saimonui. Žinau, kad esu išprotėjusi, mieloji, bet nieko negaliu padaryti. Tikiuosi, kad vedybos mane išgydys. Atrodo, kad jos visada blaivinančiai veikia žmones.

Ji pasisuko į duris, kiek pastovėjo, tada nuskubėjo atgal paskutiniam greitam apsikabinimui.

– Brangioji Linete, tokios kaip tu su žiburiu niekur nerastum.

6 SKYRIUS

Mesje Gastonas Blondinas, madingo restoranėlio "Chez Ma Tante" valdytojas, nebuvo žmogus, kuris mėgtų pagerbti daugelį savo klientų. Turtingas, gražus, įžymus ir aukštakilmis veltui laukdavo pasisveikinimo ar ypatingo dėmesio. Mesje Blondinas maloningai sutikdavo svečią, palydėdavo jį prie staliuko privilegijuotiesiems ir persimesdavo su juo keliais tinkamais žodžiais labai retai.

Tą ypatingą vakarą mesje Blondinas jau tris kartus parodė savo karališką gestą – vieną kartą kunigaikštienei, kitą – įžymiam aristokratui, garsiam susidomėjimu arklių lenktynėmis, ir dar kartą – komiškai atrodančiam žmogeliui su ilgais juodais ūsais, kurio buvimas "Chez Ma Tante", pašalinio stebėtojo akimis žiūrint, turėjo neteikti garbės.

Tačiau mesje Blondinas aiškiai rodė jam neįprastą dėmesį. Nors klientams pastarąjį pusvalandį buvo sakoma, kad laisvų staliukų nėra, staiga vienas atsirado, ir dar geriausioje vietoje. Mesje Blondinas su imperatoriška išvaizda palydėjo prie jo klientą.

– Na, žinoma, jums, mesje Puaro, staliukas visada atsiras! Kaip norėčiau, kad dažniau pagerbtumėt mus savo atsilankymu.

Erkiulis Puaro nusišypsojo, prisiminęs atsitikimą, kuriame dalyvavo lavonas, padavėjas, mesje Blondinas ir labai miela ledi.

– Jūs per daug malonus, mesje Blondinai,– pasakė jis.

– O ar jūs vienas, mesje Puaro?

– Taip, vienas.

– O, puiku! Žiulis pagamins jums patiekalą, tikrą meno kūrinį! Moterys, nors jos ir žavios, turi vieną ydą: jos atitraukia mintis nuo valgio! Jums patiks pietūs, mesje Puaro, aš jums tai pažadu. Dabar dėl vyno...

Tai buvo tikras žinovų pasitarimas, kuriam asistavo Žiulis, *maitre d'hotel**.

Prieš nueidamas, mesje Blondinas stabtelėjo ir paslaptingai patildė balsą:

– Vėl kokia rimta byla?

Puaro papurtė galvą.

– Deja, ilsiuosi,– liūdnai pasakė.– Turiu kiek laisvo laiko ir dabar galiu ramiai patinginiauti.

– Pavydžiu jums.

– Ne, ne, tai būtų neprotinga. Galiu jus užtikrinti, kad tai nėra taip linksma, kaip atrodo,– jis atsiduso.– Koks teisingas tas posakis: žmogus sugalvojo darbą, kad išvengtų būtinybės mąstyti.

Mesje Blondinas skėstelėjo rankomis.

– Bet yra taip daug užsiėmimų! Yra kelionės!

– Taip, kelionės. Aš esu jau nemažai pakeliavęs. Manau, šią žiemą aplankysiu Egiptą. Ten puikus klimatas! Pabėgi nuo rūkų, pilkumos, nuolat pliaupiančio lietaus monotonijos.

– O! Egiptas,– atsiduso mesje Blondinas.

– Kiek žinau, dabar ten galima nuvažiuoti traukiniu, išvengiant kelionės jūra, na, išskyrus kanalą.

– A, nemėgstate kelionių jūra?

Erkiulis Puaro pasukiojo galvą ir nusipurtė.

– Aš taip pat,– užjausdamas pasakė mesje Blondinas.– Jūra keistai veikia skrandį.

– Bet tik kai kuriuos skrandžius! Yra žmonių, kuriems tas judėjimas visai nedaro įspūdžio. Jiems jis tiesiog patinka!

---

* metrdotelis (pranc.)

– Gerojo Dievo nesąžiningumas,– pasakė mesje Blondinas.

Jis liūdnai papurtė galvą ir pasišalino, apgalvodamas tą bedievišką mintį.

Tyliai šmižinėjantys padavėjai vikriai nešiojo klientams Melbos skrebučius, sviestą, ledo kubelius,– visokius priedus prie kokybiško maisto.

Negrų orkestras ekstaziškai skleidė keistus neharmoningus garsus. Londonas šoko.

Erkiulis Puaro žvalgėsi, fiksuodamas įspūdžius savo sistematiniu pedantišku protu.

Dauguma veidų buvo tokie nuobodūs ir nuvargę! Tačiau kai kurie iš tų tvirtų vyrų linksminosi... o jų partnerių veidai buvo kantrūs ir kupini ištvermės. Stora moteriškė violetiniais rūbais švytėte švytėjo... Storuliai neabejotinai gauna iš gyvenimo kompensacijų... Yra gyvybingi, džiaugsmingi, priešingai nei elegantiškesnės personos.

Čia sėdėjo daug jaunuolių. Kai kurie atrodė išsiblaškę, kiti nuobodžiavo, treti buvo visiškai nelaimingi. Kaip absurdiška vadinti jaunystę džiaugsmo laikotarpiu – jaunystę, labiausiai pažeidžiamą!

Jo žvilgsnis sušvelnėjo, užkliudęs vieną porelę. Jie gerai tiko vienas kitam: aukštas plačiapetis vyriškis ir liekna švelni mergina. Tie du kūnai pulsavo puikiu laimės ritmu. Laimės būti kartu tuo pat metu, toje pačioje vietoje.

Staiga šokis nutrūko. Žmonės pradėjo ploti, ir muzika vėl užgrojo. Po antrojo *encore** porelė grįžo prie staliuko, stovinčio greta Puaro stalelio. Mergina išraudusi juokėsi. Kai ji atsisėdo, Puaro galėjo stebėti jos besišypsantį veidą, nukreiptą į jos draugą.

Be juoko, jos akyse buvo dar kažkas. Erkiulis Puaro abejodamas palingavo galvą.

---

* šokio (pranc.)

– Ta mažylė per daug nuo jo priklauso,– sumurmėjo pats sau.– Tai nesaugu. Taip, tai nesaugu.

O tada jo ausis pasiekė žodis "Egiptas". Jis aiškiai girdėjo jų balsus: merginos – jaunas, guvus, arogantiškas, su švelniai skambančiu užsienietišku "r", vyruko – malonus, žemas. Jam buvo būdinga taisyklinga tartis.

– Aš nesakau "op", neperšokus griovio, Saimonai. Sakau tau, kad Linetė mūsų neapvils!

– Aš galiu ją apvilti.

– Nesąmonė – tas darbas kaip tik tau.

– Tiesą pasakius, ir pats taip manau... Aš neabejoju savo gabumais. O be to, aš labai stengsiuos – dėl tavęs!

Mergina švelniai nusijuokė. Atrodė visiškai laiminga.

– Mes palauksime tris mėnesius, kad įsitikintume, jog tavęs neišmes, ir tada...

– Ir tada aš tau po kojų paklosiu visus pasaulio turtus. O paskui nors ir tvanas!

– Ir, kaip sakiau, vyksime į Egiptą medaus mėnesiui. Po velnių brangumą! Visą gyvenimą norėjau nuvykti į Egiptą. Nilas, piramidės ir smėlis...

– Mes pamatysime tai kartu, Džeke... kartu,– kiek neaiškiai ištarė jis.– Ar tai ne nuostabu?

– Man tik įdomu, ar tau tai bus taip pat nuostabu, kaip ir man? Ar tikrai to trokšti taip, kaip aš?– jos balsas pasidarė aštrus, o akys baimingai išsiplėtė.

– Nekalbėk kvailysčių, Džeke,– skubiai ir tvirtai atsakė vyriškis.

– Man įdomu...– pakartojo mergina. Tada gūžtelėjo pečiais.– Pašokime.

Erkiulis Puaro sumurmėjo:

– *Un qui aime et un qui laisse aimer.** Taip, man irgi įdomu...

---

* vienas myli, o kitas leidžia mylėti (pranc.)

7 SKYRIUS

– O jei jis siaubingai nesukalbamas?– paklausė Džoana Sautvud.

Linetė papurtė galvą.

– O ne. Aš pasitikiu Žaklinos skoniu.

– Bet meilė akla,– sumurmėjo Džoana.

Linetė nekantriai papurtė galvą ir pakeitė pokalbio temą.

– Turiu susitikti su misteriu Pirsu dėl tų planų.

– Kokių planų?

– Dėl tų baisių nesanitariškų senų kotedžų. Paliepiau juos nugriauti, o žmonėms išsikelti.

– Kokia tu sanitariška ir visuomenininkė, brangioji!

– Jie šiaip ar taip turėjo išsikelti. Tie kotedžai būtų kenkę mano naujo baseino vaizdui.

– Ar žmonės norėjo išsikraustyti?

– Dauguma džiaugiasi. Pora, aiškūs kvaileliai, visaip trukdo. Ar jie negali suprasti, kaip pagerės jų gyvenimo sąlygos?

– Drįstu pasakyti, kad elgiesi gana savavališkai.

– Brangioji Džoana, man iš tiesų rūpi jų gerovė!

– Žinoma, brangioji. Esu tuo tikra. Priverstinė malonė.

Linetė susiraukė. Džoana nusikvatojo.

– Na, nepyk! Juk žinai, kad esi tironė. Jei nori, maloninga tironė.

– Nieko panašaus.

– Bet mėgsti, kad viskas būtų pagal tave.

– Ne visada.

– Pažiūrėk man į akis, Linete, ir pasakyk, ar nors kartą sutikai, kad kas nors būtų padaryta prieš tavo valią?

– Daug kartų.

– Žinoma, daug kartų. Be jokio konkretaus pavyzdžio. Paprasčiausiai neprisimeni tokio atvejo, nors ir labai nori, mieloji. Triumfuojanti Linetės Ridževei kelionė per gyvenimą auksiniame automobilyje.

– Manai, kad esu savanaudė?– griežtai paklausė Linetė.

– Ne. Tau tiesiog neįmanoma atsispirti. Pinigų ir žavesio efektas. Visi tau lenkiasi. Ko negali nupirkti už pinigus, tu nuperki šypsena. Rezultatas: Linetė Ridževei, Mergina, Kuri Turi Viską.

– Nebūk juokinga, Džoana!

– O ką, argi tu neturi visko?

– Manau, kad turiu... Bet tai kažkodėl skamba šlykščiai!

– Žinoma, kad tai šlykštu, brangioji! Vieną dieną pajusi nuobodulį ir persisotinimą. Bet dabar džiaukis savo triumfuojančia kelione auksiniame automobilyje! Tik man įdomu, man tikrai įdomu, kas atsitiks, kai tu panorėsi eiti gatve, kuri turi lentelę, ant kurios užrašyta: "Praėjimo nėra".

– Tai idiotiški kliedesiai, Džoana.

– Džoana prišnekėjo man visokiausių šlykštybių,– pasakė Linetė, atsisukdama į ką tik įėjusį lordą Vindlešemą.

– Ne be priežasties, brangioji, ne be priežasties,– miglotai ištarė Džoana, keldamasi nuo kėdės.

Ji paliko juos neatsiprašiusi. Pastebėjo, kad Vindlešemo akys sužvilgėjo.

Jis valandėlę patylėjo. Tada iš karto pasuko prie reikalo.

– Ar jau apsisprendei, Linete?

– Nenoriu būti žiauri,– lėtai ištarė Linetė.– Bet kadangi vis dar abejoju, tikriausiai turėčiau sakyti – ne.

Jis nutraukė ją.

– Nesakyk to. Tu turėsi laiko – kiek tik panorėsi. Bet manau, tu žinai, mes kartu turėtume būti laimingi.

– Suprask mane,– beveik vaikiškai atsiprašinėjo Linetė,– man taip linksma. Dėl viso to,– ji mostelėjo ranka.– Norėjau padaryti Voud Holą savo tikru kaimiško namo idealu ir manau, kad darau tai nuostabiai, tiesa?

– Jis gražus. Gražiai suplanuotas. Viskas puiku. Tu labai protinga, Linete.

Jis patylėjo minutėlę, tada tęsė:

– Bet tau patinka Čarltonberis, tiesa? Žinoma, jį reikia sušiuolaikinti, ir panašiai... Bet tu taip gerai išmanai tuos reikalus. Tau jis patiktų.

– Na, žinoma, Čarltonberis dieviškas.

Ji kalbėjo su entuziazmu, bet širdies gilumoje pajuto staigų virpulį. Suskambėjo svetima gaida, griaudama jos visišką pasitenkinimą gyvenimu. Ji neanalizavo to jausmo tuo metu, bet vėliau, kai Vindlešemas įėjo į namą, pabandė prie jo sugrįžti.

Čarltonberis... Taip, ji pasijuto įžeista užsiminus apie Čarltonberį. Bet kodėl? Čarltonberis vis dėlto yra įžymus. Vindlešemo protėviai valdė jį nuo Elžbietos laikų. Čarltonberio šeimininkės rolė užtikrina nepralenkiamą padėtį visuomenėje. Vindlešemas yra vienas iš trokštamiausių jaunikių Anglijoje.

Žinoma, jis negali rimtai žiūrėti į Voudą... Ši vieta niekaip negali prilygti Čarltonberiui.

O, bet Voudas yra jos! Ji jį atrado, įsigijo, perstatė ir visaip išgražino, negailėdama tam pinigų. Tai jos nuosavybė, jos karalystė.

Tačiau ji praras vertę, jei ji ištekės už Vindlešemo. Kam jiems dvi kaimo vietovės? Ir aišku, kad iš šių dviejų Voud Holas bus atmestas.

Ji, Linetė Ridževei, daugiau neegzistuos. Ji bus Vindlešemų grafienė, atnešusi didelį kraitį Čarltonberio šeimininkui. Ji bus karaliaus žmona, o ne karalienė.

– Aš darausi juokinga,– sumurmėjo pati sau Linetė.

Bet keista, kokia nepakenčiama buvo jai mintis apie išsikraustymą iš Voud Holo...

O gal dar kai kas jai nedavė ramybės?

Džekės balsas su ta keista gaidele: "Mirsiu, jei negalėsiu už jo ištekėti! Mirsiu. Mirsiu..."

Taip tikrai, taip karštai. Ar ji, Linetė, jautė tą patį lordui Vindlešemui? Iš tiesų, ne. Tikriausiai ji niekada niekam to nejaus. Turėtų būti nuostabu taip jaustis...

Mašinos burzgimas atsklido pro atvertą langą.

Linetė nekantriai pasipurtė. Tai turbūt Džekė ir jos jaunikis. Ji turi eiti ir pasitikti juos.

Ji stovėjo tarpduryje, kai Žaklina ir Saimonas Doilis išlipo iš mašinos.

– Linete!– Džekė pribėgo prie jos.– Tai Saimonas. Saimonai, tai Linetė. Ji nuostabiausia būtybė pasaulyje.

Linetė matė aukštą, plačiapetį jaunuolį su tamsiai mėlynomis akimis, garbanotais rudais plaukais, kvadratiniu smakru ir berniukiška, patraukliai paprasta šypsena...

Ji ištiesė ranką. Ranka, kurią ji spaudė, buvo tvirta ir šilta... Jai patiko, kad jis į ją žiūrėjo su naiviu nuoširdžiu susižavėjimu.

Džekė pasakė jam, kad ji nuostabi, ir jis aiškiai manė, kad ji nuostabi.

Šiltas mielas apsvaigimo jausmas pasklido jos kraujyje.

– Argi tai ne miela?– pasakė ji.– Užeikite, Saimonai, ir leiskite man tinkamai pasveikinti naująjį mano žemių valdytoją.

Pasisukusi parodyti kelią, ji pagalvojo: "Aš siaubingai, siaubingai laiminga. Man patinka jaunasis Džekės draugas. Man jis nepaprastai patinka..."

O tada staiga su širdgėla: "Laimingoji Džekė..."

8 SKYRIUS

Timas Alertonas patogiai įsitaisė pintame krėsle ir žiovaudamas stebėjo jūrą. Iš padilbų greitai pažiūrėjo į motiną.

Misis Alerton buvo gerai atrodanti žila penkiasdešimtmetė. Žiūrėdama į sūnų, ji griežtai sučiaupdavo lūpas, bandydama nuslėpti savo karštą meilę jam. Net visiškai svetimus žmones retai apgaudavo ši išraiška, o jau Timas puikiai ją perprato.

– Ar tau tikrai patinka Majorka, motin?– paklausė jis.

– Na,– susimąsčiusi atsakė misis Alerton,– ten viskas pigu.

– Ir šalta,– pasipurtė Timas.

Jis buvo aukštas, lieknas jaunuolis, su tamsiais plaukais ir gana siaurais pečiais. Jo lūpos buvo gražios, akys liūdnos, o smakras – neryžtingo žmogaus. Jo rankos buvo ilgos ir švelnios.

Nuo to laiko, kai prieš porą metų sirgo džiova, jis nebuvo gerai užsigrūdinęs fiziškai. Užsiėmė "rašymu", tačiau jo draugai gerai žinojo, kaip jis nemėgsta klausinėjimų, susijusių su literatūrine veikla.

– Apie ką tu galvoji, Timai?– sunerimo misis Alerton. Jos protingos, tamsiai rudos akys žvelgė įtariai.

Timas Alertonas nusišypsojo jai.

– Galvojau apie Egiptą.

– Egiptą?– netikėdama perklausė misis Alerton.

– Tikra šiluma, mamyte. Nejudantis geltonas smėlis. Nilas. Norėčiau plaukti Nilu, o tu?

– O, aš norėčiau,– pasakė sausai.– Bet Egiptas yra brangus, mielasis. Ne tiems, kurie turi skaičiuoti pensus.

Timas nusikvatojo, pašoko iš vietos, pasirąžė. Staiga jis pagyvėjo. Jo balsas buvo sujaudintas.

– Išlaidas aš apmokėsiu. Taip, mamyte. Truputis rizikos biržoje. Ir puikūs rezultatai. Sužinojau šį rytą.

– Šįryt?– aštriai paklausė misis Alerton.– Tu gavai tik vieną laišką ir iš...– nutilo ir prikando lūpą.

Atrodė, kad Timas dvejoja. Negalėjo nutarti, ar jį tai pykdo, ar linksmina, bet linksmumas paėmė viršų.

– Ir jis buvo iš Džoanos,– šaltai pabaigė jis.– Visai teisingai, motin. Būtum gera seklių karalienė! Įžymusis Erkiulis Puaro turėtų atsisakyti laurų, jei tu būtum jo priešininkė.

Misis Alerton supyko.

– Aš tik pamačiau rašyseną...

– Ir supratai, kad ji ne maklerio? Neklydai. Tiesą sakant, iš jų gavau žinią vakar. Vargšelės Džoanos rašysena yra gana pastebima, nes jos raidės išsikėtoja po visą voką lyg girti vorai.

– Ką rašo Džoana? Ar yra naujienų?

Misis Alerton pabandė suteikti savo balsui įprastinį skambesį. Draugystė tarp jos sūnaus ir jo antros eilės pusseserės Džoanos Sautvud visada ją erzino. Ne dėl to, kad tarp jų "kažkas būtų". Ji tuo netikėjo. Timas niekada sentimentaliai nesidomėjo Džoana, ji juo taip pat. Atrodo, kad juos siejo abipusis pamėgimas apkalbinėti ir bendrų draugų bei pažįstamų turėjimas. Abu mėgo žmones ir mėgo su jais plepėti. Džoana buvo įdomi ir turėjo kandų liežuvį.

Misis Alerton nebijojo, kad Timas gali pamilti Džoaną. Tiesiog tapdavo truputį nenatūralia, kai šalia būdavo Džoana ar kai ateidavo jos laiškai.

Buvo sunku apibūdinti tą jausmą – gal ji tiesiog pavydėjo, kad Timas visada taip nuoširdžiai džiaugiasi būdamas šalia Džoanos. Jis su mama buvo tokie puikūs draugai, kad misis Alerton visada truputį išsigąsdavo, matydama jį susidomėjusį kitomis moterimis. Ji taip pat manė, kad

jos pačios buvimas tokiais atvejais pastato tam tikrą barjerą tarp dviejų jaunesniosios kartos atstovų. Dažnai ji užtikdavo juos energingai įsitraukusius į kažkokį pokalbį, kuris staiga nutrūkdavo jai atėjus, ir jai atrodė, kad jie priima ją į savo kompaniją aiškiai nenoriai, lyg jausdami pareigą. Misis Alerton tikrai nemėgo Džoanos Sautvud. Ji manė, kad ji yra nenuoširdi, nenatūrali ir iš esmės lėkšta. Sunkiai tvardėsi, kad nepasakytų ko nors pakeltu balsu.

Atsakydamas į jos klausimą, Timas ištraukė laišką iš kišenės ir perbėgo jį žvilgsniu. Jo motina pastebėjo, kad tai gana ilgas laiškas.

– Nieko ypatingo,– pasakė jis.– Devenišai skiriasi. Senasis Montis buvo teisiamas už tai, kad vairavo neblaivus. Vindlešemas išvyko į Kanadą. Atrodo, jį labai paveikė neigiamas Linetės Ridževei atsakas. Ji tikriausiai tekės už žemvaldžio.

– Negaliu patikėti. Ar jis labai bjaurus?

– Kur tau! Jis vienas iš Devonširo Doilių. Aišku, neturi pinigų. Jis buvo susižadėjęs su viena iš geriausių Linetės draugių. Gana purvinas reikaliukas.

– Manau, kad tai negražu,– rausdama pasakė misis Alerton.

Timas greitai pažvelgė į ją susižavėjusiu žvilgsniu.

– Žinau, mamyte. Tau nepatinka, kai pagriebiami kitų žmonių vyrai, ir panašiai.

– Mūsų karta turėjo savo taisykles,– pasakė misis Alerton.– Ir tai buvo labai gerai! Dabar jaunuoliai mano, kad jie tiesiog gali daryti, ką tik nori.

Timas nusišypsojo.

– Jie ne tik mano. Jie tai daro. *Vide** Linetė Ridževei!

– Na, manau, kad tai baisu!

Timas mirktelėjo jai.

---

* tuščia (pranc.)

– Pralinksmėk, mano konservatore! Tikriausiai aš su tavimi sutinku. Šiaip ar taip, aš dar nenuviliojau nei kieno nors žmonos, nei sužadėtinės.

– Esu įsitikinusi, kad niekada to nepadarytum,– pasakė misis Alerton ir entuziastingai pridūrė,– aš tave gerai auklėjau.

– Tad garbė atitenka tau.

Jis erzindamas nusišypsojo ir sulankstė laišką. "Daugelį laiškų jis man parodo,– šovė mintis misis Alerton.– O iš Džoanos laiškų perskaito tik fragmentus".

Bet ji nustūmė šalin tą nereikalingą mintį ir kaip visada nutarė elgtis, kaip dera damai.

– Kaip laikosi Džoana?– paklausė ji.

– Normaliai. Rašo, kad nori atidaryti delikatesų parduotuvėlę Meifere.

– Ji visada sako, kad jai striuka su pinigais,– klastingai atsiliepė misis Alerton,– bet ji vis kur nors nueina, o jos drabužiai turėtų būti verti krūvos pinigų. Ji visada gražiai apsirengusi.

– O, taip,– atsakė Timas,– ji tikriausiai už juos nemoka. Ne, motin, nenoriu pasakyti nieko, ką tau siūlo tavo edvardiškas protas. Tiesiog ji neapmoka sąskaitų.

Misis Alerton atsiduso.

– Niekad nesuprantu, kaip žmonės taip gali.

– Tai ypatingas talentas,– pasakė Timas.– Reikia tik turėti pakankamai ekstravagantišką skonį, absoliučiai jokio supratimo apie pinigų vertę, ir žmonės tau duos neribotus kreditus.

– Taip, bet pagaliau ateinama iki bankroto ir teismo, kaip vargšo sero Džordžo Voudo atveju.

– Aiškiai jauti silpnybę tam senam arklių mėgėjui. Tikriausiai dėl to, kad šokiuose tūkstantis aštuoni šimtai septyniasdešimt devintais metais jis tave pavadino rožės pumpuru.

– Manęs tada dar pasaulyje nebuvo,– atkirto misis Alerton.– Seras Džordžas turi puikias manieras, ir aš neleisiu tau jo vadinti senu arklių mėgėju.

– Iš jo pažįstamų apie jį girdėjau visokių juokingų pasakojimų.

– Judu su Džoana negalvojate, ką sakote apie žmones – viskas tinka, jei tik pakankamai pikta.

Timas kilstelėjo antakius.

– Mamyte, tu įsikarščiavai. Nežinojau, kad senis Voudas tau taip patiko.

– Tu neįsivaizduoji, kaip jam buvo sunku parduoti Voud Holą. Jis nepaprastai rūpinosi ta vieta.

Timas nurijo taiklų atsakymą. Tačiau ar jis turi teisę teisti? Pasakė susimąstęs:

– Žinai, manau, kad tu neklysti. Linetė paprašė jį atvykti ir pažiūrėti, kaip ji pakeitė tą vietą, o jis gana grubiai atsisakė.

– Nesistebiu. Turėjo pagalvoti, prieš išsiųsdama kvietimą.

– Manau, kad jo požiūris į ją nuodingas. Kažką murma sau po nosim, kai tik ją pamato. Negali jai atleisti, kad ji jam sumokėjo tiek pinigų už tą sukirmijusį šeimos dvarą.

– O tu to negali suprasti?– griežtai paklausė misis Alerton.

– Atvirai,– ramiai atsakė Timas,– negaliu. Kam gyventi praeitimi? Kam likti ištikimam dalykams, kurių jau nebėra?

– Ir kuo tu juos pakeistum?

Jis gūžtelėjo pečiais.

– Galbūt emocijomis. Naujienomis. Džiaugsmu, kurį sukelia nežinojimas, kas bus rytoj. Nieko neverto žemės sklypo valdymą pakeisčiau į pinigų darymo sau džiaugsmą – savo paties smegenimis ir jėgomis.

– Tai yra, į gudrias machinacijas biržoje?

– Kodėl gi ne?– nusijuokė jis.

– O jei visiškai prasiloštum?

– Tai jau netaktiška, mamyte. O šiandien ir laikas netinkamas... Ką manai apie išvykimą į Egiptą?

– Na...

– Tad nuspręsta,– įsikišo jis šypsodamasis.– Abu visada norėjome pamatyti Egiptą.

– Kada norėtum išvykti?

– O, kitą mėnesį. Sausis tinka labiausiai. Mes dar kelias savaites pasimėgausime buvimu šiame viešbutyje.

– Timai, – priekaištingai pasakė misis Alerton. – Deja, pažadėjau misis Lič, kad palydėsi ją į policijos skyrių. Ji nesupranta ispanų kalbos, – pridūrė ji kaltu balsu.

Timas susiraukė.

– Dėl jos žiedo? To su kruvinai raudonu arkliniu rubinu, priklausančio dėlės* dukrai? Ar ji vis dar tvirtina, kad jis pavogtas? Jei tu nori, aš nueisiu, bet tai laiko švaistymas. Ji tik įvels keletą nelaimingų kambarinių į bėdą. Aš aiškiai mačiau jį ant jos piršto tą dieną, kai ji ėjo maudytis. Jis nuslydo vandenyje, o ji to net nepastebėjo.

– Ji sako, kad yra įsitikinusi, jog nusiėmė žiedą ir paliko ant tualetinio stalelio.

– Ką gi, ji to nepadarė. Mačiau jį savo akimis. Ta moteris kvaila. Bet kokia moteris, kuri šoka į jūrą gruodį ir viliasi, kad vanduo pakankamai šiltas tik todėl, kad saulė tuo metu šviečia truputį skaisčiau, yra kvaila. Stambioms moterims išvis nereikėtų leisti maudytis. Jos taip pasibjaurėtinai atrodo su maudymosi kostiumėliais.

– Jaučiu, kad turiu liautis maudžiusis,– sumurmėjo misis Alerton.

Timas prapliupo juokais.

– Tu? Tuo atžvilgiu galėtum sugėdinti daugelį merginų.

– Norėčiau, kad čia būtų daugiau jaunuolių, su kuriais galėtum bendrauti,– atsidusdama pasakė misis Alerton.

---

* pavardė Lič (leech) – dėlė (angl.)

Timas Alertonas papurtė galvą.

– O aš ne. Mes gerai leidžiame laiką ir be pašalinių įsikišimo.

– Tau patiktų, jei čia būtų Džoana.

– Ne,– jo balsas buvo netikėtai ryžtingas.– Tu klysti. Džoana mane pralinksmina, bet iš tiesų aš jos nemėgstu, ir jei ji būtų čia, tai mane nervintų. Džiaugiuosi, kad jos čia nėra. Nesijausčiau nuskriaustas, jei daugiau niekada nepamatyčiau Džoanos.

– Pasaulyje yra tik viena moteris,– sušnibždėjo jis,– kurią aš tikrai gerbiu ir kuria žaviuosi, ir manau, misis Alerton, kad jūs labai gerai žinote, kas ta moteris.

Jo motina išraudo ir atrodė pasimetusi.

– Pasaulyje nėra daug tikrai labai šaunių moterų,– rimtai pasakė Timas.– Taip atsitiko, kad tu viena iš jų.

9 SKYRIUS

– Argi tai ne miela?– šūktelėjo misis Robson kambaryje, pro kurio langus matėsi Centrinis Niujorko parkas.– Tu tikrai laimingiausia mergina, Kornelija.

Kornelija Robson paraudo. Ji buvo stambi, gremėzdiška mergina su rudomis akimis, panašiomis į šuns.

– O, tai bus nuostabu!– ištarė ji.

Senoji mis Van Šuiler linktelėjo patenkinta savo vargingų giminaičių teisingu požiūriu.

– Visada svajojau apie kelionę po Europą,– atsiduso Kornelija,– bet net nenumaniau, kad kada nors ten pateksiu.

– Žinoma, mis Bauers kaip visada vyks su manimi,– pasakė mis Van Šuiler,– bet kaip kompanionė ji labai... labai ribota. Yra daug mažų dalykų, kuriuos Kornelija galės man padaryti.

– Norėčiau, tetule Marija,– energingai pasakė Kornelija.

– Ką gi, ką gi, tada nutarta,– pasakė mis Van Šuiler.– Nubėk ir surask mis Bauers, brangute. Laikas mano plaktam kiaušiniui.

Kornelija pasišalino. Jos motina pasakė:

– Mano brangi Marija, aš jums tikrai baisiai dėkinga! Jūs puikiai žinote, kaip Kornelija kenčia dėl nepasisekimo visuomenėje. Ji jaučiasi pažeminta. Jei aš galėčiau sau leisti nuvežti ją į tas vietas... Bet jūs žinote, kaip yra nuo tada, kai mirė Nedas.

– Aš džiaugiuosi, galėdama ją paimti,– pasakė mis Van Šuiler.– Kornelija visada buvo puiki paslaugi mer-

gaitė, noriai vykdanti pavedimus, ir ne tokia savanaudė, kaip kai kurie šiuolaikiniai jaunuoliai.

Misis Robson pakilo ir pabučiavo savo turtingos giminaitės raukšlėtą pageltusį veidą.

– Esu jums neapsakomai dėkinga,– paskelbė.

Ant laiptų ji sutiko aukštą energingą moteriškę, kuri nešė stiklinę su geltonu putotu skysčiu.

– Ką gi, mis Bauers, jūs vykstate į Europą?

– Na taip, misis Robson.

– Tai bus nuostabi kelionė!

– Na, taip, manau, kad taip.

– Bet jūs prieš tai esat buvusi užsienyje?

– O taip, misis Robson. Praėjusį rudenį su mis Van Šuiler buvome Paryžiuje. Bet dar niekada nebuvau Egipte.

– Tikiuosi... kad nebus... jokių rūpesčių,– tyliu dvejojančiu balsu pasakė misis Robson.

Tačiau mis Bauers atsakė įprastu balsu:

– O, ne, misis Robson. Aš tuo gerai pasirūpinsiu. Aš visada labai budri.

Bet besileidžiančios laiptais misis Robson veide vis dar liko abejonių šešėlis.

10 SKYRIUS

Savo įstaigoje, esančioje miesto viduryje, misteris Endrius Peningtonas peržiūrinėjo asmeninius laiškus. Staiga jo ranka susigniaužė ir su triukšmu trenkė į stalą. Jo veidas išraudo, o ant kaktos iššoko dvi didelės venos. Jis paspaudė mygtuką ant stalo, ir pagirtinai greitai pasirodė gražutė stenografuotoja.

– Pasakyk, kad čia ateitų misteris Rokfordas.

– Klausau, misteri Peningtonai.

Po kelių minučių į kabinetą įėjo Sterndeilas Rokfordas, Peningtono partneris. Abu vyrai buvo panašūs – aukšti, žilstančiais plaukais ir švariai nuskustais, protingais veidais.

– Kas atsitiko, Peningtonai?

Peningtonas pakėlė akis nuo dar kartą skaitomo laiško.

– Linetė ištekėjo...– pasakė jis.

– Ką?!

– Girdėjai, ką pasakiau! Linetė Ridževei ištekėjo!

– Kaip? Kada? Kodėl mes apie tai nežinojome?

Peningtonas pažiūrėjo į stalinį kalendorių.

– Ji nebuvo ištekėjus, kai rašė šį laišką, bet dabar jau yra. Ketvirtosios rytas. Tai šiandien.

Rokfordas susmuko į kėdę.

– Še tau! Jokio įspėjimo? Nieko? Kas tas vyras?

Peningtonas vėl grįžo prie laiško.

– Doilis. Saimonas Doilis.

– Kas jis per vaikinas? Esi apie jį girdėjęs?

– Ne. Ji daug nepasakoja...– jis peržvelgė eilutes, parašytas aiškia tiesia rašysena.– Rodos, kažkas už to slypi... Nesvarbu. Tiesiog ji ištekėjo.

Dviejų vyrų žvilgsniai susitiko. Rokfordas linktelėjo.

– Apie tai reikia pagalvoti,– ramiai pasakė.

– Ką mes darysime?

– Aš tavęs to paties galiu paklausti.

Du vyrai tylėjo. Tada Rokfordas paklausė:

– Turi kokį planą?

– "Normandija" išplaukia šiandien,– lėtai pasakė Peningtonas.– Vienas iš mūsų galėtų tai padaryti.

– Tu beprotis! Ir tai didysis sumanymas?

– Tie britų teisininkai...– pradėjo Peningtonas ir užsikirto.

– Ką – teisininkai? Tikriausiai nenori nuvykti ir juos į tai įvelti? Tai beprotybė!

– Kas kalba apie nuvykimą į Angliją?

– Tai koks tas didysis sumanymas?

Peningtonas išlygino gulintį ant stalo laišką.

– Linetė savo medaus mėnesiui vyksta į Egiptą. Mano, kad ten bus mėnesį ar daugiau...

– A... Egiptas?– nutęsė Rokfordas. Tada pažiūrėjo į viršų ir sutiko draugo žvilgsnį.– Egiptas,– pasakė jis.– Tai toks tas tavo sumanymas!

– Taip – atsitiktinis susitikimas. Kelionės metu. Linetė ir jos vyras. Medaus mėnesio nuotaikos. Tai galima padaryti.

– Linetė yra gudri, bet...– abejodamas pasakė Rokfordas.

– Manau, kad yra būdų tai padaryti,– švelniai tęsė Peningtonas.

Jų akys vėl susitiko. Rokfordas linktelėjo.

– Gerai, seni.

Peningtonas pažiūrėjo į laikrodį.

– Turime greitai veikti – tas, kuris vyksta.

– Tu,– greitai atsiliepė Rokfordas.– Tau visada pasiseka su Linete. "Dėdulė Endrius". Tai stiprus argumentas!

Peningtono veidas sustingo.

– Tikiuosi, kad tai pasiseks sutvarkyti,– pasakė.

– Turi tai sutvarkyti,– pasakė jo partneris.– Situacija kritiška...

11 SKYRIUS

– Prašau atsiųsti pas mane Džimą,– pasakė Viljamas Karmišelis liesam jaunuoliui, kuris klausiančiomis akimis žiūrėjo į jį.

Džimas Fentorpas įėjo į kambarį ir laukdamas žiūrėjo į savo dėdę. Pagyvenęs vyras pažiūrėjo į jį, linktelėjo ir krenkštelėjo.

– Hm, atėjai.

– Jūs mane kvietėte?

– Tiesiog peržvelk tai.

Jaunuolis atsisėdo ir prisitraukė prie savęs popierių pluoštą. Dėdė stebėjo jį.

– Na?

– Atrodo įtartina, sere,– nuskambėjo skubus atsakymas.

Vyresnysis "Karmišelio, Grento ir Karmišelio" partneris vėl charakteringai suniurzgėjo.

Džimas Fentorpas perskaitė laišką, kuris ką tik atėjo oro paštu iš Egipto:

Šiandien visai nesinori rašyti prakeiktų dalykinių laiškų. Mes praleidome savaitę Mena Hause ir nuvykome į Fėjų. Poryt vyksime Nilu į Luksorą ir Asuaną garlaiviu ir tikriausiai į Kartumą. Kai šį rytą įėjau į Kuką sužinoti dėl mūsų bilietų, kaip jūs manote, kokį žmogų pirmiausia pamačiau? Savo amerikietį patikėtinį Endrių Peningtoną. Manau, kad prieš dvejus metus buvote jį sutikęs, kai jis čia svečiavosi. Nemaniau, kad jis yra Egipte, o jis nemanė, kad aš čia esu! Nė nenumanė, kad aš ištekėjusi! Tikriausiai jo nepasiekė laiškas apie mūsų vestuves. Iš tiesų jis ke-

liauja Nilu ten pat, kur ir mes. Argi tai ne sutapimas? Ačiū jums už viską, ką padarėte šiuo sunkiu metu. Aš...

Kai jaunuolis norėjo perversti puslapį, misteris Karmišelis iš jo paėmė laišką.

– Tai viskas,– pasakė jis.– Visa kita nesvarbu. Na, ką tu manai?

Jo sūnėnas akimirką mąstė, tada pasakė:

– Na... Manau, kad ne sutapimas...

Antrasis pritardamas linktelėjo.

– Nori nuvykti į Egiptą?– burbtelėjo jis.

– Manote, kad tai patartina?

– Manau, kad negalime švaistyti laiko.

– Bet kodėl aš?

– Pamiklink smegenis, berniuk. Pamiklink smegenis. Linetė Ridževei niekada tavęs nematė. Peningtonas irgi. Jei skrisi lėktuvu, gali ten patekti laiku.

– Man... Man tai nepatinka, sere. Ką turėčiau daryti?

– Naudok akis. Naudok ausis. Naudok smegenis, jei jų turi. Ir, jei bus būtina, veik.

– Man... Man tai nepatinka.

– Suprantama... Bet tu turi tai padaryti.

– Tai... būtina?

– Mano nuomone,– pasakė misteris Karmišelis,– tai gyvybiškai svarbu.

12 SKYRIUS

Misis Oterburn, taisydamasi vietinės gamybos turbaną, irzliai pasakė:

– Iš tiesų, kodėl mums nenuvykus į Egiptą? Jeruzalė mane vargina ir kelia nuobodulį.

Jos dukra nutylėjo.

– Galėtum bent atsakyti, kai su tavimi kalbama.

Rozalija Oterburn žiūrėjo į nuotrauką laikraštyje. Po ja buvo parašyta:

Misis Saimon Doili, kuri prieš ištekėdama buvo gerai žinoma visuomenėje gražuolė mis Linetė Ridževei. Misteris ir misis Doiliai atostogauja Egipte.

– Tu norėtum važiuoti į Egiptą, mama?– paklausė Rozalija.

– Taip, norėčiau,– misis Oterburn spragtelėjo pirštais.– Nusprendžiau, kad čia mus vertina truputį lengvabūdiškai. Mano buvimas čia – puiki reklama, dėl to jie mums privalo daryti specialias nuolaidas. Užsiminiau apie tai, tačiau jie, mano nuomone, elgėsi labai jau akiplėšiškai. Tad pasakiau, ką apie juos galvoju.

Rozalija atsiduso.

– Visos vietos panašios,– pasakė.– Norėčiau išvažiuoti.

– O šį rytą,– tęsė misis Oterburn,– menedžeris išdrįso pasakyti man, kad visi kambariai iš anksto rezervuoti ir kad mes jam būsim reikalingos poryt.

– Tad mes turime kažkur išvykti.

– Visai ne. Aš pasiruošusi kovoti už savo teises.

– Manau, kad mes galime vykti ir į Egiptą,– sumurmėjo Rozalija.– Nėra jokio skirtumo.

– Tai tikrai nėra mirties ar gyvybės klausimas,– sutiko misis Oterburn.

Bet ji klydo, nes tai buvo mirties ar gyvybės klausimas.

II DALIS

EGIPTAS

1 SKYRIUS

– Tai Erkiulis Puaro, seklys,– pasakė misis Alerton.

Ji su sūnumi sėdėjo šviesiai raudonuose foteliuose priešais "Kataraktos" viešbutį Asuane. Jie stebėjo dvi nutolstančių žmonių figūrėles – žemą vyrą su baltu šilkiniu kostiumu ir aukštą liekną merginą.

Timas Alertonas pasimuistė fotelyje.

– Tas juokingas žmogeliukas?– paklausė netikėdamas.

– Tas juokingas žmogeliukas!

– Ką, po galais, jis čia daro?

Misis Alerton nusikvatojo.

– Brangusis, atrodai gana susijaudinęs. Kodėl vyrams taip patinka nusikaltimai? Aš nekenčiu detektyvinių istorijų ir niekada jų neskaitau. Bet nemanau, kad mesje Puaro atvažiavo čia dėl kažkokių slaptų motyvų. Jis turbūt užsidirbo tiek pinigų, kad gali mėgautis gyvenimu.

– Atrodo, jis nutvėrė gražiausią merginą šioje vietovėje.

Misis Alerton palenkė galvą į vieną pusę, stebėdama nutolstančias mesje Puaro ir jo kompanionės nugaras.

Mergina buvo aukštesnė už jį kokiais trimis coliais. Ji ėjo gražiai ir lanksčiai, ne gremėzdiškai.

– Manau, ji gana gerai atrodo,– pasakė misis Alerton.

Ji žvilgtelėjo į Timą. Jos džiaugsmui, žuvis tuoj prarijo kabliuką.

– Daugiau nei gana gerai. Gaila, kad ji atrodo tokia pikta ir niūri.

– Tai turbūt tik tavo įsivaizdavimas, brangusis.

– Nemaloni jauna raganiūkštė. Bet graži.

Jų dėmesio objektas lėtai žingsniavo šalia Puaro. Rozalija Oterburn suko suskleistą skėtį, o jos išraiška patvirtino Timo žodžius. Ji atrodė ir pikta, ir niūri. Jos antakiai buvo suraukti, o raudonų lūpų kampučiai nulinkę žemyn.

Jie pasuko į kairę pro viešbučio vartus ir pateko į vėsų viešųjų sodų šešėlį.

Erkiulis Puaro plepėjo, o jo veidas švytėjo laime ir gera nuotaika. Jis dėvėjo baltą šilkinį gerai išlygintą kostiumą, rankoj nešėsi ornamentuotą įrankį su dirbtinio gintaro rankenėle, skirtą musėms vaikyti.

–... Tai mane žavi,– kalbėjo jis.– Juodos Elefantino uolos, saulė ir valtelės upėje. Taip, gera būti gyvam.

Jis patylėjo ir pridūrė:

– Jūs taip nemanote, madmuazele?

– Nemanau,– atšovė Rozalija Oterburn.– Manau, kad Asuanas niūri vieta. Viešbutis beveik tuščias, visur slankioja šimtamečiai...– ji užsikirto ir prikando lūpą.

Erkiulio Puaro akys sužvilgėjo.

– Tai tiesa, aš jau esu viena koja grabe.

– Aš... aš neturėjau omenyje jūsų,– pasakė mergina.– Atsiprašau. Tai nuskambėjo grubiai.

– Visai ne. Natūralu, kad trokštate būti bendraamžių draugijoje. O pagaliau čia yra vienas jaunuolis.

– Tas, kuris visą laiką sėdi su motina? Ji man patinka, bet jis atrodo baisus pasipūtėlis!

Puaro nusišypsojo.

– O aš... ar aš pasipūtėlis?

– O, aš taip nemanau.

Ji aiškiai nebuvo susidomėjusi, tačiau šis faktas Puaro nesuglumino.

– Mano geriausi draugai sako, kad aš labai pasipūtęs,– pareiškė su taikiu pasitenkinimu.

– Na, ką gi,– neaiškiai sumurmėjo Rozalija,– manau, kad jūs turite dėl ko pūstis. Deja, nusikaltimai manęs visai nedomina.

– Džiaugiuosi sužinojęs, kad neturite ko slėpti,– iškilmingai pasakė Puaro.

Niūri jos veido išraiška akimirksniu pasikeitė į klausiančią. Puaro apsimetė to nepastebėjęs ir tęsė:

– Madam, jūsų motina, šįryt nepasirodė per priešpiečius. Tikiuosi, ji sveika?

– Ši vieta jai netinka,– ištarė Rozalija.– Džiaugsiuosi, kai išvyksime.

– Mes bendrakeleiviai, tiesa? Vykstame ekskursijon į Vadi Halfa ir Antrąją Kataraktą?

– Taip.

Jie išniro iš sodų šešėlio į dulkiną kelio ruožą, įremintą upės. Juos apsupo penki budrūs karoliukų pardavėjai, du prekiautojai atvirutėmis, trys gipsinių skarabėjų pardavėjai, pora berniukų su asilais ir vaikų gauja, su viltimi žvelgianti į juos.

– Norite karoliukų, sere? Labai geri, sere. Labai pigūs...

– Ledi, norite skarabėjaus? Žiūrėkit – didžioji karalienė – neša daug laimės...

– Žiūrėkite, sere, – tikras pragaro akmuo! Labai geras, labai pigus...

– Norite pajodinėti asilu, sere? Šitas labai geras asilas. Jis vardu Viskis su soda, sere...

– Norite vykti į akmens skaldyklas, sere? Šitas labai geras asilas. Kitas asilas labai blogas, sere, tas asilas numes...

– Norite atviručių – labai pigios, labai gražios...

– Žiūrėkite, ledi... Tik dešimt piastrų... labai pigus... pragaro akmuo... dramblio kaulas...

– Labai geras musių mušeklis – visas iš gintaro...

– Jūs plauksite valtimi, sere? Aš turiu labai gerą valtį, sere...

– Jūs josite į viešbutį, ledi? Šičia pirmarūšis asilas...

Erkiulis Puaro nežymiai mosikavo ranka, bandydamas atsikratyti šios žmonių ir musių kekės. Rozalija brovėsi pro juos kaip lunatikė.

– Geriausia apsimesti kurčiam ir aklam,– patarė ji.

Vaikų gauja bėgo šalia. Jie graudžiai šūkaliojo:

– Bakšiš? Bakšiš? Hip hip hura – labai geras, labai puikus...

Jų spalvoti apdarai plevėsavo vėjyje, o akių kampučiuose rausėsi musės. Vaikai buvo ištvermingiausi. Likusieji puolė atakuoti kitą praeivį.

Rozalija ir Puaro beveik bėgte prabėgo pro sulysusius pardavėjus – lipšnius, įkalbinėjančius...

– Jūs būsite mano parduotuvėje šiandien, sere?

– Jūs norite to dramblio kaulo krokodilo, sere?

– Jūs dar nebuvote mano parduotuvėje, sere? Aš parodyti jums labai gražių daiktų.

Jie įėjo tik į penktą parduotuvę, kur Rozalija atidavė išryškinti keletą fotojuostelių – tai ir buvo jų pasivaikščiojimo tikslas.

Tada jie nuėjo į prieplauką. Vienas iš laivų, plaukiojančių Nilo upe, kaip tik priplaukė prie kranto. Puaro ir Rozalija susidomėję apžiūrinėjo keleivius.

– Tai bent minia, a?– nusistebėjo Rozalija.

Prie jų priėjo Timas Alertonas. Buvo kiek uždusęs, lyg po greito ėjimo. Porą minučių visi stovėjo tylėdami.

– Kaip visada baisiai daug žmonių,– pareiškė Timas, išraiškingai rodydamas į išlipančius keleivius.

– Ir gana bjaurių,– pridūrė Rozalija.

Jie žiūrėjo į naujai atvykusius iš aukšto, kaip daro žmonės, jau pripratę prie kažkokių aplinkybių.

– Ei!– sušuko Timas staiga pagyvėjusiu balsu.– Jei neklystu, čia yra ir Linetė Ridževei.

Puaro sutiko šią žinią abejingai, bet Rozalija buvo išties sukrėsta. Ji pasilenkė į priekį, o rūgšti veido išraiška dingo be pėdsakų.

– Kuri? Ta, baltai apsirengusi?– klausinėjo Timo.

– Taip. Su aukštu vyru. Dabar jis lipa į krantą. Tikriausiai už jo neseniai ištekėjo. Neprisimenu, kokia dabar jos pavardė.

– Doili,– atsakė Rozalija.– Apie tai rašė laikraščiai. Ji turi krūvą pinigų, tiesa?

– Ji viso labo tėra turtingiausia Anglijos mergina,– pasišaipė Timas.

Visa trijulė tylėdama stebėjo išlipančius keleivius. Puaro smalsiai apžiūrinėjo likusių dėmesio objektą.

– Tikra gražuolė,– sumurmėjo.

– Yra žmonių, kurie turi viską,– karčiai patvirtino Rozalija. Kai ji žvelgė į merginą, artėjančią prie trapo, jos veide atsirado kažkokia ypatinga neapykanta.

Linetė Doili atrodė taip puikiai, lyg liptų ant podiumo. Ji turėjo įžymios aktorės tvirtumą. Ji buvo pratusi, kad į ją žiūrėtų, ja žavėtųsi, būti scenos viduryje, kur tik beeitų.

Ji saugojosi smalsių žvilgsnių ir tuo pat metu nesisaugojo – tokios duoklės buvo jos gyvenimo dalis.

Ji išlipo į krantą, vaidindama rolę, net jei ji vaidino ją nesąmoningai. Turtinga graži nuotaka per medaus mėnesį. Ji pasisuko, šyptelėjo ir kažką pasakė aukštam vyrui šalia. Jis atsakė, o jo balsas sudomino Erkiulį Puaro. Jis pakėlė akis ir suraukė antakius.

Porelė praėjo netoli jo. Jis išgirdo Saimoną Doilį sakant:

– Iš pradžių apsižvalgysime, o tada nuspręsime. Mes puikiausiai galime čia likti savaitei ar dviem, jei tau čia patiks.

Jo gyvas, susižavėjęs, kiek nuolankus veidas buvo nukreiptas į ją.

Puaro susimąstęs jį nužvelgė – kvadratiniai pečiai, bronzinis veidas, tamsiai mėlynos akys, kiek vaikiškai paprasta šypsena.

– Laimingas velniūkštis,– pasakė Timas, jiems nuėjus.– Keista, kad susirado neplokščiapadę ir neturinčią polipų paveldėtoją!

– Jie atrodo siaubingai laimingi,– pavydžiai pasakė Rozalija.– Tai neteisinga,– pridūrė, bet taip tyliai, kad Timas neišgirdo.

Tačiau Puaro išgirdo. Jis apstulbęs mąstė apie kažką, bet tai jam nesutrukdė skubiai pažvelgti į merginą.

– Turiu kai ką nupirkti mamai,– pasakė Timas.

Jis kilstelėjo skrybėlę ir pasišalino. Puaro ir Rozalija lėtai nuėjo viešbučio link, atsikratydami asilų savininkų pasiūlymų.

– Tad tai neteisinga, madmuazele?– švelniai paklausė Puaro.

Mergina net išraudo nuo susierzinimo.

– Nesuprantu, ką turite galvoje.

– Pakartojau tai, ką neseniai sušnibždėjote. O taip, jūs tai pasakėte.

Rozalija Oterburn truktelėjo pečiais.

– Atrodo, viso to tikrai per daug vienam žmogui. Pinigai, gera išvaizda, nuostabi figūra ir...– ji nutilo.

– Ir meilė?– pratęsė Puaro.– A? Ir meilė? Bet jūs nežinote – ją galėjo vesti dėl jos pinigų!

– Ar jūs nematėte, kaip jis į ją žiūrėjo?

– O taip, madmuazele. Mačiau viską, ką reikėjo,– ir mačiau tai, ko jūs nematėte.

– Kas tai buvo?

– Mačiau, madmuazele, tamsius moters paakius,– lėtai kalbėjo Puaro.– Mačiau ranką, kuri suspaudė skėtį taip stipriai, kad net pabalo krumpliai...

Rozalija spoksojo į jį.

– Kas iš to?

– Ne viskas auksas, kas auksu žiba. Nors ši ledi turtinga, graži ir įsimylėjusi, tačiau kažkas yra ne taip. Ir aš žinau dar kai ką.

– Na?

– Žinau,– susiraukė Puaro,– kad kažkur, kažkada aš girdėjau šį balsą – mesje Doilio balsą,– ir norėčiau prisiminti, kur.

Bet Rozalija nesiklausė. Ji sustojo kaip įkasta. Skėčio galu braižė smulkiame smėlyje kažkokias linijas.

– Esu šlykšti!– pagaliau piktai suriko.– Esu gana šlykšti. Esu ne geresnė už gyvulį. Norėčiau nuplėšti jos drabužius ir sutrypti jos mielą, arogantišką, savim pasitikintį veiduką. Aš tiesiog pavydi katė, bet taip jau jaučiuosi. Jai taip sekasi, ji taip pasitiki savimi...

Atrodė, kad Erkiulį Puaro kiek nustebino tas protrūkis. Jis paėmė ją už rankos ir draugiškai ją papurtė.

– *Tenez** – išsikalbėjusi jūs pasijusite geriau!

– Aš tiesiog nekenčiu jos! Dar niekad nebuvau taip nieko nekentusi iš pirmo žvilgsnio.

– Puiku!

Rozalija abejodama pažiūrėjo į jį, sučiaupė lūpas, tada prapliupo juoktis.

– *Bien,* **– pasakė Puaro ir taip pat nusijuokė.

Jie draugiškai nuėjo į viešbutį.

– Turiu surasti mamą,– pasakė Rozalija, jiems įėjus į vėsų, tamsų koridorių.

Puaro nuėjo į priešingą pusę, į terasą su vaizdu į Nilą. Čia staliukai jau buvo padengti arbatai, bet vis dar tvyrojo ramuma. Jis valandėlę pastovėjo, žiūrėdamas į upę, tada nusileido į sodą.

Keletas žmonių žaidė tenisą saulės atokaitoje. Seklys kurį laiką žiūrėjo į juos, tada nuėjo žemyn stačiu šlaitu. Ir būtent ten pamatė merginą, sėdinčią ant suoliuko

---

* palaukite (pranc.)

** gerai (pranc.)

ir žvelgiančią į Nilą, tą pačią, iš "Chez Ma Tante" restorano. Jis ją tuoj pat pažino. Jos veidas, kurį jis matė tą vakarą, buvo saugiai išgraviruotas jo atmintyje. Dabar jos išvaizda buvo visai kitokia. Ji buvo blyškesnė, liesesnė, o raukšlės veide bylojo apie didelį dvasios nuovargį ir liūdnumą.

Jis truputį atsitraukė. Ji jo nematė, o jis ją kurį laiką stebėjo. Jos maža kojytė nekantriai daužė žemę. Jos degančiose tamsiose akyse buvo kažkokia keista kankinančio triumfo išraiška. Ji žiūrėjo į Nilą, kuriame plaukiojo baltos valtys.

Veidas... ir balsas. Jis prisiminė juos. Merginos veidas ir balsas, kurį jis išgirdo kaip tik dabar, jaunikio balsas...

Kol jis taip stovėjo, žiūrėdamas į nepažįstamą merginą, įvyko kita dramos scena.

Viršuje pasigirdo balsai. Mergina pašoko ant kojų. Linetė Doili su vyru leidosi žemyn. Linetės balsas buvo laimingas ir pasitikintis. Raumenų įtampa buvo pranykusi. Linetė buvo laiminga.

Mergina, stovėjusi apačioje, palypėjo porą laiptelių aukštyn. Kiti du sustojo kaip įbesti.

– Labas, Linete,– pasakė Žaklina de Belefort.– Štai kur tu! Atrodo, kad mes niekaip nebaigiame susidurti vieni su kitais. Labas, Saimonai, kaip laikaisi?

Linetė šūktelėjusi pasitraukė prie uolos. Gerai atrodantis Saimono veidas staiga susitraukė iš pykčio. Jis paėjo pirmyn, lyg norėdamas pulti liekną mergaitišką figūrėlę.

Skubiu galvos linktelėjimu ji signalizavo, kad netoliese yra svetimas žmogus. Saimonas pasuko galvą ir pastebėjo Puaro.

– Sveika, Žaklina. Koks mielas netikėtumas tave čia pamatyti,– nerangiai pasakė jis.

Balsas skambėjo visai neįtikinamai.

Mergina nusišypsojo, atidengdama baltutėlius dantis.

– Siurprizas?– paklausė ji. Tada, linktelėjusi, užlipo takeliu į viršų.

Puaro taktiškai nuėjo priešinga kryptimi. Nueidamas išgirdo Linetės Doili balsą:

– Saimonai – dėl Dievo meilės! Saimonai – ką mums daryti?

2 SKYRIUS

Pietūs pasibaigė. Terasa prieš "Kataraktos" viešbutį buvo švelniai apšviesta. Dauguma svečių, apsistojusių viešbutyje, sėdėjo prie mažų staliukų.

Saimonas ir Linetė Doiliai išėjo laukan. Su jais buvo aukštas, patrauklus žilaplaukis vyriškis su atšiauriu, švariai nuskustu amerikietišku veidu.

Mažai grupelei stoviniuojant prie slenksčio, Timas Alertonas pakilo nuo šalia stovinčios kėdės ir priėjo prie jų.

– Esu tikras, kad manęs neatsimenate,– maloniai pasakė jis Linetei,– bet aš esu Džoanos Sautvud pusbrolis.

– Žinoma, na, kokia gi aš kvaila! Jūs Timas Alertonas. Tai mano vyras,– drebantis balsas, išdidumas, drovumas?– o čia mano patikėtinis iš Amerikos, misteris Peningtonas.

– Jūs turite susitikti su mano motina,– pasakė Timas.

Po kelių minučių jie sėdėjo kartu – Linetė kampe, Timas ir Peningtonas jai šalimais, abu kalbėjo su ja, kovodami dėl jos dėmesio. Misis Alerton plepėjo su Saimonu Doiliu.

Pasisuko durys. Graži, tiesi mergina, sėdinti kampe tarp dviejų vyrų, staiga suvirpėjo. Tačiau, pamačiusi, kaip žemas vyriškis praeina per terasą, nusiramino.

– Nesate čia vienintelė įžymybė, brangute,– pasakė misis Alerton.– Tas juokingas žmogelis yra Erkiulis Puaro.

Ji kalbėjo laisvai, tiesiog instinktyviai norėdama taktiškai užpildyti nemalonią pauzę, bet Linetę ši žinia, atrodo, sukrėtė.

– Erkiulis Puaro? Žinoma, aš girdėjau apie jį...

Atrodė, kad ji paskendo išsiblaškymo būsenoje. Du vyrai šalia jos akimirksniu pateko į keblią padėtį.

Puaro ėjo terasos krašto link, tačiau prie jo tuoj pat prikibo.

– Sėskitės, mesje Puaro. Kokia maloni naktis.

Jis pakluso.

– *Oui, madame,** ji iš tiesų graži.

Jis mandagiai nusišypsojo misis Oterburn. Koks juokingas juodo ninjono klosčių ir turbano efektas!

– Čia gana daug įžymybių, ar ne?– spigiu balsu skundėsi misis Oterburn.– Tikiuosi, kad greitai laikraščiuose apie jas pasirodys straipsnių. Visuomenės gražuolės, įžymios rašytojos...– ji pašaipiai nusijuokė.

Puaro greičiau pajuto nei pamatė niūrią susiraukusią merginą priešais save, kuri krūptelėjo ir suspaudė lūpas į dar niūresnę liniją.

– Jūs dabar rašote romaną, madam?– paklausė jis.

Misis Oterburn vėl nusijuokė pasitikinčiu juoku.

– Aš siaubinga tinginė. Tikrai turėčiau pradėti. Mano publika baisiai nekantrauja... O mano leidėjas, vargšelis! Nuolat siunčia laiškus! Net telegramas!

Jis vėl pajuto, kaip mergina krūpteli tamsoje.– Pasakysiu jums, mesje Puaro, aš čia atvykau šiek tiek dėl vietinio kolorito. "Sniegas ant dykumos veido"– toks mano naujos knygos titulas. Galinga, sugestyvu. Sniegas dykumoje, tirpstantis nuo liepsnojančio pirmosios aistros alsavimo.

Rozalija pakilo, kažką murmėdama, ir nuėjo šalin, į tamsų sodą.

---

* taip, ponia (pranc.)

– Žmogus turi būti stiprus,– tęsė misis Oterburn, pabrėžtinai pakreipdama turbaną.– Mano knygos yra kaip kruvinas bifšteksas. Viskas reikšminga. Nesvarbu, kad bibliotekose jos uždraustos! Aš sakau tiesą. Seksas – o! Mesje Puaro, kodėl visi taip bijo sekso? Visatos ašies? Jūs skaitėte mano knygas?

– Deja, madam! Supraskite, aš beveik neskaitau romanų. Mano darbas...

– Turiu jums duoti knygą "Po figos medžiu",– tvirtai pasakė misis Oterburn.– Manau, kad ji jums pasirodys reikšminga. Ji tiesmuka, bet tikroviška!

– O, labai miela, madam. Su malonumu ją perskaitysiu.

Misis Oterburn valandėlę tylėjo, neramiai žaisdama ilgu karolėlių vėriniu, kuris buvo dukart apsuktas aplink jos kaklą, ir dairėsi aplinkui.

– Turbūt... aš tiesiog nueisiu ir atnešiu jums ją dabar.

– O, madam, meldžiu, nesivarginkit. Vėliau...

– Ne, ne. Nebus jokio vargo,– ji pakilo.– Norėčiau jums parodyti...

– Kas yra, mama?

Staiga šalia jos atsirado Rozalija.

– Nieko, brangioji. Ėjau atnešti knygą mesje Puaro.

– "Figos medį"? Aš paimsiu.

– Nežinai, kur ji yra, mieloji. Aš nueisiu.

– Ne, aš.

Mergina minkštai nuėjo per terasą į viešbutį.

– Leiskite man jus pasveikinti, madam. Turite labai mielą dukterį.– lenkdamasis pasakė Puaro.

– Rozaliją? Taip, ji gerai atrodo. Bet ji sunkiai sukalbama, mesje Puaro. Ir jokios užuojautos sergančiam. Galvoja, kad viską išmano geriausiai. Įsivaizduoja, kad žino daugiau apie mano sveikatą nei aš pati...

Puaro pamojo prieinančiam padavėjui.

– Likerio, madam? *Chartreuse? Creme de menthe?**

Misis Oterburn energingai papurtė galvą.

– Ne, ne. Aš praktiškai esu blaivininkė. Jūs galbūt pastebėjot, kad negeriu nieko, išskyrus vandenį. Na, nebent limonadą. Nekenčiu spirito skonio.

– Tada ar galiu užsakyti jums limonado, madam?

Jis pasakė užsakymą: vieną limonado ir vieną "Benediktino" likerio.

Pasisuko durys. Rozalija priėjo prie jų su knyga rankoje.

– Štai,– pasakė ji. Jos balsas buvo bespalvis, tiesiog specialiai abejingas.

– Mesje Puaro užsakė man limonado,– pasakė jos motina.

– O ką užsisakysite jūs, madmuazele?

– Nieko,– paskui pridūrė, staiga suvokusi savo atsakymo atžarumą,– ačiū, nieko.

Puaro paėmė tomelį iš misis Oterburn. Jis buvo su originaliais aptaisais: ryškiom spalvom nutapytas paveikslas, vaizduojantis ledi smulkiai susuktais plaukais ir raudonais nagais, sėdinčią ant tigro kailio tradiciniu Ievos kostiumu. Virš jos buvo medis su ąžuolo lapais bei dideliais neįtikimos spalvos obuoliais.

"Po figos medžiu", Salomė Oterburn. Leidėjas parašė įžangą knygai. Joje buvo entuziastingai giriama nuostabi drąsa, šaunus šios modernios moters gyvenimo ir meilės studijos realizmas. Buvo pavartoti tokie būdvardžiai, kaip "bebaimis, nešabloniškas, realistiškas".

Puaro nusilenkė ir sumurmėjo:

– Man didelė garbė, madam.

Jis pakėlė galvą ir sutiko rašytojos dukters žvilgsnį. Nevalingai krūptelėjo, apstulbintas liūdno iškalbingo skausmo, atsispindinčio jos akyse.

---

* šartrezas, mėtų likeris (pranc.)

Tuo metu buvo atnešti gėrimai, kurie atitraukė jo dėmesį.

Puaro galantiškai pakėlė stiklą:

– *A votre sante,** madam... madmuazele...

Misis Oterburn murmėjo siurbčiodama limonadą:

– Toks gaivinantis... puikus!

Tyla apgaubė juos. Jie žvelgė žemyn, į šviečiančias juodas uolas Nilo upėje. Mėnulio šviesoje jos atrodė kažkaip fantastiškai, tarsi būtų milžiniškos priešistorinės pabaisos, gulinčios vandenyje. Staiga padvelkė vėjelis ir tuoj pat nurimo. Lauke tvyrojo tyla... laukimas...

Erkiulis Puaro apžvelgė terasą ir joje sėdinčiuosius. Ar jis klydo, ar čia irgi tvyrojo laukimo tyla? Tai buvo tarsi akimirka, kai laukiama pagrindinės aktorės pasirodymo scenoje.

Kaip tik tą akimirksnį durys dar sykį pradėjo suktis. Šį kartą kažkaip ypatingai. Visi nustojo kalbėtis ir pažvelgė į jas.

Įžengė tamsiaplaukė liekna mergina vyno spalvos vakarine suknele. Ji valandėlę lūkuriavo, tada grakščiai perėjo per terasą ir atsisėdo prie laisvo staliuko. Ji nesistengė pasirodyti,– jos elgsenoje nebuvo nė lašo puikybės, tačiau tai kažkaip siejosi su išėjimu į sceną.

– Na,– pasakė misis Oterburn, atmesdama turbanuotą galvą,– ši mergina mano, kad ji yra kažkas!

Puaro neatsakė. Jis stebėjo.

Mergina atsisėdo į tokią vietą, iš kur galėtų nevaržoma stebėti Linetę Doili. Puaro pastebėjo, kad Linetė Doili pasilenkė į priekį ir kažką pasakė, o paskui atsistojo ir persėdo kitur. Dabar ji žvelgė į priešingą pusę nei iš pradžių.

Puaro susimąstęs linktelėjo.

---

* į jūsų sveikatą (pranc.)

Po penkių minučių ta mergina atsisėdo priešingoje terasos pusėje. Ji sėdėjo rūkydama ir ramiai šypsodamasi – tikras patenkintos ramybės vaizdelis. Bet medituojantis jos žvilgsnis tarsi nesąmoningai buvo nukreiptas į Saimono Doilio žmoną.

Po ketvirčio valandos Linetė Doili staiga pakilo ir nuėjo į viešbutį. Jos vyras tuoj pat nusekė jai iš paskos.

Žaklina de Belefort nusišypsojo ir apsuko kėdę. Užsidegė cigaretę ir įsižiūrėjo į Nilą. Šypsena žaidė jos lūpose.

3 SKYRIUS

– Mesje Puaro!

Seklys pašoko. Jis vis dar sėdėjo terasoje, nors kiti jau seniai ją paliko. Paskendęs mintyse žvelgė į lygias švytinčias uolas ir atitoko tik išgirdęs savo pavardę.

Balsas, kuris ją ištarė, buvo išauklėtas, žavus, nors kiek arogantiškas.

– Jūs mesje Erkiulis Puaro?– paklausė Linetė, nors tai sunku buvo pavadinti klausimu.

– Jūsų paslaugoms, madam.

– Jūs tikriausiai žinote, kas aš?

– Žinoma, madam. Esu girdėjęs jūsų pavardę. Tiksliai žinau, kas esate.

Linetė linktelėjo. To ji ir tikėjosi.

– Ar nenueitumėt su manim į lošimo kambarį?– tęsė žaviai valdingu balsu.– Trokštu su jumis pasikalbėti.

– Žinoma, madam.

Ji nuėjo viešbučio link. Puaro sekė iš paskos. Ji įvedė jį į tuščią kambarėlį, ir rankos mostu parodė, kad jis uždarytų duris. Nugrimzdo į minkštą krėslą prie vieno iš stalų, o Puaro atsisėdo priešais ją.

Ji tuoj pat nedvejodama ėmėsi reikalo:

– Daug girdėjau apie jus, mesje Puaro, ir žinau, kad esate labai protingas žmogus,– sklandžiai kalbėjo ji.– Atsitiko taip, kad man skubiai reikia pagalbos, ir manau, kad galėtumėt ją suteikti.

Puaro linktelėjo.

– Jūs labai maloni, madam, bet aš atostogauju, o kai atostogauju, nesiimu jokių bylų.

– Tai galima sutvarkyti.

Jos balse nebuvo nieko užgaulaus – tik ramus jaunos moters pasitikėjimas savimi. Moters, kuri visada galėjo sutvarkyti reikalus savaip.

– Aš esu netoleruotino persekiojimo auka, mesje Puaro,– tęsė Linetė Doili.– Šis persekiojimas turi liautis! Aš norėjau dėl jo kreiptis į policiją, bet mano... mano vyras galvoja, kad policija bus bejėgė.

– Galbūt galėtumėt plačiau nušviesti šį reikalą?– mandagiai sumurmėjo Puaro.

– O taip. Reikalas visai paprastas,– nedvejodama atsakė Linetė. Jos protas veikė tiksliai ir aiškiai. Ji tik akimirką patylėjo, norėdama surikiuoti faktus kuo tiksliau.

– Prieš man sutinkant savo vyrą, jis buvo susižadėjęs su panele de Belefort. Ji taip pat buvo mano draugė. Mano vyras nutraukė sužadėtuves, nes jie vienas kitam visai netiko. Ji, deja, į tai reagavo gana skausmingai. Aš... man labai gaila, bet aš nieko negalėjau padaryti. Ji net grasino, tačiau aš į tuos grasinimus nekreipiau dėmesio, be to, ji nebandė jų išpildyti. Tačiau ji keistai mus sekioja,– kur mes benuvyktume.

Puaro pakėlė antakius.

– Gana neįprastas... hm... revanšas.

– Labai neįprastas ir labai juokingas. Bet ir erzinantis.

Ji prikando lūpą.

Puaro linktelėjo.

– Taip, galiu įsivaizduoti. Kaip suprantu, dabar jūsų medaus mėnuo?

– Taip... Pirmą kartą tai įvyko Venecijoje. Ji buvo ten – "Danieliaus" restorane. Maniau, kad tai tiesiog sutapimas. Gana trikdantis, bet tai buvo viskas. Tada mes radome ją laive Brindizyje. Mes... mes manėme, kad ji vyksta į Palestiną. Palikome ją – bent taip galvojome,– laive. Bet kai nuvykome į Mena Hauzą, ji buvo ten – laukė mūsų.

Puaro linktelėjo.

– O dabar?

– Atplaukėme laivu. Aš... aš beveik tikėjausi surasti ją denyje. Kai jos ten nebuvo, pamaniau, kad ji liovėsi elgtis taip... taip vaikiškai. Bet kai čia atėjom, ji... ji buvo čia... laukė...

Puaro smalsiai ją nužvelgė. Ji vis dar puikiai tvardėsi, tačiau rankos, suspaudusios stalo kraštą, krumpliai buvo pabalę nuo įtampos.

– Jūs bijote, kad tokia padėtis gali užsitęsti?– pasiteiravo seklys.

– Taip,– ji patylėjo.– Žinoma, visas tas reikalas yra idiotiškas! Žaklina tiesiog išsistato pajuokai. Stebiuosi, kad ji neturi daugiau išdidumo, daugiau orumo.

Puaro mostelėjo ranka.

– Būna akimirkų, kai išdidumas ir orumas išmetami už borto! Atsiranda kitos, stipresnės emocijos.

– Taip, tikriausiai,– nekantriai kalbėjo Linetė.– Bet ką, po galais, ji tikisi iš to gauti?

– Ne visada yra tikimasi kažką gauti, madam.

Kažkas jo balse užgavo Linetę. Ji išraudo ir pasakė:

– Jūs teisus. Motyvų aptarimas yra betikslis. Dalyko esmė – tai turi liautis.

– O kaip jūs siūlytumėte tai užbaigti, madam?– paklausė Puaro.

– Na... žinoma... aš su savo vyru negaliu toliau leistis taip erzinama. Turi būti kažkoks legalus atsiteisimas už tokius dalykus.

Ji kalbėjo nekantriai.

Puaro susimąstęs pažvelgė į ją ir paklausė:

– Ar ji grasino jums viešai? Naudojo įžeidžiančius žodžius? Padarė fizinę žalą?

– Ne.

– Tada nuoširdžiai, madam, nežinau, ką jūs galite padaryti. Jei jaunai ledi malonu keliauti po tam tikras vietas, ir tos vietos yra tos pačios, kur būnate jūs su savo vyru – *eh bien,*– kas iš to? Oras yra visiems! Ji nesikiša į jūsų privatumą? Tie susitikimai visada vyksta viešai?

– Norite pasakyti, kad aš nieko negaliu padaryti?– skeptiškai paklausė Linetė.

– Manau, nieko,– ramiai tarė Puaro.– Madmuazelė Belefort elgiasi teisėtai.

– Bet... bet tai varo iš proto! Netoleruotina, kad aš turiu visa tai kęsti!

– Aš užjaučiu jus, madmuazele,– sausai pasakė seklys.– Ypač todėl, kad manau, jog jums nedažnai tenka ką nors kęsti.

Linetė susiraukė.

– Turi būti kažkoks būdas tai sustabdyti,– murmėjo ji.

Puaro truktelėjo pečiais.

– Jūs visada galite išvykti kur nors kitur,– pasiūlė jis.

– Tada ji seks iš paskos!

– Labai gali būti.

– Tai absurdas!

– Iš tiesų.

– Beje, kodėl aš... mes... turėtume sprukti? Lyg... lyg...– ji užsikirto.

– Būtent, madam. Lyg!..

Linetė pakėlė galvą ir įsispoksojo į jį.

– Ką jūs turite galvoje?

Puaro pritildė balsą. Jis pasilenkė į priekį. Jo tonas buvo palankus ir paprastas.

– Kodėl jūs taip rūpinatės, madam?– labai švelniai ištarė jis.

– Kodėl? Bet tai varo iš proto! Erzina iki paskutinio kantrybės lašo! Aš pasakiau jums, kodėl!

Puaro papurtė galvą.

– Ne visai.

– Ką jūs turite galvoje?– vėl paklausė Linetė.

Puaro atsilošė, sukryžiavo rankas ir prabilo bešališkai ir objektyviai.

– *Ecoutez,** madam. Aš papasakosiu jums vieną atsitikimą. Vieną dieną, prieš porą mėnesių, aš pietauju restorane Londone. Prie gretimo staliuko sėdi du žmonės, vyrukas ir mergina. Jie atrodo labai laimingi, įsimylėję. Jie su pasitikėjimu kalba apie ateitį. Nesiklausau to pokalbio slapta, nes neturiu tokio įpročio. O jiems visiškai vis tiek. Vyras pasisukęs į mane nugara, bet aš galiu stebėti merginos veidą. Jis spinduliuoja. Ji myli širdimi, siela ir kūnu – ir ji ne iš tų, kurios pamilsta lengvai ir dažnai. Jai tai mirties ar gyvenimo klausimas. Kaip supratau, jie yra susižadėję. Ir kalbasi apie tai, kur praleis medaus mėnesį. Planuoja nuvykti į Egiptą.

Jis nutilo.

– Na, kas toliau?– šiurkščiai pasakė Linetė.

Puaro tęsė:

– Tai buvo prieš porą mėnesių, bet aš nepamiršau merginos veido. Ir žinau, kad prisiminčiau, jei vėl jį pamatyčiau. Be to, prisimenu vyro balsą. Ir manau, kad galite atspėti, madam, kada aš pamačiau vieną ir išgirdau kitą. Čia, Egipte. Vyras švenčia savo medaus mėnesį, bet su kita moterimi.

– Na ir kas?– aštriai paklausė Linetė.– Aš jau užfiksavau faktus.

– Taip, faktus...

– Ir?..

– Mergina restorane paminėjo draugę – draugę, kuri jos niekada neapviltų – tuo ji buvo įsitikinusi,– lėtai pasakė Puaro.– Manau, kad ta draugė buvote jūs, madam.

Linetė išraudo.

– Taip. Sakiau jums, kad mes buvome draugės.

– Ir ji jumis pasitikėjo?

– Taip.

Ji akimirką dvejojo, nekantriai kandžiodama lūpą. Tada, kadangi Puaro nesiruošė kalbėti, ji prabilo:

---

* paklausykite (pranc.)

– Žinoma, visa tai buvo labai nesmagu. Bet taip atsitinka, mesje Puaro.

– O! Taip, atsitinka, madam,– jis patylėjo.– Jūs priklausote anglikonų bažnyčiai, ar ne?

– Taip,– Linetė atrodė kiek suglumusi.

– Tada girdėjote ištraukas iš Biblijos, skaitomas garsiai bažnyčioje. Girdėjote apie karalių Deividą ir turtingą vyrą, kuris turėjo daug galvijų, ir apie vargšą žmogų, kuris turėjo tik vieną ėriuką, ir kaip tas turtingas vyras atėmė vargšo ėriuką. Taip atsitinka, madam.

Linetė atsitiesė. Jos akys piktai sublizgėjo.

– Puikiai matau, kur link sukate, mesje Puaro! Manote, vulgariai pasakius, kad aš nušvilpiau savo draugės jaunikį. Žvelgiant į šį reikalą sentimentaliai – nes kitaip į jį žiūrėti jūsų karta, manau, negali,– tai tikriausiai tiesa. Bet tikra sunki tiesa yra kitokia. Neneigiu, kad Džekė aistringai mylėjo Saimoną, bet jūs turbūt nesuvokiate, kad jis galėjo nebūti taip atsidavęs jai. Jis ja labai žavėjosi, bet manau, kad net prieš tai, kai jis sutiko mane, jis buvo pradėjęs jausti, kad padarė klaidą. Pažvelkime į tai blaiviai, mesje Puaro. Saimonas suvokia, kad myli mane, o ne Džekę. Ką jis turi daryti? Jei jis bus herojiškai kilnus ir ves moterį, kuri jam nerūpi, tikriausiai sugriaus tris gyvenimus, nes abejoju, kad jis galėtų padaryti Džekę laimingą tokiomis aplinkybėmis. Jei jis būtų ją jau vedęs, kai sutiko mane, sutinku, kad jo pareiga galėjo būti likti jai ištikimam... Nors nesu tuo įsitikinusi. Jei vienas žmogus yra nelaimingas, antrasis irgi kenčia. Bet sužadėtuvės nėra tikras įsipareigojimas. Jei buvo padaryta klaida, tai tikriausiai geriau pripažinti faktus iki tol, kai bus jau per vėlu. Pripažįstu, kad Džekei tai buvo sunkus išmėginimas, ir man labai dėl to gaila, bet taip atsitiko. Tai buvo neišvengiama.

– Įdomu.

Ji pasižiūrėjo į jį.

– Ką norit tuo pasakyti?

– Visa tai, ką jūs sakot, yra labai protinga, labai logiška! Bet tai nepaaiškina vieno dalyko.

– Kokio?

– Jūsų pačios laikysenos, madam. Matote, į šį persekiojimą jūs galėjote reaguoti dvejopai. Jis galėjo sukelti jūsų susierzinimą arba gailestį, nes jūsų draugė taip įskaudinta, kad net nebekreipia dėmesio į visuomenės normas. Bet jūs reaguojate kitaip. Ne, jums šis persekiojimas atrodo netoleruotinas – ir kodėl? Gali būti tik viena priežastis – jūs jaučiatės kalta.

Linetė pašoko ant kojų.

– Kaip jūs drįstate? Iš tikrųjų, mesje Puaro, jūs per daug sau leidžiate.

– Bet aš drįstu, madam! Aš kalbėsiu su jumis gana nuoširdžiai. Aš spėju, kad jūs, nors stengiatės paaiškinti sau tą faktą kitaip, apdairiai numatėte, kaip nuviliosite vyrą iš savo draugės. Spėju, kad jam iš karto pajutote stiprų potraukį. Bet manau, kad buvo akimirka, kai jūs dvejojote, kai suvokėte, kad turite pasirinkti susilaikymą ar veikimą. Manau, kad iniciatyva užsiėmėte jūs, o ne mesje Doilis. Jūs esate graži, madam. Turtinga, protinga, gudri ir žavi. Galėjote išvystyti savo žavesį arba jį nuslėpti. Turėjote viską, madam, ką gali pasiūlyti gyvenimas. Jūsų draugės gyvenimas priklausė nuo vieno žmogaus. Jūs tai žinojote, bet, nors ir dvejojote, nesulaikėte rankos. Jūs ją ištiesėte ir, kaip turtingas žmogus Biblijoje, paėmėte vienintelį vargšo ėriuką.

Stojo tyla. Linetė vargiai susitvardė ir šaltai pasakė:

– Jūs kalbate ne į temą.

– Netiesa. Aš aiškinu jums, kodėl netikėti madmuazelės de Belefort pasirodymai jus taip liūdina. Todėl, kad jūs viduje įsitikinusi, kad ji teisi, nors ji gal būt elgiasi nemoteriškai ir negarbingai.

– Tai netiesa!

Puaro truktelėjo pečiais.

– Jūs atsisakote būti sąžininga pati sau.

– Visai ne.

– Sakyčiau, madam,– švelniai pasakė Puaro,– kad jūs gyvenote laimingai, kad jūs buvote dosni ir maloni kitiems.

– Bandžiau,– atsiliepė Linetė. Nekantrus pyktis pranyko iš jos veido. Ji kalbėjo paprastai, beveik beviltiškai.

– Ir dėl to tas jausmas, kad jūs apgalvotai sužeidėte kažką, jus taip liūdina, ir todėl taip nenorite pripažinti šio fakto. Atleiskite man, jei kalbėjau akiplėšiškai, bet psichologija byloje yra pati svarbiausia.

– Net tariant, kad jūs sakote tiesą,– lėtai ištarė Linetė,– o aš to nepripažįstu, kas iš to? Niekas negali pakeisti praeities. Reikia taikstytis su tuo, kas yra.

Puaro linktelėjo.

– Jūs aiškiai mąstote. Taip, niekas negali grįžti į praeitį ir ją pakeisti. Kartais, madam, visa, ką galite padaryti,– tai susitaikyti su praeities veiksmų padariniais.

– Norite pasakyti,– netikėjo Linetė,– kad aš nieko negaliu padaryti – nieko?

– Turite apsišarvuoti drąsa, madam; taip man atrodo.

Linetė pasakė lėtai:

– Ar jūs negalėtumėt... pasikalbėti su Džeke... su mis de Belefort? Atvesti ją į protą?

– Taip, galiu tai padaryti. Aš tai padarysiu, jei to norite. Bet labai daug ko nesitikėkite. Manau, kad madmuazelė de Belefort yra taip įsijautusi į šį sumanymą, kad niekas jos nuo jo neatitrauks.

– Bet tikriausiai mes galime padaryti kažką, kad išsipainiotume?

– Žinoma, galite grįžti į Angliją ir įsikurti savo namuose.

– Manau, kad net tada Žaklina gali įsikurti kaime, taip, kad galėčiau ją matyti, kai tik išeisiu iš savo žemių.

– Teisybė.

– Be to,– lėtai pasakė Linetė,– nemanau, kad Saimonas sutiks pabėgti.

– Ką jis mano apie visa tai?

– Jis įsiutęs – tiesiog įniršęs.

Puaro susimąstęs linktelėjo.

– Jūs... pasikalbėsite su ja?– paprašė Linetė.

– Taip. Bet mano nuomone, aš negalėsiu nieko sutvarkyti.

– Už Džekės elgesį negalima garantuoti!– neramiai pasakė Linetė.– Niekas negali žinoti, ką ji iškrės!

– Jūs kalbėjote apie kažkokius jos grasinimus. Ar nepasakytumėte, kokie jie buvo?

Linetė truktelėjo pečiais.

– Ji grasino... na... nužudyti mus abu. Džekės charakteris kartais gali būti... meksikietiškas.

– Suprantu,– Puaro balsas buvo rimtas.

Linetė maldaudama pasisuko į jį.

– Jūs dirbsite man?

– Ne, madam,– griežtai atsakė.– Nepriimsiu iš jūsų komisinių. Padarysiu, ką galiu, žmoniškumo vardan. Taip. Ši situacija sunki ir pavojinga. Padarysiu, ką galiu, kad ją išlyginčiau, bet nesu įsitikinęs, kad man pasiseks.

– Bet jūs nedirbsite man?– lėtai paklausė Linetė.

– Ne, madam,– atsakė Erkiulis Puaro.

4 SKYRIUS

Erkiulis Puaro rado Žakliną de Belefort, sėdinčią ant uolėto Nilo kranto. Buvo įsitikinęs, kad ji dar nenuėjo miegoti ir kad ją tikriausiai sutiks kažkur viešbučio sode.

Ji sėdėjo, parėmusi smakrą delnais, ir net nekrūptelėjo, neapsižvalgė, išgirdusi artėjančius žingsnius.

– Mis de Belefort?– paklausė Puaro.– Gal galėčiau su jumis pasišnekėti?

Žaklina lėtai pasuko galvą. Ant jos lūpų žaidė šypsenos šešėlis.

– Labai prašom,– atsiliepė.– Jei neklystu, esate mesje Erkiulis Puaro? Ar galima spėti? Jus pasamdė Linetė Doili, kuri pažadėjo didelį atlyginimą, jei sutvarkysite šį reikalą sėkmingai.

Puaro atsisėdo ant suoliuko greta jos.

– Jūsų spėjimas iš dalies teisingas,– nusišypsojo.– Neseniai kalbėjausi su madam Doili, tačiau nepriėmiau iš jos jokio honoraro, ir, atvirai kalbant, visai jai nedirbu.

Žaklina žiūrėjo į jį tiriančiu žvilgsniu.

– Tai kodėl jūs čia atėjote?– paklausė staiga.

– Ar kada nors buvote mane mačiusi, madmuazele?– pasiteiravo Puaro, užuot atsakęs į klausimą.

Žaklina papurtė galvą.

– Man atrodo, ne.

– Užtat aš jau mačiau jus. Kartą sėdėjau priešais jus restorane "Chez Ma Tante". Buvote ten su Saimonu Doiliu.

Keista, panaši į kaukę grimasa pasirodė merginos veide.

– Prisimenu tą vakarą...– atsakė.

– Nuo to laiko daug kas įvyko,– pastebėjo Puaro.

– Jūs teisus,– pasakė tvirtu balsu, kuriame slėpėsi gilus nusivylimas.

– Todėl prašau kaip draugas: palaidokite savo numirėlius!

Ji nustebo.

– Ką?

– Palikite praeitį ramybėje! Atsigręžkite į ateitį! Kas padaryta, tas padaryta. Pyktis nieko neišspręs.

– Esu tikra, kad tai puikiai tiktų Linetei.

Puaro mostelėjo ranka.

– Aš dabar apie ją negalvoju! Aš galvoju apie jus. Jūs kentėjote, bet tai, ką darote, tik prailgina jūsų kančias.

Žaklina papurtė galvą.

– Jūs klystate. Būna akimirkų, kai man netgi labai smagu.

– Ir tai yra baisiausia, madmuazele.

– Nesate kvailas,– pasakė ji, skubiai pažiūrėdama į jį.– Netgi tikiu, kad norite būti malonus,– pridūrė tęsdama žodžius.

– Prašau, grįžkite namo, madmuazele. Jūs esate jauna, protinga. Pasaulis priklauso jums.

Žaklina lėtai pasukiojo galvą.

– Jūs nesuprantate arba nenorite suprasti, kad Saimonas yra visas mano pasaulis.

– Meilė tai dar ne viskas, madmuazele,– švelniai pasakė Puaro.– Taip mums tik atrodo, kai esame jauni.

Mergina vėl prieštaraudama papurtė galvą.

– Ar jūs nesuprantate? Juk žinote visą reikalą. Kalbėjotės su Linete. Buvote tą vakarą restorane... Mes su Saimonu labai mylėjome vienas kitą.

– Žinau, kad jūs jį mylėjote.

Ji greitai pajuto jo žodžių toną ir pakartojo pabrėždama:

– Mes mylėjome vienas kitą. Ir aš mylėjau Linetę... Aš pasitikėjau ja. Ji buvo mano geriausia draugė. Visą

gyvenimą Linetė galėjo nusipirkti viską, ko norėjo. Kai ji pamatė Saimoną, ji jo panoro ir tiesiog jį pasiėmė.

– O jis leidosi... perkamas?

Žaklina lėtai papurtė tamsiaplaukę galvelę.

– Ne visai. Jei taip būtų, manęs nebūtų čia. Jūs duodate suprasti, kad Saimonas yra nevertas rūpinimosi... Jei jis būtų vedęs Linetę dėl pinigų, taip ir būtų. Bet jis nevedė jos dėl pinigų. Tai labiau komplikuota. Yra toks dalykas kaip kerėjimas, mesje Puaro. Ir pinigai tam padeda. Toks žavesys supo Linetę. Ji buvo karalystės karalienė – jauna princesė,– ir jai viskas sekėsi. Tai buvo tarsi teatro scena. Pasaulis buvo po jos kojomis, o vienas iš turtingiausių ir trokštamiausių Anglijos perų troško ją vesti. O ji nusileidžia iki nežymaus Saimono Doilio... Jūs stebitės, kad tai jam apsuko galvą?– staiga ištiesė ranką.– Pažvelkite į mėnulį. Jį matote labai aiškiai, tiesa? Jis labai tikras. Bet jei šviestų saulė, jūs išvis negalėtumėt jo matyti. Buvo maždaug taip. Aš buvau mėnulis... Kai pakilo saulė, Saimonas nebegalėjo manęs matyti... Jis apako. Jis negalėjo matyti nieko kito, tik saulę – Linetę.

Ji patylėjo ir tęsė:

– Tad matote,– tai buvo kerėjimas. Ji apsuko jam galvą. Pridėkime dar jos pasitikėjimą, jos įprotį įsakinėti. Ji taip pasitiki savimi, kad ir kiti ima ja pasitikėti. Galbūt Saimonas buvo silpnas, bet jis labai paprastas žmogus. Jis būtų mylėjęs mane ir tik mane, jei nebūtų atėjus Linetė, kuri pasigriebė jį į savo auksinį kovos vežimą. Ir aš puikiai žinau, kad jis niekada nebūtų jos pamilęs, jei ji nebūtų jo privertusi.

– Jūs taip manote.

– Aš tai žinau. Jis mane mylėjo... Jis visada mane mylės.

– Net dabar?– paklausė Puaro.

Jos lūpos prasivėrė skubiam atsakymui, tačiau jis sustingo neištartas. Ji pažvelgė į Puaro, o jos veidas nusidažė skaisčiu raudoniu. Nusisuko, nuleido galvą ir pasakė tyliu stingdančiu balsu:

– Taip, aš žinau. Jis dabar manęs nekenčia. Taip, nekenčia... Geriau tegu pasisaugo!

Ji skubiai įkišo ranką į šilkinį krepšelį, gulintį šalimais. Paskui ištraukė. Delne gulėjo mažas revolveris su perline rankena, atrodantis kaip elegantiškas žaislelis.

– Žavus dalykėlis, ar ne?– pasakė ji.– Atrodo per kvailai, kad būtų tikras, bet jis yra tikras! Viena iš šių kulkų nužudys vyrą arba moterį. O aš gera šaulė,– ji nusišypsojo, kažką prisiminusi.– Kai būdama vaikas nuvykau į namus su mama, į Pietų Karoliną, mano senelis išmokė mane šaudyti. Jis buvo senamadiškas, tikėjo, kad šaudymas padeda sutvarkyti garbės reikalus. Mano tėvas irgi kovojo keliose dvikovose, būdamas jaunas. Jis gerai valdė kardą. Kartą nužudė žmogų. Dėl moters. Tad matote, mesje Puaro,– jų akys susitiko,– aš esu karšto kraujo! Nusipirkau šitą, kai tai atsitiko. Norėjau nužudyti kurį nors iš jų – bėda buvo ta, kad negalėjau nuspręsti, kurį. Jei būčiau užmušus abu, nebūtų tikro malonumo. Jei būčiau tikra, kad išgąsdinsiu Linetę... Bet ji nieko nebijo. Nėra būdo ją išgąsdinti... Tada nutariau palaukti. Man tai vis labiau tinka. Juk galiu tai padaryti bet kurią akimirką. Daug smagiau laukti ir... galvoti apie tai! O tada man į galvą atėjo mintis juos sekti! Kai jie atvykdavo į kokią nors vietą, būdavo laimingi kartu, jie turėdavo pamatyti Mane! Ir pavyko! Linetė atsiėmė savo, kaip niekad gyvenime. Aš gerai ją pričiupau. Pradėjau smagintis. Linetė nieko man negali padaryti. Visada esu labai maloni ir mandagi! Nepasakau nieko, ko jie galėtų nusitverti! Tai viską jiems nuodija... Viską.

Ji nusijuokė skambiu sidabriniu juoku.

Puaro sučiupo jos ranką.

– Nusiraminkit. Nusiraminkit, sakau jums.

Žaklina pažvelgė į jį.

– Na?– iššaukiamai nusišypsojo.

– Madmuazele, meldžiu jus, nedarykite to, ką darote.

– Norite pasakyti, kad turiu palikti brangiąją Linetę ramybėje?

– Ne tik. Neatverkite savo širdies šėtonui.

Jos lūpos prasivėrė, akyse pasirodė sumišimas.

Puaro tęsė rimtai:

– Nes jei jūs tai darysite, šėtonas ateis... Taip, šėtonas tikrai ateis... Jis įeis į jus ir apsigyvens jumyse, ir po kurio laiko nebegalėsite jo išvaryti.

Žaklina įsistebeilijo į jį. Jos žvilgsnyje matėsi abejonė, ji nevalingai mirkčiojo.

– Nežinau...– pasakė.

Tada suriko iššaukiančiu balsu:

– Jūs negalite manęs sustabdyti!

– Ne,– sutiko Erkiulis Puaro,– aš negaliu jūsų sustabdyti.– Jo balsas buvo liūdnas.

– Net jei aš norėčiau... ją nužudyti, jūs negalėtumėt manęs sustabdyti.

– Ne... Ne, bet jūs būsite už tai nubausta.

Žaklina de Belefort nusijuokė.

– O, aš nebijau mirties! Pagaliau dėl ko gi man gyventi? Spėju, jums atrodo, kad labai negerai nužudyti žmogų, kuris tave sužeidė – net jei jis paėmė iš tavęs viską, ką tu turėjai?

– Taip, madmuazele. Man atrodo, kad žudymas yra neatleistinas,– tvirtai pasakė Puaro.

Žaklina vėl nusijuokė.

– Tada jums reikės pritarti mano dabartiniam kerštui, nes kol jis veikia, aš nepanaudosiu šio revolverio... Bet bijau... taip, aš kartais bijau... darosi karšta... aš noriu sužeisti ją... įbesti į ją peilį, pridėti savo mažytį šautuvėlį prie jos galvos ir tada... tiesiog paspausti gaiduką... O!

Šūksnis jį nustebino.

– Kas atsitiko, madmuazele?

Ji pasuko galvą ir įsižiūrėjo į šešėlius.

– Kažkas... ten stovėjo. Dabar jau nuėjo.

Erkiulis Puaro atidžiai apsižvalgė.

Vieta atrodė panaši į dykumą.

– Čia nėra nieko, išskyrus mus, madmuazele.– Jis atsistojo.– Bet kokiu atveju, pasakiau tai, ką norėjau. Linkiu jums labos nakties.

Žaklina irgi atsistojo.

– Ar suprantate,– paklausė beveik maldaudama,– kad negaliu padaryti to, ko jūs iš manęs prašote?

Puaro papurtė galvą.

– Ne, nes jūs galite tai padaryti! Visada yra galimybė! Jūsų draugė Linetė taip pat turėjo galimybę sulaikyti savo ranką... Bet to nepadarė. Ir tada reikia būti drąsiai ir tęsti viską, nes antros tokios galimybės gali nebebūti.

– Antros tokios galimybės...– pakartojo Žaklina de Belefort.

Valandėlę kažką mąstė, tada pakėlė galvą ir pasakė:

– Labos nakties, mesje Puaro.

Jis liūdnai linktelėjo ir takeliu nusekė paskui ją į viešbutį.

5 SKYRIUS

Kitą rytą Saimonas Doilis prisijungė prie Erkiulio Puaro, kai pastarasis ruošėsi eiti į miestą.

– Labas rytas, mesje Puaro.

– Labas rytas, mesje Doili.

– Jūs einate į miestą? Neprieštarausite, jei eisiu kartu?

– Žinoma, ne. Man bus malonu.

Du vyrai žingsniavo šalimais, praėjo pro vartus ir įsuko į vėsų sodą. Tada Saimonas išsitraukė pypkę iš burnos ir pasakė:

– Kaip suprantu, mesje Puaro, vakar vakare jūs kalbėjotės su mano žmona?

– Taip.

Saimonas Doilis suraukė kaktą. Jis buvo iš tokių žmonių, kurie sunkiai reiškia mintis žodžiais ir kuriems nelengva kalbėti aiškiai.

– Džiaugiuosi dėl vieno,– pasakė jis.– Privertėte ją suvokti, kad mes esame daugmaž bejėgiai.

– Tikrai nėra jokio legalaus būdo tai nutraukti,– sutiko Puaro.

– Būtent. Atrodo, kad Linetė to nesuprasdavo,– jis šyptelėjo.– Linetė įpratusi tikėti, kad apie bet kokį sutrikdymą galima automatiškai pranešti policijai.

– Būtų malonu, jei taip būtų,– pasakė Puaro.

Stojo pauzė. Tada Saimonas rausdamas skubiai pasakė:

– Bjauru, kad... kad ji yra taip persekiojama! Jei kas nori sakyti, kad aš elgiausi kaip storžievis, prašom!

Manau, kad taip ir buvo. Bet aš neleisiu visko suversti Linetei. Ji su tuo neturi nieko bendro.

Puaro rimtai linktelėjo, bet nieko nepasakė.

– Ar jūs... mmm... ar jūs... kalbėjote su Džeke... mis de Belefort?

– Taip, kalbėjausi.

– Ar jums pavyko atvesti ją į protą?

– Bijau, kad ne.

Saimonas irzliai pasakė:

– Ar ji nesuvokia, kad stato save į kvailą padėtį? Ar nesupranta, kad jokia padori moteris taip nesielgtų? Ar ji neturi išdidumo ir savigarbos?

Puaro truktelėjo pečiais.

– Sakykim, kad ji yra įžeista,– atšovė jis.

– Taip, bet po velnių, žmogau, padorios merginos taip nesielgia! Pripažįstu, kad esu kaltas. Aš su ja pasielgiau velniškai negerai ir taip toliau. Suprasčiau, jei aš jai būčiau įgrįsęs iki gyvo kaulo ir ji nebenorėtų manęs matyti. Bet kad ji valkiotųsi man iš paskos... Tai... tai nepadoru! Ji daro iš to spektaklį! Kokį velnią ji tikisi iš to gauti?

– Galbūt tai keršto rūšis?

– Nesąmonė! Dar suprasčiau, jei pabandytų padaryti kažką melodramatiško – pavyzdžiui, pamėgintų mane nušauti.

– Manote, kad tai būtų panašiau į ją?

– Tiesą pasakius, taip. Ji karštakošė, o jos charakteris neapibūdinamas. Kai įsiunta, ji gali padaryti bet ką. Bet šis šnipinėjimas...– jis papurtė galvą.

– Taip, tai daug subtiliau! Tai protinga.

Doilis žiūrėjo į jį.

– Jūs nesuprantate. Linetės nervai įtempti kaip styga.

– O jūsų?

Saimonas nustebęs pažvelgė į jį.

– Mano? Aš norėčiau nusukti tai raganiūkštei sprandą!

–Tada nieko neliko iš senųjų jausmų?

– Brangusis pone! Kaip galėjo kažkas likti? Kai pateka saulė, kas atsitinka su mėnuliu? Mes jo nebematome! Kai susitikau Linetę, Džekė nebeegzistavo!

– *Tiens, c'est drole ca!**– sumurmėjo Puaro.

– Atleiskite?

– Jūsų palyginimas mane sudomino, ir tiek.

Vėl rausdamas, Saimonas tarė:

– Manau, Džekė jums pasakė, kad aš vedžiau Linetę tik dėl jos pinigų. Ką gi, tai prakeiktas melas! Nevesčiau jokios moters dėl pinigų! Džekė nesupranta, kad vaikinui sunku, kai... kai... moteris rūpinasi juo taip, kaip ji rūpinosi manimi.

– O?– Puaro griežtai pažiūrėjo į jį.

Saimonas nerangiai tęsė:

– Tai ... tai skamba grubiai, bet Džekė buvo per - daug manimi susižavėjusi!

– *Un qui aime, et un qui se laisse aimer,* **– sumurmėjo Puaro.

– A? Ką jūs pasakėte? Suprantate, vyras nenori jausti, kad moteris rūpinasi juo labiau, nei jis ja,– jo balsas sušilo.– Jis nenori jausti, kad valdomi jo kūnas ir siela. Tai tas prakeiktas nuosavybės jausmas! Šis vyras yra mano! Jis man priklauso! Tokių dalykų aš negaliu pakęsti. Joks vyras negalėtų pakęsti! Jis nori išeiti, išsilaisvinti. Jis nori valdyti savo moterį. Jis nenori, kad ji valdytų jį.

Jis nutilo ir drebančiais pirštais užsidegė cigaretę.

Puaro pasakė:

– Jūs taip jautėtės, būdamas su madmuazele Žaklina?

Saimonas pažvelgė į jį, tada prisipažino:

– Na, tiesą pasakius, taip. Žinoma, ji to nesuprato. Galų gale negalėčiau jai to pasakyti. Bet aš jaučiausi neramiai... O tada sutikau Linetę, ir ji tiesiog pribloškė

---

* tikrai, tai keista (pranc.)

** vienas myli, o kitas leidžia mylėti (pranc.)

mane! Dar niekad nebuvau matęs tokios meilutės. Viskas buvo nuostabu. Visi klaupėsi prieš ją, o ji išsirinko mane, tokį molio motiejų.

Jo balse jautėsi pagarbi berniokiška baimė ir nusistebėjimas.

– Suprantu,– pasakė Puaro, tada susimąstęs linktelėjo.– Taip, aš suprantu.

– Kodėl Džekė negali to pakelti vyriškai?– pasipiktinęs teiravosi Saimonas.

Viršutinė Puaro lūpa suvirpėjo nuo šypsenėlės.

– Na, pirmiausia, mesje Doili, ji nėra vyras.

– Ne, ne... Norėjau pasakyti, kad ji galėtų elgtis kaip geras draugas. Kai ateina tam tikra akimirka, kiekvienas turi pagaliau nuryti karčią piliulę. Prisipažįstu, kad aš esu kaltas. Bet kas iš to! Jei tau neberūpi mergina, būtų tiesiog beprotybė ją vesti. O dabar, kai pamačiau, kokia Džekė yra iš tikrųjų ir kokias ribas ji gali peržengti, jaučiu, kad dar gana laimingai ištrūkau.

– Kokias ribas ji gali peržengti,– susimąstęs pakartojo Puaro.– Ar žinote, mesje Doili, kokios yra tos ribos?

Saimonas susiraukė, tada papurtė galvą.

– Ne... Pagaliau, ką jūs turite galvoje?

– Jūs žinote, kad ji nešiojasi revolverį?

Saimonas išsigandęs pažiūrėjo į jį.

– Netikiu, kad ji dabar jį panaudos. Ji galėjo padaryti tai anksčiau. Esu tikras, kad dabar mums niekas negresia. Ji dabar tiesiog įpykusi ir bando atsilošti.

Puaro truktelėjo pečiais.

– Galbūt,– pasakė abejodamas.

– Aš jaudinuosi dėl Linetės,– kažkaip ne vietoj ir ne laiku paskelbė Saimonas.

– Savaime suprantama,– pasakė Puaro.

– Iš tiesų nebijau, kad Džekė pradės melodramatiškai šaudyti, bet nuo šio šnipinėjimo ir persekiojimo Linetės nervai įtempti kaip styga. Papasakosiu jums apie savo planą, ir galbūt galėsite pasiūlyti kokią pataisėlę.

Pirmiausia, aš aiškiai visiems paskelbiau, kad mes liksime čia dešimčiai dienų. Bet rytoj garlaivis "Karnakas" išvyksta iš Šelalo į Vadi Halfą. Pirksiu bilietus į jį, pasakęs netikrą pavardę. Rytoj vyksime ekskursijon į Filės salą. Linetės kambarinė galės paimti bagažą. Mes įlipsime į "Karnaką" Šelale. Kai Džekė pamatys, kad mes negrįžtame, bus jau per vėlu – mes jau būsime toli. Ji supras, kad mes ją apmovėme, ir grįš į Kairą. Tiesą pasakius, net galiu papirkti nešiką, kad jai tą pasakytų. Vaikščiojimas į turistines firmas jai nepadės, nes mūsų pavardžių ten nebus. Kaip jums patinka mano planas?

– Na, jis neblogai sugalvotas. O jei ji panorės palaukti čia, kol jūs sugrįšite?

– Mes galime ir negrįžti. Gal nuvyksime į Kartumą, o iš ten lėktuvu į Keniją. Ji negalės sekioti paskui mus po visą žemės rutulį.

– Ne. Turės ateiti tokia akimirka, kai jai pritrūks pinigų. Kaip supratau, ji turi labai mažai pinigų.

Saimonas nustebęs pažiūrėjo į jį.

– Tai protinga pastaba. Žinote, aš apie tai net nepagalvojau. Džekė yra neturtinga.

– Tačiau galėjo taip toli nukeliauti paskui jus?

– Aišku, ji gauna nedideles pajamas,– abejodamas pasakė Saimonas.– Manau, apie du šimtus per metus. Ji tikriausiai pavertė pinigais akcijas, kad galėtų daryti tai, ką daro dabar.

– Tad ateis tokia akimirka, kai ji išsems savo šaltinius ir liks be penso?

– Taip...– Saimonas neramiai pasimuistė. Jis pasijuto nejaukiai. Puaro atidžiai jį stebėjo.

– Taip,– pasakė.– Taip, tai nėra graži mintis...

– Na, niekuo negaliu padėti!– pyktelėjo Saimonas. Tada pridūrė:

– Ką jūs manote apie mano planą?

– Manau, kad jis gali pavykti. Bet, suprantama, tai atsitraukimas.

Saimonas išraudo.

– Norite pasakyti, kad mes sprunkame? Taip, tai tiesa... Bet Linetė...

Puaro stebėjo jį, tada palenkė galvą.

– Kaip sakote, tai gali būti geriausia išeitis. Bet prisiminkite, kad madmuazelė de Belefort ne vakar gimė.

– Kartais jaučiu, kad mes turėsime susikauti,– niūriai pasakė Saimonas.– Jos elgesys nėra protingas.

– Protingas, *mon Dieu!**– šūktelėjo Puaro.

– Nėra jokių priežasčių, dėl kurių moterys negalėtų elgtis kaip protingos būtybės,– vangiai pareiškė Saimonas.

– Gana dažnai jos taip ir elgiasi,– sausai atšovė Puaro.– Tai net dar labiau liūdina!

Patylėjęs seklys pridūrė:

– Aš irgi plauksiu "Karnaku". Tai mano maršruto dalis.

– O!– Saimonas dvejojo, tada pasakė, sumišęs rinkdamas žodžius,– tai nėra... tai nėra... mūsų sąskaita? Noriu pasakyti, kad nenorėčiau galvoti...

Puaro skubiai atvėrė jam akis.

– Visai ne. Viskas buvo suplanuota dar prieš man išvykstant iš Londono. Visada viską numatau iš anksto.

– Tad nevažinėjate iš vietos į vietą, vaizduotės vedamas? Ar šis būdas nėra malonesnis?

– Galbūt. Bet kad pasisektų gyvenime, kiekviena smulkmena turi būti suplanuota iš anksto.

Saimonas nusikvatojo ir pasakė:

– Manau, kad taip elgiasi įgudęs žmogžudys.

– Taip... Nors turiu pripažinti, kad puikiausi ir sunkiausiai išnarpliojami nusikaltimai vykdomi ekspromtu.

– "Karnako" denyje turėsite papasakoti mums ką nors apie savo bylas,– pasakė Saimonas berniokišku tonu.

– Ne, negalėsiu. Nekalbu... kaip jūs tai vadinate... profesinėmis temomis.

---

* Dieve mano (pranc.)

– Taip, bet jūsų profesija gana jaudinanti. Bent misis Alerton taip galvoja. Ji svajoja jus ištardyti.

– Misis Alerton? Ta žavinga žilaplaukė moteris, turinti taip atsidavusį sūnų?

– Taip. Ji irgi bus "Karnake".

– Ar ji žino, kad jūs...

– Aišku, kad ne,– pabrėžė Saimonas.– Niekas nežino. Mano principas – geriau niekuo nepasitikėti.

– Pagirtinas principas, aš taip pat jo laikausi. Beje, kas yra trečiasis jūsų draugijos narys, aukštas žilas vyriškis?

– Peningtonas?

– Taip. Ar jūs keliaujate drauge?

– Jus tai nustebino? Gana neįprasta medaus mėnesiui?– niūriai klausinėjo Saimonas.– Peningtonas yra Linetės patikėtinis iš Amerikos. Netikėtai susidūrėme su juo Kaire.

– *Ah vraiment!** Ar leisite vieną klausimą? Madam, jūsų žmona, dar nepilnametė?

Saimonas atrodė sutrikęs.

– Jai tikrai dar nėra dvidešimt vienerių – bet jai nereikėjo prašyti niekieno leidimo, tekant už manęs. Peningtonui tai buvo didžiulis netikėtumas. Jis išvyko iš Niujorko "Karmaniku", o Linetės laiškas, pranešantis apie vestuves, atėjo tik po dviejų dienų, tad Peningtonas nieko nežinojo.

– "Karmanikas"...– sumurmėjo Puaro.

– Jis labai nustebo, kai pamatė mus "Šeperdo" viešbutyje Kaire.

– Koks aplinkybių sutapimas!

– Taip, ir dar paaiškėjo, kad jis taip pat vyksta į kelionę Nilu. Tad mums teko keliauti kartu – kitaip pasielgti neleistų padorumas. Be to, jis... na, atnešė savotišką palengvėjimą,– jis vėl atrodė sutrikęs.– Matote, Linetė

---

* iš tikrųjų (pranc.)

buvo labai įsitempusi, laukė, kad Džekė tuoj pat pasirodys. Kol mes buvome kartu vieni, vis grįždavome prie tos temos. O Endrius Peningtonas mums padėjo, nes mes turėdavome kalbėti apie pašalinius dalykus.

– Jūsų žmona nepasipasakojo misteriui Peningtonui?

– Ne,– Saimonas agresyviai įtraukė žandus.– Tai tik mūsų reikalas. Be to, kai išplaukėme į šią kelionę Nilu, manėme, kad viskas baigta.

Puaro papurtė galvą.

– Tai dar ne pabaiga. Ne, nieko panašaus. Aš tuo įsitikinęs.

– Sakyčiau, mesje Puaro, tai skamba nelabai padrąsinančiai.

Puaro kiek suirzęs pažiūrėjo į jį. Jis pagalvojo: "Šis anglosaksas apie nieką nesusimąsto rimtai, tik žaidžia žaidimus. Jis nesubręsta."

Viską ima į širdį tik Linetė ir Žaklina. O Saimono elgesyje jis nematė nieko, išskyrus vyrišką nekantrumą ir suirzimą.

– Ar leisite man nekuklų klausimą? Ar jūs sumanėte vykti į Egiptą medaus mėnesiui?

Saimonas išraudo.

– Ne, žinoma ne. Tiesą pasakius, aš mielai būčiau nuvykęs kur nors kitur, bet Linetė užsispyrė. Tad... tad...

Jam pritrūko žodžių.

– Aišku,– rimtai pasakė Puaro.

Jis suvokė, kad jei Linetė ko nors užsimanydavo, tai taip ir būdavo. Pagalvojo: "Dabar girdėjau tris skirtingas įvykio versijas – Linetės Doili, Žaklinos de Belefort, Saimono Doilio. Kuri iš jų panašiausia į tiesą?"

6 SKYRIUS

Kitą rytą, vienuoliktą valandą, Saimonas ir Linetė Doiliai išvyko apžiūrėti Filės salos. Žaklina de Belefort, sėdėdama viešbučio balkone, stebėjo, kaip jie lipa į spalvingą valtelę. Tačiau ji nematė, kaip nuo paradinių viešbučio durų nuvažiuoja prikrautas lagaminų automobilis, kurį vairavo rūsčiai atrodanti kambarinė. Ji pasuko dešinėn, Šelalo link.

Erkiulis Puaro nutarė praleisti dvi likusias valandas iki priešpiečių Elefantino saloje, tiesiai prieš viešbutį.

Jis nusileido į prieplauką. Čia du vyrai kaip tik lipo į vieną iš viešbučio valčių, ir Puaro prisijungė prie jų. Abu vyrai aiškiai buvo nepažįstami. Jaunesnysis prieš dieną atvyko traukiniu. Tai buvo aukštas, tamsiaplaukis jaunuolis liesu veidu ir vaidinga išraiška. Jis dėvėjo ypač purvinas pilkos medvilnės kelnes ir golfą, visai netinkantį klimatui. Antrasis buvo kresnas vidutinio amžiaus žmogus, kuris tuoj pat pradėjo kalbėtis su Puaro gana sklandžia, bet truputį laužyta anglų kalba. Jaunesnysis aiškiai netrōško įsijungti į pokalbį. Jis rūsčiai dėbtelėjo į juos, tada atsuko nugarą ir stebėjo, kaip nubietis valtininkas vikriai sukioja vairą ir kiloja bures virvutėmis, pritvirtintomis prie kojų pirštų.

Upė buvo rami. Jie plaukė pro lygias slidžias juodas uolas. Švelnus brizas dvelkė jiems į veidus. Netrukus jie priplaukė prie Elefantino. Išlipę į krantą, Puaro su savo naujuoju pažįstamu nuėjo tiesiai į muziejų. Pastarasis ištiesė Puaro savo vizitinę kortelę ir nusilenkė. Joje buvo užrašyta: "Sinjoras Gvidas Ričetis, archeologas".

Kad neliktų skolingas, Puaro irgi nusilenkė ir padavė savo kortelę. Pabaigę formalumus, abu vyrai įėjo į muziejų. Italas pylė mokslinės informacijos srautą. Dabar jie kalbėjo prancūziškai.

Jaunuolis medvilninėmis kelnėmis apatiškai slampinėjo po muziejų, retkarčiais žiovaudamas, paskui išsmuko laukan.

Puaro ir sinjoras Ričetis pagaliau nusekė paskui jį. Italas energingai tyrinėjo griuvėsius, bet Puaro, pastebėjęs žalią uolų pavėsį prie upės, spruko prie jo.

Misis Alerton sėdėjo ant didelės uolos, šalia pasidėjusi eskizų albumą, o ant kelių laikydama knygą.

Puaro mandagiai nukėlė skrybėlę. Misis Alerton tuoj pat pradėjo pokalbį.

– Labas rytas,– pasakė.– Manau, kad bus visai neįmanoma atsikratyti šių baisių vaikigalių.

Maži juodukai buvo ją apsupę, visi šiepėsi, pozavo ir maldaudami tiesė rankas, retkarčiais viltingai švebeldžiuodami:

– Bakšiš! Bakšiš!

– Tikėjausi, kad aš jiems įgrįsiu,– liūdnai ištarė misis Alerton.– Jie mane stebi jau dvi valandas ir po truputį artėja. Tada aš šaukiu "Imšiš", mojuoju savo skėčiu, ir jie keletui minučių išsisklaido. O paskui grįžta, spokso, spokso, o jų akys tiesiog šlykščios, kaip ir nosys, ir aš nebemanau, kad mėgstu vaikus – nebent jie būtų nusiprausę ir bent truputį išauklėti.

Ji liūdnai nusijuokė.

Puaro galantiškai pamėgino išsklaidyti prastuomenę, bet nesėkmingai. Vaikai išsisklaidė ir vėl pasirodė, dar labiau priartėdami.

– Jei Egipte galėtum kiek pabūti ramiai, jis man labiau patiktų,– pasakė misis Alerton.– Bet tu niekur negali pąbūti vienas. Kažkas visą laiką kaulija iš tavęs pinigų, siūlo tau asilus, karolėlius, ekspedicijas į vietinius kaimelius ar ančių šaudymą.

– Tiesa, tai labai nepatogu,– pritarė Puaro.

Jis atsargiai išskleidė nosinę ant uolos ir atsisėdo ant jos.

– Jūsų sūnaus nėra su jumis šį rytą?– tęsė.

– Ne, Timas turi išsiųsti keletą laiškų prieš mums išvykstant. Mes vykstame į Antrąją Kataraktą.

– Ir aš.

– O, aš džiaugiuosi! Norėjau pasakyti, kad labai troškau su jumis susitikti. Kai buvome Majorkoje, ten atostogavo misis Lič, ir ji papasakojo apie jus nuostabiausių dalykų. Ji pametė baseine rubiną ir gailėjosi, kad ten nėra jūsų.

– O, *parbleau,** bet aš nesu nardantis ruonis!

Jie nusijuokė.

Misis Alerton tęsė:

– Šį rytą pro savo langą mačiau, kad ėjote su Saimonu Doiliu. Ar nepasakytumėte, ką apie jį manote? Visi labai juo susidomėję.

– O? Iš tiesų?

– Taip. Žinote, jo vedybos su Linete Ridževei buvo didžiausias siurprizas. Ji turėjo ištekėti už lordo Vindlešemo, o tada staiga susižadėjo su šiuo vyriškiu, apie kurį niekas nieko nežinojo!

– Jūs ją gerai pažįstate, madam?

– Ne, bet mano dukterėčia Džoana Sautvud yra jos gera draugė.

– O taip, laikraščiai apie ją rašė.

Jis patylėjo, paskui tęsė:

– Apie tą jauną damą, Džoaną Sautvud, dažnai rašo.

– O, ji žino, kaip save išreklamuoti,– purkštelėjo misis Alerton.

– Nemėgstate jos, madam?

– Iš mano pusės niekšiška taip apie ją kalbėti,– misis Alerton atrodė apgailestaujanti.– Matote, aš senamadė nelabai ją mėgstu. Nors Timas ir ji yra geriausi

---

* po perkūnais (pranc.)

draugai.

– Suprantu,– pasakė Puaro.

Jo kompanionė skubiai pažiūrėjo į jį ir pakeitė temą.

– Kaip nedaug čia jaunų žmonių! Ši graži mergina riešuto spalvos plaukais su baisia motina, nešiojančia turbaną, yra turbūt vienintelė jauna būtybė šiose vietovėse. Pastebėjau, kad jūs ilgai kalbėjotės su ja. Ta mergytė mane domina.

– Kodėl, madam?

– Man jos gaila. Kai esi jaunas ir jautrus, turi daug iškentėti. Manau, kad ji kenčia.

– Taip, ta vargšė mažylė nėra laiminga.

– Timas ir aš pavadinome ją "surūgėle". Porą kartų bandžiau užmegzti pokalbį su ja, bet ji mane ignoruodavo. Tačiau manau, kad ji irgi vyksta į šią kelionę Nilu, ir viliuosi, kad mes turėsime būti daugiau ar mažiau draugiški vieni kitiems, ar ne?

– Gali būti, madam.

– Aš tikrai esu labai draugiška. Žmonės nepaprastai mane domina. Visokiausių tipų.– Ji patylėjo.– Timas pasakojo man, kad ta tamsiaplaukė mergina, de Belefort, buvo susižadėjusi su Saimonu Doiliu. Kokie bjaurūs jiems turėtų būti tokie susitikimai!

– Taip, tai bjauru,– pritarė Puaro.

Misis Alerton pažvelgė į jį.

– Žinote, tai gali skambėti kvailai, bet ji beveik išgąsdino mane. Ji atrodė taip... aršiai.

Puaro lėtai palenkė galvą.

– Jūs beveik neklystate, madam. Didžiulė emocijų jėga visada gąsdina.

– Ar jus irgi domina žmonės, mesje Puaro? O gal jūs domitės tik potencialiais nusikaltėliais?

– Madam, ši kategorija apibūdina daugumą žmonių.

Misis Alerton nustebo.

– Ar jūs tikrai taip manote?

– Tai yra, jei atsiras pakankamai stiprus akstinas,– pridūrė Puaro.

– Jie būna įvairūs?

– Žinoma.

Misis Alerton šypsodamasi dvejojo.

– Tad ir aš patenku į šią kategoriją?

– Motinos, madam, yra ypač žiaurios, kai jų vaikams gresia pavojus.

– Manau, kad tai tiesa... Taip, jūs teisus,– rimtai ištarė ji.

Ji valandėlę tylėjo, tada pasakė šypsodamasi:

– Bandau įsivaizduoti motyvus nusikaltimui, kuris tiktų kiekvienam, esančiam šiame viešbutyje. Tai visai įdomu. Pavyzdžiui, Saimonui Doiliui?

– Labai paprastas nusikaltimas – viens, du ir viskas. Jokio subtilumo.

– Ir todėl labai paprastai išaiškinamas?

– Taip. Jis nebūtų genialus.

– O Linetė?

– Ji būtų panaši į karalienę jūsų Kerolo "Alisa stebuklų šalyje": "Nuimkite jai galvą!".

– Žinoma. Dieviška monarchijos teisė! Kaip iš pamokslo apie pono vynuogyną. O ta pavojinga mergiotė – Žaklina de Belefort – ar ji galėtų nužudyti?

Puaro valandėlę dvejojo, tada abejodamas pasakė:

– Taip, manau, kad galėtų.

– Bet jūs tuo neįsitikinęs?

– Ne. Ta mažytė man – mįslė.

– Nemanau, kad misteris Peningtonas galėtų žudyti. Jis atrodo toks sudžiūvėlis, prastu skrandžiu, šaltakraujis kaip ledas.

– Bet tikriausiai jis turi stiprų savisaugos instinktą.

– Turbūt. O vargšelė misis Oterburn su savo turbanu?

– Tuštybė irgi svarbi.

– Kaip žmogžudystės motyvas?– abejodama paklausė misis Alerton.

– Kartais žmogžudystės motyvai būna labai paprasti, madam.

– Kokie motyvai pasitaiko dažniausiai, mesje Puaro?

– Dažniausiai – pinigai. Tai yra, jų gavimas įvairiais būdais. Tada kerštas, meilė, baimė, gryna neapykanta, labdara...

– Mesje Puaro!

– O, būna ir taip, madam. Sakykim, asmuo A žūsta nuo asmens B rankos, kuris daro tai tik dėl asmens C gerovės. Taip įvyksta politinės žmogžudystės. Nutariama, kad kažkas kenkia civilizacijai, ir jis yra pašalinamas. Tokie žmonės pamiršta, kad mirtis ir gyvenimas yra gerojo Dievo reikalas.

Jis kalbėjo rimtai.

– Džiaugiuosi girdėdama jus taip sakant,– sušnibždėjo misis Alerton.– Tačiau Dievas pasirenka žmones savo įrankiais.

– Pavojinga taip galvoti, madam.

– Po tokio pokalbio,– linksmiau prabilo ji,– aš nustebsiu, jei kas nors išvis liks gyvas!

Ji atsikėlė.

– Turime grįžti. Išvykstame tuoj po priešpiečių.

Kai jie priėjo prie prieplaukos, jaunuolis su golfu kaip tik sėdo į valtį. Italas jau sėdėjo joje. Nubietis valtininkas nuleido irklus į vandenį, ir jie išplaukė.

– Egipte galima pamatyti nuostabių vietų, tiesa?– mandagiai kreipėsi Puaro į nepažįstamąjį.

Dabar jaunuolis rūkė kažkokią dvokiančią pypkę. Jis ją išsiėmė iš burnos ir pasakė, trumpai, labai pabrėžtinai ir stulbinančiai gera tartimi:

– Nuo jų man darosi bloga.

Misis Alerton užsidėjo pensnė ir susidomėjusi nužvelgė jį.

– Tikrai? Kodėl?– paklausė Puaro.

– Paimkime piramides. Didžiuliai niekam nereikalingi akmenys, sumūryti despotiško išpampusio karaliaus egoizmui patenkinti. Pagalvokite apie suprakaitavusias ma-

ses, kurios kentė jas statydamos ir mirė nuo to paties. Man darosi bloga pagalvojus apie kentėjimą ir kankinimus, kuriuos jos reprezentuoja.

– Jums patiktų, jei nebūtų nei piramidžių, nei Partenono, nei gražių kapaviečių ar šventyklų – užtektų tik solidaus pasitenkinimo žinojimu, kad žmonės valgo tris kartus per dieną ir miršta savo lovose,– linksmai pasakė misis Alerton.

Jaunuolis atsuko į ją savo rūstų veidą.

– Manau, kad žmonės svarbesni už akmenis.

– Bet jie ne tokie ilgaamžiai,– įsiterpė Puaro.

– Geriau matysiu pavalgiusį darbininką nei kokį nors taip vadinamą meno dirbinį. Svarbi ateitis, o ne praeitis.

To sinjorui Ričečiui jau buvo per daug, ir jis susierzinęs išpylė žodžių, kuriuos retkarčiais būdavo sunku suprasti, srautą.

Atsakydamas į tai, jaunuolis papasakojo visiems, ką tiksliai jis mano apie kapitalistinę sistemą. Jis kalbėjo su nepaprastu įsiūčiu.

Tiradai pasibaigus, jie atplaukė į viešbučio prieplauką.

– Na, na,– guviai sumurmėjo misis Alerton ir išlipo į krantą. Jaunuolis palydėjo ją pražūtingu žvilgsniu.

Viešbučio koridoriuje Puaro susitiko Žakliną de Belefort, apsirengusią jodinėjimo drabužiais. Ji pašaipiai nusilenkė.

– Einu pajodinėti asilu. Ar jūs rekomenduosite vietinius kaimelius, mesje Puaro?

– Tokia jūsų šiandieninė ekskursija, madmuazele? *Eh bien,* jie spalvingi, bet neišleiskite per daug pinigų vietiniams niekučiams.

– Kurie atvežti į čia iš Europos? Ne, mane ne taip jau lengva suklaidinti.

Linktelėjus ji išėjo į deimantinę saulės atokaitą.

Puaro baigė krautis daiktus, o tai buvo labai nesunku padaryti, nes viskas visada būdavo pedantiškai su-

tvarkyta. Tada jis apsilankė valgomajame ir pavalgė ankstyvus priešpiečius.

Po priešpiečių viešbučio autobusas nuvežė keleivius į Antrosios Kataraktos stotelę, kur jie turėjo palaukti dieninio ekspreso iš Kairo, kad per dešimt minučių nuvyktų į Šelalą.

Tarp keleivių buvo Alertonai, Puaro, jaunuolis purvinomis medvilninėmis kelnėmis ir sinjoras Ričetis. Misis Oterburn su dukra išvažiavo į Damo ir Filės salas ir turėjo prisijungti prie grupės Šelale.

Traukinys iš Kairo ir Luksoro vėlavo apie dvidešimt minučių. Tačiau pagaliau atvažiavo, ir stotyje kilo įprasta laukinė maišatis. Vietiniai nešikai, imantys lagaminus iš traukinio, susidurdavo su tais, kurie nešė bagažą į vagonus.

Pagaliau Puaro, beveik uždusęs, atsidūrė vienoje kupė su savo, Alertonų ir dar kažkieno krepšiais, o Timas su motina buvo kitame kupė su likusiu bagažu.

Kupė, kurioje atsidūrė Puaro, dar buvo pagyvenusi dama raukšlėtu veidu, aukšta, balta, tirštai apkarstyta briliantais ir su palaižūniška išraiška, skirta didžiajai žmonijos daliai.

Ji apdovanojo Erkiulį Puaro aristokratišku žvilgsniu ir pasislėpė už amerikietiško žurnalo puslapių. Priešais ją sėdėjo stambi, gana nerangi moteris, maždaug trisdešimties metų amžiaus. Jos akys buvo švelnios, rudos, priminė šuns akis. Plaukai buvo nesušukuoti, o jos išraiška rodė jos nepaprastą norą įtikti visiems aplinkiniams.

Senoji dama retkarčiais pažiūrėdavo iš už žurnalo ir išsakydavo įsakymus:

– Surink pledus, Kornelija! Kai atvyksime, nepamiršk mano lagamino su drabužiais. Neleisk niekam kitam jo nešti! Nepamiršk peilio popieriui pjaustyti!

Kelionė traukiniu buvo neilga. Po dešimties minučių jie atvyko prie molo, kur jų laukė "Karnakas". Oterburnai jau buvo denyje.

"Karnakas" buvo daug mažesnis už "Papirusą" ar "Lotosą", plaukiančius į Pirmąją Kataraktą. Pastarieji buvo per daug dideli, kad galėtų praplaukti pro Asuano užtvankos šliuzus.

Keleiviai sulipo į denį, o paskui nuėjo į nurodytas kajutes. Daugumos kajutės buvo pasivaikščiojimo denyje, nes laivas nebuvo užpildytas. Priekinėje laivo dalyje keleiviai iš įstiklinto apžvalgos salono galėjo stebėti besidriekiančią prieš juos upę. Ant žemesnio denio buvo rūkomasis ir nedidelis baras, o dar žemiau – valgomasis.

Puaro paliepė nešikui pristatyti bagažą į kajutę, paskui grįžo į denį, norėdamas apžvelgti krantinę, prieš laivui išplaukiant.

Jis priėjo prie Rozalijos Oterburn, kuri stovėjo persilenkusi per bortą.

– Tad vykstame į Nubiją! Ar džiaugiatės tuo, madmuazele?

Mergina giliai įkvėpė.

– Labai džiaugiuosi! Jaučiu, kad pagaliau nuo kažko nutolstame.

Ji mostelėjo ranka. Vanduo priešais juos ir aukštos uolos be jokios augmenijos, iškylančios iš upės, atrodė kažkaip negailestingai. Kai kur matėsi apleistų ir vandens nušluotų namų griuvėsiai. Visas vaizdas spinduliavo melancholija ir kažkokiu nelemtu žavesiu.

– Nutolstame... nuo žmonių,– mestelėjo Rozalija Oterburn.

– Išskyrus mus pačius, madmuazele,– pridūrė Puaro.

Mergina truktelėjo pečiais.

– Šiame krašte yra kažkas, kas verčia mane pasijusti nedora. Iškyla į viršų tai, kas paprastai verda viduje. Viskas taip nesąžininga... neteisinga!

– O aš manau, kad niekad nereikia spręsti iš pirmo žvilgsnio.

– Pažiūrėkite į kitų žmonių motinas ir pažiūrėkite į manąją,– sumurmėjo Rozalija.– Nėra Dievo, bet yra

Seksas, o Salomė Oterburn yra jo pranašė,– ji užsikirto.– Tikriausiai man nereikėjo to sakyti.

Puaro skėstelėjo rankomis.

– Kodėl to nepasakius man? Aš esu vienas iš tų, kurie prisiklauso įvairiausių dalykų. Jei, kaip sakėte, jūs verdate viduje – kaip uogienė – *eh bien,* leiskite putoms iškilti į paviršių, ir tada kas nors galės jas nugriebti su šaukštu, štai taip,– jis mostelėjo ranka, lyg mesdamas kažką į Nilą.

– Štai, to jau nebėra.

– Jūs nepaprastas žmogus!– šūktelėjo Rozalija. Jos liūdną išraišką pakeitė šypsena. Staiga ji sujudėjo ir sušuko:

– Juk tai misis Doili su vyru! Nesitikėjau, kad išsiruoš į tą pačią kelionę!

Linetė išėjo iš vidurinės kajutės. Paskui ją ėjo Saimonas. Linetės išvaizda tiesiog šokiravo Puaro. Ji švytėjo ir buvo neįprastai rami. Ir kažkaip ryžtingai atstumianti ta savo laime. Saimonas Doilis irgi pasikeitė. Plačiai šypsojosi ir atrodė kaip patenkintas pienburnis.

– Tai nuostabu!– pasakė persilenkdamas per bortą.– Taip džiaugiuosi kelione! O tu, Linete? Tai jau ne kokia nors ten paprasta kelioniūkštė, bet ekspedicija į paslaptingas Egipto gelmes.

– Tu teisus,– tuoj pat atsakė jam Linetė.– Čia tikrai kažkokia laukinė gamta!

Ji paėmė už parankės Saimoną, o jis tvirtai prispaudė prie šono jos ranką.

– Pažvelk, Linete, mes išplaukiame,– sušnibždėjo.

Laivas pradėjo lėtai tolti nuo kranto. Jie išvyko į savaitę trunkančią kelionę Antrojon Katarakton.

Už jų suskambo švelnus, perlinis juokas. Linetė skubiai atsisuko.Ten stovėjo aiškiai džiaugsmingai nusiteikusi Žaklina de Belefort.

– Labas, Linete. Nesitikėjau tavęs čia sutikti. Juk sakei, kad dešimčiai dienų liksite Asuane. Koks netikėtumas!

Linetė neteko žado. Su nežmoniškom pastangom ji išspaudė kažką panašaus į šypseną.

– Aš irgi nesitikėjau čia sutikti... tave.

– Iš tiesų?– Žaklina nuėjo į kitą denio kraštą.

Linetė suspaudė vyro petį.

– Saimonai... Saimonai...

Jo įgimtas geraširdiškas džiugumas dingo be pėdsakų. Jis aiškiai buvo įdūkęs. Nesąmoningai spaudė kumščius, nors ir stengėsi kaip galėdamas tvardytis. Paskui abu nuėjo kiek tolėliau. Nepasukdamas galvos Puaro girdėjo paskirus jų pokalbio žodžius.

– Grįžti... Neįmanoma... Galėtume...– paskui tylus juokas, o pagaliau aiškus, nusiminęs, bet ir griežtas Saimono balsas.

– Negalime visada bėgti, Lina! Dabar jau turėsime visa tai pabaigti.

Praėjo pora valandų. Dienos šviesa ėmė blėsti. Puaro stovėjo įstiklintame salone ir žvelgė į tolį. "Karnakas" plaukė siauru tarpekliu. Uolos, stačiai besileidžiančios į gilią ir sraunią upę, atrodė kažkaip žiauriai. Jie jau buvo Nubijoje.

Jis išgirdo šlamesį, ir šalia jo atsistojo Linetė. Ji tai sugniaužìdavo, tai vėl atgniaužìdavo rankas. Puaro dar niekad nematė jos taip atrodančios. Ji buvo panaši į įpykusią mergiotę.

– Mesje Puaro, aš bijau... visko bijau,– ištarė ji.– Aš dar niekada taip nesijaučiau.Visos šios laukinės uolos, baisus niūrumas ir stingulys... Kur mes vykstame? Kas atsitiks? Sakau jums, aš bijau. Visi manęs nekenčia. Dar niekada nebuvau taip jautusis. Aš visada būdavau maloni, žmonėms – aš dariau jiems paslaugas, – o jie manęs nekenčia... Daug žmonių manęs nekenčia. Visi man priešai, išskyrus Saimoną... Baisu jausti... kad yra žmonių, kurie tavęs nekenčia...

– Bet ką visa tai reiškia, madam?

Ji papurtė galvą.

– Manau... tai nervai... Tiesiog jaučiu, kad... aplinkui tvyro kažkokie pavojai.

Ji skubiai žvilgtelėjo per petį. Tada pasakė nervingai, nutrūkstančiu balsu:

– Kaip viskas pasibaigs? Mes čia sugauti. Įkliuvom į spąstus! Nėra išėjimo. Mes turime plaukti. Aš... aš nežinau, kur esu...

Ji susmuko ant kėdės. Puaro rimtai pažiūrėjo į ją, ir jo žvilgsnyje nebuvo užuojautos.

– Iš kur ji sužinojo, kad mes plauksime šiuo laivu?– paklausė ji.– Kaip ji galėjo sužinoti?

– Kaip matote, ji turi galvą ant pečių,– pasakė Puaro, purtydamas galvą.

– Jaučiu, kad niekada nuo jos nepaspruksiu.

– Galite pasinaudoti vienu būdu,– pasakė Puaro.– Tiesą pasakius, stebiuosi, kad jis jums neatėjo į galvą. Pagaliau jums, madam, pinigai nėra problema. Kodėl jums nepasisamdžius privataus *dahabiyeh*?

Linetė bejėgiškai papurtė galvą.

– Jei mes būtume apie tai žinoję... bet matote, tada... nežinojome. Ir buvo sunku...– ji staiga susierzino.– O! Jūs nesuprantate pusės mano problemų. Aš turiu būti atsargi su Saimonu... Jis... jis nenormaliai jautrus... dėl pinigų. Dėl to, kad turiu jų tiek daug! Jis norėjo nuvykti į kokią vietelę Ispanijoje su manimi... jis... jis norėjo pats apmokėti visas mūsų medaus mėnesio išlaidas. Lyg tai būtų svarbu! Vyrai yra kvailiai! Jis turės priprasti... gyventi patogiai. Pati mintis apie *dahabiyeh*_jį nuliūdins dėl bereikalingų išlaidų. Aš galų gale turiu jį išauklėti.

Ji pažiūrėjo į viršų ir suirzusi prikando lūpą, lyg pajutusi, kad per daug neatsargiai aptarinėja savo problemas.

Atsistojo.

– Turiu persirengti. Atleiskite, mesje Puaro. Bijau, kad prikalbėjau jums nesąmonių.

7 SKYRIUS

Ramiai ir skoningai atrodanti misis Alerton, vilkinti paprastą juodą nėriniuotą vakarinę suknelę, nulipo dviem deniais žemyn į valgomąjį. Prie durų ji susidūrė su sūnumi.

– Atleisk, mama. Jau maniau, kad pavėluosiu.

– Įdomu, kur mus pasodins...

Salone buvo pristatyta staliukų. Misis Alerton luktelėjo, kol padavėjas, sodinęs grupę žmonių, galės skirti jiems savo dėmesį.

– Beje,– pridūrė ji,– paprašiau mažojo Erkiulio Puaro atsisėsti prie mūsų staliuko.

– O ne, motin!– Timo balse pasigirdo apstulbimo ir susierzinimo gaidelės.

Jo motina nustebusi pažiūrėjo į jį. Timas paprastai būdavo toks geraširdiškas.

– Brangusis, tu prieštarauji?

– Taip. Jis yra bjaurus mažas landūnas!

– O ne, Timai! Aš nesutinku su tavimi.

– Šiaip ar taip, kam mums painiotis su prašalaičiais? Kai esi susispaudęs mažame laivelyje, tokie dalykai labai vargina. Jis bus su mumis iš ryto, per pietus ir vakare.

– Atleisk, brangusis,– liūdnai pasakė misis Alerton.– Tikrai maniau, kad tau bus smagu. Pagaliau jis toks patyręs. O tau patinka detektyvinės istorijos.

Timas krenkštelėjo.

– Norėčiau, kad ši geniali mintis tau nebūtų atėjusi į galvą, motin. Turbūt dabar jau negalime trauktis.

– Tikrai, Timai, nežinau, kaip galėtume.

– Ką gi, teks su tuo susitaikyti.

Tą akimirką priėjo padavėjas ir palydėjo juos prie staliuko. Misis Alerton sumišusi nuėjo paskui jį. Timas visada buvo taip lengvai sukalbamas ir gero būdo. Ji nesitikėjo tokio protrūkio. Tai buvo kažkas daugiau nei britiškas nepasitikėjimas ir neapykanta svetimšaliams. Timas būdavo tikras kosmopolitas. Na, ką gi, atsiduso ji. Vyrai yra nesuprantami! Net artimiausias ir brangiausias iš jų gali reaguoti ir jausti ne taip, kaip tu tikiesi.

Jiems užėmus vietas, į saloną tyliai ir greitai įėjo Erkiulis Puaro. Jis stabtelėjo, padėjęs ranką ant trečios kėdės atlošo.

– Madam, ar iš tiesų galiu pasinaudoti jūsų mielu pakvietimu?

– Žinoma. Sėskitės, mesje Puaro.

– Jūs labai draugiška.

Ji sunerimo, nes jis sėsdamasis žvilgtelėjo į Timą, o tas net nepasistengė nuslėpti niūrios išraiškos.

Misis Alerton ėmė kurti malonią atmosferą. Kai jie suvalgė sriubą, ji paėmė keleivių sąrašą, padėtą prie jos lėkštės.

– Pabandykime atpažinti kiekvieną iš jų,– linksmai pasiūlė.– Manau, kad bus smagu.

Ji pradėjo skaityti:

– Misis Alerton, misteris T. Alertonas. Tai gana paprasta! Mis de Belefort. Kaip matau, ją pasodino su Oterburnais. Įdomu, kaip ji sutars su Rozalija. Kas toliau? Daktaras Besneris. Daktaras Besneris? Kas gali jį atpažinti?

Ji pažiūrėjo į stalą, prie kurio sėdėjo keturi vyriškiai.

– Manau, kad jis – tas skustagalvis storulis su ūsais. Tikriausiai vokietis. Atrodo, kad jam labai patinka sriuba.

Nuo to stalo sklido šliurpimo garsai.

– Mis Bauers?– tęsė misis Alerton.– Pabandykim atspėti, kur yra mis Bauers. Čia yra trys ar keturios moterys... Ne, geriau palikim ją ateičiai. Misteris ir misis Doi-

liai. Mūsų kompanijos liūtai. Ji tikrai labai graži. Dėvi puikią suknelę.

Timas apsisuko kėdėje. Linetė su savo vyru ir Endriumi Peningtonu buvo pasodinti prie kampinio staliuko. Linetė buvo apsivilkusi baltą suknelę su perlų vėriniu.

– Man ji atrodo labai paprasta,– pasakė Timas.– Paprasčiausia medžiagos atraiža, sujuosta virvute.

– Taip, brangusis,– atsiliepė jo motina.– Puikus vyriškas aštuoniasdešimt ginėjų kainuojančio modelio apibūdinimas.

– Nesuprantu, kodėl moterys išleidžia tiek pinigų drabužiams,– pasakė Timas.– Tai man atrodo absurdiška.

Misis Alerton tęsė pakeleivių apžiūrą.

– Misteris Fentorpas turėtų būti vienas iš ketveriukės prie to stalo. Neįprastai ramus jaunuolis, kuris visą laiką tyli. Gana malonus veidas, atsargus, bet inteligentiškas.

– Jis inteligentiškas,– sutiko Puaro.– Nieko nekalba, bet labai įdėmiai klausosi ir stebi. Taip, jis gerai panaudoja savo akis. Tačiau tokie žmonės paprastai savo malonumui šioje pasaulio dalyje nekeliauja. Įdomu, ką jis čia veikia?

– Misteris Fergiusonas,– skaitė misis Alerton.– Jaučiu, kad tas Fergiusonas turėtų būti mūsų draugužis antikapitalistas. Misis Oterburn, mis Oterburn. Mes viską apie jas žinome. Misteris Peningtonas? Kitaip – dėdė Endrius. Manau, kad jis gerai atrodo...

– Na jau, motin,– pasakė Timas.

– Manau, kad jis gerai atrodo, bet yra nuobodus,– pratęsė mintį misis Alerton.– Jo žandikauliai negailestingi. Apie tokius žmones rašo laikraščiuose. Jie dažniausiai dirba Vol Stryto gatvėje... ar Vol Stryte, kaip ten sakoma. Esu tikra, kad jis baisiai turtingas. Toliau – mesje Erkiulis Puaro, kuris tuščiai švaisto savo talentą. Ar negalėtum sugalvoti jam kokio nusikaltimo, Timai?

Bet tas nekaltas pajuokavimas vėl aiškiai suerzino jos sūnų, kuris rūgščiai susiraukė.

– Misteris Ričetis,– skubiai pasakė misis Alerton.– Mūsų draugas archeologas italas. Tada mis Robson ir galiausiai mis Van Šuiler. Paskutinę atpažinti nesunku. Bjauri senutė iš Amerikos, kuri aiškiai jaučiasi esanti laivo karaliene ir kuri stengiasi laikytis kuo didesnio atstumo ir nesikalbėti su niekuo, išskyrus įžymybes! Ji iš tiesų nepaprasta, ar ne? Tikras praėjusios epochos reliktas. Dvi moterys su ja turi būti mis Bauers ir mis Robson. Tikriausiai sekretorė – liesoji su pensnė, o varginga giminaitė – gana patetiška jauna moteris, kuri aiškiai mėgaujasi tuo, kad ji traktuojama kaip juodoji vergė. Manau, kad Robson yra sekretorė, o Bauers – varginga giminaitė.

– Klysti, motin,– išsišiepė Timas, staiga atgavęs gerą nuotaiką.

– Kodėl taip manai?

– Todėl, kad prieš pietus aš drybsojau kėdėje, o senė pasakė savo kompanionei: "Kur yra mis Bauers? Tuoj pat surask ją, Kornelija". Ir Kornelija nurisnojo kaip paklusnus šuo.

– Turėsiu pasikalbėti su mis Van Šuiler,– susimąsčiusi ištarė misis Alerton.

Timas vėl išsišiepė.

– Ji ignoruos tave, motin.

– Visai ne. Aš prasiskinsiu kelią sėdėdama šalia jos ir kalbėdamasi tyliu, bet skvarbiu gerai išauklėtu balsu apie visus tituluotus giminaičius ir draugus, kokius tik galėsiu prisiminti. Manau, kad viską sutvarkys atsitiktinis tavo antros eilės pusbrolio Glazgovo hercogo paminėjimas.

– Kokia tu neskrupulinga, motin!

Žmogaus natūros tyrinėtojas įvykiuose, kurie atsitiko po pietų, būtų radęs nemažai juokingų pusių.

Socialistiškai nusiteikęs jaunuolis (kaip paaiškėjo dedukcijos būdu, misteris Fergiusonas) nuėjo į rūkomąjį, paniekindamas keleivių asamblėją viršutinio denio apžvalgos salone.

Mis Van Šuiler atkovojo sau geriausią ir apsaugotą nuo skersvėjų vietelę, prieidama prie staliuko, kur sėdėjo misis Oterburn, ir sakydama:

– Esu tikra, kad jūs man atleisite, bet manau, kad čia palikau savo mezginį!

Perverta hipnotizuojančio žvilgsnio, moteris su turbanu užleido vietą. Mis Van Šuiler įsikūrė prie staliuko su savo svita. Misis Oterburn atsisėdo netoliese ir surizikavo pasakyti keletą pastabų, kurios buvo sutiktos su tokiu šaldančiu mandagumu, kad ji greitai pasidavė. Nuo tada mis Van Šuiler jau sėdėjo visiškai izoliuota. Doiliai atsisėdo prie Alertonų. Daktaras Besneris išsirinko sau kaip kompanioną mažakalbį misterį Fentorpą. Žaklina de Belefort sėdėjo viena ir skaitė knygą. Rozalija Oterburn atrodė sunerimusi. Misis Alerton keletą kartų bandė užmegzti su ja pokalbį ir įtraukti į savo grupę, bet mergina atsisakė.

Mesje Erkiulis Puaro praleido vakarą, klausydamasis misis Oterburn pasakojimų apie jos literatūrinę misiją.

Tą vakarą, eidamas į savo kajutę, jis susidūrė su Žaklina de Belefort. Ji buvo palinkusi virš turėklų, ir, kai ji pasuko galvą, jį sukrėtė smarkios kančios išraiška jos veide. Dabar jame nebuvo nei nerūpestingumo, nei piktavališkos paniekos, nei tamsaus liepsnojančio triumfo.

– Labanakt, madmuazele.

– Labanakt, mesje Puaro.

Ji dvejojo valandėlę, tada pasakė:

– Jūs nustebote, mane čia atradęs?

– Ne tiek nustebau, kiek buvo gaila... labai gaila,– rimtai kalbėjo jis.

– Jūs norit pasakyti gaila – manęs?

– Taip. Madmuazele, jūs pasirinkote labai pavojingą žaidimą... Mes šiuo laivu keliaujame, o jūs dar vykstate į savo privačią kelionę sraunia upe, tarp pavojingų uolų, ir nežinia, kada gali atsitikti nelaimė...

– Kodėl jūs visa tai sakote?

– Nes tai tiesa... Jūs nukirtote lynus, kurie buvo pritvirtinę jus prie saugios žemės. Abejoju, ar dabar galėtumėt pasukti atgal, net jei staiga to panorėtumėt.

– Tai tiesa...– ištarė ji labai lėtai.

Tada atmetė galvą.

– A, ką gi – reikia sekti paskui savo žvaigždę.

– Saugokitės, madmuazele, tai gali būti apgaulinga žvaigždė.

Ji nusijuokė ir pamėgdžiojo papūgišką asilų varovų šūksnį:

– Ta labai bloga žvaigždė, ser! Ta žvaigždė numes...

Jis jau migdėsi, kai jį pažadino tylus pašnekesys. Išgirdo Saimono Doilio balsą, kartojantį tuos pačius žodžius, kuriuos jis sakė, kai garlaivis išplaukė iš Šelalo:

– Turime visa tai baigti...

– Taip,– pagalvojo Erkiulis Puaro,– mes turime visa tai baigti...

Jis nebuvo laimingas.

8 SKYRIUS

Garlaivis anksti ryte atplaukė į Ez-Sebua.

Kornelija Robson švytinčiu veidu ir su didele nukarusiais kraštais skrybėle viena iš pirmųjų išskubėjo į krantą. Kornelija nesugebėjo ignoruoti žmonių. Ji nebuvo jiems šiurkšti. Buvo palanki visiems savo pakeleiviams.

Erkiulio Puaro išvaizda (jis buvo apsivilkęs baltą kostiumą, violetinius marškinius, pasirišęs juodą varlytę po kaklu ir užsidėjęs baltą skrybėlę) nepriverte jos krūptelėti ar atšokti, kaip tikrai būtų padariusi aristokratiškoji mis Van Šuiler.

O kai jie ėjo sfinksų alėja, ji noriai atsakinėjo į jo klausimus:

– Jūsų kompanionės neišlipo į krantą apžiūrėti šventyklos?

– Na, matote, teta Marija – mis Van Šuiler – niekada nesikelia anksti. Ji turi labai smarkiai rūpintis savo sveikata. Ir aišku, ji norėjo, jog mis Bauers, jos ligoninės slaugė, jai patarnautų. Taip pat sakė, kad tai nėra viena iš geriausių šventyklų, bet buvo baisiai maloni ir leido man eiti.

– Tai buvo labai miela,– šaltai pasakė Puaro.

Širdingoji Kornelija nieko neįtardama pritarė:

– O, ji labai gera. Tiesiog nuostabu, kad ji paėmė mane į šią kelionę. Jaučiu, kad esu laiminga mergina. Iš pradžių tiesiog negalėjau patikėti, kai ji pasiūlė mamai, kad ir aš vykčiau kartu.

– O jums tai patinka?

– O, buvo nuostabu! Aš mačiau Italiją – Veneciją, Padują ir Pizą, o tada Kairą – tik teta Marija nekaip jautėsi,

tad negalėjau daug vaikštinėti, ir dabar ši nuostabi kelionė į Vadi Halfa ir atgal!

– Jūs laimingai nusiteikusi,– šypsodamasis pasakė Puaro.

Jis susimąstęs nukreipė žvilgsnį nuo jos į tylią, susiraukusią Rozaliją, kuri vaikštinėjo tolėliau viena.

– Ji labai graži, ar ne?– paklausė Kornelija, pasekusi jo žvilgsnį.– Tik gaila, kad žvelgia su panieka. Žinoma, ji tikra anglė. Ji ne tokia miela kaip misis Doili. Manau, kad misis Doili yra mieliausia, elegantiškiausia iš mano matytų moterų! O jos vyras tiesiog dievina žemę po jos kojomis, tiesa? Manau, kad žilaplaukė ledi irgi labai išsiskiria, ar ne? Atrodo, ji kažkokio hercogo pusseserė. Ji kalbėjo apie jį šalia mūsų praėjusį vakarą. Bet ji pati nėra tituluota, ar ne?

Ji tarškėjo, kol vertėjas pakvietė sustoti ir ėmė pasakoti:

– Ši šventykla buvo skirta Egipto Dievui Amonui ir Saulės Dievui Ra-Haraktei, kurio simbolis buvo vanago galva...

Prasidėjo monotoniški paaiškinimai. Daktaras Besneris pusbalsiu skaitė kažką iš "Bedekerio", nes teikė pirmenybę rašytam žodžiui.

Timas Alertonas neprisijungė prie grupės. Jo motina bandė pralaužti ledus ir prakalbinti santūrųjį misterį Fentorpą. Endrius Peningtonas, laikydamas už parankės Linetę Doili, atidžiai klausėsi ir atrodė labai susidomėjęs matais, kuriuos smulkiai dėstė gidas.

– Šešiasdešimt penkių pėdų aukščio, ar ne? Man jis atrodo mažesnis. Šaunus vyrukas tas Ramzis. Gyvenimo jėgos simbolis Egipte!

– Didis verslininkas, dėde Endriau.

Endrius Peningtonas pagarbiai pažvelgė į ją.

– Tu puikiai atrodai šįryt, Linete. Anksčiau truputį dėl tavęs nerimavau. Atrodei nesveika.

Plepanti minia grįžo į laivą. "Karnakas" vėl nusliuogė upe. Dabar kraštovaizdis nebebuvo toks rūstus. Pa-

sitaikydavo palmių, kur ne kur driekėsi dirbamos žemės plotai.

Atrodė, kad kraštovaizdžio pasikeitimas padarė galą kažkokiai paslaptingai depresijai, kuri buvo apėmusi keleivius. Timas Alertonas nesikaprizijo. Rozalija buvo ne tokia surūgusi. Linetė atrodė beveik linksma.

– Netaktiška kalbėti apie verslą nuotakai per jos medaus mėnesį,– pasakė jai Peningtonas,– bet yra keletas reikaliukų...

– Kodėl, kas gi čia blogo, dėde Endriau,– Linetė tuoj pat tapo dalykiška.– Mano vedybos, žinoma, kai ką pakeitė.

– Būtent. Norėčiau, kad kada nors pasirašytum keletą dokumentų.

– Kodėl ne dabar?

Endrius Peningtonas apsižvalgė. Salono kampas, kur jie stovėjo, buvo visiškai tuščias. Dauguma žmonių buvo ant denio tarp apžvalgos salono ir kajučių. Vieninteliai žmonės salone buvo misteris Fergiusonas, kuris gėrė alų prie mažo staliuko, toli ištiesęs kojas su purvinomis medvilninėmis kelnėmis, ir retkarčiais švilpavo, bei mesje Erkiulis Puaro, kuris sėdėjo prie priekinio stiklo, susidomėjęs panorama, atsiveriančia prieš jį, ir pagaliau mis Van Šuiler, kuri sėdėjo kampe ir skaitė knygą apie Egiptą.

– Puiku,– pasakė Endrius Peningtonas ir išėjo iš salono.

Linetė ir Saimonas nusišypsojo vienas kitam, ir iš pradžių blyškus šypsnys per kelias minutes virto plačia šypsena.

– Viskas gerai, mylimoji?– pasiteiravo jis.

– Taip, vis dar gerai... Keista, bet nebesijaučiu tokia išsigandusi.

– Tu nuostabi,– tvirtai pasakė Saimonas.

Grįžo Peningtonas. Jis atsinešė šūsnį smulkiai prirašytų dokumentų.

– Mersi! – šūktelėjo Linetė.– Ar turėsiu juos visus pasirašyti?

– Žinau, kad tai chuliganiškumas,– atsiprašinėjo Endrius Peningtonas,– bet aš tiesiog norėčiau suteikti jūsų reikalams tinkamą formą. Pirmiausia čia yra Penktosios Aveniu nekilnojamo turto nuoma... tada Vakarinių Žemių koncesijos...

Peningtonas kalbėjo neužsičiaupdamas, šiugždendamas ir rūšiuodamas popierius. Saimonas nusižiovavo.

Pasisuko durys, vedančios į denį, ir įėjo misteris Fentorpas. Jis atidžiai apsižvalgė, tada nuslinko į priekį ir atsistojo prie Puaro, žiūrinčio į žydrą vandenį ir jį supantį geltoną smėlį.

– ...pasirašyk štai čia,– užbaigė Peningtonas, atversdamas lapą prieš Linetę ir rodydamas jai tą vietą.

Linetė paėmė dokumentą ir peržvelgė jį. Atsivertė pirmą puslapį, tada, paėmusi parkerį, kurį Peningtonas padėjo šalia jos, pasirašė: *Linetė Doili.*

Peningtonas paėmė popierius ir išskleidė kitus.

Fentorpas artėjo jų link, įtemptai žiūrėdamas pro šoninį langą į kažką ant kranto, kas jį tikriausiai domino.

– Tai tik vertimas,– pasakė Peningtonas.– Tau nebūtina jį skaityti.

Bet Linetė trumpai jį peržvelgė. Peningtonas padėjo trečią lapą. Linetė vėl atidžiai jį perskaitė.

– Viskas sąžininga,– pasakė Endrius.– Nieko įdomaus. Tik legali frazeologija.

Saimonas vėl nusižiovavo.

– Mano brangute, tu nesiruoši viso to skaityti, ar ne? Tu sėdėsi prie jų iki priešpiečių ir dar ilgiau.

– Aš visada viską perskaitau,– pasakė Linetė.– Tėvas mane to išmokė. Jis sakydavo, kad dokumentuose gali būti kokių kanceliarinių klaidų.

Peningtonas gana šiurkščiai nusijuokė.

– Tu didi verslininkė, Linete.

– Ji daug sąžiningesnė nei aš būčiau,– nusijuokė Saimonas.– Niekada nesu skaitęs legalaus dokumento. Pasirašau, kur man liepta, ant linijos, ir viskas.

– Tai siaubingai nerūpestinga,– perspėjo Linetė.

– Neturiu verslininko proto,– linksmai paskelbė Saimonas.– Niekada neturėjau. Vyrukas sako man pasirašyti – aš pasirašau. Tai pats paprasčiausias kelias.

Endrius Peningtonas susimąstęs žiūrėjo į jį. Paskui pasakė šaltai, glostydamas viršutinę lūpą:

– Kartais kiek rizikinga, Doili?

– Nesąmonė,– atkirto Saimonas.– Aš nesu vienas iš tų žmonių, kurie tiki, kad visas pasaulis yra tam, kad partrenktų juos. Aš pasitikiu žmonėmis, o tai, žinote, apsimoka. Manęs paprastai neapmauna.

Staiga, visų nuostabai, tylenis misteris Fentorpas pasisuko ir kreipėsi į Linetę:

– Tikiuosi, kad nesikišu ne į savo reikalus, bet turite leisti man pasakyti, kaip aš žaviuosi jūsų verslo sugebėjimais. Savo darbe... mmm... aš esu advokatas... pastebėjau, kad damos, deja, yra labai nepraktiškos. Niekada nepasirašyti dokumento, kol jo neperskaitei... Tai verta susižavėjimo... Tikrai verta.

Jis linktelėjo. Tada išraudęs vėl nusisuko stebėti Nilo krantų.

Linetė gana netvirtai ištarė:

– Mmm... ačiū...– ir prikando lūpą, norėdama nuslopinti kikenimą. Jaunuolis atrodė taip antgamtiškai didingas.

Endrius Peningtonas rimtai suirzo.

Saimonas Doilis nežinojo, ar susierzinti, ar pralinksmėti.

Misterio Fentorpo ausys liepsnote liepsnojo.

– Prašau kitą,– Linetė nusišypsojo Peningtonui.

Bet Peningtonas buvo labai susierzinęs.

– Manau, kad geriau tai padaryti kitą kartą,– nusprendė.– Kaip... e... Doilis sako, jei juos visus skaitysi, tai užtruks iki priešpiečių. Tu turi mėgautis kraštovaizdžiu. Šiaip ar taip, pirmieji du dokumentai buvo svarbiausi. Mes prisėsime prie reikalų vėliau.

– Čia siaubingai karšta,– pasakė Linetė.– Eikime laukan.

Trijulė praėjo pro besisukančias duris. Erkiulis Puaro pasuko galvą. Jo susimąstęs aštrus žvilgsnis stabtelėjo ties misterio Fentorpo nugara, nuslinko prie dykinėjančio misterio Fergiusono figūros. Tas buvo atsilošęs ir vis dar tyliai švilpavo.

Pagaliau Puaro pažiūrėjo į tiesią mis Van Šuiler figūrą kampe. Mis Van Šuiler stebėjo misterį Fergiusoną.

Atsidarė durys iš uosto pusės ir įlėkė Kornelija Robson.

– Tavęs ilgai nebuvo,– suburbėjo senoji dama.– Kur tu buvai?

– Aš labai atsiprašau, tetule Marija. Vilnos ten, kur jūs sakėt, nebuvo. Radau ją kitame ryšulėlyje...

– Mano brangus vaikeli, tu visiškai nesugebi nieko rasti! Žinau, brangioji, kad tu stengiesi, bet turi pabandyti būti kiek gudresnė ir vikresnė. Reikia tik susikaupti.

– Aš labai atsiprašau, tetule Marija. Bijau, kad esu labai kvaila.

– Galima liautis būti kvaila, jei stengiesi, brangioji. Aš pasiėmiau tave į šią kelionę ir tikiuosi šiek tiek tavo dėmesio.

Kornelija išraudo.

– Aš labai atsiprašau, tetule Marija.

– O kurgi mis Bauers? Jau prieš dešimt minučių buvo laikas mano lašams. Prašau eiti ir tuoj pat ją surasti. Daktaras sakė, kad svarbiausia...

Bet tuo metu įėjo mis Bauers, nešdama taurelę su vaistais.

– Jūsų lašai, mis Van Šuiler.

– Turėjau išgerti juos vienuoliktą,– bambėjo senoji ledi.– Nėra nieko bjauriau už nepunktualumą.

– Gana,– nutraukė ją mis Bauers. Pažiūrėjo į savo laikrodį.– Vienuolikta bus tiksliai už pusės minutės.

– Bet mano laikrodis rodo dešimt po.

– Manau, kad mano laikrodis eina teisingai. Jis puikus chronometras. Niekada nevėluoja ir neskuba,– mis Bauers buvo nesujaudinama.

Mis Van Šuiler prarijo vaistų taurelės turinį.

– Aš jaučiuosi tikrai blogai,– suburbėjo.

– Man gaila, mis Van Šuiler.

Neatrodė, kad mis Bauers gailėtųsi. Atrodė, kad jai visai neįdomu. Ji aiškiai atsakinėjo mechaniškai.

– Čia per karšta,– burbėjo mis Van Šuiler.– Suraskit man kėdę ant denio, mis Bauers. Kornelija, atnešk mano mezginį. Nebūk nerangi ir neišmesk jo. Ir norėsiu, kad suvyniotum man kiek vilnos.

Procesija pasišalino.

Misteris Fergiusonas atsiduso, pajudino kojas ir paskelbė pasauliui:

– Viešpatėliau, aš norėčiau pakarti tą damutę.

– Jūs nemėgstate tokių žmonių, a?– susidomėjo Puaro.

– Nemėgstu? Dar kaip. Ką gero ta moteris yra padariusi? Ji niekada nedirbo, nė piršto nepajudino. Ji tiesiog tunka kitų sąskaita. Ji parazitė – ir velniškai nemaloni parazitė. Šiame laive yra daug žmonių, be kurių pasaulis galėtų apsieiti.

– Tikrai?

– Taip. Ta mergina, kuri neseniai pasirašinėjo akcijų perdavimą ir taip didžiavosi savimi. Šimtai ir tūkstančiai vargšų darbininkų vergavo dėl menkos išmaldos, kad ji galėtų dėvėti šilkines kojines ir skęsti nenaudingoj prabangoj. Viena iš turtingiausių moterų Anglijoje, kaip kai kas man sakė, ir per visą savo gyvenimą nesutepė rankų darbu.

– Kas jums pasakė, kad ji viena iš turtingiausių moterų Anglijoje?

Misteris Fergiusonas karingai pažvelgė į jį.

– Žmogus, su kuriuo jūs nenorėtumėt šnekėti! Žmogus, kuris dirba savo paties rankomis ir to nesigėdi! Ne jūsų išsipustęs, dabitiškas dykaduonis.

Jis įsmeigė nepalankų žvilgsnį į varlytę ir violetinius marškinius.

– O aš dirbu smegenimis ir to nesigėdiju,– atlaikė jo žvilgsnį Puaro.

Misteris Fergiusonas tik suprunkštė.

– Reikėtų juos sušaudyti, iki vieno,– tvirtai nusprendė.

– Brangus jaunuoli,– pasakė Puaro,– kaip aistringai jūs neapkenčiate!

– Ar galite man pasakyti, ką galima padaryti be neapykantos? Prieš statydamas turi viską sudaužyti ir sunaikinti.

– Žinoma, taip daug lengviau, daug triukšmingiau ir daug impozantiškiau.

– Ar jūs sunkiu darbu uždirbate pinigus pragyvenimui? Lažinuosi, kad ne. Tikriausiai vadinate save tarpininku.

– Aš nesu tarpininkas. Aš esu viršūnės žmogus*,– su neryškia arogancija paskelbė Puaro.

– Kas jūs?

– Aš esu seklys,– pasakė Erkiulis Puaro su tokia išraiška, lyg sakytų: "Aš esu karalius".

– Gerasis Dieve!– jaunuolis atrodė tikrai apstulbęs.– Norite pasakyti, kad ta mergina iš tiesų pasisamdė seklį? Ar ji taip jau rūpinasi savo rinktiniu kailiuku?

– Nesu susijęs nei su mesje, nei su madam Doiliais,– šaltai pasakė Puaro.– Aš atostogauju.

– Džiaugiatės atostogomis, a?

– O jūs? Ar jūs neatostogaujate?

– Atostogos!– suprunkštė misteris Fergiusonas.

---

* – tarpininkas angliškai *middle man* – vidurio žmogus, o *top man* – viršūnės žmogus. Žodžių žaismas. (vert. past.)

Tada paslaptingai pridūrė:

– Aš studijuoju padėtį.

– Labai įdomu,– sumurmėjo Puaro ir pasišalino į denį.

Mis Van Šuiler sėdėjo geriausiame kampe. Kornelija klūpėjo priešais ją, užsimovusi ant išskėstų rankų pilkus vilnonius siūlus. Mis Bauers sėdėjo labai tiesi ir skaitė "Saturday Evening Post".

Puaro nužingsniavo palei dešinįjį bortą, o kai suko į laivagalį, vos neužlipo ant moters, kuri pasuko į jį išsigandusį veidą – tamsų, gundantį, meksikietišką veidą. Ji buvo apsirengusi tvarkingais juodais drabužiais ir kalbėjosi su aukštu storu uniformuotu vyriškiu – turbūt vienu iš inžinierių. Abiejų veiduose buvo keista kaltės ir susijaudinimo išraiška. Puaro susidomėjo, apie ką jie galėjo kalbėti.

Jis apėjo laivagalį ir tęsė pasivaikščiojimą palei kairįjį bortą. Atsidarė kajutės durys, pro jas išlindo misis Oterburn ir vos neįkrito jam į glėbį. Ji buvo apsivilkusi raudonu atlasiniu chalatu.

– O, dovanokite,– atsiprašinėjo.– Mielas mesje Puaro... dovanokite. Judėjimas... Žinote, tas judėjimas. Nemoku vaikščioti jūroje. Jei tik tas laivas pabūtų ramiai...– ji įsikibo jam į ranką.– Nepakeliu to siūbavimo. Niekada nebūnu tikrai laiminga jūroje... Ir palikta viena valandų valandas. Ta mano mergaitė... Jokios užuojautos... jokio supratimo savo vargšei motinai, kuri viską jai darė...– misis Oterburn pradėjo kūkčioti.– Aš jai vergavau, dirbau iki išsekimo... iki išsekimo. *Grand amouresse**... štai kam galėjau pasiduoti... *grand amouresse*... paaukojau viską... viską... Ir tai niekam nerūpi! Bet aš visiems pasakysiu... dabar pasakysiu... kaip ji manim nesirūpina, kokia ji bjauri... kaip privertė mane vykti į šią kelionę, kuri man siaubingai... nuobodi... Aš eisiu ir jiems dabar pasakysiu...

Ji puolė į priekį. Puaro švelniai ją sulaikė.

---

* – didelė meilė (pranc.)

– Aš atsiųsiu ją pas jus, madam. Grįžkite į savo kajutę. Taip bus geriausia...

– Ne. Aš noriu visiems pasakyti. Visiems laive...

– Tai per daug pavojinga, madam. Jūra labai banguota. Jus gali nušluoti už borto.

Misis Oterburn abejodama pažiūrėjo į jį.

– Jūs taip galvojate. Jūs tikrai taip galvojate?

– Taip.

Jam pavyko. Misis Oterburn mostelėjo, susvyravo ir grįžo į savo kajutę.

Puaro šnervės keletą kartų trūktelėjo. Tada jis linktelėjo ir nuėjo ten, kur Rozalija Oterburn sėdėjo tarp misis Alerton ir Timo.

– Jūsų motinai jūsų reikia, madmuazele.

Ji gana laiminga juokėsi. Dabar jos veidas apsiniaukė. Ji įtariai pažvelgė į jį ir nuskubėjo deniu.

– Negaliu jos suprasti,– pasakė misis Alerton.– Ji taip keičiasi. Vieną dieną ji draugiška, kitą labai šiurkšti.

– Išlepinta pikčiurna,– pareiškė Timas.

Misis Alerton pakratė galvą.

– Nemanau. Tikriausiai ji nelaiminga.

Timas truktelėjo pečiais.

– Ką gi, manau, kad mums ir savo rūpesčių nestinga,– jo balsas buvo kietas ir lakoniškas.

Pasigirdo kažkoks dundėjimas.

– Priešpiečiai!– susižavėjusi klyktelėjo misis Alerton.– Aš išbadėjusi.

Tą vakarą Puaro pastebėjo, kad misis Alerton kalbasi su mis Van Šuiler. Jam praeinant pro šalį, misis Alerton mirktelėjo viena akimi sakydama:

– Žinoma, Kalfrio pilyje... Brangusis hercogas...

Kornelija, laisva nuo patarnavimų, buvo denyje. Ji susižavėjusi klausėsi daktaro Besnerio, kuris nuobodžiai aiškino jai faktus iš "Bedekerio" apie egiptologiją.

– Galų gale šis pasaulis supuvęs,– pasakė Timas Alertonas, kuris stovėjo, atsirėmęs į turėklus.

– Tai neteisinga,– atsakė Rozalija Oterburn.– Kai kurie žmonės turi viską.

Puaro atsiduso. Jis džiaugėsi, kad nebėra jaunas.

9 SKYRIUS

Pirmadienio rytą "Karnako" denyje galima buvo išgirsti įvairiausius susižavėjusius ir patenkintus balsus. Laivas buvo prišvartuotas prie kranto, o už kelių šimtų jardų nuo jo rytinė saulė apšvietė didžiulę šventyklą, iškaltą uolos šone. Keturi akmeniniai milžinai žvelgė amžinu žvilgsniu į Nilą ir į tekančios saulės veidą.

– O, mesje Puaro, argi tai nenuostabu?– padrikai šnekėjo Kornelija.– Noriu pasakyti, kad jie tokie dideli ir tokie taikūs... O bežiūrėdamas į juos žmogus pasijunta toks mažas ir... ir beveik kaip vabzdys... ir niekas jam nebesvarbu, ar ne...?

– Labai... mmm... įspūdinga,– murmėjo misteris Fentorpas, stovintis netoliese.

– Didinga, ar ne?– pasiteiravo Saimonas Doilis prieidamas.

Paskui patikliai kreipėsi į Puaro:

– Žinote, aš nelabai mėgstu visas tas šventyklas, turizmą ir taip toliau, bet šitokia vieta užburia, jei suprantate, ką noriu pasakyti. Tie senieji faraonai turėjo būti nuostabūs vaikinai.

– Be galo džiaugiuosi, kad vykstame į šią kelionę,– tyliau pasakė Saimonas, kai likusieji nuėjo toliau.– Tai... Na, tai išaiškino padėtį. Įdomu, kodėl, bet taip yra. Linetė atgavo nervinę pusiausvyrą. Ji sako, kad ji pagaliau akis į akį susidūrė su ta problema, ir jai palengvėjo.

– Tikriausiai taip ir buvo,– pasakė Puaro.

– Sakė, kad kai pamatė Džekę laive, pasijuto siaubingai, ir tada staiga jai tai neberūpėjo. Abu susitarėm, kad daugiau jos nebevengsime, parodysim jai, kad tie jos triu-

kai mūsų nė trupučio nejaudina. Ji tiesiog bjauriai elgiasi, ir viskas. Ji manė, kad galės groti mūsų nervais, bet dabar, na, mes tiesiog nebesijaudinam. Ji turi tai įsidėmėti.

– Taip,– susimąstęs pasakė Puaro.

– Tad tai puiku, ar ne?

– O taip, taip.

Deniu ėjo Linetė, apsivilkusi abrikoso spalvos linine suknele. Ji šypsojosi. Su Puaro pasisveikino be ypatingo entuziazmo, tiesiog šaltai linktelėjo ir nusivedė savo vyrą.

Erkiulis Puaro suprato, ir kurį laiką jį tai net džiugino, kad savo kritišku nusiteikimu neiškovojo Linetės simpatijų, o ta jau buvo pripratusi, kad žmonės žavisi ja ar jos poelgiais. Erkiulis Puaro aiškiai nusidėjo tuo atžvilgiu.

– Kaip ta mergina keičiasi!– sušnibždėjo misis Alerton, prieidama prie jo.– Asuane ji atrodė sunerimusi ir nelabai laiminga. Šiandien ji tokia laiminga, kad net siaubas ima, o gal tai piktas ženklas.

Puaro nespėjo atsakyti, nes grupei buvo liepta susirinkti. Vertėjas paėmė juos į savo globą ir nuvedė pakrante aplankyti Abu Simbelo.

Puaro prisigretino prie Endriaus Peningtono.

– Jūs pirmą kartą Egipte, taip?– paklausė.

– Ne, buvau čia tūkstantis devyni šimtai dvidešimt trečiaisiais. Tai yra, buvau Kaire. Į šią kelionę Nilu nevykau.

– Kiek žinau, jūs atplaukėte "Karmaniku", bent taip man sakė madam Doili.

Peningtonas atidžiai pažiūrėjo į jį.

– Na, taip, tiesa,– sutiko.

– Įdomu, ar nebuvot susitikęs mano draugų, grįžtančių iš užsienio – Rašingtonų Smitų šeimos?

– Neprisimenu nieko ta pavarde. Laivas buvo pilnutėlis žmonių, ir oras nekoks. Dauguma keleivių nė nepasirodė, ir, bet kuriuo atveju, ta kelionė yra tokia trumpa, kad negalėjau sužinoti, kas yra laive ir ko nėra.

– Taip, tai visiška tiesa. Koks malonus siurprizas, kad taip susitikot madam Doili ir jos vyrą. Jūs nežinojot, kad jie susituokė?

– Ne. Misis Doili parašė man, bet laiškas pavėlavo ir pateko į mano rankas tik po kelių dienų nuo mūsų netikėto susitikimo Kaire.

– Kaip suprantu, jūs pažįstami jau daugelį metų?

– Taip, žinoma, mesje Puaro. Aš pažįstu Linetę nuo tada, kai ji buvo tik mielas trupinėlis,– jis paaiškindamas mostelėjo ranka.– Mes su jos tėvu buvome seni draugai. Melhišas Ridževėjus buvo nepaprastas žmogus. Jį lydėjo ypatinga sėkmė.

– Kaip suprantu, jo dukra paveldėjo didelį turtą?.. O, *pardon*, tikriausiai tai netaktiškas klausimas.

– O, tai ne paslaptis,– pralinksmėjo Endrius Peningtonas.– Taip, Linetė turtinga moteris.

– Nors manau, kad nesena krizė biržoje turėjo įtakoti vertybinių popierių kursus?

Peningtonas valandėlę dvejojo. Pagaliau pasakė:

– Žinoma, taip ir yra. Šiuo metu padėtis labai sunki.

– Tačiau aš manau, kad madam Doili susipažinusi su verslu,– sumurmėjo Puaro.

– Taip yra. Taip, taip ir yra. Linetė yra gudri praktiška mergina.

Jie sustojo. Gidas vis dar pasakojo jiems apie Didžiojo Ramzio šventyklą. Keturios milžiniškos Ramzį vaizduojančios skulptūros, iškaltos uoloje, stovėjo prie įėjimo, po dvi iš kiekvienos pusės, ir iš aukšto žvelgė į pakrikusią turistų grupelę.

Sinjoras Ričetis, paniekinęs vertėjo pastabas, tyrinėjo negrų ir sirijiečių belaisvių reljefus ant kolosų pagrindų prie įėjimo.

Kai grupė įėjo į šventyklą, juos apglėbė ramybė ir prieblanda. Gidas rodė ryškiai spalvotus reljefus ant vidinių sienų, bet minia jau sklaidėsi į grupeles.

Daktaras Besneris skambiai skaitė vokiškai iš "Bedekerio", retkarčiais stabtelėdamas ir išversdamas tekstą Kornelijai, kuri paklusniai ėjo šalia jo. Tačiau tai ilgai nesitęsė. Mis Van Šuiler, įeidama su flegmatiškąja mis Bauers už parankės, sukomandavo:

– Kornelija, ateik čia,– ir apmokymui teko norom nenorom baigtis.

Daktaras Besneris pažvelgė į ją spindinčiu ir kartu neužtikrintu žvilgsniu pro savo storus akinius.

– Ta mergytė tiesiog nuostabi,– paskelbė jis Puaro.– Ji neatrodo taip išbadėjusi kaip kai kurios jaunos moterys. Ne, jos linijos puikios. Ji taip pat labai protingai išklauso. Malonu jai aiškinti.

Puaro toptelėjo, kad Kornelijos likimas lemia, jog ji nuolat yra mokoma, arba prie jos kabinėjamasi. Bet kokiu atveju ji būdavo klausytoja, o ne kalbėtoja.

Nuolatiniai mis Van Šuiler įsakymai Kornelijai suteikė mis Bauers netikėtą laisvę. Ji stovėjo šventyklos viduryje, žvalgydamasi aplink savo šaltu nesmalsiu žvilgsniu. Jos reakcija į praeities stebuklus buvo glausta:

– Gidas sako, kad vieno iš tų dievų vardas buvo Matas. Tiesiog negaliu patikėti!

Viduje buvo šventvietė, kurioje nuo amžių sėdėjo keturios figūros, keistai išdidžios toje prieblandoje.

Priešais jas stovėjo Linetė su savo vyru, laikydama jį už rankos, pakėlusi veidą į viršų – tipišką naujos civilizacijos veidą – protingą, smalsų, nepaliestą praeities.

– Eikime iš čia,– staiga pasakė Saimonas.– Man tie vyrukai nepatinka, ypač tas su aukšta skrybėle.

– Manau, tas yra Amonas. O šitas – Ramzis. Kodėl jie tau nepatinka? Manau, kad jie labai įspūdingi.

– Žinai, per daug įspūdingi! Kažkokie kraupūs. Eikime laukan.

Linetė nusijuokė, bet pasidavė.

Jie išėjo iš šventyklos į saulės atokaitą. Po jų kojomis šiugždėjo šiltas gelsvas smėlis. Linetė prajuko. Prie jų kojų eilėje, iš pradžių baisokos, nes atrodė, kad jos

nupjautos nuo kūnų, buvo išsirikiavusios pustuzinio berniukų nubiečių galvos. Akys vartėsi, galvos ritmiškai lingavo į šalis, lūpos dainavo:

– Hip, hip, hura! Hip, hip, hura! Labai geras, labai puikus. Labai jums ačiū.

– Kokia nesąmonė! Kaip jie tai padarė? Ar jie tikrai taip giliai palaidoti?

Saimonas numetė smulkių pinigėlių.

– Labai geras, labai puikus, labai brangus,– pamėgdžiojo jis.

Du berniūkščiai, atsakingi už "spektaklį", vikriai surinko monetas.

Linetė ir Saimonas nuėjo toliau. Jie nenorėjo grįžti į laivą, bet jau buvo pavargę nuo įžymybių apžiūrinėjimo, tad įsikūrė prie uolos. Atsirėmė į ją ir leido saulės spinduliams svilinti kūnus.

– Kokia miela saulė,– galvojo Linetė.– Tokia šilta, saugi... Kaip gera būti laimingai... Kaip gerai, kad aš esu aš... aš... aš... Linetė...

Ji užsimerkė. Snūduriavo, leisdama plaukti mintims, kurios buvo lengvos kaip judantis smėlis.

Saimonas gulėjo atsimerkęs, irgi patenkintas. Gailėjosi, kad taip kvailai susinervino pirmąjį vakarą. Nebuvo dėl ko nerimauti... Viskas gerai... Pagaliau Džeke galima pasitikėti...

Kažkas suriko... Žmonės bėgo prie jų, mojuodami rankomis... šaukdami...

Saimonas akimirką nieko nesuprasdamas žiūrėjo į juos. Tada pašoko ir truktelėjo Linetę prie savęs.

Padarė tai pačiu laiku. Didžiulis riedulys švilpdamas pralėkė uola žemyn ir sutrupėjo. Jei Linetė būtų likusi savo vietoje, būtų sutrinta į košę. Jie spaudėsi vienas prie kito, mirtinai išblyškę. Prie jų pribėgo Erkiulis Puaro ir Timas Alertonas.

– *Ma foi**, madam. Nedaug tetrūko...

---

* garbės žodis (pranc.)

Visi keturi instinktyviai pažvelgė į uolos viršūnę. Ten nebuvo nieko, išskyrus takelį, vedantį į viršų. Puaro prisiminė, kad čiabuviai vaikštinėjo juo, kai jie pirmą kartą išlipo į krantą.

Seklys pažiūrėjo į sutuoktinius. Linetė stovėjo suakmenėjusi, išmušta iš vėžių. O Saimonas neteko žado iš pykčio.

– Kad ją kur velnias,– ištrūko jam. Susivaldė, pažiūrėjęs į Timą Alertoną.

– Fui, per plaukelį!– pasakė pastarasis.– Ar jį nustūmė koks kvailys, ar jis pats atitrūko?

Linetė buvo mirtinai išblyškusi.

– Manau... tai padarė kažkoks kvailys,– sunkiai ištarė ji.

– Galėjo sutraiškyti jus kaip kiaušinio lukštą! Jūs tikra, kad neturite priešų, Linete?

Linetė dusyk prarijo seiles. Jai buvo sunku ką nors atsakyti į tą juokais mestą pastabą.

– Grįžkime į laivą, madam,– skubiai įsiterpė Puaro.– Turite išgerti ko nors stiprinančio.

Jie lėtai nužingsniavo į laivą. Saimonas vis dar sunkiai tramdė įtūžį, Timas bandė kalbėti linksmai ir atitraukti Linetės mintis nuo pavojaus, kurio ji ką tik išvengė, o Puaro ėjo rimtu veidu.

O kai jie priėjo prie prieplaukos, Saimonas sustojo kaip įkastas. Jo veide pasirodė nuostaba.

Žaklina de Belefort kaip tik lipo į krantą. Šį rytą, apsivilkusi žydra languota suknute, ji atrodė visai kaip vaikas.

– Dieve mano!– iškvėpė Saimonas.– Tad tai buvo nelaimingas atsitikimas.

Pyktis dingo iš jo veido. Milžiniškas palengvėjimas pasirodė taip aiškiai, kad net Žaklina jį pastebėjo, tik išsiaiškino savaip.

– Labas rytas,– pasakė.– Bijau, kad truputį vėluoju.

Ji linktelėjo jiems visiems, išlipo į krantą ir nužingsniavo šventyklos link.

Saimonas suspaudė Puaro ranką. Kiti du jau buvo nuėję.

– Dieve mano, čia tai palengvėjimas. Aš maniau... maniau...

– Taip, taip, žinau, ką jūs manėte,– linktelėjo Puaro. Bet pats vis dar buvo rimtas ir kažkuo susirūpinęs. Pasuko galvą ir pažiūrėjo, ką veikia kiti ekspedicijos nariai.

Mis Van Šuiler lėtai ėjo į laivą, atsirėmusi į mis Bauers petį.

Kiek tolėliau stovėjo misis Alerton ir juokėsi iš nubietiškos galvų eilutės. Su ja buvo misis Oterburn.

Likusiųjų niekur nesimatė.

Puaro nusekė paskui Saimoną į laivą, purtydamas galvą.

10 SKYRIUS

– Ar jūs nepaaiškintumėt man, madam, ką reiškia posakis "Piktas ženklas"?

Misis Alerton kiek nustebo. Ji su Puaro lėtai kopė į uolą, nuo kurios buvo galima pamatyti Antrąją Kataraktą. Dauguma kitų išjojo kupranugariais, bet Puaro suprato, kad linguojantis tų gyvulių ėjimas jam perdaug primena laivo siūbavimą. Misis Alerton joti sutrukdė orumas.

Jie atvyko į Vadi Halfa praėjusį vakarą. Šį rytą du kateriai nuplukdė į Antrąją Kataraktą visus, išskyrus sinjorą Ričetį, kuris pasakė, kad pats vienas vyks į nuošalią vietelę Semną, kuri, kaip jis paaiškino, yra ypač įdomi, nes Amenemheto Trečiojo laikais ji buvo Nubijos vartais, ir joje yra stela, kurioje parašyta, kad atvykstantys į Egiptą negrai turi mokėti muito mokesčius. Jie darė viską, kad atkalbėtų jį nuo tos individualios išvykos, bet pastangos nuėjo vėjais. Sinjoras Ričetis užsispyręs numojo ranka į visus prieštaravimus – pirma, kad į ekspediciją neverta vykti, antra, kad nebus įmanoma gauti mašinos, trečia, kad mašina nenuvažiuos iki tos vietos, ketvirta, kad mašina būtų per daug brangi. Sinjoras Ričetis pasijuokė iš pirmojo prieštaravimo, išreiškė abejojimą antruoju, pasakė trečiajam priešginai, kad pats susiras mašiną, ir sklandžia arabų kalba išsiderėjo ją, nušluostydamas nosį ketvirtajam ginčininkui. Pagaliau jis išvyko, bet jo išvažiavimas įvyko slapta ir nematčiom, kad kitiems turistams nešautų į galvą irgi išsukti iš nustatytos trasos.

– "Piktas ženklas",– misis Alerton susimąsčiusi palenkė galvą.– Na, iš tiesų tai škotiškas posakis. Jis reiškia

begalinės laimės būseną, kuri apima prieš nelaimę. Žinote – kas per daug, tas nesveika.

Ji leidosi į smulkius paaiškinimus. Puaro atidžiai klausėsi.

– Ačiū jums, madam. Dabar supratau. Keista, jūs pasakėte tai vakar, o paskui madam Doili vos išsigelbėjo nuo mirties.

Misis Alerton nežymiai krūptelėjo.

– Ji tikrai buvo per plauką nuo mirties. Ar nemanote, kad kuris nors iš mažųjų juodukų nustūmė akmenį tiesiog šiaip sau, pasilinksminimui? Berniūkščiai visame pasaulyje krečia tokius pokštus, be jokių piktų kėslų.

Puaro truktelėjo pečiais.

– Gali būti, madam.

Jis pakeitė temą. Pradėjo kalbėti apie Majorką ir visokius praktiškus reikalus, turėdamas omenyje savo išvyką ten ateityje.

Misis Alerton labai pamėgo mažąjį seklį, iš dalies gal dėl įgimto priešgyniavimo. Ji jautė, kad Timas visą laiką bandė priversti ją būti mažiau draugiška Erkiuliui Puaro, kurį jis griežtai apibūdino kaip "bjaurų landūną". Bet ji sau jo taip nevadino. Galvojo, kad gal jo egzotiška užsienietiška apranga galėjo sukelti sūnaus priešiškumą. Ji pati laikė jį protingu ir uždegančiu kompanionu. Be to, jis puikiai sugebėdavo užjausti.

Juk ji pati jam staiga papasakojo apie savo nepalankumą Džoanai Sautvud, ir jai taip palengvėjo. O kas gi čia tokio galų gale? Jis nepažįsta Džoanos, ir tikriausiai niekada jos nesutiks. Kodėl jai nepalengvinus nuolat jaučiamos pavydo naštos?

Tuo pat metu Timas Alertonas kalbėjosi apie ją su Rozalija Oterburn. Jis kaip tik juokais kaltino savo dalią. Jo silpna sveikata nebuvo tokia bloga, kad būtų tikrai įdomi, bet ir nebuvo tokia gera, kad leistų jam gyventi taip, kaip jis norėtų. Mažai pinigų, jokio tinkamo užsiėmimo.

– Tokia apribota skurdi vegetacija,– pabaigė jis nepatenkintas.

– Tu turi kai ką, ko tau pavydėtų minios žmonių,– staiga pasakė Rozalija.

– Ką gi?

– Savo motiną.

Timas nustebo ir apsidžiaugė.

– Motiną? Taip, ji iš tiesų gana unikali. Džiaugiuosi, kad tai pastebėjai.

– Manau, kad ji stebuklinga. Ji tokia graži, visada tokia susikaupusi ir rami – lyg niekas negalėtų jos sujaudinti ir... ir... kažkaip visada pasiruošusi nusikvatoti...– Rozalija pradėjo mikčioti iš susijaudinimo.

Timas pajuto, kad jį užplūsta šilti jausmai merginai. Jis norėjo atsakyti tokiu pačiu komplimentu, bet, deja, misis Oterburn jis laikė baisiausiu pasaulio košmaru. Jis sumišo, negalėdamas pasakyti nieko malonaus.

Mis Van Šuiler liko kateryje. Ji negalėjo rizikuoti keliauti nei kupranugariu, nei pėsčiomis.

– Gaila, kad turiu paprašyti jus likti su manimi, mis Bauers,– energingai pasakė ji.– Aš norėjau, kad jūs vyktumėt, o Kornelija liktų, bet mergaitės tokios savanaudiškos. Ji išbėgo, nepasakius man nė žodžio. Mačiau ją kalbant su tuo nemaloniu blogai išauklėtu jaunuoliu Fergiusonu. Kornelija mane labai nuliūdino. Ji neturi visuomeninio jausmo.

– Nieko tokio, mis Van Šuiler,– bespalviu balsu atsakė mis Bauers.– Per daug karšta vaikščioti, o tais balnais ant kupranugarių aš nesižaviu. Pūslės garantuotos.

Ji pasitaisė akinius, primerkė akis, žiūrėdama į grupę, kuri kopė į kalną, ir paskelbė:

– Mis Robson dabar eina ne su tuo jaunuoliu, o su daktaru Besneriu.

Mis Van Šuiler krenkštelėjo. Nuo tada, kai sužinojo, kad daktaras Besneris turi didelę kliniką Čekoslovakijoje ir madingo terapeuto reputaciją Europoje, ji nutarė būti jam švelnesnė. Juk gali atsitikti, kad jai prireiks jo profesinių paslaugų, prieš baigiantis kelionei.

Kai draugija grįžo į "Karnaką", Linetė šūktelėjo iš nuostabos:

– Telegrama man!

Ji čiupo ją nuo lentynėlės ir atplėšė.

– Kas... Aš nesuprantu... Bulvės, burokėliai – ką tai reiškia, Saimonai?

Saimonas priėjo ir norėjo žvilgtelėti į lapą per žmonos petį, kai kažkas už jų pasakė įsiūčio kupinu balsu:

– Atsiprašau, ta telegrama man,– ir sinjoras Ričetis grubiai išplėšė ją iš Linetės rankos, nuverdamas ją baisiu žvilgsniu.

Akimirką Linetė stovėjo apstulbusi, tada apvertė voką.

– O Saimonai, kokia aš kvailė! Tai Ričetis – ne Ridževei,– ir bet kuriuo atveju dabar mano pavardė ne Ridževei. Turiu jo atsiprašyti.

Ji nusekė paskui mažąjį archeologą iki laivagalio.

– Aš labai atsiprašau, sinjore Ričeti. Žinote, prieš man ištekant mano pavardė buvo Ridževei, o aš neseniai ištekėjau, tad...– ji nutilo, šypsniu kviesdama jį kartu pasijuokti iš jaunosios žmonos *faux pas.**

Bet Ričečiui aiškiai nebuvo "smagu". Labiausiai įtūžusi karalienė Viktorija negalėtų atrodyti negailestingesnė.

– Pavardes reikia skaityti atidžiai. Tokiais atvejais neatidumas neatleistinas.

Linetė prikando lūpą ir išraudo. Ji nebuvo pratusi, kad jai taip grąžintų atsiprašymus. Grįžusi prie Saimono, piktai pasakė:

– Tie italai tiesiog nepakenčiami!

– Nekreipk dėmesio, brangioji. Eikime ir apžiūrėkime tą didžiulį krokodilą iš dramblio kaulo, kuris tau taip patiko.

Jie nuėjo į krantą.

---

*klaidingas žingsnis (pranc.)

Puaro, stebėdamas, kaip jie leidžiasi trapu, išgirdo aštrų įkvėpimą. Pasisuko ir pamatė greta stovinčią Žakliną de Belefort. Jos rankos spaudė turėklą. Kai ji atgręžė į jį veidą, jos išraiška jį išgąsdino. Ji nebebuvo linksma ar pikta. Atrodė, kad Žaklinos viduje liepsnoja visa naikinanti ugnis.

– Jiems daugiau neberūpi,– greitai plaukė tylūs žodžiai,– jie išsprūdo man iš rankų. Negaliu jų pasiekti... Jiems nerūpi, ar aš čia, ar ne... Aš negaliu... nebegaliu jų įskaudinti...

Jos rankos ant turėklo drebėjo.

– Madmuazele...

– O, jau per vėlu, per vėlu perspėjimams...– nutraukė jį Žaklina.– Jūs buvot teisus. Man nereikėjo vykti. Ne į šią išvyką. Kaip jūs ją pavadinot? Sielos kelione? Negaliu grįžti. Turiu eiti į priekį. Ir einu. Jie nebus laimingi kartu. Nebus. Jau geriau jį nužudysiu...

Ji staiga nusisuko. Puaro žiūrėjo į ją ir nelauktai pajuto ranką ant peties.

– Jūsų pažįstama atrodo kiek prislėgta, mesje Puaro.

Puaro atsisuko ir nustebęs pamatė seną pažįstamą.

– Pulkininkas Reisas!

Aukštas įdegęs vyras nusišypsojo.

– Mažytis netikėtumas, tiesa?

Erkiulio Puaro ir pulkininko Reiso keliai susitiko maždaug prieš metus Londone. Jie svečiavosi labai keistame vakarėlyje, kuris baigėsi keisto vyro, namo šeimininko, mirtimi.

Puaro žinojo, kad pulkininkas Reisas keliauja šen bei ten su įvairiais slaptais pavedimais. Jį būdavo galima rasti tose nuošaliose imperijos vietelėse, kuriose tvyrodavo pavojus.

– Tad tu esi čia, Vadi Halfoje,– pasakė jis susimąstęs.

– Aš esu čia, šitame laive.

– Nori pasakyti...

– ...kad grįžtu su tavimi į Šelalą.

Erkiulis Puaro pakėlė antakius.

– Labai įdomu. Gal išgertume?

Jie nuėjo į dabar visiškai tuščią saloną. Puaro užsakė viskio pulkininkui ir dvigubą oranžado su cukrumi sau.

– Tad tu grįžti su mumis,– gurkštelėjęs pasakė Puaro.– Greičiau grįžtum vyriausybiniu garlaiviu, kuris keliauja visą parą, ar ne?

Pulkininkas Reisas pagarbiai pažiūrėjo į jį.

– Pataikei į patį tašką, mesje Puaro,– pasakė maloniai.

– Tada tai keleiviai?

– Vienas iš keleivių.

– Įdomu, kuris?– paklausė Erkiulis Puaro, žiūrėdamas į puošnias lubas.

– Deja, pats nežinau,– liūdnai pasakė Reisas.

Puaro susidomėjo.

– Nemanau, kad turiu nuo tavęs ką nors slėpti,– tarė Reisas.– Mes čia turime didelių rūpesčių. Ne dėl žmonių, kurie tariamai vadovauja mūsų gaudomiems maištininkams. Tai žmonės, kurie labai gudriai prikiša degtuką prie parako. Jų buvo trys. Vienas miręs. Antras kalėjime. Ieškau trečio, kurio sąžinę slegia keletas apgalvotų žmogžudysčių. Jis vienas iš klastingiausių apmokamų agitatorių pasaulyje... Yra čia, laive. Žinau apie tai iš užuominos laiške, kuris pateko mums į rankas. Iššifruotame fragmente buvo parašyta, kad X bus "Karnake" nuo septintos iki tryliktos vasario". Tačiau nežinau, kas slepiasi po raide X.

– Ar turi jo aprašymą?

– Ne. Amerikietis, airis, prancūzas. Negrynakraujis. Tai nelabai mums padeda. Gal turi kokių idėjų?

– Jokių. Kaip ir tu,– susimąstęs pasakė Puaro.

Jie taip gerai suprato vienas kitą, kad Reisas daugiau jo nebespaudė. Jis žinojo, kad Erkiulis Puaro niekada nekalbėdavo, kol nebūdavo įsitikinęs.

Puaro pasikasė nosį ir sunerimęs pasakė:

– Šiame laive vyksta kažkas, kas mane labai jaudina.

Reisas klausiamai pažiūrėjo į jį.

– Įsivaizduok,– pasakė Puaro,– asmenį A, kuris labai nuskriaudė asmenį B. Asmuo B trokšta keršto. Asmuo B grasina.

– A ir B yra šiame laive?

– Tiksliai,– linktelėjo Puaro.

– Ir manyčiau, B yra moteris?

– Taip.

Reisas užsidegė cigaretę.

– Per daug nesijaudinčiau. Žmonės, kurie kalba apie tai, ką jie padarys, paprastai to nedaro.

– Ir ypač jei tai reikalas su *les femmes*,* ar ne? Taip, tai tiesa.

Bet jis vis dar neatrodė laimingas.

– Dar kas nors?– paklausė Reisas.

– Taip, yra kai kas. Vakar asmuo A vos išsigelbėjo nuo mirties, tokios mirties, kurią galima labai ramiai vadinti nelaimingu atsitikimu.

– Kurią suruošė B?

– Taigi, kad ne. B negali turėti su tuo nieko bendra.

– Tada tai buvo nelaimingas atsitikimas.

– Ir aš taip manau, bet man nepatinka tokie atsitikimai.

– Tu įsitikinęs, kad B neprikišo nagų?

– Visiškai.

– Na, ką gi, būna visokių sutapimų. Beje, kas yra A? Išskirtinai nemaloni asmenybė?

– Priešingai. A yra žavi, turtinga ir graži jauna ledi.

Reisas išsišiepė.

– Istorija kaip iš kino filmo.

---

* moterys (pranc.)

– *Peut-etre.** Bet galiu tau pasakyti, kad nesu laimingas, mano drauge. Jei aš teisus, o paprastai būnu teisus,– Reisas šyptelėjo į ūsus ties šia tipiška pastaba,– tada šis reikalas labai rimtas. O dabar tu atvyksti, kad dar labiau jį sukomplikuotum. Tu man sakai, kad "Karnake" yra vyras, kuris žudo.

– Paprastai jis nežudo žavių jaunų damų.

Puaro nepatenkintas papurtė galvą.

– Bijau, mano drauge,– pasakė.– Aš bijau... Šiandien patariau tai ledi, madam Doili, vykti su vyru į Kartumą ir negrįžti į laivą. Bet jie nesutiko. Meldžiu Dangaus, kad mes grįžtume į Šelalą be katastrofos.

– Ar tu kartais nepieši visko per daug tamsiom spalvom?

Puaro papurtė galvą.

– Aš bijau,– pasakė paprastai.– Taip, aš, Erkiulis Puaro, bijau...

---

* gal būt (pranc.)

11 SKYRIUS

Kornelija Robson stovėjo Abu Simbelo šventykloje. Tai buvo kitos dienos vakaras – karštas ramus vakaras. "Karnakas" vėl išmetė inkarą Abu Simbele, kad turistai galėtų antrą kartą aplankyti šventyklą, šį kartą apšviestą dirbtinai.

Skirtumas buvo ryškus, ir Kornelija nustebusi pakomentavo tą faktą misteriui Fergiusonui, stovinčiam šalia.

– Dabar viskas matosi daug geriau!– sušuko ji.– Tie priešai, kuriems karalius liepė nukirsti galvas, daug ryškesni. Ir tų nuostabių rūmų nebuvau pastebėjusi. Norėčiau, kad čia būtų daktaras Besneris, jis man apie juos papasakotų.

– Nesuprantu, kaip jūs galite pakęsti tą seną kvailį,– niūriai pasakė Fergiusonas.

– Ką jūs, jis pats maloniausias žmogus pasaulyje!

– Pasipūtęs, senas ir nuobodus.

– Manau, kad neturėtumėte taip kalbėti.

Jaunuolis staiga paėmė ją už rankos. Jie kaip tik ėjo iš šventyklos į mėnulio šviesa nutviekstą palaukę.

– Kodėl leidžiate, kad jums kažką nuobodžiai aiškintų stori seniai bei kad nurodinėtų ir kabinėtųsi senos raganos?

– Bet misteri Fergiusonai!

– Ar negalite parodyti charakterio? Lyg nežinotumėt, kad esat tiek pat verta, kiek ir ji?

– Bet aš nesu!– nuoširdžiai tuo įsitikinusi atsiliepė Kornelija.

– Jūs ne tokia turtinga, tik tiek.

– Ne, ne tik. Tetulė Marija yra labai, net labai kultūringa, ir...

– Kultūringa!– jaunuolis paleido jos ranką taip greit, kaip ir buvo paėmęs.– Nuo to žodžio man darosi bloga.

Kornelija sunerimusi pažiūrėjo į jį.

– Jai nepatinka, kad jūs su manimi kalbate, ar ne?– pasiteiravo jaunuolis.

Kornelija išraudo ir sutriko.

– Kodėl? Todėl, kad mano, jog nesu jai lygus. Ach! Ar tai jūsų nevaro iš proto?

– Norėčiau, kad nesikraustytumėt iš proto dėl tokių dalykų,– nedrąsiai pasakė Kornelija.

– Ar jūs, būdama amerikiete, nesuprantate, kad visi gimsta laisvi ir lygūs?

– Visai ne,– su ramiu įsitikinimu atsakė Kornelija.

– Mano geroji mergyte, tai jūsų konstitucijos dalis!

– Tetulė Marija sako, kad politikai nėra džentelmenai,– atkirto Kornelija.– Ir savaime suprantama, kad žmonės nėra lygūs.– Tai nesąmonė! Žinau, kad atrodau kaip kvaila žąsis, ir kartais man dėl to norėdavosi nusižudyti, bet dabar tai jau praėjo. Norėčiau gimti elegantiška ir gražia kaip misis Doili, bet negimiau, tad manau, kad dėl to neverta jaudintis.

– Misis Doili!– pasišlykštėjo Fergiusonas.– Tokias moteris reikėtų sušaudyti kaip pavyzdį.

Kornelija sunerimusi žiūrėjo į jį.

– Manau, kad visa tai dėl blogo virškinimo,– švelniai pasakė.– Turiu specialių vaistų, kuriuos kažkada vartojo tetulė Marija. Gal pamėgintumėt jų?

– Jūs nepakenčiama,– atsiduso misteris Fergiusonas.

Jis apsisuko ir nuėjo. Kornelija nuėjo laivo link. Kai ji jau lipo trapu, Fergiusonas vėl ją sulaikė.

– Jūs pats maloniausias žmogus laive,– pasakė.– Prisiminkite tai.

Išraudusi iš pasitenkinimo, Kornelija įėjo į saloną.

Mis Van Šuiler meiliai kalbėjosi su daktaru Besneriu apie jo karališkos kilmės pacientus.

– Tikiuosi, kad neužtrukau per ilgai, tetule Marija?– kaltės kupinu balsu pasiteiravo Kornelija.

Pasižiūrėjusi į savo laikrodį, senoji ledi išbėrė:

– Ne per daug skubėjai, brangute. Ir kur padėjai mano aksominį šaliką?

Kornelija apsižvalgė.

– Eisiu pažiūrėti, gal jis kajutėje, tetule Marija.

– Žinoma, kad jo ten nėra! Turėjau jį po pietų ir niekur nenunešiau. Jis buvo ant tos kėdės.

Kornelija padrikai apieškojo saloną.

– Niekur jo nematau, tetule Marija.

– Nesąmonė!– pasakė mis Van Šuiler.– Apsidairyk.

Tokį įsakymą ji galėjo duoti šuniui, ir Kornelija pakluso kaip šuo. Ramusis misteris Fentorpas, sėdėjęs prie gretimo stalo, pašoko ir puolė jai padėti. Bet jie šaliko nerado.

Diena buvo tokia karšta ir tvanki, kad dauguma žmonių išsiskirstė tuoj pat po šventyklos apžiūrėjimo. Doiliai žaidė bridžą su Peningtonu ir Reisu prie kampinio staliuko. Dar vienas žmogus salone buvo Erkiulis Puaro, kuris siaubingai žiovavo prie mažo staliuko netoli durų.

Mis Van Šuiler, lydima Kornelijos ir mis Bauers, kaip karalienė, didingai einanti poilsio, sustojo prie jo kėdės. Jis mandagiai pašoko, malšindamas pantagriuelišką žiovulį.

– Tik dabar supratau, *kas* jūs esate, mesje Puaro,– pasakė mis Van Šuiler.– Galiu jums pasakyti, kad girdėjau apie jus iš savo seno draugo Rafo Van Oldino. Turėsite kada nors man papasakoti apie savo bylas.

Puaro kiek primerktomis mieguistomis akimis perdėtai nusilenkė. Mis Van Šuiler nuėjo, maloniai, bet išdidžiai linktelėjusi.

Puaro vėl nusižiovavo. Jis pasijuto apsunkęs ir apkvaitęs nuo snaudulio ir vos galėjo prisiversti praplėšti akis. Jis apžiūrėjo bridžo žaidėjus, įsijautusius į žaidimą, tada jaunajį Fentorpą, kuris buvo įsigilinęs į knygą. Daugiau salone nieko nebuvo.

Seklys pro besisukančias duris nuėjo ant denio. Žaklina de Belefort, veržliai vaikštinėjanti pirmyn ir atgal, vos nesusidūrė su juo.

– Pardon, madmuazele.

– Jūs atrodot mieguistas, mesje Puaro,– pasakė ji.

– *Mais oui** – mane marina miegas,– nuoširdžiai prisipažino jis.– Tiesiog akys limpa. Ši diena buvo labai tvanki ir slegianti.

– Taip,– Žaklina susimąstė.– Tai buvo tokia diena, kai viskas dūžta! Griūna! Kai jau negali ištverti...

Jos balsas buvo liūdnas ir apimtas aistros. Ji žiūrėjo ne į jį, bet į smėlėtą krantą priešais save. Jos rankos buvo kietai suspaustos.

Staiga įtampa atslūgo. Ji pasakė:

– Labanakt, mesje Puaro.

– Labos nakties, madmuazele.

Jų akys trumpą mirksnį susitiko. Kitą dieną, mąstydamas apie tai, jis nusprendė, kad tame žvilgsnyje buvo prašymas. Ateityje jis tai dar prisimins...

Tada jis nuėjo į savo kajutę, o ji – į saloną.

Kornelija, susidorojusi su dauguma mis Van Šuiler poreikių ir fantazijų, pasiėmė siuvinį ir grįžo į saloną. Ji visai nesijautė mieguista. Priešingai, jautėsi labai žvali ir šiek tiek susijaudinusi.

Kornelija, susidorojusi su dauguma mis Van Šuiler poreikių ir fantazijų, pasiėmė siuvinį ir grįžo į saloną. Ji visai nesijautė mieguista. Priešingai, jautėsi labai žvali ir šiek tiek susijaudinusi.

---

* žinoma (pranc.)

Ketveriukė vis dar žaidė bridžą. Kitoje kėdėje ramusis Fentorpas skaitė knygą. Kornelija prisėdo prie siuvinio.

Staiga atsidarė durys, ir įėjo Žaklina de Belefort. Ji sustojo ant slenksčio, atmetusi galvą. Tada paspaudė skambutį, lėtai nuėjo prie Kornelijos ir atsisėdo.

– Buvote krante?– paklausė.

– Taip. Manau, kad mėnulio šviesoje vaizdas tiesiog kerintis.

Žaklina linktelėjo.

– Taip, miela naktis... Tikra medaus mėnesio naktis.

Ji pažiūrėjo į bridžo stalą ir valandėlę stebėjo Linetę Doili.

Iškviestas skambučio, pasirodė padavėjas. Žaklina užsisakė dvigubą džino. Kai ji užsisakinėjo, Saimonas Doilis skubiai pažvelgė į ją. Jo kaktoje pasirodė susirūpinimo raukšlelė.

– Saimonai, mes laukiam, kol tu paeisi,– kreipėsi į jį žmona.

Žaklina kažką tylutėliai niūniavo. Kai atnešė gėrimą, ji pakėlė taurę į viršų.

– Geriu už nusikaltimą!– pasakė, išgėrė ją vienu mauku ir užsisakė kitą.

Saimonas vėl pažiūrėjo į ją. Jo ėjimai ėmė darytis kiek chaotiški. Jo partneris Peningtonas subarė jį.

Žaklina vėl pradėjo niūniuoti, iš pradžių tylutėliai, paskui garsiau:

Jis mergaitę saldžiai mylėjo, bet paskui jį kita apžavėjo...

– Atsiprašau,– pasakė Saimonas Peningtonui,– kad neatsakiau ta pačia mostimi. Tai jiems duos roberį.

Linetė atsistojo.

– Noriu miego. Manau, eisiu į lovą.

– Laikas ir mums tai padaryti,– pasakė pulkininkas Reisas.

– Puikus sumanymas,– sutiko Peningtonas.

– Eini, Saimonai?

– Dar ne,– lėtai atsakė Doilis.– Manau, kad prieš tai dar išgersiu.

Linetė linktelėjo ir išėjo. Reisas nusekė paskui ją. Peningtonas pabaigė savo gėrimą ir prisijungė prie jų.

Kornelija pradėjo lankstyti savo siuvinį.

– Neikite miegoti, mis Robson,– pasakė Žaklina.– Prašau, neikite. Jaučiu, kad noriu ūžti visą naktį. Nepalikite manęs vienos.

Kornelija vėl atsisėdo.

– Mes, mergaitės, turim laikytis išvien,– pasakė Žaklina.

Ji atmetė galvą ir nusikvatojo – aštriai, be jokio linksmumo.

Atnešė antrą gėrimą.

– Išgerk kiek,– pasiūlė Žaklina.

– O ne, dėkui jums labai,– atsakė Kornelija.

Žaklina atsistūmė savo kėdę atgal. Dabar ji niūniavo garsiai:

Jis mergaitę saldžiai mylėjo, bet paskui jį kita apžavėjo...

Misteris Fentorpas atvertė kitą "Europe from Within"* puslapį.

Saimonas Doilis paėmė žurnalą.

– Tikrai, aš eisiu miegoti,– pasakė Kornelija.– Darosi labai vėlu.

– Jūs dar negalite eiti miegoti,– pasakė Žaklina.– Draudžiu jums tai daryti. Papasakokite apie save.

– Na, aš nežinau... Nelabai yra ką pasakoti,– mikčiojo Kornelija.– Niekada nebuvau išvykusi iš šalies ir retai lankausi vakarėliuose. Tai mano pirma kelionė į Europą. Man patinka kiekviena jos minutė.

Žaklina nusijuokė.

---

* – "Europa iš vidaus" (angl.)

– Jūs labai laiminga, ar ne? Dieve, norėčiau būti jumis.

– O! Norėtumėt? Bet... esu tikra...

Kornelija susijaudino. Tikriausiai mis de Belefort per daug išgėrė. Tai nebuvo naujovė Kornelijai. Ji matė daug girtuoklių sausojo įstatymo metais. Bet čia buvo dar kažkas... Žaklina de Belefort kalbėjo jai... žiūrėjo į ją... tačiau Kornelija jautė, kad ji kažkaip kalba kažkam kitam...

Bet kambaryje, be jų, buvo tik du žmonės – misteris Fentorpas ir misteris Doilis. Misteris Fentorpas atrodė gana įsijautęs į savo knygą. Misteris Doilis atrodė kažkaip keistai... Keistas atidus žvilgsnis...

– Papasakokite apie save,– vėl pasakė Žaklina.

Įpratusi paklusti, Kornelija pamėgino tai padaryti. Ji kalbėjo gana sunkiai, įsigilindama į nereikalingas smulkmenas iš savo gyvenimo. Ji buvo taip nepripratusi būti kalbėtoja. Ji paprastai vaidindavo klausytojos rolę. O mis de Belefort dar atrodė ir susidomėjusi. Kai Kornelija sumikčiojusi nutilo, kita mergina greitai ją paragino:

– Tęskite – papasakokite dar.

Tad Kornelija tęsė pasakojimą ("Žinoma, mama labai delikati – kartais nieko neima į burną, išskyrus košę..."), liūdnai suprasdama, kad visa tai, ką ji sako, yra ypač neįdomu, tačiau vertindama kitos merginos susidomėjimą. Bet ar ji buvo susidomėjusi? Ar ji neįsiklausė į dar kažką – ar kai ką? Ji žiūrėjo į Korneliją, taip, bet ar čia nebuvo dar kai kas, sėdintis šiame kambaryje?

– Ir, žinoma, mes turime puikias meno pamokas, o praėjusią žiemą studijavau...

(Kiek dabar valandų? Tikriausiai labai vėlu. Ji kalba ir kalba. Jau geriau tikrai kas nors atsitiktų...)

Ir staiga, tarsi atsakymas į jos norą, kas nors atsitiko. Tik tą akimirką tai atrodė labai natūralu.

Žaklina pasuko galvą ir pasakė Saimonui Doiliui:

– Paspausk skambutį, Saimonai. Aš noriu dar išgerti.

Saimonas Doilis pažiūrėjo iš už žurnalo ir ramiai pasakė:

– Padavėjai nuėjo miegoti. Jau po vidurnakčio.

– Sakau tau, kad noriu dar išgerti.

– Tu jau pakankamai išgėrei, Džeke,– pasakė Saimonas.

Ji atsisuko į jį.

– Ne tavo suknistas reikalas!

Jis truktelėjo pečiais.

– Ne mano.

Ji stebėjo jį valandėlę. Tada pasakė:

– Kas yra, Saimonai? Tu išsigandai?

Saimonas neatsakė. Atsargiai vėl paėmė laikraštį.

– O Dieve... taip vėlu... turiu...– sumurmėjo Kornelija.

Ji nevikriai čiupo siuvinį, išmetė antpirštį...

– Neikite miegoti,– pasakė Žaklina.– Noriu, kad čia būtų kita moteris, galinti mane paremti.– Ji vėl pradėjo juoktis.– Ar žinote, ko bijo Saimonas? Jis bijo, kad aš papasakosiu jums apie savo gyvenimą.

– O... e...– susimėtė Kornelija.

– Žinote, aš buvau su juo susižadėjusi,– aiškiai ištarė Žaklina.

– O, iš tiesų?

Prieštaringi jausmai maišėsi Kornelijos širdyje. Ji buvo labai sutrikusi, bet tuo pat metu maloniai susijaudinusi. Koks... koks pajuodęs buvo Saimonas.

– Taip, tai labai liūdna istorija,– pasakė Žaklina.– Jos švelnus balsas buvo liūdnas ir pašaipus.– Jis bjauriai su manimi pasielgė, tiesa, Saimonai?

– Eik miegoti, Džeke,– šiurkščiai atsiliepė Saimonas.– Tu girta.

– Jei tu sumišai, brangusis Saimonai, geriau palik šį kambarį.

Saimonas Doilis pažiūrėjo į ją. Ranka, kuria jis laikė laikraštį, kiek virpėjo, bet jis stačiokiškai atkirto:

– Lieku.

– Tikrai turiu.... taip vėlu,– trečią kartą sumurmėjo Kornelija.

– Jūs neisite,– pasakė Žaklina. Ji ištiesė ranką ir sulaikė kitą merginą jos kėdėje.– Jūs liksite ir išklausysite, ką aš turiu pasakyti.

– Džeke,– aštriai įsiterpė Saimonas,– tu darai iš savęs idiotę! Dėl Dievo meilės, eik miegoti.

Žaklina staiga atsitiesė kėdėje. Žodžiai liejosi iš jos greita šnypščiančia srove.

– Tu bijai scenos, tiesa? Dėl to, kad tu anglas – toks tylutis! Nori, kad aš elgčiausi "padoriai", ar ne? Bet man nerūpi, ar aš elgiuosi padoriai, ar ne! Geriau greitai čiuožk iš čia, nes aš ruošiuosi daug kalbėti.

Džimas Fentorpas atsargiai užvertė knygą, nusižiovavo, pažiūrėjo į laikrodį, atsistojo ir išsliūkino lauk. Tai buvo labai britiškas ir labai neįtikinantis spektaklis.

Žaklina apsisuko kėdėje ir pažiūrėjo į Saimoną.

– Prakeiktas kvaily,– pasakė kimiai.– Ar manai, kad gali išnešti sveiką kailį, taip su manimi pasielgęs?

Saimonas Doilis prasižiojo, tada vėl susičiaupė. Jis sėdėjo gana ramiai, lyg tikėtųsi, kad jos išpuolis atslūgs savaime, jei jis jai nepasakys nieko provokuojančio.

Žaklinos balsas tapo kimus ir reikalavo paklusti. Jis pakerėjo Korneliją, kuri buvo visai nepripratusi matyti nuogų jausmų.

– Sakiau tau,– tęsė Žaklina,– kad geriau tave užmušiu nei leisiu tau nueiti pas kitą moterį... Tu manai, kad aš kalbėjau nerimtai? Tu klydai. Aš tik... laukiau! Tu esi mano vyras! Ar girdi? Tu priklausai man...

Saimonas vis dar tylėjo. Žaklinos ranka virpėjo ant kelio. Ji pasilenkė į priekį.

– Jei sakiau, kad tave nužudysiu, tai kalbėjau rimtai...– staiga jos ranka pakilo su kažkuo, kas spindėjo ir žvilgėjo.– Nušausiu tave kaip šunį – kaip purviną šunį.

Pagaliau Saimonas sukruto. Jis pašoko, bet tuo pat metu ji nuspaudė gaiduką...

Saimonas pasisuko ir nukrito skersai kėdės... Kornelija suspigo ir nubėgo prie durų. Džimas Fentorpas buvo denyje. Stovėjo pasilenkęs virš turėklų. Ji pašaukė jį.

– Misteri Fentorpai... misteri Fentorpai...

Jis pribėgo prie jos. Ji prisispaudė prie jo, veblendama:

– Ji jį nušovė... O! Ji jį nušovė...

Saimonas Doilis vis dar gulėjo skersai kėdės... Žaklina stovėjo kaip suparalyžuota. Ji smarkiai drebėjo, o jos išplėstos ir išsigandusios akys žiūrėjo į raudoną dėmę, lėtai besiplečiančią ant Saimono kelnių klešnės ties keliu. Jis laikė nosinę prie žaizdos...

Ji mikčiojo:

– Aš nenorėjau... O, Dieve mano, aš tikrai nenorėjau...

Revolveris tarkštelėjęs nukrito iš jos nervingai tirtančių pirštų ant grindų. Ji nuspyrė jį koja. Jis nuslydo po vienu iš minkštasuolių.

Saimonas silpnu balsu murmėjo:

– Fentorpai, dėl Dievo meilės... čia kažkas ateina... Pasakykite, kad viskas gerai... koks nors nelaimingas atsitikimas... Neturi kilti skandalas.

Fentorpas supratingai linktelėjo. Jis pasisuko į duris, kur pasirodė išsigandęs nubiečio veidas. Jis pasakė:

– Gerai... gerai! Tiesiog pokštas!

Juodam veide pasirodė abejonė, sumišimas, tada ramybė. Berniukas linktelėjo ir išėjo.

Fentorpas atsisuko atgal.

– Viskas gerai. Nemanau, kad dar kas nors girdėjo. Žinote, skambėjo kaip iššaunantis kamštis. Dabar...

Jis buvo išsigandęs. Žaklina staiga pradėjo isteriškai bliauti.

– O Dieve, norėčiau mirti.. Aš nusižudysiu... Geriau jau mirti.. O, ką aš padariau.... Ką aš padariau?

Kornelija pribėgo prie jos.

– Nutilkite, brangioji, nutilkite.

Saimonas prakaituota kakta, iškreiptu nuo skausmo veidu, primygtinai pasakė:

– Išveskite ją. Dėl Dievo meilės, išveskite ją iš čia! Nuveskite ją į kajutę, Fentorpai. Mis Robson, atveskite tą savo slaugę,– jis prašančiu žvilgsniu žiūrėjo tai į vieną, tai į kitą.– Nepalikite jos. Įsitikinkite, kad ji saugi, ir kad slaugė ją prižiūri. Tada suraskite senąjį Besnerį ir atveskite jį čia. Dėl Dievo meilės, neleiskite nieko sužinoti mano žmonai.

Džimas Fentorpas supratingai linktelėjo. Ramusis jaunuolis elgėsi šaltai ir nepasimetė nelaimės akivaizdoje. Jis su Kornelija išvedė kūkčiojančią, besipriešinančią merginą iš salono ir deniu nuvedė į kajutę. Ten jiems buvo dar sunkiau su ja susitvarkyti. Ji kovojo, norėdama ištrūkti. Jos rauda sustiprėjo.

– Aš nusiskandinsiu... nusiskandinsiu... aš neverta gyventi... O Saimonai... Saimonai!

– Geriau suraskite mis Bauers,– pasakė Fentorpas Kornelijai.– Aš liksiu su ja, kol ją atvesite.

Kornelija linktelėjo ir išrūko.

Kai tik ji išėjo, Žaklina įsitvėrė Fentorpo.

– Jo koja... kraujuoja... lūžo... Jis gali nukraujuoti mirtinai... Turiu eiti pas jį... O, Saimonai... Saimonai... Kaip aš galėjau?

Jos balsas stiprėjo.

– Ramiau... ramiau...– tvirtai kalbėjo Fentorpas.– Jam viskas bus gerai.

Ji vėl pradėjo kovoti.

– Leiskite man eiti! Leiskite man iššokti už borto... Leiskite man nusižudyti!

Fentorpas, laikydamas ją už pečių, bandė vėl pasodinti ant lovos.

– Turite čia likti. Nekelkite sambrūzdžio. Laikykimės išvien. Viskas gerai, sakau jums.

Jo palengvėjimui, pamišusi mergaitė pabandė susivaldyti, bet jis nudžiugo, kai prasiskleidė portjeros, den-

giančios kajutės duris, ir vidun įėjo šaltakraujiškoji mis Bauers, apsivilkusi baisiai purvinu kimono, lydima Kornelijos.

– Nagi,– gyvai pasakė mis Bauers,– kas gi čia atsitiko?

Ji ėmėsi reikalo be jokio susijaudinimo ar nustebimo.

Fentorpas dėkingas paliko pernelyg sujaudintą merginą jos patikimose rankose ir nuskubėjo į daktaro Besnerio kajutę. Jis pasibeldė ir įėjo.

– Daktare Besneri?

Baisus knarkimas liovėsi, ir išsigandęs balsas paklausė:

– Taip? Kas yra?

Tuo metu Fentorpas uždegė šviesą. Daktaras mirkčiodamas žiūrėjo į jį kaip didžiulis apuokas.

– Doilis. Jį pašovė. Mis de Belefort. Jis salone. Ar galite ateiti?

Storasis daktaras reagavo greitai. Jis uždavė keletą trumpų klausimų, apsiavė šliures, apsivilko chalatą, paėmė nedidelį lagaminėlį ir nuskubėjo su Fentorpu į saloną.

Saimonas sugebėjo atidaryti prie jo esantį langą. Jis buvo iškišęs pro jį galvą ir traukė į save orą. Jo veidas buvo mirštamai išbalęs.

Daktaras Besneris pasilenkė prie jo.

– Aha? Taip? Ką mes čia turime?

Permirkusi krauju nosinė gulėjo ant kilimo. Ant kilimo irgi buvo tamsi dėmė.

Daktaro apžiūrą lydėjo teutoniški šūksniai ir niurnėjimas.

– Taip, blogai yra šitas... Kaulas sutrupėjęs. Ir didelis kraujo praradimas. Herr Fentorpai, jūs ir aš turime nugabenti jį į mano kajutę. Taip – va šitaip. Jis negali eiti. Tad turime jį nunešti.

Kai jie jį pakėlė, tarpduryje pasirodė Kornelija. Pastebėjęs ją, daktaras patenkintas suniurnėjo.

– Ach, tai jūs? Gerai. Eikime su mumis. Man reikės jūsų pagalbos. Jūs būsite geresnė pagalbininkė nei mano draugas čia. Jis jau kiek išblyško.

Fentorpas liguistai nusišypsojo.

– Ar man pakviesti mis Bauers?– paklausė.

Daktaras Besneris tiriančiai pažiūrėjo į Korneliją.

– Jūs tai padarysite labai gerai, jaunoji ledi,– paskelbė.– Jūs neapalpsite, a?

– Galėsiu padaryti tai, ką liepsite,– energingai atsiliepė Kornelija.

Besneris patenkintas linktelėjo.

Procesija nuėjo per denį.

Kitos dešimt minučių buvo grynai chirurginės, ir Fentorpui tai visai nepatiko. Jam tapo kiek gėda dėl Kornelijos nežmoniškos drąsos.

– Tad tai yra geriausia, ką galiu padaryti,– pagaliau paskelbė daktaras Besneris.– Jūs buvote didvyris, mano drauge,– jis pritardamas patapšnojo Saimonui per petį. Tada atraitojo jo rankovę poodinei injekcijai.

– O dabar duosiu jums kai ko, kas padės užmigti. Ką daryti su jūsų žmona?

– Jai nereikėtų nieko žinoti iki ryto,– silpnai ištarė Saimonas.– Aš... jūs... neturėtumėt kaltinti Džekės... Tai mano kaltė. Aš elgiausi su ja neatleistinai... vargšė mergytė... ji nežinojo, ką daro...

Daktaras Besneris supratingai linktelėjo.

– Taip, taip... aš suprantu...

– Mano kaltė...– spyrėsi Saimonas. Jis pažiūrėjo į Korneliją.– Kas nors... privalo... su ja likti... Ji gali... susižeisti...

Daktaras Besneris suleido vaistus.

– Viskas gerai, misteri Doili,– su ramiu patikimumu pasakė Kornelija.– Mis Bauers liks su ja visą naktį...

Dėkingumas pasirodė Saimono veide. Jo kūnas atsipalaidavo, akys užsimerkė. Staiga jis atsimerkė.

– Fentorpai?

– Taip, Doili.

– Revolveris... reikia jo ten nepalikti... gulinčio. Padavėjai ras jį ryte...

Fentorpas linktelėjo.

– Gerai. Eisiu ir paimsiu jį dabar pat.

Jis išėjo iš kajutės ir nužingsniavo deniu. Prie Žaklinos kajutės durų pasirodė mis Bauers.

– Dabar viskas bus gerai,– paskelbė.– Aš suleidau jai morfijaus.

– Bet jūs liksite su ja?

– O, taip. Morfijus kai kuriuos žmones sujaudina. Aš liksiu visą naktį.

Fentorpas nuėjo į saloną.

Po kokių trijų minučių jis pabeldė į Besnerio kajutės duris.

– Daktare Besneri?

– Taip?– pasirodė storulis.

Fentorpas pakvietė jį į denį.

– Klausykit... aš negaliu rasti to revolverio...

– Ko tokio?

– Revolverio. Jis iškrito iš merginos rankos. Ji nuspyrė jį po minkštasuoliu. Dabar jo ten nėra.

Jie spoksojo vienas į kitą.

– Bet kas galėjo jį paimti?

Fentorpas truktelėjo pečiais.

– Tai keista,– pasakė Besneris.– Bet nežinau, ką dar galėtume padaryti.

Sunerimę ir sumišę, du vyrai išsiskyrė.

12 SKYRIUS

Erkiulis Puaro plovė putų likučius nuo švariai nuskusto smakro, kai kažkas pasibeldė į duris, ir beveik tuoj pat vidun be ceremonijų įėjo pulkininkas Reisas. Jis uždarė duris.

– Tavo instinktas tavęs neapgavo,– pasakė jis.– Tai atsitiko.

Puaro atsitiesė.

– Kas atsitiko?– griežtai paklausė.

– Šią naktį Linetė Doili buvo nužudyta šūviu į galvą.

Puaro valandėlę tylėjo. Prieš jo akis gyvai iškilo vaizdas: mergina Asuano sode, kalbanti kietu šiurkščiu balsu: "Aš tik norėčiau pridėti savo mielą šautuvėlį prie jos galvos ir nuspausti gaiduką", ir dar vienas nesenas prisiminimas, kai tas pats balsas pasakė: "Tai buvo tokia diena, kai viskas dūžta... Kai jau negali ištverti...". Ir tas keistas prašymas jos akyse. Kodėl jis neatsiliepė į tą prašymą? Jis buvo aklas, kurčias, apkvaitęs dėl to mieguistumo...

– Aš čia oficialiai,– tęsė Reisas.– Jie iškvietė mane ir atidavė bylą į mano rankas. Laivas turėtų išplaukti po pusvalandžio, bet to gali ir nebūti, jei aš panorėsiu. Žinoma, yra galimybė, kad žudikas atėjo nuo kranto.

Puaro papurtė galvą.

Reisas tylomis sutiko su juo.

– Tikriausiai. Kažkas labai gerai tai suorganizavo. Ką gi, žmogau, sprendimas priklauso tau. Tai tavo spektaklis.

Puaro skubiai apsirengė.

– Aš tavo paslaugoms,– pasakė.

Vyrai išėjo į denį.

– Čia jau turėtų būti Besneris. Pasiunčiau padavėją jį atvesti,– pasakė Reisas.

Laive buvo keturios liukso kajutės su voniomis. Iš dviejų uosto pusėje vieną buvo užėmęs daktaras Besneris, kitą Endrius Peningtonas. Dešiniojo borto pusėje vieną buvo užėmusi mis Van Šuiler, kitą – Linetė Doili. Jos vyro kajutė buvo už jos.

Išbalęs padavėjas stovėjo prie Linetės Doili kajutės durų. Jis atidarė duris, ir jie įėjo. Daktaras Besneris buvo pasilenkęs prie lovos. Jis pakėlė galvą ir suniurnėjo, jiems įėjus.

– Daktare, ką galite pasakyti mums apie šį reikalą?– paklausė Reisas.

Besneris susimąstęs pasikasė nuskustą žandą.

– Ach! Ji buvo nušauta. Šauta iš netoli. Žiūrėkit – čia, virš ausies, įėjo kulka. Labai maža kulka, sakyčiau, dvidešimt antro kalibro. Revolveris pridėtas prie galvos. Žiūrėkit – čia oda apsvilusi.

Puaro vėl sunerimęs prisiminė žodžius, pasakytus tada Asuane.

– Ji miegojo,– tęsė Besneris.– Nebuvo jokios kovos. Žudikas įslinko tamsoje ir šovė į čia gulinčią auką.

– *Ah! Non!**– sukliko Puaro. Psichologijos išmanymas liepė jam protestuoti. Žaklina de Belefort, tamsoje įslenkanti į kajutę su revolveriu rankoje? Ne! Ši detalė "netiko" prie paveikslo.

Besneris pažiūrėjo į jį pro storus akinių stiklus.

– Sakau jums, taip ir buvo.

– Taip, taip. Neprieštarauju jums. Neturėjau omeny to, ką pagalvojote.

Besneris patenkintas suniurnėjo.

Puaro priėjo prie jo. Linetė Doili gulėjo ant šono. Kūno padėtis buvo natūrali ir taikinga. Bet virš ausies buvo

---

* O! Ne! (pranc.)

mažytė angelė, aplink kurią matėsi sukrešėjusio kraujo kruopelės.

Puaro liūdnai papurtė galvą.

Tada jo žvilgsnis užkliuvo už baltai nudažytos sienos priešais, ir jis giliai įkvėpė. Jos šaltas baltumas buvo sudarkytas didele kreiva raide Ž, parašyta kažkokiu raudonai rudu skysčiu.

– *Nom d'un nom d'un nom,**– ištarė Puaro.

– Ką?– atsiliepė Besneris ir pažiūrėjo į viršų.– A! Tai.

– Ką gi,– įsiterpė Reisas.– Aš išmuštas iš vėžių. O ką tu manai, Puaro?

Puaro pasisūpavo ant pirštų galiukų.

– Mano nuomonė? *Eh bien*, tai labai paprasta, ar ne? Madam Doili miršta. Ji nori nurodyti savo žudiką, tad rašo pirštu, pamirkytu savo pačios kraujyje, pirmą žudiko vardo raidę. O taip, tai stulbinančiai paprasta.

– Ach! Bet...

Daktaras Besneris norėjo įsikišti, bet Reisas jį nutildė rankos mostu.

– Tad tau taip atrodo?– paklausė lėtai.

Puaro pasisuko į jį ir palenkė galvą.

– Taip, taip. Tai, kaip sakiau, stulbinančiai paprasta. Tai taip žinoma, ar ne? Tai taip dažnai daroma detektyvinių romanų puslapiuose! O dabar čia tikrai kažkoks *vieux jeu!*** Tai leidžia įtarti, kad mūsų žudikas yra... senamadiškas!

Reisas giliai įkvėpė.

– Suprantu,– pasakė.– Iš pradžių maniau...– užsikirto.

Puaro pasakė šyptelėjęs:

---

* po velnių, po velnių! (pranc.)

** senas triukas (pranc.)

– ...kad aš patikėjau visomis senos melodramos klišėmis? Bet dovanokite, daktare Besneri, jūs sakėte...?

– Ką aš sakiau?– gerkliniu balsu sutarškėjo Besneris.– Fui! Sakau, kad tai absurdas, nesąmonė! Vargšė ledi mirė tuoj pat. Ji negalėjo padažyti piršto kraujyje (be to, kaip matote, čia beveik nėra kraujo) ir parašyti raidės Ž ant sienos... Tai nesąmonė – melodramatiška nesąmonė!

– *C'est l'enfantillage,**– sutiko Puaro.

– Bet tai buvo padaryta su kažkokiu tikslu,– užsiminė Reisas.

– Žinoma,– sutiko Puaro su rimta veido išraiška.

– Ką reiškia raidė Ž?– pasidomėjo Reisas.

– Ji reiškia Žakliną de Belefort, jauną ledi, kuri man mažiau nei prieš savaitę pasakė, kad jai labiausiai norėtųsi...– jis užsikirto, tada pacitavo,– "pridėti mielą šautuvėlį prie jos galvos ir tada tiesiog paspausti gaiduką..."

– *Gott im Himmel!***– suriko daktaras Besneris.

Akimirką buvo tylu. Tada Reisas giliai įkvėpė ir paklausė:

– Tai ir buvo čia padaryta?

Besneris linktelėjo.

– Būtent. Tai buvo nedidelio kalibro revolveris, kaip sakiau, turbūt dvidešimt antro. Žinoma, prieš teigiant tiksliai, kulką reikia ištirti.

Reisas pritardamas linktelėjo. Tada paklausė:

– O mirties laikas?

Besneris vėl pasiglostė skruostą pirštais, keldamas erzinantį traškesį.

– Nebandysiu būti labai tikslus. Dabar aštuonios valandos. Ji tikriausiai negyva jau šešias ar daugiausiai aštuonias valandas, turint omeny praėjusios nakties temperatūrą.

– Tarp vidurnakčio ir antros valandos nakties.

---

* tai vaikiškumas (pranc.)

** dangiškasis Dieve (vok.)

– Taip.

Stojo tyla. Reisas apsižvalgė.

– O kaip jos vyras? Manau, jis miega gretimoje kajutėje.

– Šiuo metu,– pasakė daktaras Besneris,– jis miega mano kajutėje.

Abu vyrai nustebo.

Besneris palingavo galvą.

– Ach, taip. Matau, kad jums niekas nepasakė. Praėjusią naktį salone šovė į misterį Doilį.

– Šovė? Kas?

– Jauna ledi, Žaklina de Belefort.

– Ar jis sunkiai sužeistas?– griežtai paklausė Reisas.

– Taip, lūžo kaulas. Padariau viską, ką galėjau, bet suprantate, kad būtina kuo greičiau lūžį peršviesti rentgenu, ir jam reikalingas gydymas, kokio negalima suteikti šiame laive.

– Žaklina de Belefort,– sumurmėjo Puaro.

Jis vėl pažvelgė į Ž ant sienos.

– Jei nėra nieko, ką dar galime padaryti,– ūmiai pasakė Reisas,– eikime apačion. Valdytojas suteikė rūkomąjį mūsų žiniai. Mes turime surinkti smulkmenas apie praėjusią naktį.

Jie išėjo iš kajutės. Reisas užrakino duris ir pasiėmė raktą.

– Galėsime grįžti vėliau,– nutarė.– Pirmiausia reikia išsiaiškinti faktus.

Jie nulipo į apatinį denį, kur rado "Karnako" valdytoją, nekantriai laukiantį prie rūkomojo durų.

Vargšelis buvo siaubingai nusiminęs ir susijaudinęs, ir jam palengvėjo, kai pulkininkas Reisas ėmėsi iniciatyvos.

– Jaučiu, kad negaliu padaryti nieko geresnio, kaip palikti šį reikalą jums, sere, žinodamas jūsų oficialią padėtį. Man liepta patarnauti jums... e... kitais reikalais. Jei to imsitės, žiūrėsiu, kad būtų išpildyti visi jūsų norai.

– Puiku! Pirmiausia norėčiau, kad šis kambarys per apklausą priklausytų man su mesje Puaro.

– Žinoma, sere.

– Dabar tiek. Eikite dirbti savo darbų. Žinau, kur jus rasti.

Kiek apsiraminęs valdytojas išėjo iš kambario.

– Sėskitės, Besneri,– paliepė Reisas,– ir papasakokite, kas atsitiko praėjusią naktį.

Jie tylėdami klausėsi dundančio daktaro balso.

– Gana aišku,– pasakė Reisas jam baigus.– Mergytė priėjo prie tokios būklės, išgėrusi porą taurelių, ir pagaliau iššovė į tą vyruką iš dvidešimt antro kalibro revolverio. Tada nuėjo pas Linetę Doili ir taip pat ją nušovė.

Bet daktaras Besneris purtė galvą.

– Ne, ne. Aš taip nemanau. Nemanau, kad tai įmanoma. Kam jai rašyti savo pačios inicialą ant sienos. Tai būtų juokinga, *nicht wahr?**

– Ji galėjo tai padaryti,– paskelbė Reisas,– jei buvo išprotėjusi iš pavydo; ji galėjo norėti... na, pasirašyti po nusikaltimu, taip sakant.

Puaro papurtė galvą.

– Ne, ne, nemanau, kad ji būtų tokia... tokia primityvi.

– Tada Ž galėjo būti užrašyta tik tam, kad ant de Belefort kristų įtarimas.

Besneris linktelėjo.

– Taip, ir nusikaltėliui nepasisekė, nes, matote, ne tik kad nepanašu, kad žudikė buvo jaunoji *Fròulein***; manau, kad tai neįmanoma.

– Kaip tai?

Besneris papasakojo apie Žaklinos isteriją ir aplinkybes, dėl kurių mis Bauers ėmė ja rūpintis.

---

* ar ne tiesa? (vok.)

** panelė (vok.)

– Ir aš manau... esu tikras, kad mis Bauers buvo su ja visą naktį.

– Jei taip, reikalai labai supaprastėja,– pasakė Reisas.

– Kas atrado kūną?– paklausė Puaro.

– Misis Doili kambarinė, Luiza Buržė. Ji, kaip visada nuėjusi pažadinti savo šeimininkės, rado ją negyvą, išėjo ir apalpo padavėjo glėbyje. Šis nuėjo pas valdytoją, o tas – pas mane. Aš pakviečiau Besnerį, o tada atėjau pas tave.

Puaro linktelėjo.

– Doilis turi tai sužinoti,– pasakė Reisas.– Sakote, kad jis dar miega?

Besneris linktelėjo.

– Taip, jis vis dar miega mano kajutėje. Praėjusią naktį suleidau jam stipraus opijaus ekstrakto.

Reisas atsisuko į Puaro.

– Ką gi,– pasakė,– manau, kad mums nebereikėtų trukdyti daktaro, a? Dėkui jums, daktare.

Besneris atsistojo.

– Taip, eisiu papusryčiauti. O tada grįšiu į savo kajutę ir pažiūrėsiu, ar jau galima žadinti misterį Doilį.

– Ačiū.

Besneris išėjo. Du vyrai pažiūrėjo vienas į kitą.

– Na kaip, Puaro?– paklausė Reisas.– Tu atsakingas už šį reikaliuką. Aš tik pildysiu tavo įsakymus. Tu pasakysi, ką reikia daryti.

Puaro nusilenkė.

– *Eh bien,**– pasakė.– Mes turime apklausti liudininkus. Pirmiausia reikia patikrinti praėjusios nakties įvykių nupasakojimą. Tai yra, turime apklausti Fentorpą ir mis Robson, kurie yra tikrieji įvykių liudininkai. Revolverio dingimas labai reikšmingas.

Reisas paspaudė skambutį ir pasiuntė žinią padavėjui.

Puaro atsiduso ir papurtė galvą.

---

* ką gi (pranc.)

– Tai blogai,– sumurmėjo jis.– Tai blogai.

– Ar turi kokių sumanymų?– pasmalsavo Reisas.

– Mano sumanymai kertasi vieni su kitais. Jie nėra gerai sutvarkyti, jie nėra drausmingi. Matai, svarbu, kad ta mergina nekentė Linetės Doili ir norėjo ją nužudyti.

– Manai, kad ji tai sugebėtų?

– Taip, manau,– abejodamas pasakė Puaro.

– Bet ne šitaip? Tas tave jaudina, ar ne? Ji negalėjo įsėlinti į jos kajutę tamsoje ir nušauti ją miegančią? Tas šaltakraujiškumas tau nerealus?

– Tam tikra prasme, taip.

– Manai, kad ta mergina, Žaklina de Belefort, negalėtų įvykdyti apmąstytos šaltakraujiškos žmogžudystės?

– Matai, nesu tikras,– lėtai ištarė Puaro.– Ji protinga. Bet abejoju, ar fiziškai ji galėtų įvykdyti veiksmą...

Reisas linktelėjo.

– Taip, suprantu... Ką gi, pagal Besnerio pasakojimą, tai taip pat būtų fiziškai neįmanoma.

– Jei tai tiesa, viskas pasidaro daug aiškiau. Tikėkimės, kad tai tiesa,– Puaro patylėjo, o tada paprastai pasakė,– džiaugsiuosi, jei taip yra, nes aš labai užjaučiu tą mažytę.

Durys atsidarė, ir įėjo Fentorpas su Kornelija. Paskui juos ėjo Besneris.

– Juk tai tiesiog siaubinga!– ištarė be kvapo Kornelija.– Vargšė, vargšė misis Doili! O juk ji buvo tokia miela. Tik demonas galėjo ją sužeisti! Ir vargšas misteris Doilis. Jis išsikraustys iš proto, kai sužinos! Juk net praėjusią naktį jis taip baisiai jaudinosi, kad ji neišgirstų apie jam atsitikusią nelaimę.

– Būtent ir norime, kad apie tai mums papasakotumėte, mis Robson,– įsiterpė Reisas.– Norime tiksliai sužinoti, kas atsitiko praėjusią naktį.

Kornelija pradėjo kiek nedrąsiai, bet keletas Puaro klausimų įstatė ją į vėžes.

– O taip, suprantu. Po bridžo madam Doili nuėjo į savo kajutę. Įdomu, ar ji tikrai taip padarė?

– Taip,– pasakė Reisas.– Mačiau ją. Pasakiau jai labanakt prie durų.

– O laikas?

– Gaila, negaliu pasakyti,– atsakė Kornelija.

– Buvo dvidešimt po vienuoliktos,– pasakė Reisas.

– *Bien.** Tada dvidešimt po vienuoliktos madam Doili buvo gyva ir sveika. Kas tuo metu buvo salone?

– Doilis. Mis de Belefort. Aš ir mis Robson,– atsakė Fentorpas.

– Taip,– sutiko Kornelija.– Misteris Peningtonas išgėrė taurelę ir nuėjo miegoti.

– Kada tai atsitiko?

– O, po kokių trijų ar keturių minučių.

– Prieš pusę vienuoliktos, tiesa?

– O, taip.

– Tada salone likote jūs, madmuazelė Robson, madmuazelė de Belefort, mesje Doilis ir mesje Fentorpas. Ką jūs visi darėte?

– Misteris Fentorpas skaitė knygą. Aš siuvinėjau. Mis de Belefort... ji...

– Ji smarkiai gėrė,– atėjo pagalbon Fentorpas.

– Taip,– sutiko Kornelija.– Ji daug kalbėjo su manimi ir klausinėjo apie mano gyvenimą. Ir ji pati šnekėjo – daugiausia man, bet manau, kad jos šneka buvo skirta misteriui Doiliui. Jis siuto, bet nieko nesakė. Manau, galvojo, kad jei sėdės ramiai, jos pyktis atslūgs.

– Bet jis neatslūgo?

Kornelija papurtė galvą.

– Porą kartų mėginau išeiti, bet ji privertė mane pasilikti, ir jaučiausi vis nemaloniau. O tada misteris Fentorpas atsistojo ir išėjo...

– Pasijutau ne savam kaily,– paaiškino Fentorpas.– Tad nutariau diskretiškai pasišalinti. Mis de Belefort aiškiai norėjo iškelti sceną.

---

* gerai (pranc.)

– Paskui ji išsitraukė revolverį,– kalbėjo Kornelija,– o ponas Doilis pašoko, nes norėjo ją nuginkluoti, bet revolveris iššovė, ir kulka sužeidė jam koją. Paskui ji pradėjo kūkčioti ir šaukti... O aš mirtinai išsigandau ir išbėgau paskui misterį Fentorpą, jis grįžo su manimi, ir misteris Doilis liepė nekelti sąmyšio, ir vienas iš nubiečių berniukų išgirdo šūvio sukeltą triukšmą ir atskubėjo, bet misteris Fentorpas pasakė jam, kad viskas gerai. Tada mes nuvedėme Žakliną į jos kajutę, o misteris Fentorpas liko su ja, kol aš atvedžiau mis Bauers.

Kornelijai pritrūko kvapo, ir ji nutilo.

– Kiek buvo valandų?– paklausė Reisas.

– Gaila, nežinau,– vėl pasakė Kornelija, bet Fentorpas paskubomis pasakė:

– Turėjo būti maždaug dvidešimt minučių po dvyliktos. Žinau, kad buvo pusė pirmos, kai pagaliau nuėjau į savo kajutę.

– Dabar norėčiau pasitikrinti keletą smulkmenų,– pasakė Puaro.– Kai madam Doili išėjo iš salono, ar buvote iš jo išėjęs kuris nors iš jūsų keturių?

– Ne.

– Jūs įsitikinę, kad madmuazelė de Belefort išvis nebuvo išėjusi iš salono?

– Taip,– skubiai atsakė Fentorpas.– Nei Doilis, nei mis de Belefort, nei mis Robson, nei aš nebuvome išėję iš salono.

– Gerai. Tai patvirtina faktą, kad madmuazelė de Belefort negalėjo nušauti madam Doili prieš... sakykime... dvidešimt minučių po dvyliktos. Paskui, madmuazele Robson, jūs nuėjote pakviesti madmuazelės Bauers. Ar madmuazelė de Belefort savo kajutėje tuo metu buvo viena?

– Ne, su ja buvo misteris Fentorpas.

– Gerai! Tad madmuazelė de Belefort turi puikų alibi. Dabar apklausime madmuazelę Bauers, bet prieš tai norėčiau sužinoti jūsų nuomonę apie keletą faktų. Jūs sakote, kad mesje Doilis buvo labai susirūpinęs, kad mad-

muazelė de Belefort nebūtų palikta viena. Kaip jūs manote, ar jis bijojo, kad ji ketina kažką neapgalvotai dar padaryti?

– Tokia mano nuomonė,– pasakė Fentorpas.

– Jis tikrai bijojo, kad ji gali užpulti madam Doili?

– Ne,– Fentorpas papurtė galvą.– Nemanau, kad jis apie tai pagalvojo. Manau, jis bijojo, kad... ji gali kažkaip neapgalvotai pasielgti su savimi.

– Nusižudyti?

– Taip. Matote, ji atrodė visiškai palūžusi dėl to, ką padarė. Priekaištavo pati sau. Sakė, kad geriau jau būtų mirusi.

– Manau, kad jis buvo nusiminęs dėl jos,– droviai įsiterpė Kornelija.– Kažkaip... širdingai kalbėjo. Sakė, kad tai jo kaltė... kad jis blogai su ja elgėsi. Jis... jis tikrai buvo mielas.

Erkiulis Puaro susimąstęs linktelėjo.

– Dabar revolveris,– tęsė jis.– Kas jam atsitiko?

– Ji jį numetė,– pasakė Kornelija.

– O paskui?

Fentorpas paaiškino, kaip jis ėjo jo ieškoti ir negalėjo rasti.

– Aha!– pasakė Puaro.– Pasiekėme tikslą. Meldžiu jus, būkite labai tikslūs. Papasakokite su smulkmenomis, kas atsitiko.

– Mis de Belefort leido jam nukristi. Tada nuspyrė jį šalin.

– Lyg būtų jo nekentus,– paaiškino Kornelija.– Žinau, ką ji jautė.

– Ir jūs sakote, kad jis nuslydo po minkštasuoliu. Dabar būkite labai atidūs. Ar madmuazelė de Belefort nepaėmė jo, prieš išeidama iš salono?

Fentorpas su Kornelija papurtė galvas.

– *Precisement.** Suprantate, aš tik siekiu visiško

* tiksliai (pranc.)

tikslumo. Dabar grįžkime prie reikalo. Kai madmuazelė de Belefort išėjo iš salono, revolveris buvo po minkštasuoliu, ir, kadangi madmuazelė de Belefort buvo ne viena – su ja liko mesje Fentorpas, madmuazelė Robson arba madmuazelė Bauers,– ji negalėjo paimti revolverio po to, kai išėjo iš salono. Kiek buvo laiko, mesje Fentorpai, kai jūs grįžote jo paieškoti?

– Turėjo būti prieš pat pusę pirmos.

– Ir kiek laiko prabėgo nuo tos akimirkos, kai jūs su daktaru Besneriu išnešėte mesje Doilį iš salono, iki tol, kai jūs grįžote paieškoti revolverio?

– Tikriausiai penkios minutės – gal šiek tiek daugiau.

– Tada per tas penkias minutes kažkas paėmė tą revolverį iš po minkštasuolio, po kuriuo jis gulėjo nematomas. Tas kažkas nebuvo madmuazelė de Belefort. Kas gi tai buvo? Panašu, kad asmuo, jį paėmęs, nužudė madam Doili. Mes taip pat galime tvirtinti, kad tas asmuo slapta klausėsi ar matė tuos įvykius.

– Nesuprantu, kodėl taip manote,– paprieštaravo Fentorpas.

– Nes jūs ką tik mums pasakėte, kad revolverio, gulinčio po minkštasuoliu, nesimatė,– pasakė Erkiulis Puaro.– Dėl to sunku patikėti, kad jis buvo atrastas atsitiktinai. Todėl kažkas turėjo dalyvauti scenoje.

Fentorpas papurtė galvą.

– Nemačiau nieko, išėjęs ant denio, kaip tik prieš iššaunant.

– O, bet jūs išėjote pro duris, esančias dešiniojo borto pusėje.

– Taip. Toje pusėje yra mano kajutė.

– Tada, jei kas nors būtų žiūrėjęs pro uosto pusės durų stiklą, jūs jo nebūtumėt matęs?

– Ne,– prisipažino Fentorpas.

– Ar kas nors girdėjo šūvį, išskyrus nubietį berniuką?

– Kiek žinau, ne. Matote, visi langai buvo uždaryti,– tęsė Fentorpas.– Mis Van Šuiler vakare pajuto skersvėjį. Besisukančios durys buvo uždarytos. Abejoju, ar buvo galima aiškiai išgirsti šūvį. Jis nuskambėjo kaip kamščio pokštelėjimas.

– Kiek žinau, niekas negirdėjo to kito šūvio,– pasakė Reisas.– Šūvio, kuris nužudė misis Doili.

– Apie tai pakalbėsime netrukus,– pasakė Puaro.– Dabar mes domimės madmuazele de Belefort. Turėsime pakalbėti su madmuazele Bauers. Bet iš pradžių, prieš jums išeinant,– jis rankos mostu sulaikė Fentorpą ir Korneliją,– jūs suteiksite man kiek informacijos apie save. Tada nebereikės jūsų iškviesti vėliau. Jūs pirmas, mesje,– jūsų vardas, pavardė?

– Džeimsas Lečdeilis Fentorpas.

– Adresas?

– Glasmohauzas, Market Doningtonas, Northemptonširas.

– Jūsų profesija?

– Aš esu teisininkas.

– Ir kodėl jūs atvykote į šią šalį?

Stojo tyla. Pirmą kartą ramusis Fentorpas atrodė pasimetęs.

– Hm... Savo malonumui...– pagaliau sumurmėjo neaiškiai.

– Aha!– pasakė Puaro.– Jūs atostogaujate, ar ne?

– Mmm... Taip.

– Labai gerai, mesje Fentorpai. Ar jūs galite man trumpai papasakoti apie savo veiksmus praėjusią naktį, po tų įvykių, kuriuos ką tik nupasakojote?

– Nuėjau tiesiai į lovą.

– Tai buvo?..

– Kiek po pusės pirmos.

– Jūsų kajutės numeris yra dvidešimt antras, dešiniojo borto pusėje, tuoj pat už salono?

– Taip.

– Užduosiu jums dar vieną klausimą. Ar girdėjote ką nors – iš vis ką nors – po to, kai grįžote į savo kajutę?

Fentorpas susimąstė.

– Aš labai greitai nuėjau miegoti. Manau, kad užmigdamas girdėjau kažkokį pliumptelėjimą. Daugiau nieko.

– Kažkokį pliumptelėjimą? Netoliese?

Fentorpas papurtė galvą.

– Tikrai negaliu pasakyti. Jau snaudžiau.

– Kada tai galėjo būti?

– Galėjo būti apie pirmą valandą. Negaliu tiksliai pasakyti.

– Dėkui jums, mesje Fentorpai. Tai viskas.

Puaro pasisuko į Korneliją.

– O dabar, madmuazele Robson? Pilnas jūsų vardas?

– Kornelija Rut. O mano adresas yra Redhauzas, Belfildas, Konektikutas.

– Kodėl atvykote į Egiptą?

– Teta Marija, mis Van Šuiler, pasiėmė mane į kelionę.

– Ar prieš šią kelionę buvote sutikusi madam Doili?

– Ne, niekados.

– O ką jūs darėte praėjusią naktį?

– Padėjusi daktarui Besneriui sutvarstyti misterio Doilio koją, nuėjau tiesiai į lovą.

– Jūsų kajutė yra...?

– Keturiasdešimt trečia nuo uosto pusės – šalia mis de Belefort.

– Ar jūs ką nors girdėjote?

Kornelija papurtė galvą.

– Nieko negirdėjau.

– Jokio pliumptelėjimo?

– Ne, bet ir negalėjau girdėti, nes mano pusėje laivas yra prie kranto.

Puaro linktelėjo.

– Ačiū jums, madmuazele Robson. Dabar gal būtumėt tokia maloni ir paprašytumėt madmuazelės Bauers čia ateiti.

Fentorpas su Kornelija išėjo.

– Atrodo, gana aišku,– pasakė Reisas.– Jei trys nepriklausomi liudininkai nemeluoja, Žaklina de Belefort negalėjo paimti revolverio. Bet kažkas paėmė. Ir kažkas stebėjo tą įvykį. Ir buvo toks šlykštynė, kad užrašė ant sienos didelę raidę Ž.

Pasigirdo beldimas, ir įėjo mis Bauers. Atsisėdo tipiška ramia ligoninės slaugės poza. Atsakydama Puaro, pasakė savo pavardę, adresą, kvalifikaciją ir pridūrė:

– Prižiūriu mis Van Šuiler jau dveji metai.

– Ar madmuazelės Van Šuiler sveikata labai bloga?

– Na, ne, nepasakyčiau,– atsakė mis Bauers.– Ji nėra labai jauna, labai rūpinasi savimi ir jai patinka turėti paslankią slaugę. Jai nėra nieko rimto. Ji tiesiog mėgsta perdėtą dėmesį, ir gerai už jį moka.

Puaro supratingai linktelėjo.

– Kaip supratau, madmuazelė Robson atvedė jus praeitą naktį?

– Na, taip.

– Ar galite tiksliai nupasakoti, kas atsitiko?

– Na, mis Robson tiesiog trumpai papasakojo, kas atsitiko, ir aš nuėjau su ja. Radau mis de Belefort labai susijaudinusią, netgi isterišką.

– Ar ji kaip nors grasino madam Doili?

– Ne, nieko panašaus. Ji mirtinai priekaištavo sau. Sakyčiau, buvo daug išgėrusi ir kentėjo nuo reakcijos. Nemaniau, kad reikėtų ją palikti. Suleidau jai morfijaus ir sėdėjau su ja.

– Dabar, madmuazele Bauers, noriu, kad atsakytumėt į šį klausimą. Ar madmuazelė de Belefort buvo išėjusi iš kajutės?

– Ne, nebuvo.

– O jūs?

– Likau su ja iki pat šio ryto.

– Jūs tuo tikra?

– Visiškai.

– Ačiū jums, madmuazele Bauers.

Slaugė išėjo. Du vyrai pažiūrėjo vienas į kitą.

Žaklina de Belefort buvo visiškai išteisinta. Kas tada nušovė Linetę Doili?

13 SKYRIUS

– Kažkas nušvilpė revolverį,– pasakė Reisas.– Tai nebuvo Žaklina de Belefort. Kažkas žinojo pakankamai faktų, kad suprastų, jog šis nusikaltimas bus priskirtas jai. Bet tas kažkas nežinojo, kad ligoninės slaugė suleis jai morfijaus ir sėdės su ja visą naktį. Dar viena problema. Kažkas jau bandė nužudyti Linetę Doili, nudardindamas akmenį nuo uolos. Tas kažkas nebuvo Žaklina de Belefort. Kas jis buvo?

– Būtų paprasčiau pasakyti, kas jis nebuvo,– tarė Puaro.– Nei mesje Doilis, nei madam Alerton ar mesje Timas Alertonas, nei madmuazelė Van Šuiler, nei madmuazelė Bauers negalėjo turėti su tuo nieko bendra. Visi buvo mano akiratyje.

– Hm,– numykė Reisas.– Tai palieka gana didelį regėjimo lauką. O kaip motyvai?

– Tikiuosi, kad čia mums ir galės padėti mesje Doilis. Buvo keletas incidentų...

Atsidarė durys, ir įėjo Žaklina de Belefort. Ji buvo labai išblyškusi ir svyrinėjo eidama.

– Aš to nepadariau,– pasakė. Jos balsas priminė išsigandusio vaiko balsą.– Aš to nepadariau. O, prašau, patikėkite manimi. Visi manys, kad aš tai padariau, bet nepadariau... nepadariau. Tai... tai siaubinga. Norėčiau, kad to nebūtų atsitikę. Praėjusią naktį galėjau nužudyti Saimoną. Manau, kad buvau išsikrausčiusi iš proto. Bet to kito nusikaltimo nepadariau...

Ji atsisėdo ir pravirko.

Puaro patapšnojo jai per petį.

– Nagi, nagi. Žinome, kad jūs nenužudėte madam Doili. Tai įrodyta – taip, įrodyta, *mon enfant.* Tai ne jūs.

Džekė staiga atsisėdo tiesiai, rankoje suspaudusi šlapią nosinę.

– Bet kas tai padarė?

– Tai,– pasakė Puaro,– ir yra klausimas, į kurį ieškome atsakymo. Vaikeli, jūs negalite mums padėti?

Žaklina papurtė galvą.

– Nežinau... Neįsivaizduoju... Ne, neturiu jokių minčių,– ji susiraukė.– Ne,– pasakė pagaliau,– neįsivaizduoju, kas dar būtų norėjęs jos mirties,– ji pritildė balsą,– išskyrus mane.

– Atleiskite man,– pasakė Reisas,– tiesiog kai ką prisiminiau,– jis išskubėjo iš kambario.

Žaklina de Belefort sėdėjo nudūrusi akis, nervingai grąžydama rankas. Staiga prapliupo:

– Mirtis siaubinga... siaubinga! Aš... aš nekenčiu pačios minties apie ją.

– Taip,– pritarė Puaro.– Nėra malonu galvoti, kad dabar, šį momentą, kažkas džiūgauja dėl puikiai išsipildžiusio plano.

– Ne... Ne!– sukliko Džekė.– Tai, ką sakote, skamba baisiai!

Puaro truktelėjo pečiais.

– Tai tiesa.

– Aš... aš norėjau jos mirties... ir ji mirusi,– tyliai kalbėjo Džekė.– O dabar, kas blogiausia... ji mirė... taip, kaip aš sakiau.

– Taip, madmuazele. Jai buvo peršauta galva.

– Tada tą naktį prie "Kataraktos" viešbučio aš buvau teisi. Kažkas manęs klausėsi!– sušuko ji.

---

* mano vaike (pranc.)

– O!– Puaro linktelėjo.– Man buvo įdomu, ar jūs tai prisiminsite. Taip, tai kažkas daugiau nei atsitiktinumas, kad madam Doili buvo nužudyta taip, kaip jūs nupasakojote.

Džekė sudrebėjo.

– Tas vyras tą naktį... Kas jis galėjo būti?

Puaro tylėjo valandėlę, tada pasakė pasikeitusiu balsu:

– Jūs tikra, kad tai buvo vyras, madmuazele?

Džekė nustebusi pažiūrėjo į jį.

– Žinoma, taip. Pagaliau...

– Na, madmuazele?

Ji prisimerkusi susiraukė, bandydama prisiminti. Paskui lėtai pasakė:

– Maniau, kad tai buvo vyras...

– Bet dabar nesate tikra?

– Na, negaliu būti tikra,– lėtai pasakė Džekė.– Tiesiog įsivaizdavau, kad tai buvo vyras... bet tai buvo tikrai tik... tik figūra... šešėlis...

Ji patylėjo ir, kadangi Puaro neištarė nė žodžio, tęsė:

– Manote, kad tai turėjo būti moteris? Betgi jokia moteris šiame laive negali norėti nužudyti Linetę!

Puaro tik pasukiojo galvą.

Atsidarė durys, ir pasirodė Besneris.

– Mesje Puaro, ar jūs nenueitumėte pasikalbėti su misteriu Doiliu? Jis norėtų jus pamatyti.

Džekė pašoko. Ji sučiupo Besnerį už rankos.

– Kaip jis? Ar jam... viskas gerai?

– Aišku, kad ne,– priekaištingai pasakė daktaras Besneris.– Supraskite, kaulas lūžo.

– Bet jis nemirs?– sušuko Džekė.

– Ach, kas kalba apie mirtį? Mes nuvešime jį iki civilizuoto pasaulio, o ten jau bus rentgeno aparatas ir rimtas gydymas.

– O!– mergina grąžė rankas. Ji vėl susmuko kėdėje.

Puaro su daktaru išėjo į denį. Prie jų prisijungė Reisas. Jie nuėjo pasivaikščiojimo deniu į Besnerio kajutę.

Saimonas Doilis gulėjo, apkamšytas pagalvėmis, pagalvėlėmis, koja taip pat buvo jomis paremta. Jo veidas buvo mirštamai išbalęs, iškankintas skausmo ir šoko. Bet svarbiausia jo veide buvo suglumimas – sergančio vaiko suglumimas.

– Užeikite,– sumurmėjo.– Daktaras papasakojo man... papasakojo man... apie Linetę... Negaliu tuo patikėti. Tiesiog negaliu patikėti, kad tai tiesa.

– Žinau. Tai baisus smūgis,– pasakė Reisas.

– Žinote,– pralemeno Saimonas,– Džekė to nepadarė. Esu tikras, kad ji to nepadarė! Drįstu sakyti, kad viskas liudija prieš ją, bet ji to nepadarė. Ji... ji buvo kiek girta praėjusią naktį, ir tai ją paveikė, todėl mane užpuolė. Bet ji ne... ji nežudytų... nežudytų šaltakraujiškai...

– Nesijaudinkite dėl to, mesje Doili,– švelniai ramino jį Puaro.– Kad ir kas būtų nušovęs jūsų žmoną, tai nebuvo madmuazelė de Belefort.

Saimonas abejodamas pažiūrėjo į jį.

– Jūs tuo tikras?

– Bet kadangi tai nebuvo madmuazelė de Belefort,– tęsė Puaro,– ar negalėtumėt pasakyti, kas tai galėjo būti?

Saimonas papurtė galvą. Suglumimo išraiška jo veide pasimatė aiškiau.

– Tai idiotiška... Neįmanoma. Be Džekės niekas nenorėjo jos mirties.

– Susikaupkite, mesje Doili. Ar ji neturėjo priešų? Ar niekas nelinkėjo jai pikta?

Saimonas vėl beviltiškai papurtė galvą.

– Tai neįtikėtina. Žinoma, yra Vindlešemas. Tam tikra prasme ji apdūmė jį, tekėdama už manęs, bet neįsivaizduoju, kad toks mandagus žmogelis kaip Vindlešemas galėtų įvykdyti žmogžudystę. Pagaliau jis toli nuo čia. Taip pat ir senasis seras Džordžas Voudas. Jis siuto ant Linetės dėl to namo – jam nepatiko, kaip ji ten tvarkėsi, bet jis irgi

toli, Londone, ir nėra nė menkiausios prasmės sieti jį su ta žmogžudyste.

– Klausykite, mesje Doili,– rimtai kalbėjo Puaro.– Pirmą dieną, kai atvykome į "Karnaką", mane nustebino pašnekesys su madam, jūsų žmona. Ji buvo labai nusiminusi, iki pamišimo. Ji pasakė – įsidėmėkite tai,– kad visi jos nekenčia. Sakė, kad bijo, jaučiasi nesaugi, lyg visi aplink ją būtų priešai.

– Susitiko laive Džekę, ir tai ją pribaigė. Kaip ir mane.

– Taip, bet tai nepaaiškina tų žodžių. Sakydama, kad ji apsupta priešų, tikriausiai persūdė, bet vis dėlto turėjo galvoje daugiau nei vieną žmogų.

– Gal jūs ir teisus,– pripažino Saimonas.– Manau, kad galiu tai paaiškinti. Ją nuliūdino pavardė keleivių sąraše.

– Pavardė keleivių sąraše? Kokia pavardė?

– Na, matote, ji iš tiesų man jos nesakė. Tiesą pasakius, nelabai atidžiai klausiausi. Svarsčiau reikalus, susijusius su Žaklina. Kiek pamenu, Linetė pasakė kažką apie žmones, kurie skandina kitus versle, ir kad jai nemalonu sutikti kažką, kas linki bloga jos šeimai. Matote, nors ir gerai nežinau šeimos istorijos, bet suprantu, kad jos motina buvo milijonieriaus duktė. Jos tėvas buvo paprastas turtuolis, bet po vedybų jis pradėjo žaisti rinkos žaidimus, ar kaip ten tai vadinama. Ir taip paleido keletą žmonių ubagais. Žinote, kaip būna, vieną dieną – turtas, kitą dieną – skurdas. Ką gi, atrodo, kad laive yra kažkas, kurio tėvas stojo prieš Linetės tėvą ir gavo spyrį į užpakalį. Prisimenu, kad Linetė sakė: "Baisu, kai žmonės nekenčia tavęs net nepažinodami".

– Taip,– susimąstęs patvirtino Puaro.– Tai paaiškintų jos žodžius. Pirmą kartą ji pajuto savo paveldėjimo naštą, o ne privalumus. Jūs tikras, mesje Doili, kad ji nepaminėjo to žmogaus pavardės?

Saimonas niūriai papurtė galvą.

– Nelabai kreipiau į tai dėmesį. Tiesiog pasakiau: "O, niekam dabar nerūpi, kas atsitiko jų tėvams. Gyvenimas bėga per greitai". Na, kažką panašaus.

– O, man staiga atėjo į galvą,– šaltai pasakė Besneris,– kad šiame laive iš tiesų yra labai nepatenkintas jaunuolis.

– Fergiusonas?– paklausė Puaro.

– Taip. Jis kelis kartus pasisakė prieš misis Doili. Pats tai girdėjau.

– Kaipgi mums sužinoti tiesą?– paklausė Saimonas.

– Mes su pulkininku Reisu turime apklausti visus keleivius,– atsakė Puaro.– Iki tol, kai turėsime visus pasakojimus, būtų neprotinga kurti kokias nors versijas. Dar yra kambarinė. Pirmiausia turime apklausti ją. Gali padėti mesje Doilio dalyvavimas.

– Taip, tai gera mintis,– pasakė Saimonas.

– Ar ji ilgai dirbo pas misis Doili?

– Tik porą mėnesių.

– Tik porą mėnesių!– nustebo Puaro.

– Manote, kad...?

– Ar madam turėjo brangių papuošalų?

– Turėjo perlų vėrinį,– pasakė Saimonas.– Kartą sakė man, kad jis vertas keturiasdešimties ar penkiasdešimties tūkstančių,– jo nugara perbėgo šiurpas.– Dieve mano, jūs manote, kad tie prakeikti perlai...

– Motyvas gali būti vagystė,– pasakė Puaro.– Vis dėlto tai mažai tikėtina... Ką gi, pamatysime. Iškvieskime čia kambarinę.

Luiza Buržė buvo ta pati gyva, tamsiaplaukė meksikietė, kurią Puaro pastebėjo laive vieną dieną ir įsidėmėjo.

Jos gyvumo neliko nė pėdsako, ji buvo užsiverkusi ir išsigandusi. Tačiau veidas buvo klastingas, ir jis priešiškai nuteikė abu vyrus.

– Jūs esate Luiza Buržė?

– Taip, mesje.

– Kada paskutinį kartą matėte madam Doili gyvą?

– Vakar vakare, mesje. Laukiau jos kajutėje, norėdama ją nurengti.

– Kelinta buvo valanda?

– Buvo kiek po vienuoliktos, mesje. Negaliu tiksliai pasakyti. Nurengiau madam, paguldžiau ją miegoti, tada išėjau.

– Kiek tai užtruko?

– Dešimt minučių, mesje. Madam buvo pavargusi. Ji liepė išjungti šviesas, kai ėjau iš kajutės.

– Ką darėte, ją palikusi?

– Nuėjau į savo kajutę, mesje, deniu žemiau.

– Ir jūs nieko negirdėjote ir nieko nematėte, kas galėtų mums padėti?

– Ką jūs, mesje? Ką aš galėjau girdėti ir matyti?

– Tai turite pasakyti jūs, madmuazele, o ne mes,– atšovė Erkiulis Puaro.

Ji pažiūrėjo į jį iš padilbų.

– Bet, mesje, buvau toli... Ką aš galėjau pamatyti ar išgirsti? Buvau apatiniame denyje. Net mano kajutė yra kitoje laivo pusėje. Negalėjau nieko girdėti. Žinoma, jei būčiau negalėjusi užmigti, jei būčiau užlipusi laiptais į viršų, tada galbūt būčiau pamačiusi tą žmogžudį, tą pabaisą, įeinantį ar išeinantį iš madam kajutės, bet juk aš...

Ji maldaudama ištiesė rankas į Saimoną.

– Mesje, supraskite mane! Ką aš galiu pasakyti?

– Brangioji,– šiurkščiai pasakė Saimonas,– nebūk kvaila! Niekas nemano, kad tu kažką matei ar girdėjai. Nieko nebijok. Aš tave globosiu. Niekas tavęs nekaltina.

– Mesje labai geras,– sumurmėjo Luiza ir kukliai nuleido blakstienas.

– Tad mes turime galvoti, kad jūs nieko negirdėjote ir nematėte?– nekantriai paklausė Reisas.

– Taip aš ir sakiau, mesje.

– Ir jūs nepažįstate nieko, kas būtų linkėjęs jai bloga?

Klausytojų nuostabai Luiza guviai linktelėjo galvą.

– O taip. Šitai aš žinau. Į šį klausimą aš labai kategoriškai galiu pasakyti "Taip".

– Turite galvoje madmuazelę de Belefort?– pasiteiravo Puaro.

– Ir ją, žinoma. Bet kalbu ne apie ją. Laive buvo dar kai kas, nemėgęs madam, kuris buvo įtūžęs, nes madam jį įskaudino.

– Viešpatie Dieve!– šūktelėjo Saimonas.– Ką visa tai reiškia?

Luiza tęsė, vis dar energingai linkčiodama galvą:

– Taip, taip, taip, yra taip, kaip aš sakau! Tai susiję su buvusia madam kambarine – mano pirmtake. Vienas vyras, šio laivo mechanikas, norėjo ją vesti. O mano pirmtakė, Marija, būtų už jo ir ištekėjusi. Bet madam Doili pasiklausinėjo ir sužinojo, kad tas Flitvudas jau turi žmoną – spalvotąją šios šalies moterį. Ji grįžo pas saviškius, bet juos vis dar jungia santuoka, suprantate. Tad madam papasakojo visa tai Marijai, o Marija buvo labai nelaiminga ir nebenorėjo matyti Flitvudo. O tas Flitvudas įtūžo, ir kai sužinojo, kad madam Doili yra ta pati madmuazelė Linetė Ridževei, man pasakė, kad norėtų ją užmušti! Jis sakė, kad jos įsikišimas sugriovė jo gyvenimą,– Luiza triumfuodama nutilo.

– Įdomu,– pasakė Reisas.

Puaro pasisuko į Saimoną.

– Ar jūs apie tai žinojote?

– Ne,– nuoširdžiai atsakė Saimonas.– Abejoju, ar Linetė išvis žinojo, kad tas vyras yra laive. Ji tikriausiai jau buvo pamiršusi tą incidentą.

Jis atsisuko į kambarinę.

– Ar ką nors sakei misis Doili apie tai?

– Ne, mesje, aišku, kad ne.

– Ar žinote ką nors apie savo šeimininkės perlus?– paklausė Puaro.

– Jos perlus?– Luizos akys plačiai išsiplėtė.– Ji buvo užsidėjusi vėrinį vakar vakare.

– Matėte juos, kai ji ėjo gulti?
– Taip, mesje.
– Kur ji juos padėjo?
– Kaip visada, ant staliuko prie lovos.
– Ten jūs paskutinį kartą juos matėte?
– Taip, sere.
– Ar matėte juos ten šį rytą?

Merginos veide pasirodė išgąstis.

– *Mon Dieu!* Net nepažiūrėjau. Prieinu prie lovos, matau... matau madam, o tada surinku, išbėgu pro duris ir apalpstu.

Erkiulis Puaro linktelėjo.

– Jūs nepažiūrėjote. Bet aš turiu pastabias akis, kurios matė, kad perlų ant staliuko prie lovos šį rytą nebuvo.

14 SKYRIUS

Pastabumas Erkiulio Puaro neapgavo. Ant staliuko prie Linetės Doili lovos perlų vėrinio nebuvo.

Luizai Buržė buvo liepta apžiūrėti Linetės daiktus. Pasak jos, viskas buvo tvarkoj. Tik perlai dingo.

Išėję iš kajutės, jie rado laukiantį padavėją, kuris pasakė, kad pusryčiai paduoti rūkomajame.

Jiems einant deniu, Reisas stabtelėjo ir pažiūrėjo į vandenį už turėklų.

– O! Matau, kad turi idėją, mano drauge.

– Taip. Kai Fentorpas užsiminė manąs, jog girdėjo pliumptelėjimą, man staiga toptelėjo, kad aš irgi praėjusią naktį prabudau nuo pliumptelėjimo. Gali būti, kad žudikas po žmogžudystės išmetė revolverį už borto.

– Tu tikrai manai, kad tai įmanoma, drauguži?– lėtai tarė Puaro.

Reisas truktelėjo pečiais.

– Tai spėjimas. Pagaliau kajutėje revolverio nėra. Tai pirmas daiktas, kurio ieškojau.

– Vis dėlto,– pasakė Puaro,– neįtikėtina, kad jį išmetė už borto.

– Kur jis tada yra?– paklausė Reisas.

– Jei jo nėra madam Doili kajutėje, logiška yra vienintelė vieta, kur jis galėtų būti,– susimąstęs atsakė Puaro.

– Kur?

– Madmuazelės de Belefort kajutėje.

– Taip. Suprantu...– susimąstęs pasakė Reisas.

Staiga jis nutilo.

– Jos nėra kajutėje. Gal mums dabar nueiti ir pažiūrėti?

Puaro papurtė galvą.

– Ne, mano drauge, dar per anksti. Gal jo dar nespėjo ten padėti.

– O jei skubiai apieškotume visą laivą?

– Ir taip atskleistume savo kortas? Turime dirbti labai atsargiai. Mūsų spėliojimai kaba ant plauko. Aptarkime situaciją valgydami.

Reisas sutiko. Jie nuėjo į rūkomąjį.

– Na,– pasakė Reisas, išplempęs puoduką kavos,– mes turime dvi konkrečias gijas. Perlų dingimas. Ir Flitvudas. Jei kalbėtume apie perlus, viskas rodo vagystę, bet... nežinau, ar sutiksi su manimi...

– Bet tik visiškas kvailys galėjo pasirinkti tokį momentą,– skubiai pasakė Puaro.

– Būtent. Perlų vagystė tokiu metu skatina atidžiai apieškoti visus laive. Kaip tada vagis tikisi paspukti su savo grobiu?

– Jis galėjo išlipti į krantą ir jo atsikratyti.

– Kompanija krante visada pastato sargą.

– Tada ir ši galimybė atkrenta. Ar žmogžudystė buvo įvykdyta, norint nukreipti dėmesį nuo vagystės? Ne, tai kvaila. Tai mažai įtikėtina. Bet tarkime, kad madam Doili nubudo ir sučiupo vagį nusikaltimo vietoje.

– Ir todėl vagis ją nušovė? Bet ją nušovė miegančią.

– Tad ir tai atkrenta... Žinai, turiu mintelę apie tuos perlus... tačiau... ne... tai neįmanoma. Nes jei aš mąstau teisingai, perlai nebūtų pradingę. Sakyk, ką manai apie kambarinę?

– Galvoju,– lėtai pasakė Reisas,– kad ji žino daugiau nei pasakė.

– O, tau irgi susidarė toks įspūdis!

– Ypatingai nemaloni mergina,– pasakė Reisas.

Erkiulis Puaro linktelėjo.

– Taip, aš ja nepasitikėčiau.

– Manai, ji kažkaip susijusi su žmogžudyste?

– Ne, nemanau.

– Tada su perlų vagyste?

– Gali būti. Ji išties labai neilgai buvo su madam Doili. Galėtų būti gaujos, kuri specializuojasi papuošalų vagystėse, nare. Tokiu atveju kambarinė paprastai turi puikias rekomendacijas. Deja, mes negalime gauti tokios informacijos. Tačiau tas paaiškinimas ne visai mane tenkina... Tie perlai... O, *sacre,** mano mintelė turi būti teisinga. Be to, niekas nebūtų toks idiotas...– jis užsikirto.

– O tas Flitvudas?

– Turėsime jį apklausti. Galimas daiktas, kad čia rasime sprendimą. Jei Luiza Buržė kalbėjo tiesą, jis turi gerą keršto motyvą. Jis galėjo nugirsti Žaklinos ir mesje Doilio pokalbį, o kai jie išėjo iš salono, galėjo įsibrauti ir gauti ginklą. Taip, tai visai įmanoma. Ir ta raidė Ž, užrašyta krauju, taip pat signalizuoja apie paprastą, gana žiaurią prigimtį.

– Tad jis yra mūsų ieškomas asmuo?

– Taip... Tik...– Puaro pasikasė nosį ir tęsė susiraukęs,– matai, aš atpažįstu savo silpnybę. Apie mane sakoma, kad mėgstu komplikuoti bylas. Tavo sprendimas yra per daug paprastas, per lengvas. Man sunku patikėti, kad taip ir atsitiko. Bet tai gali būti tik mano išankstinė nuomonė.

– Na, mes geriau pakvieskime čia tą vaikiną.

Reisas paskambino ir davė nurodymą.

– Ar yra kitų galimybių?– paklausė.

– Begalės, mano drauge. Pavyzdžiui, patikėtinis iš Amerikos.

– Peningtonas?

---

* prakeikimas (pranc.)

– Taip, Peningtonas. Kartą čia buvo įdomus vaizdelis,– jis papasakojo apie tą atsitikimą Reisui.– Matai, tai reikšminga. Madam prieš pasirašydama norėjo perskaityti visus dokumentus. Tad jis kažkokia dingstimi pasiūlo tai padaryti kitą dieną. O tada jos vyras ištaria labai reikšmingus žodžius.

– Kokius?

– Jis sako: "Niekada nieko neskaitau. Pasirašau ten, kur man liepta." Suvoki šių žodžių reikšmę? Ją suvokė ir Peningtonas. Supratau tai iš jo žvilgsnio. Jis pažvelgė į Doilį, lyg jam į galvą būtų šovęs naujas sumanymas. Tik įsivaizduok, mano drauge, kad tu tampi ypač turtingo vyro dukters patikėtiniu. Tu tikriausiai naudoji jo pinigus spekuliacijoms. Žinau, taip būna visuose detektyviniuose romanuose... bet drauge ir laikraščių straipsniuose. Tai atsitinka, drauguži, atsitinka.

– Nesiginčiju,– pasakė Reisas.

– Tad jis dar turi gražaus laiko, kad uždirbtų iš pašėlusių spekuliacijų. Jo globotinė dar nepilnametė. Ir tada... ji išteka! Iniciatyva iš jo rankų akimirksniu pereina jai! Bet vis dar yra šansas. Jai medaus mėnuo. Tikriausiai ji nerūpestingai žiūrės į verslo reikalus. Atitinkamas dokumentas lyg tarp kitko įkišamas tarp kitų. Ji jį pasirašys neskaitydama... Bet Linetė Doili ne tokia. Medaus ar ne medaus mėnuo, ji lieka verslininke. O tada jos vyras daro pastabą, ir žmogui, atsidūrusiam beviltiškoje padėtyje, kuris ieško išėjimo iš pražūties, į galvą ateina mintis. Jei Linetė Doili mirtų, jos turtas atitektų Saimonui, o su juo susitvarkyti būtų labai paprasta. Jis būtų kaip žaisliukas tokio sukto vyro, kaip Endrius Peningtonas, rankose. *Mon cher** pulkininke, pasakysiu tau, kad mačiau, kaip Endriaus Peningtono galvą perskrodžia mintis: "Jei tik aš turėčiau tvarkyti reikalus su Doiliu...". Štai ką jis galvojo.

– Drįstu tvirtinti, kad tai įmanoma,– sausai pasakė Reisas,– bet tu neturi įrodymų.

---

* mano brangusis (pranc.)

– Deja, ne.

– Yra dar jaunasis Fergiusonas,– pasakė Reisas.– Jis kalba gana bjaurius dalykus. Žinoma, aš nesprendžiu iš kalbų. Bet jis gali būti vaikinukas, kurio tėvą sužlugdė senasis Ridževėjus. Tai gana nutolusi prielaida, bet tai įmanoma. Kartais žmonės ilgai pamena praeities nesėkmes.

Patylėjo valandėlę, tada pridūrė:

– Dar lieka mano tipelis.

– Taip, tavo "tipelis", kaip tu jį pavadinai.

– Jis žudikas,– tarė Reisas.– Mes tai žinome. Iš kitos pusės, nemanau, kad jis būtų nusiteikęs prieš Linetę Doili. Jų pasaulių orbitos nesikerta.

– Nebent atsitiktinai ji turėjo įrodymų, atskleidžiančių jo tapatybę,– lėtai pasakė Puaro.

– Galbūt, bet labai jau nepanašu,– kažkas pabeldė į duris.– O, štai mūsų nenusisekęs bigamistas.

Flitvudas buvo stambus, šiurkštus vyras. Įėjęs į kambarį, jis įtariai žiūrėjo tai į vieną, tai į kitą. Puaro prisiminė, kad tai tas pats vyrukas, kurį jis matė kalbantį su Luiza Buržė.

– Norėjote mane pamatyti?– įtariai paklausė Flitvudas.

– Taip,– pasakė Reisas.– Tikriausiai žinote, kad praėjusią naktį laive įvyko žmogžudystė?

Flitvudas linktelėjo.

– Ir manau, kad turėjote priežasčių pykti ant moters, kuri buvo nužudyta.

Flitvudo akyse pasirodė išgąstis.

– Kas jums tai pasakė?

– Jūs suvokėte, kad tai misis Doili įsiterpė tarp jūsų ir jaunos moters.

– Žinau, kas jums tai pasakė – ta klastinga prancūziukė. Ta mergiotė melagė iki kaulų smegenų.

– Bet ši istorija teisinga.

– Purvinas melas!

– Sakote tai, nors nežinote, apie ką mes kalbame.

Šūvis buvo taiklus. Vyras išraudo ir mėšlungiškai nurijo seiles.

– Tai tiesa, ar ne, kad jūs ruošėtės vesti Mariją, ir kad ji nutraukė santykius, sužinojusi, kad jūs jau vedęs?

– Tai buvo ne jos reikalas.

– Turite galvoje, ne misis Doili reikalas? Na, žinote, daugpatystė yra daugpatystė.

– Buvo visai ne taip. Vedžiau vietinę merginą. Bet mums nesisekė. Ji grįžo pas saviškius. Nemačiau jos jau pustuzinį metų.

– Bet jūs vis dar jos vyras.

Vyras tylėjo. Reisas tęsė:

– Ar misis Doili, tiksliau, buvusi mis Ridževei, tai sužinojo?

– Taip, atkapstė, kad ją velniai parautų! Kišo nosį, kur jos niekas neprašė. Aš gerai elgiausi su Marija. Būčiau viską dėl jos padaręs. Ir ji niekada nebūtų sužinojusi apie tą kitą, jei ne ta jos ponia, lendanti ne į savo reikalus. Taip, pasakysiu, kad linkėjau bloga tai damutei, apsikarsčiusiai perlais ir deimantais. Šeimininkavo šitame laive ir net nepagalvodavo, kad kažkokiam žmogui sugriovė gyvenimą! Taip, buvau įsikarščiavęs, bet jei manote, kad esu šlykštus žudikas, jei manote, kad nuėjau ir ją nušoviau, na, tai velniškas melas. Niekada jos neliečiau. Dievas mano liudininkas.

Jis nutilo. Prakaitas sruvo jo veidu.

– Kur buvote praėjusią naktį tarp dvyliktos ir antros?

– Miegojau savo gulte. Taip jums pasakys ir mano kolega.

– Pažiūrėsim,– pasakė Reisas. Atleido jį galvos linktelėjimu.– Kol kas tiek.

– *Eh bien?*– pasakė Puaro, užsidarius durims.

Reisas truktelėjo pečiais.

– Pasakojo gana tiesmukiškai. Žinoma, jis susinervinęs, bet ne be priežasties. Turėsime ištirti jo alibi, nors nemanau, kad tai bus lemiama. Jo draugas tikriausiai

miegojo, o šis vyrukas galėjo išsmukti kada tik panorėjęs. Gal dar kas nors jį matė?

– Taip, reikės paklausinėti.

– Dabar, manau, reikia sužinoti, ar kas nors girdėjo ką nors, kas galėtų mums padėti nustatyti nusikaltimo laiką,– pasakė Reisas.– Besneris sako, kad tai nutiko tarp dvylikos ir dviejų. Atrodo, protinga tikėtis, kad kuris nors iš keleivių girdėjo šūvį, net jei nesuvokė, kas tai buvo. Aš pats nieko negirdėjau. O tu?

Puaro papurtė galvą

– Miegojau kaip rąstas. Nieko negirdėjau – visiškai nieko. Gal man pakišo vaistų, nes miegojau labai kietai.

– Gaila,– pasakė Reisas.– Ką gi, tikėkimės, kad mums pasiseks su žmonėmis, kurių kajutės yra dešiniojo borto pusėje. Su Fentorpu jau baigta. Toliau eina Alertonai. Liepsiu padavėjui juos atvesti.

Į kambarį skubiai įėjo misis Alerton. Ji dėvėjo pilką dryžuotą šilkinę suknelę. Veido išraiška buvo liūdna.

– Tai per daug siaubinga,– pasakė ji, sėsdamasi į kėdę, kurią jai padavė Puaro.– Vos galiu tuo patikėti. Ta miela būtybė, kuriai visas gyvenimas prieš akis – mirusi. Jaučiu, kad negaliu tuo patikėti.

– Suprantu, kaip jaučiatės,– užjaučiančiai pasakė Puaro.

– Džiaugiuosi, kad jūs esate laive,– paprastai pasakė misis Alerton.– Jūs galėsite surasti tą, kuris tai padarė. Aš taip džiaugiuosi, kad tai ne ta vargšė tragiška mergina.

– Turite galvoje madmuazelę de Belefort. Kas jums pasakė, kad ji to nepadarė?

– Kornelija Robson,– šyptelėjo misis Alerton.– Žinote, visa tai ją jaudina. Tai tikriausiai vienintelis jaudinantis įvykis, atsitikęs jai, ir tikriausiai vienintelis jaudinantis įvykis, kada nors jai atsitiksiąs. Bet ji tokia miela, kad jai siaubingai gėda, jog gali tuo džiaugtis. Ji mano, kad elgiasi baisiai.

Misis Alerton pažiūrėjo į Puaro ir pridūrė:

– Bet aš užsiplepėjau. Jūs norėjote manęs kažko paklausti?

– Jei leisite. Kada nuėjote miegoti, madam?

– Tuoj po pusės dešimtos.

– Ir tuoj pat užmigote?

– Taip. Buvau mieguista.

– Ar ką nors girdėjote nakties metu?

Misis Alerton suraukė antakius.

– Taip, manau, kad girdėjau pliumptelėjimą ir kažkieno skubius žingsnius – ar kažką panašaus. Kažką miglotai pamenu. Tiesiog neaiškiai pamaniau, kad kažkas iškrito į jūrą už borto... žinote, sapnas... o tada atsibudau ir klausiausi, bet visur tvyrojo ramybė.

– Ar žinote, kiek buvo valandų?

– Ne, bijau, kad ne. Bet manau, kad miegojau trumpai. Tai yra, kad buvo apie pirma valanda, ar panašiai.

– Deja, madam, tai nelabai tikslu.

– Taip, žinau. Bet turbūt nebus labai gerai spėlioti, kai tikrai nė neįsivaizduoju, kiek buvo valandų?

– Ir tai viskas, ką galite pasakyti mums, madam?

– Bijau, kad taip.

– Ar prieš tai pažinojote madam Doili?

– Mano sūnus ją pažinojo. O aš daug apie ją girdėjau iš savo dukterėčios, Džoanos Sautvud, bet pirmą kartą su ja pasikalbėjau tik Asuane.

– Turiu dar vieną klausimą, madam, jei leisite?

– Labai mėgstu nediskretiškus klausimus,– nežymiai šyptelėjo misis Alerton.

– Ar jūs, arba jūsų šeima, kada nors nenukentėjote finansiškai nuo madam Doili tėvo, Melhišo Ridževėjaus veiksmų?

Misis Alerton nustebo.

– O, ne! Nebuvo jokių finansinių praradimų, tik sumažėjo kapitalas, nes, kaip jums žinoma, dabar už jį moka mažesnius procentus nei kadaise. Mūsų nuosavybė niekada nekėlė jokių melodramatiškų rūpesčių. Mano vyras paliko labai nedaug pinigų, bet aš vis dar turiu tai, ką

jis paliko, nors tai jau neduoda tokio pelno, kokį duodavo anksčiau.

– Aš dėkoju jums, madam. Gal paprašytumėt savo sūnų čia ateiti.

– Kankinimai baigėsi?– juokais pasakė Timas grįžusiai motinai.– Ko tavęs klausinėjo?

– Ar negirdėjau ko nors praėjusią naktį. Deja, išvis nieko negirdėjau. Visai to nesuprantu. Juk Linetės kajutė šalia manosios! Manyčiau, kad turėjau girdėti tą šūvį. Eik, Timai. Tavęs jau laukia.

Puaro uždavė tą patį klausimą Timui Alertonui.

– Nuėjau gulti anksti,– atsakė šis.– Apie pusę dešimtos, ar panašiai. Kiek paskaičiau. Išjungiau šviesą kiek po vienuoliktos.

– Ar girdėjote po to ką nors?

– Išgirdau, kaip netoliese vyras sako labanakt.

– Tai aš sakiau labanakt misis Doili,– pasakė Reisas.

– Taip. Paskui užmigau. Vėliau išgirdau kažkokį šurmulį, pamenu, kažkas šaukė Fentorpą.

– Madmuazelė Robson, išbėgusi iš salono.

– Taip, tikriausiai. O tada daug skirtingų balsų. O tada kažkas nubėgo deniu. Paskui pliumptelėjimas. O tada išgirdau senąjį Besnerį dundant kažką panašaus į "Dabar atsargiai " ir "Ne per greitai".

– Girdėjote pliumptelėjimą?

– Taip, kažką panašaus.

– Jūs įsitikinęs, kad tai, ką jūs girdėjote, nebuvo šūvis?

– Na, galėjo būti... Girdėjau iššaunant kamštį. Turbūt tai buvo šūvis. Galėjau įsivaizduoti pliuškenimą, sujungdamas mintį apie kamštį su skysčiu, pilamu į taures... Žinau, kad miglotai įsivaizdavau, jog ten vyksta kažkoks vakarėlis, ir norėjau, kad jie visi eitų miegoti ir užsikimštų galų gale.

– Dar kas nors?

Timas susimąstė.

– Tik Fentorpas kuitėsi savo kajutėje. Maniau, kad niekad nenueis miegoti.

– O paskui?

Timas truktelėjo pečiais.

– Paskui – užmarštis.

– Jūs daugiau nieko negirdėjote?

– Visiškai nieko.

– Ačiū, mesje Alertonai.

Timas atsistojo ir išėjo iš kajutės.

15 SKYRIUS

Reisas galvojo apie pasivaikščiojimo denio "Karnake" planą.

– Fentorpas, jaunasis Alertonas, misis Alerton. Dabar tuščia Saimono Doilio kajutė. Kas yra iš kitos misis Doili pusės? Senoji amerikietė dama. Jei kas nors ką nors girdėjo, tai turėjo būti ji. Jei ji atsikėlusi, geriau ją pasikvieskime.

Į kambarį įėjo mis Van Šuiler. Ji atrodė senesnė ir labiau pageltusi nei paprastai. Jos mažytėse tamsiose akyse matėsi geliąs nepasitenkinimas.

Reisas atsistojo ir nusilenkė.

– Mes labai atsiprašome, kad turėjome jus trukdyti, mis Van Šuiler. Labai gerai, kad atėjote. Prašau sėstis.

– Man nepatinka, kai mane įpainioja į tokius reikalus,– griežtai pasakė mis Van Šuiler.– Aš labai tuo pasipiktinau. Nenoriu veltis į šią... hm... labai nemalonią aferą.

– Gerai, gerai. Tiesiog sakiau mesje Puaro, kad kuo greičiau mes sužinosime jūsų parodymus, tuo geriau, nes tada jums nebereikės daugiau rūpintis.

Mis Van Šuiler pažvelgė į Puaro su palankumo užuomazgom.

– Džiaugiuosi, kad abu suprantate mano jausmus. Aš nesu pripratusi prie tokių dalykų.

Puaro ramindamas pasakė:

– Kaip tik, madmuazele. Todėl mes norime išlaisvinti jus nuo nemalonumų taip greitai, kaip tik įmanoma. Dabar... Kada jūs praėjusią naktį nuėjote miegoti – kelintą valandą?

– Paprastai einu dešimtą. Vakar ėjau kiek vėliau, nes Kornelija Robson privertė mane laukti.

– *Tres bien,** madmuazele. Tad ką girdėjote, nuėjusi gulti?

– Aš miegu labai jautriai,– pasakė mis Van Šuiler.

– *A marveille!*** Mums pasisekė.

– Mane pažadino ta rėksminga jauna moteris, misis Doili kambarinė, kuri pasakė: "*Bonne nuit, Madame".**** Visai be reikalo kalbėjo gana garsiai.

– O paskui?

– Vėl užmigau. Atsibudau nuo minties, kad kažkas yra mano kajutėje, bet suvokiau, kad kažkas yra gretimoje kajutėje.

– Madam Doili kajutėje?

– Taip. Tada išgirdau, kaip kažkas bruzda denyje, o paskui – pliumptelėjimą.

– Gal kartais žinote, kiek buvo valandų?

– Galiu pasakyti tikslų laiką. Buvo dešimt minučių po pirmos.

– Jūs tuo tikra?

– Taip. Pasižiūrėjau į savo laikroduką prie lovos.

– Jūs negirdėjote šūvio?

– Ne. Nieko panašaus.

– Bet galbūt tas šūvis jus ir pažadino?

Mis Van Šuiler galvojo, palenkusi į šoną savo rupūžišką galvą.

– Galbūt,– pripažino gana nenorom.

– Ir jūs nenumanote, kas sukėlė tą pliumptelėjimą.

– Priešingai – puikiai žinau.

Pulkininkas Reisas budriai atsitiesė.

– Jūs žinote?

– Savaime suprantama. Man nepatiko tas neramus vaikštinėjimas aplinkui. Atsikėliau ir nuėjau prie savo kaju-

---

* labai gerai (pranc.)

** nuostabu (pranc.)

*** labanakt, madam (pranc.)

tės durų. Mis Oterburn stovėjo pasilenkusi virš borto. Ji įmetė kažką į vandenį.

– Mis Oterburn?– nustebęs perklausė Reisas.

– Taip.

– Jūs tikra, kad tai buvo mis Oterburn?

– Aš aiškiai mačiau jos veidą.

– Ji jūsų nematė?

– Nemanau.

Puaro palinko į priekį.

– O kaip atrodė jos veidas, madmuazele?

– Jis buvo labai sujaudintas.

Reisas su Puaro susižvalgė.

– O tada?– paragino Reisas.

– Mis Oterburn nuėjo tolyn, į laivagalį, o aš grįžau į lovą.

Pasigirdo beldimas į duris, ir įėjo valdytojas. Rankoje jis laikė varvantį ryšulį.

– Mes turime jį, pulkininke.

Reisas paėmė paketą. Atvyniojo keliais sluoksniais užsuktą permirkusį aksomą. Iš jo iškrito varvanti nosinė, ištepta kažkuo rožiniu, apsukta aplink mažą revolverį perline rankena.

Reisas kiek piktdžiugiškai pažiūrėjo į Puaro.

– Matai,– pasakė,– aš buvau teisus. Jis buvo išmestas už borto.

Jis laikė revolverį delne.

– Ką pasakysi, mesje Puaro? Ar tai tas pats revolveris, kurį aną naktį matei "Kataraktos" viešbutyje?

Puaro atidžiai jį apžiūrėjo, tada tarė tyliai:

– Taip... Tai jis. Ant jo yra ornamentas – inicialai Ž. B. Tai *article de luxe,** labai moteriškas daikčiukas, bet tai nei daugiau, nei mažiau kaip mirtinas ginklas.

– Dvidešimt antras,– sumurmėjo Reisas. Jis išėmė apkabą.– Dvi kulkos iššautos. Taip, nėra jokių abejonių.

Mis Van Šuiler reikšmingai kostelėjo.

– O kaip mano šalikas?– pasiteiravo.

– Jūsų šalikas, madmuazele?

---

* prabangus daiktas (pranc.)

– Taip, jūs čia turite mano aksominį šaliką.

Reisas pakėlė šlapią medžiagą.

– Tai jūsų, mis Van Šuiler?

– Žinoma, mano!– energingai pasakė senoji ledi.– Pasigedau jo vakar vakare. Klausinėjau visų, ar jie jo nematė.

Puaro pažiūrėjo į Reisą klausiančiu žvilgsniu, pastarasis nežymiai linktelėjo.

– Kur matėte jį paskutinį kartą, mis Van Šuiler?

– Vakar vakare turėjau jį salone. Kai norėjau eiti miegoti, niekur negalėjau jo rasti.

– Jūs suvokiate, kam jis buvo panaudotas?– ramiai paklausė Reisas. Jis išskleidė šaliką, rodydamas pirštu keletą išdegintų skylučių.– Žudikas apsuko juo revolverį, kad nuslopintų šūvio garsą.

– Koks įžūlumas!– sušuko mis Van Šuiler. Jos raukšlėtus skruostus užliejo raudonis.

– Norėčiau, mis Van Šuiler, kad papasakotumėt man apie savo ankstesnę pažintį su misis Doili,– pasakė Reisas.

– Nebuvo jokios ankstesnės pažinties.

– Bet jūs žinojote apie ją?

– Suprantama, žinojau, kas tokia ji buvo.

– Bet jūsų šeimos nebuvo pažįstamos?

– Mūsų šeima visada didžiuodavosi savo išskirtinumu, pulkininke Reisai. Mano brangioji motina niekad net nepagalvodavo, jog galėtų pasikviesti ką nors iš Harcų šeimos, kurie, nepaisant jų turtų, buvo niekas.

– Tai viskas, ką turite pasakyti, mis Van Šuiler?

– Neturiu ką pridurti prie to, ką jau jums pasakiau. Linetė Ridževei augo Anglijoje, ir aš pirmą kartą pamačiau ją šiame laive.

Ji pakilo. Puaro atidarė duris, ir ji išžygiavo.

Du vyrai susižvalgė.

– Tai jos istorija,– pasakė Reisas,– ir ji jos laikysis! Tai gali būti tiesa. Aš nežinau. Bet... Rozalija Oterburn? To tai nesitikėjau.

Puaro pritrenktas papurtė galvą. Tada staiga pliaukštelėjo ranka per stalą.

– Bet tai nesąmonė!– suriko.– *Nom d'un nom d'un nom!* Tai nesąmonė.

Reisas pažiūrėjo į jį.

– Ką tu nori tuo pasakyti?

– Noriu pasakyti, kad iki šiol viskas buvo aišku kaip dieną. Kažkas norėjo nužudyti Linetę Doili. Kažkas praėjusią naktį matė tuos įvykius salone. Kažkas įsėlino ir nušvilpė revolverį – Žaklinos de Belefort revolverį. Kažkas su juo nušovė Linetę Doili ir užrašė raidę Ž ant sienos... Viskas aišku, ar ne? Viskas rodo, kad Žaklina de Belefort yra žudikė. O tada... Ką daro žudikas? Palieka revolverį... tą prakeiktą revolverį... Žaklinos de Belefort revolverį ten, kur kiekvienas gali jį surasti? Ne, jis – ar ji – išmeta revolverį, tą prakeiktą ypatingą įrodymą, už borto. Kodėl, drauguži, kodėl?

– Keista,– papurtė galvą Reisas.

– Tai daugiau nei keista! Tai neįmanoma!

– Nėra neįmanoma, nes tai atsitiko!

– Ne tai turėjau galvoje. Turiu galvoje, kad įvykių seka yra neįmanoma. Kažkas čia ne taip.

16 SKYRIUS

Pulkininkas Reisas smalsiai nužvelgė savo kolegą. Jis gerbė Erkiulio Puaro protinius sugebėjimus. Tačiau tuo metu nesekė pastarojo minčių ir nieko nepaklausė. Jis retai užduodavo klausimus. Ėjo tiesiai prie reikalo.

– Ką darysim toliau? Apklausim Oterbornų mergytę?

– Taip, tai būtų šioks toks žingsnis į priekį.

Rozalija Oterburn įėjo nepalankiai nusiteikusi. Ji neatrodė susinervinusi ar išsigandusi, tik paniurusi.

– Na,– paklausė ji,– kas yra?

Kalbėjo Reisas.

– Mes tiriame misis Doili mirties aplinkybes,– paaiškino jis.

Rozalija linktelėjo.

– Ar pasakysite man, ką veikėte praėjusią naktį?

Mergina valandėlę svarstė.

– Mes su mama anksti, prieš vienuoliktą, nuėjome miegoti. Nieko ypatingo negirdėjome, išskyrus kažkokį sambrūzdį prie daktaro Besnerio kajutės. Girdėjau dundantį senojo vokiečio balsą. Aišku, iki šio ryto nežinojau, kas iš tiesų atsitiko.

– Jūs negirdėjote šūvio?

– Ne.

– Ar buvote išėjusi iš savo kajutės praėjusią naktį?

– Ne.

– Jūs tuo tikra?

Rozalija įsistebeilijo į jį.

– Ką norite tuo pasakyti? Žinoma, aš tuo tikra.

– Jūs nėjote, pavyzdžiui, prie dešiniojo laivo borto ir nemetėte kažko į jūrą?

Raudonis užliejo jos veidą.

– Ar yra koks įstatymas, draudžiantis mėtyti daiktus už borto?

– Ne, žinoma, ne. Tad jūs tai darėte?

– Ne. Sakiau jums, kad nebuvau išėjusi iš savo kajutės.

– Tada, jei kažkas sako, kad matė jus...

– Kas sako, kad matė mane?– pertraukė ji.

– Mis Van Šuiler.

– Mis Van Šuiler?– ji nuoširdžiai nustebo.

– Taip. Mis Van Šuiler sako, kad pažiūrėjo pro savo kajutės duris, ir pamatė, kaip kažką metate už borto.

– Tai prakeiktas melas,– aiškiai ištarė Rozalija.

Tada, lyg staiga kažką sugalvojusi, paklausė:

– Kiek buvo valandų?

Atsakė Puaro.

– Dešimt minučių po pirmos, madmuazele.

Ji susimąsčiusi linktelėjo galvą.

– Ar ji matė dar ką nors?

Puaro smalsiai pažiūrėjo į ją ir pasitrynė smakrą.

– Ne, nematė,– atsakė,– bet kai ką girdėjo.

– Ką ji girdėjo?

– Kaip kažkas bruzda madam Doili kajutėje.

– Aišku,– sumurmėjo Rozalija. Ji mirtinai išblyško.

– Tad jūs ir toliau tvirtinate, kad nieko neišmetėte už borto, madmuazele?

– Kodėl, po galais, turėčiau vidurnaktį lakstyti ir mėtyti daiktus už borto?

– Galėtų būti priežastis – nekalta priežastis.

– Nekalta?– griežtai pakartojo mergina.

– Žinoma. Matote, madmuazele, kažkas buvo išmesta už borto praėjusią naktį – kažkas, kas nebuvo nekalta.

Reisas tyliai paėmė dėmėtą ryšulį ir išvyniojo, parodydamas jo turinį.

Rozalija Oterburn atšoko.

– Ar tai yra... tai, su kuo ji buvo nužudyta?

– Taip, madmuazele.

– Ir jūs manote, kad aš... kad aš tai padariau? Tai absoliuti nesąmonė! Kodėl, po galais, turėčiau norėti nužudyti Linetę Doili? Aš jos net nepažįstu!

Ji nusijuokė ir pažiūrėjo į juos su panieka.

– Visa tai per daug juokinga.

– Prisiminkite, mis Oterburn,– pasakė Reisas,– kad mis Van Šuiler pasiruošusi prisiekti, jog aiškiai matė jūsų veidą mėnulio šviesoje.

Rozalija vėl nusijuokė.

– Ta sena katė? Ji tikriausiai pusaklė. Ji matė ne mane,– patylėjo.– Ar galiu dabar eiti?

Reisas linktelėjo, ir Rozalija Oterburn išėjo iš kambario.

Vyrų akys susitiko. Reisas užsidegė cigaretę.

– Na, štai. Visiškas prieštaravimas. Kuria jų patikėsime?

Puaro papurtė galvą.

– Manyčiau, kad nė viena iš jų nebuvo visiškai nuoširdi.

– Tai blogiausia mūsų darbe,– nusiminęs pasakė Reisas.– Tiek daug žmonių visiškai bergždžiai nesako tiesos. Koks kitas mūsų ėjimas? Toliau apklausinėsime keleivius?

– Manyčiau. Geriausia dirbti tvarkingai ir metodiškai.

Reisas linktelėjo.

Tuoj pat po dukros pasirodė misis Oterburn, apsivilkusi lengvu margu apdaru. Ji parėmė Rozalijos teiginį, kad jodvi nuėjo miegoti prieš vienuoliktą. Ji pati praėjusią naktį nieko įdomaus negirdėjusi. Negalinti pasakyti, ar Rozalija buvo išėjusi iš kajutės, ar ne. Bet buvo linkusi pasamprotauti nusikaltimo tema.

– *Crime passionel!**– suklykė.– Primityvus instinktas, liepiantis žudyti. Toks artimas lyties instinktui. Ta mergina, Žaklina, pusiau meksikietė, karštakraujė, paklūsta giliausiems būties instinktams. Įsmunka su revolveriu rankoje...

– Bet Žaklina de Belefort nenušovė madam Doili. Mes tvirtai žinome. Tai įrodyta,– paaiškino Puaro.

– Tada jos vyras,– pasakė misis Oterburn, grįžusi į vėžes.– Kraujo geidulys ir lyties instinktas – lytinis nusikaltimas. Yra tiek daug gerai žinomų pavyzdžių...

– Misteriui Doiliui peršovė koją, ir jis negalėjo pajudėti – lūžo kaulas,– paaiškino pulkininkas Reisas.– Jis praleido naktį su daktaru Besneriu.

Misis Oterburn dar labiau nusiminė. Tačiau optimistiškai rausėsi savo atminties kertelėse.

– Žinoma!– pasakė.– Kokia aš kvaila! Mis Bauers!

– Mis Bauers?

– Taip. Savaime suprantama. Tai taip aišku psichologiškai. Represija! Nuslopinta mergaitė! Ją kankina jauno vyro ir žmonos aistringos abipusės meilės vaizdas. Žinoma, tai ji! Ji tokio tipo – seksualiai nepatraukli, nuo gimimo gerbiama. Mano knygoje "Skurdus vynmedis"...

– Jūsų spėlionės gali labai pagelbėti, misis Oterburn,– taktiškai įsiterpė pulkininkas Reisas.– Dabar turime imtis savo darbo. Mes labai jums dėkingi.

Jis galantiškai palydėjo ją iki durų ir grįžo šluostydamasis kaktą.

– Kokia nuodinga moteriškė! Fui! Kodėl kažkas nenužudė jos?

– Tai dar gali atsitikti,– paguodė jį Puaro.

– Tame gali būti prasmės. Ką mes dar turime? Peningtoną? Palikime jį pabaigai. Ričetis... Fergiusonas...

Sinjoras Ričetis buvo labai plepus, labai susijaudinęs.

---

* nusikaltimo aistra (pranc.)

– Bet koks siaubas, koks niekšiškumas... Tokia jauna ir tokia graži moteris... Toks nežmoniškas nusikaltimas...

Sinjoras Ričetis išraiškingai iškėlė rankas į viršų.

Jo atsakymai buvo trumpi. Nuėjęs į lovą anksti, labai anksti. Tiesą pasakius, tuoj pat po pietų. Kiek paskaitęs labai įdomią neseniai išleistą knygą – "*Pròhistorische Forschung in Kleinasien*"*, – kuri visai kitoje šviesoje parodo pieštą Anatolijos kalnų papėdės keramiką.

Išjungęs šviesą prieš vienuoliktą. Ne, negirdėjo jokio šūvio. Jokio garso, panašaus į iššaunamo kamščio garsą. Jis girdėjęs tik vieną garsą – bet vėliau, jau vidurnaktį,– triukšmingą pliumptelėjimą, kaip tik prie jo liuko.

– Jūsų kajutė yra apatiniame denyje, prie dešiniojo borto, ar ne?

– Taip, be abejo. Ir aš girdėjau didelį pliumpt,– jis vėl iškėlė rankas, norėdamas parodyti to pliumpt didumą.

– Ar galite man pasakyti, kiek buvo laiko?

Sinjoras Ričetis susimąstė.

– Tai buvo viena, dvi, trys valandos po to, kai nuėjau miegoti. Turbūt dvi valandos.

– Pavyzdžiui, dešimt minučių po pirmos?

– Visai galimas daiktas, taip. O! Bet koks siaubingas nusikaltimas... koks žvėriškas... Tokia žavi moteris...

Sinjoras Ričetis išėjo, vis dar stipriai gestikuliuodamas.

Reisas pažiūrėjo į Puaro. Puaro išraiškingai pakėlė antakius, tada truktelėjo pečiais. Jie perėjo prie misterio Fergiusono.

Misteris Fergiusonas buvo kietesnis riešutėlis. Jis įžūliai išsikėtojo kėdėje.

– Tiek daug daroma dėl šio reikalo,– nusišaipė.– Bet ar jis toks svarbus? Pasaulyje daug atliekamų moterų.

– Ar galime sužinoti, ką veikėte praeitą vakarą, misteri Fergiusonai?– šaltai paklausė Reisas.

---

* "Priešistorinis tyrinėjimas Mažojoje Azijoje" (vok.)

– Nežinau, kam jums to reikia, bet neprieštarauju. Basčiausi šen bei ten. Nuėjau į krantą su mis Robson. Kai ji grįžo į laivą, slampinėjau vienas kurį laiką. Grįžau ir atsiguliau apie vidurnaktį.

– Jūsų kajutė yra žemutiniame denyje, dešiniojo borto pusėje?

– Taip. Ne viršuje tarp ponų.

– Ar girdėjote šūvį? Jis galėjo nuskambėti kaip kamščio pokštelėjimas.

– Taip, manau, kad girdėjau kažką panašaus...– garsiai galvojo Fergiusonas.– Negaliu prisiminti kada – dar prieš man nueinant miegoti. Bet ten dar buvo daug žmonių, kurie siautėjo, lakstė po viršutinį denį.

– Tada tikriausiai iššovė mis de Belefort. Jūs negirdėjote kito?

Fergiusonas papurtė galvą.

– Nei pliumptelėjimo?

– Pliumptelėjimo? Taip, manau, kad girdėjau. Bet ten buvo toks triukšmas, kad nesu tuo tikras.

– Ar naktį buvote išėjęs iš kajutės?

– Ne, nebuvau,– išsišiepė Fergiusonas.– Nedalyvavau tame naudingame darbe. O gaila.

– Na, na, misteri Fergiusonai! Nesielkite vaikiškai!

Jaunuolis sureagavo priešiškai.

– Kodėl negaliu sakyti to, ką manau? Aš tikiu smurtu.

– Bet ar jūs nepraktikuojate to, kam meldžiatės?– sumurmėjo Puaro.

Jis palinko į priekį.

– Ar tik ne Flitvudas pasakė jums, kad Linetė Doili yra viena iš turtingiausių moterų Anglijoje?

– Ką su tuo bendro turi Flitvudas?

– Flitvudas, drauguži, turėjo puikų motyvą, kad nužudytų Linetę Doili. Jis jautė jai stiprią neapykantą.

Misteris Fergiusonas pašoko nuo kėdės kaip įgeltas.

– Tai tokį nešvarų žaidimą jūs žaidžiate, a?– paklausė įniršęs.– Viską verčiate ant to nelaimėlio Flitvudo, kuris negali apsiginti, nes neturi pinigų advokatams pasisamdyti. Bet pareiškiu jums – jei bandysite apkaltinti Flitvudą dėl šio reikalo, turėsite reikalų su manimi.

– O kas gi jūs esate?– nekaltai paklausė Puaro.

Misteris Fergiusonas išraudo.

– Aš tai sutvarkysiu per savo draugus,– piktai pareiškė.

– Na, misteri Fergiusonai, manau, kad tai viskas,– pasakė Reisas.

O kai užsidarė durys, jis netikėtai pareiškė:

– Vis dėl to man patinka tas šunytis!

– Tu nemanai, kad tai tas, kurio tu ieškai?– paklausė Puaro.

– Vargu. Žinoma, jis yra laive. Informacija buvo labai tiksli. Na, vienu metu darykime vieną darbą. Imkimės Peningtono.

17 SKYRIUS

Endrius Peningtonas parodė visas įprastas nelaimės ir šoko sukeltas reakcijas. Kaip paprastai buvo rūpestingai apsirengęs. Tik kaklaraištį pasirišo juodą. Jo pailgas švariai nuskustas veidas buvo suglumęs.

– Džentelmenai,– liūdnai pasakė jis,– šis reikalas mane prislėgė! Pamenu mažąją Linetę, kaip patraukliausią būtybę pasaulyje. O kaip ja didžiavosi Melhišas Ridževėjus! Na, nėra prasmės į tai gilintis. Tiesiog pasakykite man, ką galiu padaryti. Tik tiek teprašau.

– Iš pradžių, misteri Peningtonai, ar girdėjote ką nors praėjusią naktį?– paklausė Reisas.

– Na, sere, negaliu sakyti, kad girdėjau. Mano kajutė yra šalia daktaro Besnerio, keturiasdešimta-keturiasdešimt pirma, ir aš girdėjau kažkokį siautėjimą apie vidurnaktį, ar panašiai. Žinoma, tada nežinojau, kodėl jis kilo.

– Daugiau nieko negirdėjote? Kokių šūvių?

Endrius Peningtonas papurtė galvą.

– Nieko panašaus.

– O kada nuėjote miegoti?

– Turėjo būti kiek po vienuoliktos.

Jis pasilenkė į priekį.

– Nemanau, kad tai jums naujiena, bet laive sklando begalės gandų. Ta pusiau prancūzaitė, Žaklina de Belefort, man įtartina. Linetė man nieko nesakė, bet aš gi negimiau aklas ir kurčias. Tarp jos ir Saimono kažkada buvo romanas, ar ne? *Cherchez la femme** – tai gera taisyklė, ir sakyčiau, kad jums nereiks ieškoti toli.

---

* ieškokite moters (pranc.)

– Jūsų manymu, Žaklina de Belefort nušovė madam Doili?– paklausė Puaro.

– Man taip atrodo. Aišku, aš nieko nežinau...

– Deja, mes kai ką žinome!

– A?– sujudėjo misteris Peningtonas.

– Mes žinome, kad madmuazelė de Belefort tiesiog negalėjo nušauti madam Doili,– jis rūpestingai išaiškino aplinkybes.

Atrodė, kad Peningtonas nenori su jomis sutikti.

– Sutinku, kad tai gerai atrodo,– atsakė.– Bet ta slaugė... Galvą guldau, kad ji buvo užsnūdusi. O tada mergina išsmuko ir paskui grįžo į kajutę nepastebėta.

– Nepanašu, mesje Peningtonai. Nepamirškite, kad jai buvo suleista stiprių raminamųjų. Be to, slaugės miega labai jautriai ir atsibunda, kai atsibunda jų pacientai.

– Man tai atrodo labai įtartina,– paskelbė Peningtonas.

– Manau, turite patikėti, misteri Peningtonai,– švelniai ir kartu tvirtai pasakė Reisas,– kad mes labai atidžiai ištyrėme visas galimybes. Išvada visai aiški: Žaklina de Belefort nenušovė misis Doili. Tad mums tenka ieškoti nusikaltėlio kitur. Tikimės, kad čia galėsite mums padėti.

– Aš?– Peningtonas nervingai kilstelėjo nuo kėdės.

– Taip. Jūs buvote artimas velionės draugas. Žinote smulkmenas iš jos gyvenimo tikriausiai geriau nei jos vyras, nes jis su ja susipažino tik prieš kelis mėnesius. Pavyzdžiui, žinote, ar kas nors linkėjo jai pikto. Tikriausiai žinosite, ar kas nors troško jos mirties.

Endrius Peningtonas aplaižė išdžiūvusias lūpas.

– Užtikrinu jus, kad net neįsivaizduoju... Matote, Linetė augo Anglijoje. Labai nedaug žinau apie jos aplinką ir apie žmones, su kuriais ji bendravo.

– Tačiau laive buvo kai kas, kas domėjosi madam Doili pašalinimu,– priminė Puaro.– Prisimenate, ji vos išsigelbėjo, kai žemyn nudardėjo tas akmuo... O! Bet jūsų turbūt ten nebuvo?

– Ne. Tuo metu aš buvau šventykloje. Aišku, vėliau apie tai išgirdau. Stebuklas, kad ji išvengė mirties. Bet ar jūs nemanote, kad tai atsitiktinumas?

Puaro truktelėjo pečiais.

– Tada buvo galima taip galvoti. Bet dabar tai darosi įdomu.

– Taip... Taip, žinoma,– Peningtonas nusišluostė veidą gražia šilko nosine.

– Misis Doili pastebėjo, kad laive yra kai kas, nusistatęs ne prieš ją asmeniškai, bet prieš jos šeimą,– tęsė pulkininkas Reisas.– Ar žinote, kas tai galėjo būti?

Peningtonas atrodė nuoširdžiai nustebęs.

– Neturiu supratimo.

– Ji jums apie tai neužsiminė?

– Ne.

– Jūs buvote artimas jos tėvo draugas. Ar negalite prisiminti kokių nors verslo operacijų, dėl kurių būtų žlugęs jo konkurentas?

Peningtonas bejėgiškai papurtė galvą.

– Nepamenu jokio išsiskiriančio reikalo. Žinoma, tokios operacijos buvo dažnos, bet nepamenu nė vieno, kuris būtų grasinęs.

– Trumpai tariant, misteri Peningtonai, jūs negalite mums padėti?

– Taip, atvirai šnekant. Apgailestauju, kad negalėjau jums padėti, džentelmenai.

Reisas susižvalgė su Puaro ir pasakė:

– Aš irgi. Mes taip tikėjomės.

Jis atsistojo, duodamas ženklą, kad pokalbis baigtas.

– Kadangi Doilis paguldytas, nujaučiu, jog norės, kad aš užsiimčiau šiuo reikalu,– pasakė Endrius Peningtonas.– Atleiskite man, pulkininke, bet kokie jūsų tikslūs planai?

– Vyksime be sustojimų į Šelalą, atvyksime ten rytoj ryte.

– O kūnas?

– Bus perkeltas į vieną iš šaldytuvų kamerų.

Endrius Peningtonas linktelėjo ir išėjo iš kambario.

Puaro ir Reisas vėl susižvalgė.

– Misteris Peningtonas,– degdamasis cigaretę pasakė Reisas,– nebuvo toks jau ramus.

Puaro linktelėjo ir pridūrė:

– Misteris Peningtonas taip susinervino, kad gana kvailai pamelavo. Kai nukrito tas akmuo, Abu Simbelo šventykloje jo nebuvo. Aš – *moi qui vous parle** – galiu tai prisiekti. Kaip tik iš ten buvau atėjęs.

– Labai kvailas melas,– pasakė Reisas,– bet labai įtikinamas.

Puaro vėl linktelėjo.

– Bet dabar,– pasakė ir nusišypsojo,– mes su juo elgsimės švelniai kaip su vaiku, ar ne?

– Žinoma,– sutiko Reisas.

– Mano drauge, mes puikiai suprantame vienas kitą.

Jie išgirdo, kad kažkas pradėjo lengvai suktis, ir pajuto virpesį po kojomis. "Karnakas" išplaukė atgal į Šelalą.

– Perlai,– pasakė Reisas,– tai mūsų kitas rūpestis.

– Turi planą?

– Taip,– jis pažiūrėjo į laikrodį.– Po pusvalandžio bus priešpiečių metas. Visiems baigiant valgyti, siūlau paprasčiausiai paskelbti, kad buvo pavogti perlai, o tada paprašysiu visus likti valgomajame, kol bus daroma krata.

Puaro pritardamas linktelėjo.

– Gerai sugalvota. Kad ir kas paėmė perlus, jis ar ji vis dar juos turi. Jei prieš kratą nebus įspėjimo, tai nebus galimybės įpuolus panikon išmesti juos už borto.

Reisas ištraukė keletą popieriaus lapų ir paguldė juos priešais save.

---

* kuris jums pasakoju (pranc.)

– Mėgstu pasidaryti faktų santrauką,– atsiprašydamas sumurmėjo.– Taip išvengiu minčių chaoso.

– Gerai darai. Svarbiausia – metodas ir tvarka,– atsakė Puaro.

Reisas valandėlę kažką rašė savo smulkia gražia rašysena. Pagaliau pastūmė savo darbo rezultatą Puaro.

– Jei su kuo nors nesutinki, iškart sakyk.

Puaro paėmė lapus. Jie buvo pavadinti:

MISIS LINETĖS DOILI NUŽUDYMAS

Luiza Buržė, kambarinė. Paskutinė matė misis Doili gyvą. Laikas: 11.30 (maždaug).

Nuo 11.30 – 12.20 alibi turi: Kornelija Robson, Džeimsas Fentorpas, Saimonas Doilis, Žaklina de Belefort – ir niekas daugiau. Tačiau nusikaltimas tikriausiai buvo įvykdytas vėliau, nes panaudotasis pistoletas tikriausiai priklausė Žaklinai de Belefort ir tuo metu buvo jos rankinuke.

Tačiau tik lavono skrodimas ir ištrauktos kulkos ekspertizė absoliučiai įrodys, kad panaudotas būtent tas pistoletas.

Galima įvykių seka: X (žudikas) buvo ginčo salone tarp Žaklinos ir Saimono Doilio liudininkas ir įsidėmėjo, po kuriuo minkštasuoliu nuslydo revolveris. Kai salone nebuvo žmonių, X paėmė revolverį, būdamas įsitikinęs, kad dėl nusikaltimo bus apkaltinta Žaklina de Belefort.

Tos teorijos pagrindu automatiškai nebeįtarinėjami šie žmonės:

Kornelija Robson, nes ji negalėjo paimti revolverio prieš tai, kai Džeimsas Fentorpas grįžo jo paieškoti.

Mis Bauers – taip pat.

Daktaras Besneris – taip pat.

N. B. *Džeimsas Fentorpas* gali būti įtariamas, nes jis galėjo įsidėti revolverį į kišenę ir pareikšti, jog negali jo rasti.

Visi kiti per tas dešimt minučių galėjo paimti revolverį.

Galimi žmogžudystės motyvai:

Endrius Peningtonas. Yra hipotezė, kad jis buvo kaltas dėl apgavikiškų veiksmų. Yra faktų, remiančių šią hipotezę, bet jie nepakankami, norint iškelti jam bylą. Jei jis nustūmė žemyn akmenį, jis yra žmogus, kuris išnaudoja palankias progas. Vadinasi, nusikaltimo smulkmenos nebuvo apgalvotos. Praėjusios nakties šaudymas buvo ideali proga.

Prieštaravimai Peningtono apkaltinimo teorijai: *Kodėl jis išmetė revolverį už borto, jei tai buvo puikus įrodymas prieš Ž. B.?*

Flitvudas. Keršto motyvas. Flitvudą įžeidė Linetė Doili. Galėjo nugirsti tą ginčą ir įsidėmėti, kur guli revolveris. Galėjo jį paimti, nes tai patogus ginklas, o ne todėl, kad norėjo suversti kaltę Žaklinai. Tai tiktų revolverio išmetimui už borto. *Bet jei taip, kodėl jis užrašė Ž krauju ant sienos?*

N. B. Pigi nosinė, rasta su revolveriu, greičiau priklauso tokiam vyrukui kaip Flitvudas nei vienam iš turtingų keleivių.

Rozalija Oterburn. Ar mes tikėsime mis Van Šuiler parodymais, ar Rozalijos neigimu? Kažkas buvo išmesta už borto tuo metu ir tas kažkas tikriausiai buvo revolveris, susuktas į aksominį šaliką.

Įsidėmėtini punktai. Ar Rozalija turėjo motyvą? Ji galėjo nemėgti Linetės ir netgi jai pavydėti, bet tai nepakankamas motyvas žmogžudystei. Kiek žinoma, Rozalija Oterburn ir Linetė Doili anksčiau nebuvo pažįstamos.

Mis Van Šuiler. Aksominis šalikas, į kurį buvo susuktas revolveris, priklauso mis Van Šuiler. Pagal jos pačios teiginį, ji jį paskutinį kartą matė salone. Ji pasigedo jo vakare, ir jo ieškojimas nieko gero nedavė.

Kaip X pasisavino šaliką? Ar X pagrobė jį anksti vakare? Bet jei taip, kodėl? Niekas negalėjo iš anksto pasakyti, kad Žaklina susiginčys su Saimonu. Ar X rado šaliką salone, kai nuėjo paimti revolverio iš po minkš-

tasuolio? Bet jei taip, kodėl jo nerado tie, kurie jo ieškojo anksčiau? O gal mis Van Šuiler išties nebuvo jo netekus? Tai yra: ar mis Van Šuiler nužudė Linetę Doili? Ar jos kaltinimai Rozalijai Oterburn yra apgalvotas melas? Jei ji ją nužudė, kokie buvo jos motyvai?

Kitos galimybės.

Vagystės motyvas. Įmanoma, nes perlai dingo, o Linetė Doili iš tiesų buvo juos užsidėjusi vakar vakare.

Kažkas, nekenčiantis Ridževėjų šeimos. Įmanoma. Vėl jokių įrodymų.

Žinome, kad laive yra pavojingas vyras. Žudikas. Mes čia turime žudiką ir mirtį. Ar tiedu negali būti susiję? Bet turėtume įrodyti, kad Linetė Doili apie tą vyrą turėjo pavojingų žinių.

Išvados: galime suskirstyti žmones laive į dvi grupes – tuos, kurie turėjo galimų motyvų ar prieš kuriuos yra tikrų įrodymų, ir tuos, kurie, kiek žinome, yra neįtariami.

I grupė	II grupė
Endrius Peningtonas	Misis Alerton
Flitvudas	Timas Alertonas
Rozalija Oterburn	Kornelija Robson
Mis Van Šuiler	Mis Bauers
Luiza Buržė (vagystė?)	Misis Oterburn
Fergiusonas	Džeimsas Fentorpas
(politinės pažiūros?)	Daktaras Besneris
	Sinjoras Ričetis

Puaro atstūmė lapą.

– Tai labai tikslu.

– Tu sutinki su tuo?

– Taip.

– Na, ir koks tavo įnašas?

– Keliu sau tik vieną klausimą: "Kodėl revolveris buvo išmestas už borto?"– reikšmingai pasakė Puaro.

– Ir viskas?

– Šiuo metu taip. Iki tol, kol aš atrasiu patenkinamą atsakymą į šį klausimą, nebus prasmės galvoti apie

kažką kitą. Tai yra... tai turi būti išeities taškas. Prisipažink, mano drauge, kad savo santraukoje tu nemėginai į jį atsakyti.

Reisas truktelėjo pečiais.

– Panika.

Puaro prieštaraudamas papurtė galvą. Jis paėmė išmirkusį aksominį šaliką ir ištiesė jį ant stalo, šlapią ir sudarkytą. Palietė pirštu apsvilusias vietas ir išdegintas skyles.

– Dranguži,– staiga pasakė,– tu labiau susipažinęs su šaunamaisiais ginklais nei aš. Ar toks daiktas, apsuktas aplink revolverį, smarkiai nuslopintų garsą?

– Ne. Tai anoks duslintuvas.

Puaro linktelėjo ir tęsė:

– Vyras, kuris dažnai susiduria su šaunamaisiais ginklais, tai žinotų. Bet moteris nežinotų.

Reisas smalsiai pažvelgė į jį.

– Tikriausiai ne.

– Ne. Ji pasiskaitė detektyvinių romanų, kur rašytojai ne visada labai tiksliai aprašo smulkmenas.

Reisas spragtelėjo pirštu mažą revolverį perlīne rankena.

– Šis daikčiukas bet kokiu atveju gana tylus,– pasakė.– Tiesiog pokšteli, ir tiek. Jei aplinkui yra dar koks triukšmas, statau dešimt prieš vieną, kad jo nė neišgirsi.

– Taip ir aš pamaniau.

Puaro paėmė nosinę ir ėmė ją apžiūrinėti.

– Vyro, bet ne džentelmeno nosinė. Manau, *ce cher Woolworth.** Kainavo daugiausia tripensį.

– Tokias nosines turi tokie vyrukai kaip Flitvudas.

– Taip. Kaip pastebėjau, Endrius Peningtonas nešiojasi labai gražią šilkinę nosinę.

– Fergiusonas?– spėliojo Reisas.

– Galimas daiktas, bet tik maištaudamas. Tik tokiu atveju ji būtų ryškių spalvų ir languota.

---

* tai brangus Vulvortas (pranc.)

– Manau, ji panaudota vietoj pirštinės. Su ja laikytas revolveris, norint išvengti pirštų antspaudų,– pareiškė Reisas ir pridūrė juokaudamas,– "Raudonosios nosinės paslaptis".

– O, taip. Tik *jeune fille** paraudimas, ar ne?– jis padėjo ją ir grįžo prie šaliko dar kartą apžiūrėti parako žymių.

– Tas pats,– sušnabždėjo,– keista...

– Kas vėl?

– *Cette pauvre Madame Doyle.*** Guli ten taip ramiai... su skylute galvoje,– švelniai pasakė Puaro.– Prisimeni, kaip ji atrodė?

Reisas smalsiai pažiūrėjo į jį.

– Žinai,– pasakė jis,– manau, kad nori man kažką pasakyti, bet net neįsivaizduoju, ką.

---

* mergaitiškas (pranc.)

** ši vargšė ponia Doili (pranc.)

18 SKYRIUS

Pasigirdo beldimas į duris.

– Užeikite,– šūktelėjo Reisas.

Įėjo stiuardas.

– Atleiskite man, sere,– kreipėsi jis į Puaro,– bet misteris Doilis klausia jūsų.

– Aš ateisiu.

Puaro pakilo, išėjo iš kambario, šoniniu praėjimu nuėjo į pasivaikščiojimo denį, o iš ten – į daktaro Besnerio kajutę.

Saimonas išraudusiu nuo karščio veidu buvo paramstytas pagalvėmis. Atrodė suglumęs.

– Siaubingai gerai, kad jūs atėjote, mesje Puaro. Žinote, noriu jums kai ką pasakyti.

– Taip?

Saimonas dar labiau išraudo.

– Tai... tai dėl Džekės. Noriu ją pamatyti. Kaip jūs manote... ar neprieštarautumėt... ar ji neprieštarautų, kaip manote, jei jūs paprašytumėt jos ateiti čia? Žinote, gulėjau čia galvodamas... Ta vargšė mergytė... juk ji pagaliau dar vaikas... ir aš su ja bjauriai elgiausi... ir...– jis užsikirto.

Puaro susidomėjęs pažiūrėjo į jį.

– Trokštate pamatyti madmuazelę Žakliną? Surasiu ją.

– Ačiū. Tai baisiai miela.

Puaro paieškojęs rado Žakliną de Belefort įsispraudusią į kampą apžvalgos salone. Ant jos kelių buvo atversta knyga, bet ji neskaitė.

– Ar eisite su manimi, madmuazele?– švelniai pasakė Puaro.– Mesje Doilis nori jus matyti.

Ji pašoko. Jos veidas išraudo, paskui išbalo. Atrodė pasimetusi.

– Saimonas? Jis nori mane matyti – mane?– netikėdama vebleno.

– Ar eisite, madmuazele?

– Aš... Taip, žinoma, eisiu.

Ji paklusniai nuėjo su juo, kaip pasimetęs vaikas.

Puaro įėjo į kajutę.

– Štai madmuazelė.

Ji įėjo paskui jį, susvyravo, atsistojo ramiai... stovėjo ten nebyli ir spoksojo į Saimono veidą.

– Sveika, Džeke,– jis irgi buvo sumišęs.– Baisiai gerai, kad atėjai,– tęsė.– Norėjau pasakyti... norėjau... norėjau pasakyti...

Ji jį nutraukė. Žodžiai plūdo – tylūs, beviltiški.

– Saimonai... Aš nenužudžiau Linetės. Žinai, kad to nepadariau... Aš... Aš buvau beprotė praėjusią naktį. O, ar tu kada nors man atleisi?

Dabar jam jau buvo lengviau kalbėti.

– Žinoma. Viskas gerai! Visiškai gerai! Tai ir norėjau pasakyti. Maniau, kad tu jaudinsies truputį, žinai...

– Jaudinsiuos? Truputį? O! Saimonai!

– Todėl ir norėjau tave pamatyti. Matai, viskas gerai, mergužėle! Buvai kiek susijaudinus praėjusią naktį, kiek pasigėrus. Tai visai normalu.

– O, Saimonai! Galėjau tave nužudyti!

– Tik ne tu. Tik ne su tuo bjauriu žirnių šautuvėliu...

– O tavo koja! Tikriausiai niekada nebegalėsi vaikščioti...

– Na, Džeke, nebūk verksnė. Kai tik nuvyksime į Asuaną, man peršvies koją rentgenu, iškapstys tą skardinę kulkelę, ir viskas bus tvarkoj.

Žaklina du kartus gurktelėjo, tada metėsi į priekį, suklupo prie Saimono lovos ir pradėjo kūkčioti, slėpdama veidą delnuose. Saimonas nemikliai tapšnojo jos galvą. Jo

akys susitiko su Puaro akimis, ir atsidusęs pastarasis nenorom paliko kajutę.

Išeidamas išgirdo nerišlius šnabždesius:

– Kaip aš galėjau būti tokia ragana? O, Saimonai!... Aš nežmoniškai gailiuosi....

Kornelija Robson stovėjo prie laivo turėklų. Ji pasuko galvą.

– O, tai jūs, mesje Puaro. O diena lyg tyčia tokia nuostabi.

Puaro pažiūrėjo į dangų.

– Kai šviečia saulė, nematai mėnulio,– pasakė jis.– O kai saulė dingsta... O, kai saulė dingsta.

Kornelija prasižiojo.

– Atsiprašau?

– Sakau, madmuazele, kad kai saulė nusileidžia, mes pamatome mėnulį. Taip yra, ar ne?

– Na... na... Taip, žinoma...– ji abejodama pažiūrėjo į jį.

Puaro nusijuokė.

– Kalbėjau nesąmones,– pasakė.– Nekreipkite dėmesio.

Jis lėtai nužingsniavo palei dešinįjį laivo bortą. Priėjęs kitą kajutę, jis stabtelėjo prie jos. Nugirdo pokalbio nuotrupas iš vidaus:

– Toks nedėkingumas... po viso to, ką dėl tavęs padariau... jokio dėmesio savo nelaimingai motinai... net neįsivaizduoji, kaip aš kenčiu...

Puaro stipriai suspaudė lūpas. Jis pakėlė ranką ir pabeldė.

Staiga pasidarė tylu, o paskui pasigirdo misis Oterburn balsas:

– Kas ten?

– Ar yra madmuazelė Rozalija?

Rozalija pasirodė ant slenksčio. Seklį šokiravo jos išvaizda. Po jos akimis buvo tamsūs ratilai, o aplink lūpas – raukšlės.

– Kas atsitiko?– šiurkščiai paklausė.– Ko jūs norite?

– Malonumo pasikalbėti su jumis keletą minučių, madmuazele. Ar ateisite?

Ji tuoj pat paniuro ir įtariai pažiūrėjo į jį.

– Kodėl turėčiau?

– Maldauju jus, madmuazele.

– O, manau...– ji išėjo į denį, uždarydama duris.

– Na?

Puaro švelniai paėmė ją už parankės ir nusivedė deniu palei dešinįjį bortą. Jie praėjo vonios kambarius ir užsuko už kampo. Nilas tekėjo greta jų.

Puaro atsirėmė alkūnėmis į turėklus. Rozalija stovėjo tiesi ir šalta.

– Na?– vėl paklausė ji tuo pačiu šiurkščiu balsu.

Puaro kalbėjo lėtai, rinkdamas žodžius.

– Galėčiau užduoti jums keletą klausimų, madmuazele, bet nemanau, kad dabar sutiksite į juos atsakyti.

– Tada jūs tuščiai mane čia atsivedėte.

Puaro lėtai vedžiojo pirštą mediniais turėklais.

– Jūs pripratusi, madmuazele, nešti savo naštą... Bet ilgainiui palūšite. Įtampa tampa per didelė. Jums, madmuazele, įtampa tampa per didelė.

– Nesuprantu, apie ką jūs kalbate,– pasakė Rozalija.

– Kalbu apie faktus, madmuazele – aiškius bjaurius faktus. Vadinkime daiktus tikraisiais vardais ir pasakykime tai vienu trumpu sakiniu. Jūsų motina geria, madmuazele.

Rozalija neatsakė. Ji pravėrė lūpas, tada vėl jas sučiaupė. Pirmą kartą ji atrodė pasimetusi.

– Jums nereikia kalbėti, madmuazele. Kalbėsiu aš. Asuane domėjausi jūsų tarpusavio santykiais. Iš karto pamačiau, kad nepaisant jūsų atsargių iš anksto apgalvotų nedukteriškų pastabų, jūs iš tiesų aistringai ją nuo kažko ginate. Netrukus suvokiau, kas buvo tas kažkas. Žinojau tai, prieš užtikdamas jūsų motiną vieną rytą neabejotinai apsvaigusią. Dar daugiau, pamačiau, kad ji geria slapčia, o tai pats sunkiausias atvejis. Jūs ryžtingai su tuo kovojote.

Tačiau ji klastinga kaip ir visos girtuoklės. Ji sugebėjo slapčia apsirūpinti alkoholiu ir sėkmingai jį nuo jūsų slėpė. Nenustebčiau, jei jūs būtumėt atradusi tą slėptuvę tik vakar. Vadinasi, vakar naktį, kai tik jūsų motina giliai įmigo, jūs pavogėte *cache** turinį, nuėjote į kitą laivo pusę (kadangi jūs įsikūrusios uosto pusėje) ir įmetėte jį į Nilą,– jis patylėjo.– Aš teisus, ar ne?

– Taip... Jūs visiškai teisus,– su netikėta aistra prabilo Rozalija.– Manau, buvau kvaila, kad to nepasakiau! Bet nenorėjau, kad visi žinotų. Tai tuoj pat būtų pasklidę po visą laivą. Ir tai atrodė taip... taip kvaila... noriu pasakyti, kad aš...

Puaro pabaigė sakinį:

– Taip kvaila, kad jūs buvote įtariama įvykdžius žmogžudystę?

Rozalija linktelėjo.

– Man taip sunku buvo išlaikyti visa tai paslaptyje... Tai ne tik jos kaltė. Ji buvo prislėgta. Jos knygų daugiau nebeparduodavo. Žmonės pavargo nuo to pigaus sekso šlamšto... Tai ją įžeidė – mirtinai įžeidė. Ir ji pradėjo... gerti. Ilgai nesuvokiau, kodėl ji tokia keista. Tada, kai sužinojau, bandžiau... ją sustabdyti. Ji trumpam mesdavo, o paskui staiga vėl pradėdavo, ir tada siaubingai ginčydavosi ir bardavosi su žmonėmis. Tai buvo baisu,– ji krūptelėjo.– Visada turėjau saugoti ją ir laiku pašalinti... O tada... ji pradėjo manęs už tai nekęsti. Ji... ji nusistatė prieš mane. Manau, kad kartais ji beveik nekenčia manęs...

– *Pauvre petite,* **– pasakė Puaro.

Ji smarkiai pasisuko į jį.

– Nesigailėkite manęs. Nebūkite mielas. Lengviau, jei toks nesate,– ji atsiduso širdį veriančiu atodūsiu.– Aš taip pavargau.... Aš mirtinai, žvėriškai pavargau.

– Žinau,– pasakė Puaro.

---

* slėptuvė (pranc.)

** vargšelė (pranc.)

– Žmonės mano, kad aš baisi. Arogantiška, pikta, nesukalbama. Nieko negaliu padaryti. Jau pamiršau, kaip būti miela.

– Štai ką jums pasakysiu: jūs per ilgai viena nešate savo naštą.

– Man taip palengvėjo,– lėtai pasakė Rozalija,– kad galiu apie tai kalbėti. Jūs... jūs visada buvote man toks malonus, mesje Puaro. Bijau, kad dažnai būdavau jums šiurkšti.

– *La politesse** nebūtinas tarp draugų.

Staiga jos veide pasirodė įtari išraiška.

– Ar jūs... ar jūs visiems pasakysite? Turbūt privalote dėl tų prakeiktų butelių, kuriuos išmečiau už borto?

– Ne, ne, tai nėra būtina. Tiesiog pasakykite man, nes noriu žinoti. Kada tai buvo? Dešimt minučių po pirmos?

– Manyčiau, apie tiek. Tiksliai neprisimenu.

– Dabar pasakykite man, madmuazele. Madmuazelė Van Šuiler matė jus, o ar jūs ją matėte?

Rozalija papurtė galvą.

– Ne, nemačiau.

– Ji sakė, kad žiūrėjo pro savo kajutės duris.

– Nemanau, kad turėjau ją pastebėti. Tiesiog apžvelgiau denį, o tada – švyst į upę.

Puaro linktelėjo.

– O ar matėte ką nors – išvis ką nors, kai apžvelgėte denį?

Stojo tyla, kuri truko gana ilgai. Rozalija stovėjo susiraukusi. Atrodė, kad ji įtemptai galvoja.

Pagaliau apsisprendusi papurtė galvą.

– Ne,– pasakė.– Nieko nemačiau.

Erkiulis Puaro lėtai linktelėjo. Jo žvilgsnis buvo rimtas.

---

* mandagumas (pranc.)

19 SKYRIUS

Žmonės rinkosi į valgomąjį po vieną ir po du, aiškiai prislėgti. Visi tarsi jautė, kad jei jie energingai puls prie valgio, tai pasirodys beširdžiais. Vienas po kito keleiviai sėdo prie savo staliukų beveik atsiprašančiomis išraiškomis.

Timas Alertonas atėjo, kai jo motina jau kelias minutes sėdėjo savo vietoje. Jis buvo labai blogos nuotaikos.

– Norėčiau, kad niekada nebūtume vykę į šią prakeiktą kelionę,– suniurnėjo.

Misis Alerton liūdnai palingavo galvą.

– O, mano brangusis, aš irgi. Tokia graži mergina! Koks milžiniškas praradimas. Tik pagalvok, kažkam užteko šaltakraujiškumo šitaip ją nušauti. Man baisu, kad kažkas gali daryti tokius dalykus. O ta kita vargšiukė?

– Žaklina?

– Taip. Man skauda širdį dėl jos. Ji atrodo tokia nelaiminga.

– Tai ją išmokys nemąstant nemojuoti savo žaisliniu šautuvėliu,– bejausmiu balsu atsakė Timas, tepdamasis sviestą ant duonos.

– Man atrodo, kad ją blogai auklėjo.

– O, dėl Dievo meilės, motin, liaukis būti tokia motiniška.

– Tu pašėlusiai blogos nuotaikos, Timai.

– Taip. Ir tai nekeista.

– Nematau, dėl ko čia pykti. Tai tiesiog baisiai liūdna.

– Tu žiūri į visa tai pro rožinius akinius!– piktai pasakė Timas.– Kodėl tu nesuvoki, kad visai ne juokas būti įpainiotam į žmogžudystės bylą?

Misis Alerton atrodė kiek išsigandusi.

– Bet iš tiesų...

– Būtent. Nėra jokio "Bet iš tiesų". Kiekvienas šiame prakeiktame laive yra įtariamas – lygiai taip pat tu ir aš.

– Teoriškai tikriausiai taip, bet praktiškai – tai juokinga!– paprieštaravo misis Alerton.

– Kai kalbame apie žudiką, nematau nieko juokingo. Gali sėdėti čia, brangioji, trykšdama dorybe ir sąžiningumu, bet daugybė nemalonių policininkų Šelale ar Asuane nespręs apie tave pagal tavo veidą.

– Tikriausiai iki tol jau bus žinoma tiesa.

– Kodėl gi?

– Mesje Puaro gali ją atrasti.

– Tas senas apgavikas? Jis nieko neatras. Tai tik ūsuotas plepys.

– Na, Timai,– pasakė misis Alerton,– sakyčiau, kad viskas, ką tu kalbi, yra tiesa, bet, jei net taip yra, mes turėsime tai praeiti, tad galime nusiteikti kuo linksmiau.

Bet jos sūnaus niūrumas nesumažėjo.

– Čia dar tas prakeiktas reikalas dėl prapuolusių perlų.

– Linetės perlų?

– Taip. Atrodo, kažkas juos nukniaukė.

– Manau, kad tai buvo nusikaltimo motyvas,– pasakė misis Alerton.

– Kodėl gi? Tu painioji du visiškai skirtingus dalykus.

– Kas tau pasakė, kad jie prapuolė?

– Fergiusonas. Sužinojo tai iš savo chuligano draugužio mašinų skyriuje, o jis sužinojo iš kambarinės.

– Tai buvo gražūs perlai,– pareiškė misis Alerton.

Puaro atsisėdo prie staliuko, nusilenkdamas misis Alerton.

– Truputį vėluoju,– pasakė.

– Manau, buvote užsiėmęs,– atsakė misis Alerton.

– Taip, turėjau daug ką nuveikti.

Jis užsakė pas padavėją šviežio vyno butelį.

– Mūsų skoniai labai konservatyvūs,– pasakė misis Alerton.– Jūs visada geriate vyną, Timas geria viskį su soda, o aš išbandau visokiausius mineralinius vandenis.

– *Tiens!**– pasakė Puaro. Jis pažiūrėjo į ją, paskui sušnibždėjo pats sau,– tai nebloga mintis...

Tada, nekantriai pasimuistęs, jis atsikratė tos minties, kuri jį taip apstulbino, ir pradėjo maloniai tarškėti kitomis temomis.

– Ar misteris Doilis sunkiai sužeistas?– paklausė misis Alerton.

– Taip, tai išties rimta žaizda. Daktaras Besneris norėtų kuo greičiau atsidurti Asuane, kad būtų galima peršviesti koją ir išimti kulką. Jis tikisi, kad Doiliui negresia ilgalaikis luošumas.

– Vargšas Saimonas,– atsiliepė misis Alerton,– dar vakar atrodė kaip laimingas berniūkštis, kuris turi viską, ko tik nori. O dabar jo gražioji žmona nužudyta, ir jis pats guli bejėgis. Bet tikiuosi...

– Ko tikitės, madam?– paklausė Puaro, kai misis Alerton nutilo.

– Tikiuosi, kad jis nėra labai supykęs ant tos vargšelės.

– Madmuazelės Žaklinos? Priešingai. Jis labai ja susirūpinęs.

Seklys atsigręžė į Timą.

– Žinote? Tai tokia psichologinė įdomybė. Kol madmuazelė Žaklina visur sekiojo paskui jį, jis tūžo; bet dabar, kai ji jį pašovė, pavojingai sužeisdama, galbūt padarydama luošu visam gyvenimui,– visas jo pyktis, rodos, kažkur išgaravo. Ar galite tai suprasti?

– Taip,– susimąstęs pasakė Timas.– Manau, kad galiu. Tas sekiojimas pastatė jį į kvailą padėtį...

---

* Šit kaip! (pranc.)

– Jūs teisus,– linktelėjo Puaro.– Tai užgavo jo vyrišką orumą.

– Bet, žvelgiant kitu kampu, Žaklina padarė iš savęs kvailę. Visi ją smerkia, tad...

– Tad jis gali kilniai jai atleisti,– užbaigė misis Alerton.– Tie vyrai tokie vaikiški!

– Iš moterų tegali sulaukti visiškai neteisingų apibūdinimų,– sumurmėjo Timas.

Puaro nusišypsojo ir kreipėsi į Timą.

– Sakykite, ar madam Doili pusseserė, mis Džoana Sautvud, panaši į madam Doili?

– Jūs truputį susipainiojot, mesje Puaro. Ji mano pusseserė ir Linetės draugė.

– O, atleiskite. Kažkas man ne taip pasirodė. Apie tą jauną ledi dažnai rašo laikraščiai. Kurį laiką ja domėjausi.

– Kodėl?– griežtai paklausė Timas.

Puaro kilstelėjo nuo kėdės ir nusilenkė Žaklinai de Belefort, kuri ėjo pro jų staliuką prie savojo. Jos skruostai buvo išraudę, akys žibėjo, ji kvėpavo kiek nelygiai. Vėl atsisėdęs į savo vietą, Puaro, rodos, pamiršo Timo klausimą. Jis neaiškiai sumurmėjo:

– Įdomu, ar visos jaunos damos, turinčios vertingas brangenybes, yra tokios nerūpestingos, kaip madam Doili?

– Tada tiesa, kad perlai pavogti?– paklausė misis Alerton.

– Kas jums tai pasakė, madam?

– Fergiusonas,– skubiai įsiterpė Timas.

– Tai tiesa,– rimtai linktelėjo Puaro.

– Kaip suprantu,– nervingai pasakė misis Alerton,– tai reiškia, kad mūsų visų laukia nemalonumai. Timas taip sakė.

Jos sūnus rūsčiai pažvelgė į ją.

– O!– atsisuko į jį Puaro.– Jūs tikriausiai buvote tai patyręs anksčiau? Buvote namuose, kuriuose įvyko vagystė?

– Niekada,– atsakė Timas.

– Taip, brangusis, tu buvai pas Portarlingtonus, kai buvo pavogti tos baisios moters deimantai.

– Tu visada beviltiškai klaidingai supranti įvykius, motin. Buvau ten, kai paaiškėjo, kad deimantų vėrinys, kurį ji buvo užsidėjusi ant savo storo kaklo, yra tik imitacija! Kažkas juos sukeitė jau prieš porą mėnesių. Tiesą pasakius, dauguma sakė, kad ji pati tai padarė.

– Tikriausiai taip sakė Džoana.

– Džoanos ten nebuvo.

– Bet ji gana gerai juos pažįsta. Ir ji iš tokių žmonių, kurie galėtų taip spėlioti.

– Tu visada reiški jai neapykantą, motin.

Puaro skubiai pakeitė temą. Jis norėjo nupirkti brangų daiktą vienoje iš Asuano parduotuvių. Labai patrauklų purpuro ir aukso spalvų audinį pas vieną iš indų pirklių. Žinoma, reikės sumokėti muito mokesčius, bet...

– Sakė, kad gali išsiųsti tą medžiagą mano adresu. Ir tai nedaug kainuos. Kaip manote, ar jos nesugadins?

Misis Alerton atsakė, kad daug žmonių liepia išsiųsti daiktus iš parduotuvių tiesiai į Angliją, ir visi pasiekia adresatą nesugadinti.

– *Bien.* Taip ir padarysiu. Bet tikriausiai nepatogu gauti siuntinius Anglijoje, kai esi užsienyje. Ar nebuvote to patyrę?

– Nemanau, o gal, Timai? Tu kartais gauni knygas, bet su jomis, žinoma, nekyla jokių rūpesčių.

– O ne, knygos tai visai kas kita.

Buvo paduotas desertas. Pulkininkas Reisas atsistojo be jokio įspėjimo ir pasakė kalbą.

Jis nupasakojo nusikaltimo aplinkybes ir pranešė apie perlų vagystę. Taip pat apie kratą laive. Tad paprašė keleivių likti salone, kol ji bus baigta. Tada, po jos, jei keleiviai sutiks, o jis tikras, kad taip ir bus, gal jie bus tokie malonūs ir leisis iškratomi.

Puaro vikriai brovėsi prie jo. Aplink juos kilo šiokia tokia maišatis ir ūžesys. Abejojantys, pasipiktinę, susijaudinę balsai...

Puaro priėjo prie Reiso ir kažką sušnabždėjo jam į ausį, kai pastarasis jau ėjo iš valgomojo.

Reisas pasiklausė, pritardamas linktelėjo ir rankos mostu pašaukė padavėją. Pasakė jam keletą trumpų frazių, tada drauge su Puaro išėjo į denį ir uždarė duris.

Jie porą minučių stovėjo prie turėklų. Reisas užsidegė cigaretę.

– Neblogai sugalvojai,– pasakė.– Tuoj pamatysim, ar iš to kas išeis. Duosiu jiems tris minutes.

Pro valgomojo duris išėjo tas pats stiuardas, su kuriuo jis ką tik kalbėjosi. Jis atsaliutavo Reisui ir pasakė:

– Viskas gerai, sere. Ten yra dama, kuri trokšta tuoj pat su jumis pasikalbėti. Sako, kad tai svarbu.

– O!– Reisas nusišypsojo patenkintas.– Kas ji?

– Mis Bauers, sere, slaugė.

Nuostabos šešėlis pasirodė Reiso veide. Jis pasakė:

– Atveskite ją į rūkomąjį. Neleiskite niekam kitam išeiti.

– Žinoma. Antrasis stiuardas tuo pasirūpins,– pasakė ir grįžo į valgomąjį.

Puaro su Reisu nužingsniavo į rūkomąjį.

– Bauers? Čia dabar?!– stebėjosi Reisas.

Vos jiems spėjus įeiti į rūkomąjį, pasirodė tas pats stiuardas su mis Bauers. Įleido ją vidun ir išėjo, uždarydamas duris.

– Na, mis Bauers?– klausiamu žvilgsniu pažiūrėjo į ją pulkininkas Reisas.– Ką tai reiškia?

Mis Bauers buvo kaip visada rami ir susikaupusi. Nerodė jokių ypatingų emocijų.

– Atleiskite man, pulkininke Reisai,– pasakė ji,– bet manau, kad šiomis aplinkybėmis geriausia, ką galiu padaryti, tai tuoj pat pasikalbėti su jumis,– ji atidarė savo mažytį juodą rankinuką,– ir atiduoti jums šituos.

Ji išėmė perlų vėrinį ir padėjo ant stalo.

20 SKYRIUS

Jei mis Bauers būtų tokia moteris, kuriai patinka kurti sensacijas, tai įspūdį, kurį savo poelgiu sukėlė, būtų galėjusi pripažinti didžiausiu savo pasiekimu.

Pulkininko Reiso veide atsispindėjo didžiausia nuostaba, kai jis paėmė į ranką gulėjusius ant stalo perlus.

– Nebūtas daiktas!– pasakė.– Gal būtumėt tokia maloni ir paaiškintumėt?

– Žinoma. Todėl ir atėjau,– pasakė, patogiai įsitaisydama kėdėje.– Aišku, man buvo sunku nuspręsti, kaip geriausiai sutvarkyti šitą reikalą. Šeima, savaime suprantama, nepalankiai žiūrėtų į bet kokį skandalą, ir ji pasitiki mano diskretiškumu, bet aplinkybės tokios neįprastos, kad tiesiog nelieka pasirinkimo. Žinoma, jei nerastumėt nieko kajutėse, apieškotumėt keleivius, ir jei perlai būtų rasti pas mane, tai būtų gana kebli padėtis, ir tiesa vis tiek išaiškėtų.

– Ir kokia gi ta tiesa? Ar jūs paėmėte perlus iš misis Doili kajutės?

– O ne, pulkininke Reisai, aišku, kad ne aš. Mis Van Šuiler.

– Mis Van Šuiler?

– Taip. Žinote, ji negali susilaikyti ir... savinasi daiktus. Ypač papuošalus. Dėl to visada būnu su ja. Ne dėl jos sveikatos, o dėl to jos... polinkio. Esu budri, ir laimei, nuo tada, kai esu su ja, niekada nebuvo jokių rūpesčių. Žinote, tiesiog reikia stebėti. Be to, ji visada slepia paimtus daiktus toje pačioje vietoje – susuka į kojines,– tad tai visai paprasta. Kiekvieną rytą pasižiūriu. Žinoma, aš jautriai miegu. Visada miegu gretimame kambaryje, o jei nakvojame viešbutyje, atidarau bendras duris, tad paprastai

girdžiu. Tada einu paskui ją ir įtikinu grįžti į lovą. Žinoma, laive daug sunkiau ją sužiūrėti. Bet paprastai naktimis ji to nedaro. Dažniau renka daiktus, kuriuos pamato paliktus. Žinoma, perlai jai visada buvo labai patrauklūs.

Mis Bauers nutilo.

– Kaip sužinojote, kad jie paimti?– paklausė Reisas.

– Šį rytą jie buvo jos kojinėse. Aišku, žinojau, kieno jie. Dažnai į juos žiūrėdavau. Nuėjau jų padėti atgal, tikėdamasi, kad misis Doili dar nepabudo ir nepastebėjo jų dingimo. Bet ten stovėjo stiuardas, kuris pasakė man apie žmogžudystę ir kad niekam negalima eiti vidun. Tad matote, atsidūriau tikrai nepavydėtinoje padėtyje. Bet vis dar tikėjausi įsmukti į kajutę ir padėti juos ten, kol dar bus nepastebėta, kad jie dingo. Užtikrinu jus, kad praleidau labai nemalonų rytmetį svarstydama, ką man daryti. Matote, Van Šuilerių šeima yra labai ypatinga ir išskirtinė. Nežinau, kas dėtųsi, jei šis reikalas pasiektų laikraščius. Bet tai nėra būtina, ar ne?

Mis Bauers atrodė iš tikrųjų susirūpinusi.

– Tai priklauso nuo aplinkybių,– atsargiai pasakė pulkininkas Reisas.– Bet aišku, kad darysime, ką galėsime. Ką apie tai sako mis Van Šuiler?

– O, aišku, kad ji visa tai neigs. Visada taip daro. Sako, kad piktos jėgos jai pakišo tuos daiktus. Niekada neprisipažįsta kažką paėmusi. Todėl, jei laiku ją sučiumpu, eina lovon klusniai kaip avelė. Sako, kad išėjo pažiūrėti į mėnulį, ar ką nors panašaus.

– Ar mis Robson žino apie šią... hm... silpnybę?

– Ne, nežino. Žino jos motina, bet ji yra tokia naivi mergina, kad jos motina pamanė, jog jai geriau nieko nežinoti. Aš pati puikiai susitvarkau su mis Van Šuiler,– pridūrė kompetentingoji mis Bauers.

– Turime jums padėkoti, madmuazele, kad taip greitai pas mus atėjote,– pasakė Puaro.

Mis Bauers atsistojo.

– Tikiuosi, kad gerai pasielgiau.

– Galite būti tuo tikra.

– Matote, kadangi ten buvo ir žudikas...

Ją nutraukė pulkininkas Reisas. Jo tonas buvo rimtas.

– Mis Bauers, noriu užduoti jums klausimą ir prašau sakyti tik tiesą. Mis Van Šuiler yra linkusi į kleptomaniją. Ar jai būdingas polinkis į žudymo maniją?

– O viešpatėliau, ne!– nuskambėjo skubus mis Bauers atsakymas.– Nieko panašaus! Galite manim tikėti. Senoji dama net musės neužmuštų.

Atsakymas buvo toks užtikrintas, kad tą temą buvo galima laikyti išsemta. Tačiau Puaro švelniai įsiterpė į pokalbį:

– Ar mis Van Šuiler turi kokių rūpesčių dėl klausos?

– Tiesą pasakius, taip, mesje Puaro. Kalbant su ja, sunku tai pastebėti. Bet ji dažnai negirdi, kaip aš įeinu į kambarį. Taip tai apibūdinčiau.

– Kaip manote, ar ji galėjo girdėti ką nors bruzdant gretimoje misis Doili kajutėje?

– Ne, jokiu būdu. Matote, gultas yra kitoje kajutės pusėje, ne prie bendros kajučių sienos. Ne, nemanau, kad ji būtų ką nors girdėjusi.

– Dėkui jums, mis Bauers.

– Gal dabar grįšite į valgomąjį ir palauksite su kitais?– pasiūlė Reisas.

Jis atidarė duris ir stebėjo, kaip ji lipa laiptais žemyn ir įeina į saloną. Tada uždarė duris ir grįžo prie stalo. Puaro paėmė perlus.

– Na,– niūriai pasakė Reisas,– nereikėjo ilgai laukti. Tai labai šaltakraujiška ir gudri jauna moteris. Puikiai galėtų vedžioti mus už nosies, jei panorėtų. O ką darom su mis Van Šuiler? Nemanau, kad galime išbraukti ją iš įtariamųjų sąrašo. Žinai, ji galėjo įvykdyti žmogžudystę, kad paimtų tuos brangakmenius. Nereikėtų priimti už gryną pinigą slaugės žodžių. Jai visų pirma rūpi nesuteršti šeimos garbės.

Puaro pritardamas linktelėjo. Buvo labai užsiėmęs perlais: varstė juos tarp pirštų, kėlė prie akių.

– Galime manyti, kad dalis mis Van Šuiler pasakojimo buvo tiesa,– pasakė.– Ji pažiūrėjo pro savo kajutės duris ir pamatė Rozaliją Oterburn. Bet nemanau, kad ji girdėjo, kas dedasi Linetės Doili kajutėje. Manau, kad tiesiog žiūrėjo pro savo duris, laukdama patogios progos, kai galės išsmukti ir nugvelbti perlus.

– Tada Oterburnų mergytė buvo ten?

– Taip. Metė savo motinos slaptą gėrimų *cache* už borto.

Pulkininkas Reisas užjausdamas palingavo galvą.

– Šitkaip! Sunku jaunajai mergytei.

– Taip, jos gyvenimas nebuvo labai linksmas, *cette pauvre petite Rosalie.**

– Na, džiaugiuosi, kad tai išsiaiškinome. Ji nieko negirdėjo ir nematė?

– Klausiau jos. Ji atsakė – prabėgus dvidešimčiai sekundžių,– kad nieko nematė.

– O?– sukluso Reisas.

– Taip, tai įdomu.

– Jei Linetė Doili buvo nušauta apie dešimt minučių po pirmos,– lėtai dėstė Reisas,– ar kokiu kitu metu, kai laivas nurimo, man keista, kad niekas negirdėjo šūvio. Sutinku, kad toks mažas revolveris kaip šis nesukeltų didelio triukšmo, bet vis dėlto, jei laive tvyro mirtina tyla, tai gali išgirsti bet kokį garsą, netgi tylų pokštelėjimą. Bet pradedu tai suprasti. Priešais ją esanti kajutė buvo neužimta, nes Linetės vyras nakvojo daktaro Besnerio kajutėje. Gretimoje buvo Van Šuiler, kuri neprigirdi. Tad lieka tik...

Jis nutilo ir laukdamas pažiūrėjo į Puaro, kuris linktelėjo.

– Gretima kajutė iš kitos laivo pusės. Kitaip tariant, Peningtonas. Atrodo, kad visada grįžtame prie Peningtono.

---

* šita vargšelė Rozalija (pranc.)

– Dabar pas jį grįšime jau be švelnių pirštinaičių. O taip, prižadu sau tą malonumą.

– Geriau apieškokime laivą. Perlai vis dar yra patogus pretekstas, nors jie ir grąžinti. Tačiau mis Bauers tikriausiai neskelbs to fakto.

– O, tie perlai!– Puaro dar sykį iškėlė juos prieš šviesą. Iškišo liežuvį ir lyžtelėjo juos. Netgi atsargiai sukando vieną iš jų. Tada atsidusęs numetė juos ant stalo.

– Dar viena komplikacija, drauguži,– pasakė.– Nesu brangakmenių ekspertas, bet savo laiku turėjau su jais reikalų ir esu tikras, kad šie perlai yra tik vykusi imitacija.

21 SKYRIUS

Pulkininkas Reisas riebiai nusikeikė.

– Šis prakeiktas reikalas darosi vis sudėtingesnis,– jis paėmė perlus.– Tikiuosi, tu neklysti? Jie man atrodo visai tikri.

– Taip, tai labai vykusi imitacija.

– Ir kokią mes padarome išvadą? Manau, Linetė Doili dėl saugumo nepadarė imitacijos ir nenusivežė į užsienį. Taip daro dauguma moterų.

– Manau, jei taip buvo, jos vyras apie tai žinotų.

– Ji galėjo jam nepasakyti.

Puaro nepatenkintas pakratė galvą.

– Ne, nemanau. Pirmą vakarą laive žavėjausi madam Doili perlais – jų nuostabiu švytėjimu ir blizgesiu. Esu tikras, kad tada ji buvo užsidėjusi tikruosius.

– Tada yra dvi galimybės. Pirma, kad mis Van Šuiler pavogė dirbtinį vėrinį, o tikruosius pavogė kažkas kitas. Antra, kad visa ta kleptomaniška istorija yra melas. Arba mis Bauers yra vagilė, kuri skubiai sukūrė istoriją ir nuramino įtarimus, pakišdama netikrus perlus, arba čia dalyvauja visa grupė. Tai reikštų, kad egzistuoja gudri brangakmenių vagių gauja, kuri apsimetinėja išskirtine amerikiečių šeima.

– Taip,– sumurmėjo Puaro.– Sunku pasakyti. Bet atkreipsiu tavo dėmesį į vieną dalyką. Kad padarytum puikią ir tikslią perlų bei užsegimo kopiją, pakankamai gerą, kad madam Doili to nepastebėtų, reikia aukšto techninio išsilavinimo. To paskubomis nepadarysi. Kad ir kas nukopijavo perlus, jis turėjo gerą galimybę išstudijuoti originalą.

Reisas atsistojo.

– Neverta apie tai daugiau diskutuoti. Imkimės darbo. Turime surasti tikruosius perlus. Ir tuo pat metu žvalgykimės išplėstomis akimis.

Jie nuėjo į pirmą kajutę žemutiniame denyje.

Sinjoro Ričeti kajutėje buvo įvairūs archeologiniai darbai skirtingomis kalbomis, visokiausi drabužiai, stipriai kvepiantys plaukų losjonai ir du asmeniniai laiškai – vienas iš archeologinės ekspedicijos Sirijoje, kitas tikriausiai nuo sesers Romoje. Visos jo nosinės buvo iš spalvoto šilko.

Jie nuėjo į Fergiusono kajutę.

Čia buvo begalės komunistinės literatūros, momentinių nuotraukų, Semiuelio Batlerio "Erewhon" ir pigus Pepio "Dienoraščio" leidimas. Asmeninių daiktų jis turėjo nedaug. Dauguma jo viršutinių drabužių buvo suplyšę ir purvini, o apatiniai drabužiai buvo labai geros kokybės. Nosinės buvo iš brangaus lino.

– Įdomūs prieštaravimai,– sušnibždėjo Puaro.

– Keista, kad visai nėra asmeninių laiškų, popierių ir taip toliau,– linktelėjo Reisas.

– Taip. Tai priverčia susimąstyti. Keistasis jaunuolis mesje Fergiusonas.

Seklys susimąstęs pažiūrėjo į antspaudą, kurį laikė rankoje, prieš padėdamas jį į stalčių, kur jį ir rado.

Jie nuėjo į Luizos Buržė kajutę. Kambarinė pavalgė prieš kitus keleivius, bet Reisas liepė nuvesti ją prie kitų. Juos pasitiko kajučių stiuardas.

– Atleiskite, sere,– atsiprašė,– bet niekur negaliu rasti tos jaunos moters. Neįsivaizduoju, kur ji galėjo nueiti.

Reisas pažiūrėjo į kajutę. Ji buvo tuščia.

Jie užlipo į pasivaikščiojimo denį ir pradėjo nuo dešiniojo borto pusės. Pirmoje kajutėje gyveno Džeimsas Fentorpas. Čia viskas buvo stropiai sutvarkyta. Jis keliavo su nedideliu bagažu, bet viskas, ką jis turėjo, buvo geros kokybės.

– Jokių laiškų,– susimąstęs pasakė Puaro.– Mūsų misteris Fentorpas toks atsargus, kad sunaikina savo korespondenciją.

Jie nuėjo į šalia esančią Timo Alertono kajutę.

Ten buvo įrodymai apie jo dvasinį polinkį Romos katalikų bažnyčiai: brangus sudedamas altorius ir sudėtingai išpjaustinėtas didelis medinis rožančius. Be asmeninių drabužių, čia gulėjo nebaigtas rankraštis su prikeverzotomis pastabomis, didelė knygų kolekcija, iš kurių didžiuma neseniai išleista. Čia taip pat buvo keletas laiškų, nerūpestingai numestų į stalčių. Puaro, kuris neturėjo skrupulų dėl svetimų laiškų skaitymo, peržvelgė juos. Jis pastebėjo, kad tarp jų nebuvo laiškų iš Džoanos Sautvud. Paėmė klijų buteliuką, išsiblaškęs laikė jį valandėlę, paskui pasakė:

– Eikime toliau.

– Jokių pigių nosinių,– pasakė Reisas, paskubomis sudėdamas daiktus atgal į stalčių.

Kaimyninė kajutė priklausė misis Alerton. Ji buvo ypač švari. Joje tvyrojo silpnas senamadiškas levandų kvapas.

Vyrai greitai baigė jos kratą.

– Nuostabi moteris,– tarstelėjo Reisas išeidamas.

Saimonas Doilis naudojo gretimą kajutę kaip drabužinę. Jo svarbiausi daiktai – pižamos, tualetiniai reikmenys ir t.t. buvo pernešti į Besnerio kajutę, bet likę vis dar buvo ten – du geri odiniai lagaminai ir kuprinė. Spintoje buvo keletas rūbų.

– Mes čia atidžiai apsidairysime, drauguži,– pasakė Puaro,– nes gali būti, kad vagis čia paslėpė perlus.

– Tu taip manai?

– Na, žinoma. Pagalvok! Vagis, kas jis ar ji bebūtų, turi žinoti, kad krata bus anksčiau ar vėliau daroma, ir dėl to paslėpti perlus savo kajutėje būtų kvaila. Viešuose kambariuose yra kitų problemų. Bet ši kajutė priklauso vyrui, kuris tikriausiai pats negali į ją nueiti, tad, jei perlai bus rasti čia, tai mums nieko nesakys.

Bet net pati kruopščiausia krata nepadėjo atrasti dingusių karolių.

– *Zut,**– sumurmėjo Puaro ir grįžo su Reisu į denį.

Linetės Doili kajutė po palaikų išnešimo buvo užrakinta, bet Reisas turėjo raktą. Atrakino duris, ir abu su Puaro įėjo vidun. Buvo paimtas tik kūnas, o kajutė nuo pat ryto buvo neliesta.

– Puaro,– pasakė Reisas,– jei čia kas paslėpta, tai, dėl dievo, eik ir surask. Tu tuo atžvilgiu neprilygstamas, gerai tai žinau.

– Šiuo metu neturi galvoje perlų, *mon ami?* – Ne. Svarbiausia šiuo metu nužudymas. Gali būti, kad kažko ryte nepastebėjau.

Puaro ėmė ramiai ir atidžiai apžiūrinėti kajutę. Atsiklaupė ir centimetras po centimetro tyrė grindis. Išnaršė lovą. Greitai peržvelgė spintą ir komodą. Patikrino drabužių lagamino ir dviejų brangių krepšių turinį. Iš visų pusių apžiūrėjo prabangų, padabintą auksu neseserą. Pagaliau sutelkė dėmesį į prausyklą.

Ten stovėjo įvairūs kremai, pudros ir skysčiai odos priežiūrai. Tačiau labiausiai Puaro sudomino nagų lako buteliukai. Paėmė abu ir pernešė ant tualetinio staliuko.

Vienas iš jų su etikete "Raudonas lakas" buvo beveik tuščias, jei neskaityti poros tamsaus skysčio kruopelių ant dugno. Kitas, to paties dydžio, tačiau su užrašu "Skaisčiai raudonas", buvo beveik pilnas. Puaro atsuko iš pradžių tuščią, o paskui pilną buteliuką ir abu pauostė.

Kambaryje pasklido stiprus acto kvapas. Puaro susiraukęs užsuko abu buteliukus.

– Ką nors radai?– paklausė Reisas.

– *On ne prend pas les mouches avec le vinaigre,***– prancūziška patarle atsakė Puaro.– Dragauži, mums

---

* velnias (pranc.)

** žodžių žaismas. Pažodinis vertimas: musių actu negaudau. (pranc.) (= Daugiau pasiekiama švelnumu, negu piktumu).

nepasisekė,– pridūrė atsidusdamas.– Žmogžudys nebuvo paslaugus. Jis nenumetė mums marškinių sagos, nuorūkos, pelenų – ar, jei tai buvo moteris, nosinės, lūpdažio ar plauko.

– Tik buteliuką nagų lako?

Puaro gūžtelėjo pečiais.

– Turėsiu paklausti kambarinės. Čia yra kažkas keista.

– Įdomu, kur dėjosi ta velniūkštė?– pasakė Reisas.

Jie išėjo iš kajutės, užrakino duris, ir nuėjo į mis Van Šuiler kambarėlį.

Joje vėl buvo begalės daiktų, brangūs tualeto reikmenys, geras bagažas, keletas privačių laiškų, popierių, kurie buvo tvarkingai sudėlioti.

Kita kajutė buvo dviguba, užimta Puaro, šalia jos – Reiso.

– Sunku patikėti, kad kažkas buvo paslėpta kurioje nors iš jų,– pasakė pulkininkas.

– Galėjo būt,– paprieštaravo Puaro.– Kartą Rytų ekspresе aš tyriau žmogžudystę. Buvo rūpesčių su raudonu kimono. Jis dingo, tačiau turėjo būti traukinyje. Kaip manai, kur aš jį radau? Savo paties užrakintame lagamine! O! Tai buvo akiplėšiška!

– Na, pažiūrėkime, ar kas nors pasielgė akiplėšiškai su manim ar su tavim šį kartą.

Bet perlų vagis nebuvo akiplėšiškas su Erkiuliu Puaro ar su pulkininku Reisu.

Jie apėjo laivagalį ir labai atidžiai iškratė mis Bauers kajutę, bet nerado nieko įtartino. Jos nosinės buvo lininės, su monogramomis. Kitoje kajutėje gyveno ponios Oterburn. Puaro ir ją kruopščiai ištyrė, bet be jokio rezultato.

Iškart po to buvo Besnerio kajutė. Saimonas gulėjo, o šalia jo stovėjo padėklas su nepaliestu valgiu.

– Praradau apetitą,– atsiprašydamas pasakė.

Jis karščiavo ir atrodė daug blogiau nei anksčiau. Puaro pritarė Besneriui, kuris troško, kad ligonis kuo greičiau atsidurtų ligoninėje su atitinkama aparatūra.

Mažasis belgas paaiškino, koks jų vizito tikslas, ir Saimonas Doilis pritardamas palinksėjo.

Žinią, kad mis Bauers grąžinti perlai tik imitacija, sutiko labai nustebęs.

– O gal madam Doili turėjo dirbtinius perlus, kuriuos paėmė su savimi į užsienį vietoj tikrųjų?

Saimonas energingai paprieštaravo.

– Tai neįmanoma. Esu tuo tikras. Linetė mėgo tuos perlus ir visą laiką juos nešiojo. Jie buvo apdrausti ir dėl to, manau, ji buvo ne tokia atsargi, kaip turėtų būti.

– Vis dėlto turime tęsti kratą.

Puaro pradėjo atidarinėti stalčius. Reisas ėmėsi lagaminų. Saimonas žiūrėjo į juos nustebęs.

– Klausykit! Tikriausiai nemanot, kad juos nušvilpė senasis Besneris?

Puaro truktelėjo pečiais.

– Gali būti. Pagaliau, ką mes žinome apie daktarą Besnerį? Tik tai, ką jis pats pasakė.

– Bet jis negalėjo jų čia paslėpti, nes būčiau tai pamatęs.

– Šiandien jis negalėjo nieko paslėpti, nes būtumėt tai pamatęs. Bet mes nežinome, kada įvyko pakeitimas. Jis galėjo sukeisti perlus prieš kelias dienas.

– Nė nepagalvojau.

Bet krata naudos neatnešė.

Kita kajutė priklausė Peningtonui. Du vyrai gana ilgai ją tyrinėjo. Ypač atidžiai Puaro su Reisu apžiūrinėjo lagaminą, pilną teisinių ir verslo dokumentų. Daugumai jų trūko Linetės parašo.

Puaro niūriai papurtė galvą.

– Atrodo sąžiningi ir atviri. Sutinki?

– Visiškai. Bet tas žmogus nėra kvailys. Jei čia buvo kompromituojantis dokumentas – patikėtinio įgaliojimas ar kažkas panašaus,– jis jį vienu gaistu sunaikino.

– Taip, tiesa.

Puaro išėmė sunkų koltą iš viršutinio komodos stalčiaus, apžiūrėjo ir padėjo atgal.

– Atrodo, dar kai kurie žmonės keliauja su revolveriais,– sušnibždėjo.

– Taip, tai įdomu. Tačiau Linetė Doili nebuvo nužudyta juo.

Reisas patylėjo, paskui pridūrė:

– Žinai, sugalvojau galimą atsakymą į tavo hipotezę apie revolverio išmetimą už borto. O gal žudikas paliko jį Linetės Doili kajutėje, o kažkas kitas jį iš ten paėmė ir išmetė į upę?

– Taip, galbūt. Galvojau apie tai. Bet tada iškyla naujų klausimų grandinė. Kas buvo tas antrasis? Kodėl norėjo pridengti Žakliną, išmesdamas pistoletą? Ką tas antrasis ten darė? Žinome, kad į tą kajutę buvo įėjusi madmuazelė Van Šuiler. Ar tikrai ji pašalino revolverį? Kodėl jai reikėtų dengti Žakliną de Belefort? Arba... kokios dar priežastys verstų pašalinti pistoletą?

– Gal ji atpažino savo šaliką,– spėjo Reisas,– išsigando ir prigalvojo visą krūvą gudrybių ta tema.

– Jei kalbame apie šaliką, tai gali būti ir taip. Bet kam jai atsikratyti ir revolverio? Tačiau sutinku, kad tai panašu į tiesą. Bet tai gremėzdiška – *bon Dieu,** tai gremėzdiška. Tačiau, kalbėdamas apie šaliką, tu neįvertinai vieno fakto...

Kai jie išėjo iš Penningtono kajutės, Puaro nutarė, kad Reisui reikėtų apieškoti likusias kajutes – Žaklinos, Kornelijos ir dvi tuščias laivagalyje, kol jis persimes keliais žodeliais su Saimonu Doiliu.

Jis grįžo deniu atgal ir vėl įėjo į Besnerio kajutę.

– Žinote,– pasakė Saimonas,– aš galvojau. Esu visiškai įsitikinęs, kad vakar tie perlai dar buvo tikri.

– Kodėl, mesje Doili?

– Nes Linetė,– sudrebėjo, ištaręs žmonos vardą,– varstė juos tarp pirštų kaip tik prieš pietus ir apie juos kalbėjo. Ji truputį išmanė apie perlus. Esu tikras, kad būtų atpažinusi klastotę.

---

* gerasis Dieve (pranc.)

– Tačiau jie nepaprastai gerai padirbti. Sakykite, ar madam Doili skirdavosi su jais? Pavyzdžiui, ar buvo paskolinusi juos draugei?

Saimonas suglumęs nuraudo.

– Matote, mesje Puaro, man sunku pasakyti... Aš... aš... na, matote, neseniai susipažinau su Linete.

– Na taip, jūsų romanas truko neilgai.

– Tad,– tęsė Saimonas,– nieko apie tai nežinau. Bet Linetė buvo siaubingai dosni daiktų atžvilgiu. Manau, galėjo tai padaryti.

– Na, pavyzdžiui,– Puaro kalbėjo ramiu balsu,– jo niekada nebuvo paskolinusi jų madmuazelei de Belefort?

– Ką norite tuo pasakyti?– Saimonas išraudo kaip burokas, pabandė atsisėsti, bet drebėdamas vėl nukrito ant lovos.– Kur link sukate? Kad Džekė pavogė perlus? Ji to nepadarė. Prisiekiu, kad ne. Ji tyra kaip krištolas. Pats sumanymas, kad ji vagilė, yra juokingas, visiškai juokingas.

Puaro pažiūrėjo į jį mirksėdamas.

– O lia lia!– netikėtai pasakė.– Šis mano spėjimas išjudino širšių lizdą.

Nekreipdamas dėmesio į Puaro pašaipą, Saimonas atkakliai pakartojo:

– Džekė yra tyra!

Puaro prisiminė merginos balsą prie Nilo Asuane, sakantį: "Aš myliu Saimoną, o jis myli mane...".

Jis galvojo, kuri iš trijų išpažinčių, kurias jis girdėjo tą vakarą, buvo arčiausiai tiesos. Jam atrodė, kad arčiausiai jos buvo Žaklina.

Atsidarė durys, ir įėjo Reisas.

– Nieko,– pasakė šiurkščiai.– Ką gi, mes to nesitikėjome. Manyčiau, kad ateina stiuardai su raportu apie keleivių kratą.

Ant slenksčio pasirodė stiuardas su stiuardese.

– Nieko neradome, sere,– prabilo pirmasis.

– Ar džentelmenai nekėlė triukšmo?

– Tik italas, sere. Labai keistai elgėsi. Sakė, kad tai negarbė, ar kažką panašaus. Su savim turėjo ginklą.

– Kokį ginklą?

– Automatinį dvidešimt penkto kalibro mauzerį, sere.

– Italai yra karštakošiai,– pasakė Saimonas.– Ričetis Vadi Halfoje įsisiautėjo tik dėl apsirikimo su telegrama. Buvo velniškai grubus Linetei.

Reisas pasisuko į stiuardesę. Tai buvo aukšta graži moteris.

– Pas damas nieko neradau, sere. Jos labai pyko, išskyrus misis Alerton, kuri buvo neįtikėtinai maloni. Perlų nė žymės. Beje, jaunoji ledi, mis Rozalija Oterburn, rankinuke turėjo mažytį revolverį.

– Kokį?

– Mažytį, sere, perline rankena. Panašus į žaislą.

Reisas įsmeigė žvilgsnį į ją.

– Po velnių šitą bylą,– suniurzgėjo.– Maniau, kad ji nebėra įtariama, o dabar... Ar visos merginos šiame prakeiktame laive nešiojasi žaislinius revolverius perlinėmis rankenomis?

– Ar ji kaip nors sureagavo, kai jį radote?– kreipėsi į stiuardesę.

Moteris papurtė galvą.

– Nemanau, kad ji tai pastebėjo. Kai kračiau rankinuką, buvau atgręžusi jai nugarą.

– Tačiau ji turėjo suvokti, kad jūs jį rasite. Nieko nesuprantu. O kaip kambarinė?

– Ieškojome jos visame laive, sere. Niekur negalime jos rasti.

– Ko?– paklausė Saimonas.

– Misis Doili kambarinės Luizos Buržė. Ji dingo.

– Dingo?

– Ji galėjo pavogti perlus,– susimąstęs pasakė Reisas.– Ji vienintelė turėjo realią galimybę padaryti kopiją.

– O kai sužinojo, kad bus daroma krata, iššoko už borto?– spėjo Saimonas.

– Nesąmonė,– suirzo Reisas.– Negalėjo iššokti už borto vidury baltos dienos iš tokio laivo taip, kad niekas jos nepastebėtų. Ji turi būti kažkur laive,– jis vėl kreipėsi į stiuardesę.– Kada ją matė paskutinį kartą?

– Prieš pusvalandį iki suskambinant priešpiečiams.

– Vis tiek turime žvilgtelėti į jos kajutę,– pasakė Reisas.– Gal taip ką nors sužinosime.

Jis nulipo į žemutinį denį. Puaro nusekė iš paskos. Jie atrakino kajutės duris ir įėjo vidun.

Luizos Buržė pareiga buvo tvarkyti kitų žmonių daiktus, tačiau savaisiais ji visai nesirūpino. Komodos stalčiai lūžo nuo visokiausių daiktų, lagaminas žiojėjo atidarytas. Per vieną jo šoną išlindę drabužiai trukdė jį uždaryti. Apatiniai baltiniai karojo ant kėdžių.

Kol Puaro mikliais pirštukais atidarinėjo komodos stalčius, Reisas apžiūrėjo lagaminą.

Luizos batai stovėjo išrikiuoti į eilę prie lovos. Vienas iš jų, juodos odos, gulėjo pasuktas neįtikėtinu kampu ir beveik nesirėmė į žemę. Vaizdas buvo toks keistas, kad patraukė Reiso dėmesį. Jis uždarė lagaminą ir pasilenkė prie batų. Staiga garsiai šūktelėjo.

Puaro atsisuko.

– *Qu'est ce qu'il y a?**

– Ji nedingo,– niūriai pasakė Reisas.– Ji čia – po lova...

---

* Kas yra? (pranc.)

22 SKYRIUS

Ant kajutės grindų gulėjo negyva moteris, kuri gyvenime buvo Luiza Buržė. Du vyrai palinko prie jos.

Reisas atsitiesė pirmasis.

– Sakyčiau, ji mirė maždaug prieš valandą. Besneris galės pasakyti tiksliau. Nudurta į širdį. Atrodo, mirtis buvo staigi. Neatrodo gražiai, ar ne?

– Ne,– Puaro virpėdamas papurtė galvą.

Tamsus katiniškas veidas buvo iškreiptas konvulsijų, lyg nuo nuostabos ir įtūžio, dantys iššiepti.

Puaro vėl pasilenkė ir pakėlė jos dešiniąją ranką. Kažkas buvo tarp pirštų. Jis išėmė ir padavė Reisui plono popieriaus skiautelę, nudažytą šviesiai rožine spalva.

– Matai, kas čia?

– Pinigai,– atsakė Reisas.

– Atrodo, tūkstančio frankų banknoto kamputis.

– Ką gi, aišku, kas atsitiko,– pasakė Reisas.– Ji kažką žinojo ir šantažavo tomis žiniomis žudiką. Mes manėme, kad šį rytą ji nebuvo pakankamai nuoširdi.

– Mes buvome idiotai, kvailiai!– suriko Puaro.– Turėjome tada tai suprasti. Ką ji pasakė?.. "Ką aš galėjau matyti ar girdėti? Buvau žemutiniame denyje. Žinoma, jei būčiau negalėjusi užmigti, jei būčiau užlipusi laiptais į viršų, tada galbūt būčiau mačiusi tą žudiką, tą pabaisą, įeinantį ar išeinantį iš madam kajutės, bet juk aš..." Žinoma, taip ir atsitiko! Ji užlipo į viršų! Matė, kaip kažkas įsmunka į Linetės Doili kajutę arba iš jos išeina. Ir dėl savo kvailo godumo ji guli čia...

– O mes vis tiek nežinome, kas ją nužudė,– šlykštėdamasis pasakė Reisas.

Puaro papurtė galvą.

– Ne, ne. Dabar žinome daug daugiau. Žinome... beveik viską. Tik tai atrodo neįtikėtina... Bet taip turi būti. Tik aš nesuprantu. Oi! Koks kvailys aš buvau šįryt! Mes jutome – abu jutome, kad ji kažką slepia, tačiau nesuvokėme logiškos priežasties – šantažo.

– Norėjo pinigų už tylėjimą,– pasakė Reisas.– Grasino. Žudikas buvo priverstas išpildyti jos norą ir užmokėti jai prancūziškais banknotais. Ar ne?

Puaro susimąstęs papurtė galvą.

– Nemanau. Daug žmonių keliaudami atsargai paima pinigų – kartais penkių svarų banknotus, kartais dolerius, bet labai dažnai ir prancūziškus banknotus. Tikriausiai žudikas užmokėjo jai viską, ką turėjo, įvairia valiuta. Tęskime savo rekonstrukciją.

– Žudikas ateina į kajutę, duoda jai pinigus, o tada...

– O tada,– pasakė Puaro,– ji juos suskaičiuoja. O taip, pažįstu tokius žmones. Ji skaičiuoja pinigus ir tuo metu visiškai nesisaugo. Žudikas duria. Viską taip sėkmingai sutvarkęs, jis susirenka pinigus ir išplasnoja, net nepastebėjęs, kad vieno banknoto kamputis nuplėštas.

– Galime jį taip sučiupti,– abejodamas pasakė Reisas.

– Vargu bau,– pasakė Puaro.– Jis apžiūrės tuos banknotus ir tikriausiai pastebės įplyšimą. Jei jis yra šykštuolis, nesugebės prisiversti sunaikinti *mille** banknoto, bet labai bijau, kad jo temperamentas kaip tik priešingas.

– Kaip tai sugalvojai?

– Šis nusikaltimas ir madam Doili nužudymas reikalavo tam tikrų savybių – drąsos, akiplėšiškumo, pasitikėjimo savimi, žaibiškos reakcijos; šios savybės nesiderina su taupiu ir apdairiu charakteriu.

– Geriau atvesiu čia Besnerį,– liūdnai papurtė galvą Reisas.

---

* tūkstantis (pranc.)

Apkūniojo daktaro tyrimas truko neilgai. Darė tai, ką reikia, savo veiksmus lydėdamas žodeliais *ach* ir *so.**

– Mirė ne daugiau kaip prieš vieną valandą,– paskelbė.– Mirtis užklupo labai greitai, tuoj pat.

– Kaip manote, koks ginklas buvo panaudotas?

– O, tai įdomu. Jis buvo labai aštrus, labai plonas ir delikatus. Galėčiau parodyti jums panašų daikčiuką.

Grįžęs į savo kajutę, jis atidarė lagaminėlį ir ištraukė iš jo ilgą, delikatų skalpelį.

– Tai buvo kažkas panašaus, mano draugai. Tai nebuvo paprastas stalo peilis.

– Tikiuosi,– tyliai užsiminė Reisas,– kad jums netrūksta vieno iš šių... hm... peilių, daktare?

Besneris įsmeigė į jį tvirtą žvilgsnį, o jo veidas išraudo nuo pasipiktinimo.

– Ką jūs pasakėte? Manote, aš... aš, Karlas Besneris, žinomas visoje Austrijoje su savo klinika, su savo aukštakilmiais pacientais, aš nužudžiau nelaimingąją mažąją *femme de chambre*?** O, bet tai juokinga, absurdiška! Nė vienas iš mano peilių nedingo – nė vienas, sakau jums. Jie visi yra čia, savo vietose. Galite pažiūrėti patys. O šio įžeidimo aš niekada nepamiršiu.

Daktaras Besneris triukšmingai užtrenkė lagaminėlį, paguldė jį ant šono ir išėjo ant denio.

– Oho!– pasakė Saimonas.– Išmušėte senuką iš vėžių.

Puaro truktelėjo pečiais.

– Tai liūdna.

– Jūs nuėjote šunkeliais. Senukas Besneris vienas iš geriausių, nors jis ir bošas.

Staiga pasirodė daktaras Besneris ir pasakė:

– Paprašysiu jus išeiti iš mano kajutės. Turiu pertvarstyti savo paciento koją.

---

* ak, taip (vok.)

** kambarinė (pranc.)

Su juo įėjo mis Bauers, žvali profesionalė, ir stovėjo laukdama, kol pašaliniai išeis.

Reisas su Puaro nuolankiai išspruko lauk. Reisas kažką suniurzgėjo ir nužingsniavo tolyn. Puaro pasuko į kairę. Jis išgirdo merginų pokalbio nuotrupas, tylų juoką. Žaklina su Rozalija buvo kartu pastarosios kajutėje.

Durys buvo atidarytos, o dvi merginos stovėjo netoli jų. Kai jas užklojo šešėlis, jos pasisuko. Seklys pamatė, kaip Rozalija Oterburn pirmą kartą jam šyptelėjo kuklia šypsena, kiek neužtikrinta, lyg darytų naują nežinomą veiksmą.

– Apkalbinėjate, madmuazelės?– apkaltino jas.

– Visai ne,– atsakė Rozalija.– Tiesą pasakius, tiesiog lyginome lūpdažius.

Puaro nusišypsojo.

– *Les chiffons d'aujord' hui*,*– sumurmėjo jis.

Bet jo šypsena buvo kažkokia dirbtinė, ir Žaklina de Belefort, guvesnė ir pastabesnė nei Rozalija, tai pamatė. Ji numetė lūpdažį ir išėjo ant denio.

– Ar kažkas... kas dabar atsitiko?

– Jūs atspėjote, madmuazele, kai kas atsitiko.

– Kas?– Rozalija irgi išėjo ant denio.

– Dar viena mirtis,– pasakė Puaro.

Rozalijai užėmė kvapą. Puaro atidžiai ją stebėjo. Jis pamatė susijaudinimą ir dar kažkokį nustėrimą jos akyse.

– Buvo nužudyta madam Doili kambarinė,– pasakė tiesmukai.

– Nužudyta?– sukliko Žaklina.– Sakote, nužudyta?

– Taip,– nors atsakymas buvo skirtas jai, jo žvilgsnis gręžė Rozaliją. Jai buvo skirti tolimesni jo žodžiai.– Matote, kambarinė pamatė kai ką, ko neturėjo matyti. Tad... tad ji buvo nutildyta, kad kartais nesugalvotų visko išplepėti.

---

* šiuolaikinė mada (pranc.)

– Ką ji matė?

Vėl klausimą uždavė Žaklina ir vėl Puaro atsakė Rozalijai. Tai buvo keistas teatriškas trikampis.

– Manau, nekyla abejonių dėl to, ką ji matė,– pasakė Puaro.– Ji matė, kaip tą lemtingą naktį kažkas įėjo į Linetės Doili kajutę ir iš jos išėjo.

Jis įtempė klausą. Išgirdo staigų oro įkvėpimą ir pamatė blakstienų mirktelėjimą. Rozalija Oterburn reagavo visai taip, kaip jis ir manė.

– Ar ji pasakė, ką mačiusi?– paklausė Rozalija.

Puaro papurtė galvą.

Deniu ataidėjo žingsniai. Tai artėjo Kornelija Robson plačiomis nuo susijaudinimo akimis.

– O, Žaklina!– sušuko ji,– atsitiko kažkas siaubinga! Dar vienas baisus įvykis!

Žaklina pasisuko į ją. Pastaroji žengė keletą žingsnių į priekį.

Puaro su Rozalija Oterburn beveik nesąmoningai nuėjo priešinga kryptimi.

– Kodėl jūs žiūrite į mane?– griežtai paklausė Rozalija.– Apie ką jūs galvojate?

– Jūs man uždavėte du klausimus. Aš jums užduosiu tik vieną. Kodėl nepasakėte man tiesos, madmuazele?

– Nežinau, ką norite tuo pasakyti. Šį rytą aš jums pasakiau... viską.

– Ne, kai ko nepasakėte. Nepasakėte, kad rankinuke nešiojatės mažo kalibro pistoletą perline rankena. Nepasakėte, ką matėte praėjusią naktį.

Ji išraudo. Tada griežtai pasakė:

– Tai netiesa. Aš neturiu revolverio.

– Nesakiau "revolveris". Sakiau "mažytis pistoletas, kurį nešiojatės savo rankinuke".

Ji apsigręžė, įpuolė į savo kajutę, išbėgo iš jos ir įgrūdo jam į rankas savo pilką odinį rankinuką.

– Jūs kalbate nesąmones. Jei norite, pasižiūrėkite pats.

Puaro atidarė rankinuką. Viduje pistoleto nebuvo.

Atidavė jai krepšelį, sutikdamas jos niekinantį, triumfuojantį žvilgsnį.

– Ne,– maloniai pasakė,– jo čia nėra.

– Matote. Jūs ne visada būnate teisus, mesje Puaro. Ir, pasakęs šiuos juokingus žodžius, jūs klydote.

– Ne, aš taip nemanau.

– Jūs mane siutinate!– ji piktai treptelėjo koja.– Jūs įsikalate mintį sau į galvą ir jos neatsisakote.

– Nes noriu, kad pasakytumėte man tiesą.

– Kokią tiesą? Atrodo, kad ją žinote geriau už mane.

Puaro pasakė:

– Norite, kad pasakyčiau, ką matėte? Jei aš teisus, ar jūs tai pripažinsite? Pasakysiu jums savo mažytę idėją. Manau, kai ėjote palei dešinįjį bortą, nevalingai sustojote, nes pamatėte vyrą, einantį iš kajutės, esančios denio viduryje. Linetės Doili kajutės, kaip supratote kitą dieną. Jūs pamatėte, kaip jis išeina, uždaro duris, nueina tolyn nuo jūsų deniu ir... galbūt... įeina į vieną iš dviejų galinių kajučių. Ar aš teisus, madmuazele?

Ji neatsakė.

– Galbūt manote, kad išmintingiau nekalbėti,– pasakė Puaro.– Galbūt bijote, kad jei tai padarysite, irgi būsite nužudyta.

Kurį laiką jis galvojo, kad ji užkibo ant jauko, kad jos apkaltinimas bailumu atneš daugiau naudos nei subtilesni argumentai.

Jos lūpos atsivėrė... virpėjo...

– Aš nieko nemačiau,– pagaliau pasakė Rozalija Oterburn.

23 SKYRIUS

Mis Bauers išėjo iš daktaro Besnerio kajutės, taisydamasi rankogalius.

Žaklina staiga paliko Korneliją ir kreipėsi į slaugę.

– Kaip jis?– paklausė.

Puaro priėjo laiku ir išgirdo atsakymą. Mis Bauers atrodė susirūpinusi.

– Viskas ne taip jau blogai,– atsakė.

– Norite pasakyti,– jam blogiau?– sukliko Žaklina.

– Na, turiu prisipažinti, kad man palengvės, kai mes atvyksime ir galėsime peršviesti jį rentgenu bei išoperuoti su narkoze. Kaip manote, kada atvyksime į Šelalą, mesje Puaro?

– Rytoj ryte.

Mis Bauers suspaudė lūpas ir papurtė galvą.

– Labai negerai. Darome, ką galime, bet visada yra kraujo užkrėtimo grėsmė.

Žaklina sučiupo mis Bauers ranką ir purtė ją.

– Ar jis mirs? Ar jis mirs?

– Dieve mano, ne, mis de Belefort! Tai yra, tikiuosi, kad ne, nors nesu tikra. Pati žaizda nėra pavojinga, bet aišku, kad ją reikia kuo greičiau peršviesti. Ir žinoma, vargšelio misterio Doilio šiandien visai negalima jaudinti. Jis per daug jaudinosi ir nerimavo. Nenuostabu, kad jam kyla karštis. Šokas dėl žmonos mirties ir taip toliau...

Žaklina atleido gniaužtus, kuriuose laikė slaugės ranką, ir nusigręžė. Stovėjo pasilenkusi per bortą, atsukusi likusiesiems nugarą.

– Turime tikėtis geriausio,– pasakė mis Bauers.– Aišku, misteris Doilis labai tvirto sudėjimo, tai gerai matyti,– tikriausiai per visą gyvenimą nė dienos nesirgo. Tai jo naudai. Bet negalima neigti, kad tas temperatūros pakilimas yra baisus ženklas, ir...

Ji papurtė galvą, dar kartą pasitaisė rankogalius ir sparčiai nužingsniavo šalin.

Žaklina atsisuko ir ėjo apgraibomis, užputusiomis nuo ašarų akimis į savo kajutę. Kažkas paėmė ją už parankės ir vedė prilaikydamas. Ji pasuko galvą ir pro ašaras pamatė Puaro. Kiek palinko prie jo, ir jis pravedė ją pro kajutės duris.

Ji susmuko ant lovos, ir ašaros pasipylė dar gausiau, lydimos šiurpių kūkčiojimų.

– Jis mirs! Jis mirs! Žinau, kad mirs... O aš būsiu jį nužudžius. Taip, aš būsiu jį nužudžius...

Puaro truktelėjo pečiais ir liūdnai papurtė galvą.

– Madmuazele, kas padaryta, padaryta. Niekas negali atsiimti padaryto veiksmo. Gailėtis per vėlu.

Ji sušuko dar smarkiau:

– Aš būsiu jį nužudžius! O aš taip jį myliu... Aš jį taip myliu.

Puaro atsiduso.

– Per daug...

Jis taip pagalvojo seniai, mesje Blondino restorane. Dabar jis vėl taip pagalvojo.

Jis pasakė dvejodamas:

– Netikėkite visais mis Bauers žodžiais. Aš pastebėjau, kad slaugės visada būna niūrios! Naktinė slaugė visada nustemba, radusi savo pacientą gyvą vakare, dieninė slaugė visada nustemba, radusi jį gyvą ryte! Matote, jos per daug žino apie galimybes. Vairuotojas lengvai gali sau sakyti: "Jei mašina nulėks nuo kelio, ar jei tas sunkvežimis staiga pavažiuos atbulas, ar jei ratas nulėks nuo mane lenkiančios mašinos, ar jei šuo nušoks nuo tvoros ant mano rankos – *eh bien,* aš tikriausiai žūsiu!" Bet jis suvokia ir paprastai būna teisus, kad nieko iš tų dalykų neatsitiks ir

kad jis užbaigs savo kelionę. Bet jei jis buvo patekęs į avariją, ar matė vieną ar daugiau avarijų, tada jis bus linkęs galvoti priešingai.

– Ar jūs bandote paguosti mane, mesje Puaro?– paklausė Žaklina, šypsodamasi pro ašaras.

– *Bon Dieu* težino, ką aš bandau padaryti! Jums nereikėjo vykti į šią kelionę..

– Ne... norėčiau, kad nebūčiau vykusi... Tai buvo... taip siaubinga. Bet.. .viskas greitai baigsis.

– *Mais oui... mais oui.*

– O Saimonas pateks į ligoninę, jį tinkamai gydys, ir viskas bus gerai.

– Kalbate kaip vaikas! "Ir po to jie ilgai ir laimingai gyveno". Taip, ar ne?

Ji staiga išraudo.

– Mesje Puaro, aš nenorėjau pasakyti... nenorėjau...

– Per vėlu apie tai galvoti! Tai labai veidmainiška, ar ne? Bet jūs pusiau meksikietė, madmuazele Žaklina. Turėtumėte sugebėti pripažinti faktus, net jei jie neatrodo labai gražūs. *Le roi est mort – vive le roi!** Saulė nusileido, mėnulis pakilo, ar ne?

– Jūs nesuprantate. Jam tiesiog siaubingai gaila manęs, nes žino, kaip man baisu suvokti, kad jį taip sunkiai sužeidžiau.

– O taip,– pasakė Puaro.– Tyras gailestis yra labai didingas jausmas.

Jis pažvelgė į ją pusiau pašaipiai.

---

* Karalius mirė – tegyvuoja karalius! (pranc.)

Tylutėliai murmėjo sau po nosim prancūzišką dainelę:

Le vie est vaine.
Un peu d'amour
Un peu de haine,
Et puis bonjour.
La vie est breve.
Un peu d'espoir,
Un peu de reve,
Et puis bonsoir. *

Seklys vėl išėjo į denį. Pulkininkas Reisas, kuris slampinėjo po denį, tuoj pat jį pasišaukė.

– Puaro! Gerasis žmogau! Man tavęs reikia. Turiu idėją.

Paėmęs Puarò už parankės, jis nusivedė jį deniu.

– Tiesiog Doilio pastaba. Tada ji man praslydo pro ausis. Kažkas apie telegramą.

– *Tiens – c'est vrai.***

– Joje tikriausiai nieko nebuvo, bet negaliu neištirti iki galo. Po velnių, žmogau, du žudikai, o mes vis dar klaidžiojame tamsoje.

Puaro papurtė galvą.

– Ne, ne tamsoje. Šviesoje.

Reisas smalsiai pažiūrėjo į jį.

– Turi idėją?

– Tai daugiau nei idėja. Esu tuo tikras.

– Nuo kada?

– Nuo kambarinės Luizos Buržė mirties.

– Tebūnu prakeiktas, jei tave suprantu!

---

* *Gyvenimas tuščias.*
Meilės truputis,
Truputis pykčio,
Ei, labas rytas!
Gyvenimas trumpas.
Vilties truputis,
O kur dar svajos,
Ei, viso gero! (pranc.)
** tikrai – tai tiesa (pranc.)

– Mano drauge, tai aišku – visiškai aišku. Tik yra sunkumų, sumaiščių, kliūčių! Matai, aplink tokį žmogų kaip Linetė Doili yra tiek daug neapykantos, pavydo ir niekšiškumo. Tai kaip zvimbiantis musių debesis...

– Bet manai, kad žinai?– antrasis smalsiai pažiūrėjo į jį.– Nesakytum, jei nebūtum įsitikinęs. Tačiau manęs ta šviesa neužliejo. Žinoma, kai ką įtariu...

Puaro sustojo ir padėjo įspūdingą ranką ant Reiso peties.

– Tu didis žmogus, mano pulkininke... Tu nesakai: "Sakyk man, ką tu galvoji?" Žinai, kad jei galėčiau kalbėti, prabilčiau. Bet prieš tai reikia daug ką išsiaiškinti. Bet galvok, galvok apie faktus, kuriuos tau nurodysiu.Yra tam tikri atspirties taškai...Madmuazelė de Belefort teigia, kad kažkas nugirdo mūsų pokalbį tą naktį Asuano sode. Mesje Timas Alertonas pasakojo apie tai, ką jis girdėjo ir darė nusikaltimų naktį. Luiza Buržė šį rytą davė reikšmingus atsakymus į mūsų klausimus. Yra faktas, kad madam Alerton geria vandenį, jos sūnus geria viskį su soda, o aš geriu vyną. Pridėk prie to du nagų lako buteliukus ir mano išsakytą patarlę. Pagaliau prieiname prie reikalo esmės, fakto, kad pistoletas buvo susuktas į pigią nosinę, aksominį šaliką ir išmestas už borto...

Reisas valandėlę tylėjo, tada papurtė galvą.

– Ne,– pasakė,– nesuprantu. Sukasi mintis apie tai, kur link tu lenki, bet man atrodo, kad tai neįmanoma.

– Net labai įmanoma. Tu matai tik pusę tiesos. Ir prisimink štai ką – mes turime pradėti nuo pradžių, nes pirmoji mūsų hipotezė buvo visiškai klaidinga.

Reisas suraukė kaktą.

– Aš prie to pripratęs. Man dažnai atrodo, kad seklio darbas susideda iš klaidingų startų sunaikinimo ir pradėjimų iš naujo.

– Taip, tai tiesa. Bet dauguma taip nedarys. Jie sukurs tam tikrą teoriją, ir viskas turės prie jos tikti. Jei kokia smulkmena prie jos netinka, jie numeta ją šalin. Bet netinkančios smulkmenos visada yra reikšmingos. Be

paliovos galvojau apie to revolverio, pašalinto iš nusikaltimo vietos, prasmę. Žinojau, kad tai kažką reiškia, bet ką, suvokiau tik prieš pusvalandį.

– O aš vis dar nesuprantu!

– Bet suprasi! Tik sek faktais, kuriuos nurodau. O dabar išsiaiškinkime telegramos reikšmę. Jei tik *herr** daktaras leis mums tai padaryti.

Daktaras Besneris vis dar buvo labai blogos nuotaikos. Kai jie pabeldė, jis iškišo susiraukusį veidą.

– Kas yra? Vėl norite pamatyti mano pacientą? Bet pasakysiu jums, kad tai neišmintinga. Jis karščiuoja. Susijaudinimų jam šiandien jau pakako.

– Tik vieną klausimą,– pasakė Reisas.– Ne daugiau, užtikrinu jus.

Nenoriai murmėdamas daktaras pasitraukė, ir du vyrai įėjo į kajutę. Jis niurzgėdamas prasibrovė pro juos.

– Grįšiu po trijų minučių,– pasakė.– o tada jūs tikrai išeisite!

Jie išgirdo, kaip jis nušleivoja deniu.

Saimonas Doilis žiūrėjo klausiančiu žvilgsniu tai į vieną, tai į kitą.

– Nagi,– pasakė jis,– kas yra?

– Smulkmena, – atsakė Reisas.– Kai stiuardai man raportavo, jie užsiminė, kad sinjoras Ričetis kėlė didelių rūpesčių. Sakėte, kad tai jūsų nenustebino, nes žinojote, kad jis blogo charakterio ir kad jis grubiai elgėsi su jūsų žmona dėl kažkokios telegramos. Ar galite dabar papasakoti man apie tą atsitikimą?

– Lengvai. Tai buvo Vadi Halfoje. Mes kaip tik grįžome iš Antrosios Kataraktos. Linetė pamanė, kad jai atėjo telegrama. Matote, ji pamiršo, kad ji jau nebe Ridževei, o Ričeti ir Ridževei atrodo gana panašiai, užrašyti nedailiá rašysena. Tad ji atplėšė ją, nesuprato, kas ten parašyta, ir stovėjo pasimetusi, kol atėjo tas Ričetis, tiesiog

---

* ponas (vok.)

išplėšė telegramą jai iš rankų ir įniršęs kažką suniurnėjo. Ji nuėjo paskui jį, norėdama atsiprašyti, o jis buvo siaubingai šiurkštus.

Reisas giliai įkvėpė.

– O ar žinote, misteri Doili, kas buvo toje telegramoje?

– Taip, Linetė dalį jos perskaitė garsiai. Ten buvo rašoma...

Jis nutilo. Lauke kilo sambrūzdis. Skubiai artėjo ausį rėžiąs balsas:

– Kur yra mesje Puaro ir pulkininkas Reisas? Turiu juos tuoj pat pamatyti. Tai labai svarbu. Turiu gyvybinės informacijos. Aš... Ar jie pas misterį Doilį?

Besneris neuždarė durų. Tik užuolaidos kabėjo tarpdury.

Misis Oterburn nubloškė jas į šoną ir įsiveržė kaip viesulas. Jos veidas išraudęs, eisena kiek netvirta, liežuvis truputį pynėsi.

– Misteri Doili,– pasakė ji dramatiškai,– žinau, kas nužudė jūsų žmoną!

– Kas?

Saimonas įsmeigė į ją žvilgsnį. Tą pat padarė ir likusieji.

Misis Oterburn nuvėrė trijulę triumfuojančiu žvilgsniu. Ji buvo siaubingai laiminga.

– Taip,– pasakė ji.– Mano teorijos yra visiškai išteisintos. Gilūs, pirmykščiai, pirmapradžiai impulsai gali atrodyti neįmanomi, fantastiški, bet tai tiesa.

– Kaip supratau, jūs turite įrodymą, sakantį, kas nužudė misis Doili?– griežtai pasakė Reisas.

Misis Oterburn atsisėdo į kėdę ir palinko į priekį, energingai linkčiodama.

– Žinoma, turiu. Jūs sutiksite, kad tas, kas nužudė Luizą Buržė, nužudė ir Linetę Doili, kad tie du nusikaltimai yra įvykdyti viena ranka?

– Taip, taip,– nekantriai pasakė Saimonas.– Žinoma. Tai savaime suprantama. Tęskite.

– Tada mano tvirtinimas tinka. Žinau, kas nužudė Luizą Buržė, todėl žinau, kas nužudė Linetę Doili.

– Norite pasakyti, jog turite hipotezę apie Luizos Buržė žudiką,– skeptiškai įsiterpė Reisas.

Misis Oterburn pasisuko į jį kaip tigrė.

– Ne, aš turiu tikslių žinių. Mačiau tą žmogų savo pačios akimis.

Saimonas įsikarščiavęs sušuko:

– Dėl Dievo meilės, pradėkite nuo pradžių. Žinote, kas nužudė Luizą Buržė, tai ir pasakykite.

Misis Oterburn linktelėjo.

– Pasakysiu jums tiksliai, kas atsitiko.

Taip, be abejonių, ji buvo laiminga! Tai buvo jos triumfo akimirka! Kas, jei jos knygų nebeperka, jei kvaila publika, kuri kažkada jas pirko ir godžiai rijo, atsisuko į naujesnius favoritus? Salomė Oterburn vėl bus įžymi. Jos vardas bus visuose laikraščiuose. Ji bus pagrindinė liudininkė teismo procese.

Ji giliai įkvėpė ir prasižiojo.

– Tai atsitiko tada, kai ėjau priešpiečių. Visas tos nesenos tragedijos siaubas man atėmė apetitą. Ką gi, nutariau ten neiti. Pusiaukelėje prisiminiau, kad palikau... kažką savo kajutėje. Liepiau eiti Rozalijai be manęs. Ji taip ir padarė.

Misis Oterburn patylėjo. Užuolaidos duryse sujudėjo, tarsi pakeltos vėjo, bet nė vienas iš trijų vyrų to nepastebėjo.

– Aš... e...– misis Oterburn nutilo. Ledas per plonas čiuožti, bet tai reikia kažkaip padaryti.– Aš... e... turėjau susitikti su vienu iš... ehm... *personnel** laive. Jis turėjo... mmm... duoti man vieną reikalingą dalyką, bet aš nenorėjau, kad mano dukra apie tai žinotų. Kartais ji linkusi būti įkyria.

Nelabai gerai, bet prieš papasakodama istoriją teisme, ji galės sugalvoti versiją, kuri skambėtų geriau.

Reiso antakiai pakilo, o akys klausiamai žvelgė į Puaro.

Puaro nežymiai linktelėjo. Jo lūpos negirdimai ištarė žodį: "Gėrimai".

---

* personalas (pranc.)

Durų užuolaida vėl sujudėjo. Tarp jos ir durų pasirodė kažkas, žvilgantis melsva plieno šviesa.

– Pagal susitarimą,– tęsė misis Oterburn,– turėjau nueiti į žemutinio denio laivagalį ir ten rasti laukiantį vyrą. Kai ėjau deniu, atsidarė kajutės durys ir kažkas pažiūrėjo laukan. Tai buvo ta mergina – Luiza Buržė, ar koks ten jos vardas. Atrodė, lyg kažko lauktų. Kai pamatė mane, nusivylė ir staigiai grįžo į vidų. Žinoma, nieko apie tai negalvojau. Ėjau toliau ir... gavau tą dalyką iš to žmogaus. Aš jam sumokėjau ir... mmm... persimečiau su juo keliais žodžiais. Tada apsisukau eiti atgal. Tik užsukusi už kampo, pamačiau, kaip kažkas beldžiasi į kambarinės duris ir įeina į kajutę.

Reisas pasakė:

– Ir tas žmogus buvo...

Bum!

Sprogimo triukšmas užpildė kajutę. Pasklido rūgštus dūmų kvapas. Misis Oterburn lėtai pasisuko į šoną, tarsi kažko klausdama, tada jos kūnas sulinko į priekį, ir ji triukšmingai nukrito ant grindų. Kraujas tekėjo iš apvalios skylutės prie jos ausies.

Kurį laiką tvyrojo kvaila tyla. Moters kūnas truputį trukdė jiems judėti. Reisas pasilenkė prie jos, o Puaro kaip katinas liuoktelėjo pro duris į denį.

Denis buvo tuščias. Ant grindų prieš pat slenkstį gulėjo didelis koltas.

Puaro pažiūrėjo į abi puses. Denis buvo tuščias. Tada jis puolė laivagalio link. Užsukęs už kampo, susidūrė su Timu Alertonu, kuris kiek kojos neša skubėjo iš priešingos pusės.

– Koks velnias čia buvo?– be kvapo suriko Timas.

– Ar sutikote ką nors čia ateidamas?– griežtai paklausė Puaro.

– Ar ką nors sutikau? Ne.

– Tada eikite su manimi,– jis paėmė jaunuolį už parankės. Susirinko nedidelė minia. Rozalija, Žaklina ir Kornelija išbėgo iš savo kajučių. Deniu iš salono skubėjo

dar daugiau žmonių – Fergiusonas, Džimas Fentorpas ir misis Alerton.

Reisas stovėjo prie revolverio. Puaro pasuko galvą ir griežtai paklausė Timo Alertono:

– Kišenėje turite pirštines?

Timas nevikriai ištraukė jas.

– Taip, turiu.

Puaro paėmė jas, užsidėjo ir pasilenkė ištirti revolverio. Reisas padarė tą patį. Kiti žiūrėjo be žado.

– Jis nenuėjo kitu keliu,– pasakė Reisas. Fentorpas su Fergiusonu sėdėjo ant sofos denyje – jie būtų jį matę.

– O misteris Alertonas būtų jį sutikęs, jei jis būtų sprukęs į laivagalį,– atsakė Puaro.

– Man rodos, mes jį visai neseniai matėme,– pasakė Reisas, rodydamas į revolverį.– Nors reikia įsitikinti.

Jis pasibeldė į Peningtono kajutės duris. Nebuvo jokio atsakymo. Kajutė buvo tuščia. Reisas pribėgo prie dešiniojo komodos stalčiaus ir jį atitraukė. Revolveris buvo dingęs.

– Aišku,– pasakė Reisas.– O kurgi pats Peningtonas?

Jie vėl nuėjo ant denio. Prie grupės prisijungė misis Alerton. Puaro priėjo prie jos.

– Madam, paimkite Rozaliją su savim ir prižiūrėkite ją. Jos motina...– jis žvilgsniu pasitarė su Reisu, ir Reisas linktelėjo,– nužudyta.

Atskubėjo daktaras Besneris.

– *Gott im Himmel!* Kas čia dabar?

Jie pasitraukė, jį praleisdami. Reisas parodė į kajutę. Besneris įėjo į vidų.

– Suraskite Peningtoną,– pasakė Reisas.– Ar ant to revolverio yra kokių pirštų atspaudų?

– Jokių,– pasakė Puaro.

Jie rado Peningtoną žemutiniame denyje. Jis sėdėjo mažoje svetainėje ir rašė laiškus. Atkreipė į juos gražų, švariai nuskustą veidą.

– Kas naujo?– paklausė.

– Ar negirdėjote šūvio?

– Na... kai dabar užsiminėte... gal girdėjau kažkokį bumbtelėjimą. Bet nė nemaniau... Ką nušovė?

– Misis Oterburn.

– Misis Oterburn?– nustebo Peningtonas.– Na, jūs mane apstulbinote. Misis Oterburn,– jis palingavo galvą.– Nieko nebesuprantu,– jis pritildė balsą.– Man atrodo, džentelmenai, laive yra žmogžudys maniakas. Turime suorganizuoti gynybos sistemą.

– Misteri Peningtonai, kiek laiko jūs buvote šiame kambaryje?– pasiteiravo Reisas.

– Na, leiskite pagalvoti,– misteris Peningtonas pasitrynė smakrą.– Sakyčiau, apie dvidešimt minučių.

– Ir nebuvote iš jo išėjęs?

– Na ne, žinoma, ne.

Jis klausiančiu žvilgsniu pažiūrėjo į du vyrus.

– Matote, misteri Peningtonai,– pasakė Reisas,– misis Oterburn buvo nušauta jūsų revolveriu.

24 SKYRIUS

Misteris Peningtonas buvo pasipiktinęs. Misteris Peningtonas vos galėjo tuo patikėti.

– Na, džentelmenai,– pasakė jis,– tai labai rimtas reikalas. Iš tiesų labai rimtas.

– Ypač jums, misteri Peningtonai.

– Man?– Peningtono antakiai pakilo nuo išgąstingos nuostabos.– Bet, mano brangusis sere, aš ramiai sėdėjau čia ir rašiau, kai nuaidėjo šūvis.

– Jūs tikriausiai turite liudininką, kuris galėtų tai paliudyti?

Peningtonas papurtė galvą.

– Na, ne – negaliu sakyti. Bet tiesiog fiziškai negalėčiau užlipti į viršutinį denį, nušauti tą vargšę moterį (be to, kodėl turėčiau ją nušauti?) ir vėl nusileisti žemyn taip, kad niekas manęs nepastebėtų. Denyje šiuo dienos metu visada pilna žmonių.

– Kaip manote, kodėl buvo panaudotas jūsų pistoletas?

– Na, bijau, kad čia mano kaltė. Vieną vakarą, kai ką tik prasidėjo kelionė, salone vyko pokalbis apie šaunamuosius ginklus, ir užsiminiau, kad keliaudamas visada vežiojuosi su savimi revolverį.

– Kas ten buvo?

– Na, tiksliai neprisimenu. Dauguma, manau. Šiaip ar taip, minia.

Jis švelniai papurtė galvą.

– Na, taip,– pasakė.– Čia tikrai mano kaltė.

Jis tęsė:

– Pirmiausia Linetė, tada Linetės kambarinė, o dabar misis Oterburn. Čia visai nėra prasmės!

– Prasmė yra,– atsakė Reisas.

– Yra?

– Taip. Misis Oterburn norėjo mums pasakyti, kad ji matė žmogų, įeinantį į Luizos kajutę. Prieš pasakydama to žmogaus pavardę, ji buvo nužudyta.

Endrius Peningtonas perbraukė per kaktą gražia šilko nosine.

– Tai siaubinga,– sušnibždėjo.

Puaro pasakė:

– Mesje Peningtonai, norėčiau su jumis aptarti tam tikrus bylos aspektus. Ar neateitumėte į mano kajutę po pusvalandžio?

– Man bus malonu.

Neatrodė, kad Peningtonui bus malonu. Jis visai neatrodė patenkintas. Reisas su Puaro susižvalgė ir skubiai paliko kambarį.

– Gudrus senas velnias,– pasakė Reisas,– bet jis bijo, a?

Puaro linktelėjo.

– Taip, mūsų mesje Peningtonas nėra laimingas.

Kai jie vėl grįžo į pasivaikščiojimo denį, misis Alerton išėjo iš savo kajutės ir, pamačiusi Puaro, įsakmiai mostelėjo jam.

– Madam?

– Tas vargšas vaikelis! Sakykite, mesje Puaro, ar kur nors yra dvivietė kajutė, kurią galėčiau pasidalinti su ja? Ji negali grįžti į tą, kurioje gyveno su motina, o manoji yra skirta vienam žmogui.

– Sutvarkysime tai, madam. Jūs labai gera.

– Tai tik padorumas. Beje, aš labai žaviuosi ta mergina. Visada ją mėgau.

– Ar ji labai nusiminusi?

– Siaubingai. Atrodo, kad ji buvo visiškai atsidavusi tai keistai moteriai. Dėl to tai taip jaudina. Timas sako, kad ji gėrė. Ar tai tiesa?

Puaro linktelėjo.

– Na, ką gi. Mes tikriausiai negalime teisti tos vargšės moters. Bet mergytės gyvenimas turbūt buvo siaubingas.

– Taip, madam. Ji buvo labai išdidi ir labai lojali.

– Taip, man tai patinka... Noriu pasakyti – lojalumas. Dabar tai nebemadinga. Ta mergina keisto charakterio – išdidi, santūri, užsispyrusi ir labai minkštaširdė, bent aš taip manau.

– Matau, kad palieku ją gerose rankose, madam.

– Taip, nesirūpinkite. Aš ją prižiūrėsiu. Ji ima jaudinančiai prie manęs prisirišti.

Misis Alerton sugrįžo į kajutę. Puaro grįžo į tragedijos sceną.

Kornelija vis dar stovėjo denyje išplėstomis akimis.

– Nesuprantu, mesje Puaro,– pasakė ji.– Kaip žmogus, ją nušovęs, pranyko mūsų nepastebėtas?

– Taip, kaip?– aidu atsiliepė Žaklina.

– O,– pasakė Puaro,– tai ne koks išnykimo fokusas, kaip jūs manote, madmuazele. Buvo trys keliai, kuriais galėjo pabėgti žudikas.

Žaklina atrodė suglumusi.

– Trys?– perklausė ji.

– Jis galėjo pasukti į dešinę arba į kairę, bet trečio kelio aš nematau,– susimąsčiusi kalbėjo Kornelija.

Žaklina suraukė kaktą. Paskui jos veidas nusigiedrijo.

– Na, žinoma,– pasakė ji.– Jis galėjo judėti dviem kryptimis vienoje plokštumoje, bet jis galėjo ir judėti kampais tai plokštumai. Tai yra, jei jis negalėjo užlipti į viršų, tai galėjo nusileisti žemyn.

Puaro nusišypsojo.

– Jūs protinga, madmuazele.

Kornelija pasakė:

– Žinau, kad esu kvaila žąsis, bet vis dar nesuprantu.

– Mesje Puaro nori pasakyti, brangioji,– pasakė Žaklina,– kad jis galėjo peršokti per turėklus ir nusileisti į žemutinį denį.

– Dievulėliau!– sužiopčiojo Kornelija.– Nė nepagalvojau. Jis turėjo būti labai greitas. Bet turbūt galėjo tai padaryti?

– Jis lengvai galėjo tai padaryti,– pasakė Timas Alertonas.– Prisiminkite, po tokio įvykio minutę visada stovite lyg stabo ištikta. Kai išgirsti šūvį, esi porai sekundžių paralyžuojamas.

– Taip buvo jums, mesje Alertonai?

– Taip. Geras penkias sekundes stovėjau kaip koks manekenas. Tada šokau bėgti aplink denį.

Reisas išėjo iš Besnerio kajutės ir autoritetingai pasakė:

– Prašyčiau apleisti teritoriją. Mes norime išnešti lavoną.

Visi klusniai pasišalino. Puaro nuėjo su jais. Kornelija pasakė jam su liūdnu nuoširdumu:

– Neužmiršiu šios kelionės, kol gyva būsiu. Trys mirtys... Lyg gyvenčiau košmare.

Ją nugirdo Fergiusonas. Jis agresyviai pasakė:

– Tai dėl to, kad esate per daug civilizuota. Jums reikėtų priimti mirtį taip, kaip ją priima rytiečiai. Tai tik vos pastebimas incidentas.

– Gerai,– pasakė Kornelija.– Tos vargšės būtybės nėra išauklėtos.

– Nėra, ir tai gerai. Auklėjimas marina baltąją rasę. Pažvelkite į Ameriką! Tikra kultūros orgija. Tiesiog šlykštu.

– Manau, kad kalbate nesąmones,– rausdama pasakė Kornelija.– Kiekvieną žiemą lankau graikų menų ir renesanso paskaitas. Be to, ėjau į Įžymiąsias istorijos moteris.

Misteris Fergiusonas sudejavo agonijoje.

– Graikų menas! Renesansas! Įžymios istorijos moterys! Man šlykštu jūsų klausytis. Moterie, svarbi ateitis, o ne praeitis. Šiame laive mirė trys moterys. Na, ir kas? Tai

ne praradimas! Linetė Doili su savo pinigais! Prancūzė kambarinė – tik naminis parazitas. Misis Oterburn – niekam nenaudinga kvailė. Ar manote, kad kam nors rūpi, ar jos mirusios, ar ne? Man nerūpi. Manau, kad tai velniškai gerai.

– Tada jūs klystate!– užsipuolė jį Kornelija.– Ir man bjauru klausytis jūsų begalinių kalbų, kad jums niekas nerūpi, išskyrus jus patį. Man nelabai patiko misis Oterburn, bet jos dukra ją mylėjo, ir ji visai palūžo dėl savo motinos mirties. Nedaug žinojau apie prancūzę kambarinę, bet tikiuosi, kad kažkas kažkur ją mylėjo; o jei kalbėsime apie Linetę Doili, nepaisant viso kito, ji buvo tiesiog žavinga! Ji buvo tokia graži, kai įžengė į šį kambarį, kad kvapą gniaužė. Aš pati esu prastos išvaizdos, ir tai priverčia daug labiau vertinti grožį. Ji buvo tokia graži, kaip moterys graikų menuose. O kai miršta grožis, tai yra praradimas pasauliui. Štai kaip!

Misteris Fergiusonas atsitraukė atgal ir ėmė abiem rankom rautis plaukus nuo galvos.

– Pasiduodu!– pasakė.– Jūs neįtikėtina. Jumyse visai nėra natūralios moteriškos pagiežos.– Jis pasisuko į Puaro.– Ar žinote, sere, kad Kornelijos tėvą praktiškai sužlugdė Linetės Ridževei senis? Bet ar ši mergina griežia dantimis, pamačiusi dievaitę, besimaudančią perluose ir apsivilkusią Paryžiaus modeliuotojų rūbais? Ne, ji tiesiog subliauna: "Argi ji ne gražuolė?", kaip palaiminta Balaamo asilaitė. Nemanau, kad ji pasijuto nors kiek nuskriausta.

Kornelija išraudo.

– Jaučiausi – minutėlę. Tėvelis, galima sakyti, mirė nuo nevilties, nes jam nesisekė versle.

– Minutėlę jautėsi nuskriausta! Jūs tik pažiūrėkite į ją!

– Na, ar ne jūs ką tik sakėte, kad svarbi ateitis, o ne praeitis?– išbėrė Kornelija.– Visa tai buvo praeityje, ar ne? Tai baigta.

– Pričiupot mane,– pasakė Fergiusonas.– Kornelija Robson, jūs vienintelė nuostabi mano sutikta moteris. Ar tekėsite už manęs?

– Nešnekėkite nesąmonių.

– Tai nuoširdus pasiūlymas, nors jis ir išsakytas dalyvaujant Seniui sekliui. Šiaip ar taip, jūs esate liudininkas, mesje Puaro. Aš rimtai pasiūliau vedybas šiai moteriai, nusižengdamas visiems savo principams, nes netikiu legaliomis lyčių sutartimis, bet nemanau, kad ji sutiktų gyventi kitaip. Tad tai bus vedybos. Nagi, Kornelija, pasakykite taip.

– Jūs iš tiesų juokingas žmogus,– rausdama pasakė Kornelija.

– Kodėl nenorite už manęs tekėti?

– Jūs nerimtas,– atsakė Kornelija.

– Norite pasakyti, kad nerimtas mano pasiūlymas ar charakteris?

– Abu, bet galvoje turėjau charakterį. Jūs juokiatės iš visokiausių rimtų dalykų – Auklėjimo, Kultūros... ir... ir... Mirties. Jūs nebūtumėt patikimas.

Ji užsikirto, vėl išraudo ir pabėgo į savo kajutę.

Fergiusonas žiūrėjo jai pavymui.

– Po velnių tą merginą! Manau, ji iš tiesų nori tai pasakyti. Ji nori patikimo vyro. Patikimo, o dievai!– jis patylėjo ir smalsiai paklausė.– Kas jums yra, mesje Puaro? Atrodote giliai susimąstęs.

Puaro tuoj pat atsitokėjo.

– Kai ką sau svarsčiau. Svarsčiau...

– Apmąstymai Mirties tema. "Mirtis kaip dešimtainis periodas", autorius Erkiulis Puaro. Viena iš jo įžymių monografijų.

– Mesje Fergiusonai,– pasakė Puaro,– jūs esate nepakenčiamas jaunuolis.

– Turite man atleisti. Man patinka atakuoti įsišaknijusias sistemas.

– O aš esu įsišaknijusi sistema?

– Būtent. Ką manote apie tą merginą?

– Apie mis Robson?

– Taip.

– Manau, kad tai mergina su charakteriu.

– Jūs teisus. Ji turi dvasią. Atrodo romi, bet tokia nėra. Turi valią. Ji... o, po velnių, aš noriu tos merginos. Nebus nieko blogo, jei aš užsiimsiu senąja ledi. Jei pavyktų ją priešiškai nustatyti prieš save, tai galėtų pralaužti ledus su Kornelija.

Jis apsisuko ir nuėjo į apžvalgos saloną. Mis Van Šuiler sėdėjo savo įprastame kampe. Atrodė dar arogantiškesnė nei paprastai. Ji mezgė. Fergiusonas nupėdino prie jos. Erkiulis Puaro nematčiom įėjo iš paskos, atsisėdo diskretišku atstumu nuo jų ir apsimetė esąs labai įsigilinęs į žurnalą.

– Labas vakaras, mis Van Šuiler.

Mis Van Šuiler trumpam pakėlė akis, vėl jas nuleido ir šaltai sumurmėjo:

– E... labas vakaras.

– Klausykite, mis Van Šuiler, noriu su jumis pasikalbėti apie kai ką labai svarbaus. Štai kas. Noriu vesti jūsų dukterėčią.

Mis Van Šuiler vilnos kamuoliukas nukrito ant žemės ir nuriedėjo per saloną.

– Jūs turbūt netekote proto, jaunuoli,– pasakė ji kandžiai.

– Visai ne. Aš ryžausi ją vesti. Paprašiau jos rankos.

Mis Van Šuiler nužvelgė jį su tokiu susidomėjimu, su kokiu būtų stebėjusi keistą vabalą.

– Iš tiesų? Manau, ji pasiuntė jus tolyn.

– Ji man atsakė.

– Natūralu.

– Visai ne "natūralu". Prašysiu tol, kol ji sutiks.

– Galiu užtikrinti jus, sere, kad aš pasirūpinsiu, jog mano jaunoji dukterėčia nebūtų šitaip persekiojama,– kandžiai pasakė mis Van Šuiler.

– Ką jūs turite prieš mane?

Mis Van Šuiler tik pakėlė antakius ir smarkiai truktelėjo vilnonį siūlą, ruošdamasi pačiupti kamuoliuką ir taip užbaigti pokalbį.

– Nagi,– neatstojo misteris Fergiusonas,– ką jūs turite prieš mane?

– Manau, tai gana aišku, misteri... e... aš nežinau jūsų pavardės.

– Fergiusonas.

– Misteri Fergiusonai,– mis Van Šuiler ištarė tą pavardę su pasidygėjimu.– Apie jokias panašias mintis negali būti ir kalbos.

– Norite pasakyti, kad aš jai nepakankamai geras?– pasiteiravo Fergiusonas.

– Manau, kad tai visiškai aišku.

– Ir kodėl gi aš nepakankamai geras?

Mis Van Šuiler vėl neatsakė.

– Turiu dvi kojas, dvi rankas, gerą sveikatą ir nebloga smegeninę. Ko gi man trūksta?

– Tai daugiau socialinės padėties klausimas, misteri Fergiusonai.

– Socialinė padėtis yra nesąmonė!

Pasisuko durys, ir įėjo Kornelija. Ji sustojo kaip įkasta, pamačiusi, kad jos rūsčioji teta Marija kalbasi su jos tariamuoju gerbėju.

Žiaurusis misteris Fergiusonas pasuko galvą, plačiai nusišypsojo ir pasakė:

– Ateikite čia, Kornelija. Prašau jūsų rankos pačia priimtiniausia forma.

– Kornelija,– baisiu balsu pasakė mis Van Šuiler,– ar tu paskatinai šį jaunuolį?

– Aš... Ne, aišku, kad ne... Pagaliau... Ne visai... Turiu omeny...

– Ką tu turi omeny?

– Ji manęs neskatino,– atėjo pagalbon misteris Fergiusonas.– Aš viską padariau. Ji netrenkė man per veidą, nes yra geraširdė. Kornelija, jūsų teta sako, kad aš jums nepakankamai geras. Tai, žinoma, tiesa, bet ne ta

prasme, kurią ji turi galvoje. Mano moralinės savybės iš tiesų nelygios jūsiškėms, bet ji sako, kad mano socialinė padėtis beviltiškai žemesnė už jūsų.

– Tai, aš manau, Kornelijai visiškai aišku,– pasakė mis Van Šuiler.

– Argi?– misteris Fergiusonas tiriančiu žvilgsniu pažiūrėjo į ją.– Jūs dėl to už manęs netekate?

– Ne,– Kornelija nuraudo.– Jei... jei jūs man patiktumėt, tekėčiau už jūsų, nekreidama dėmesio į tai, kas jūs esate.

– Bet aš jums nepatinku.

– Aš... aš manau, kad jūs tiesiog žiaurus. Tai, kaip jūs kalbate... Tai, ką jūs kalbate... Aš niekada nebuvau sutikus panašaus į jus žmogaus. Aš...

Ašaros užgniaužė jai gerklę. Ji išbėgo iš kambario.

– Pagaliau,– tarė misteris Fergiusonas,– tai nebloga pradžia.

Jis atsilošė, pažiūrėjo į lubas, sušvilpė, be ceremonijų susikėlė koją ant kojos ir pareiškė:

– Kol kas jus vadinsiu tetulyte.

Mis Van Šuiler sutirtėjo nuo pykčio.

– Tuoj pat išeikite iš šito kambario, sere, arba aš pakviesiu stiuardą.

– Aš sumokėjau už savo bilietą,– pasakė misteris Fergiusonas.– Jie tiesiog negali manęs išmesti iš viešos salės. Bet aš patenkinsiu jūsų norą.

Jis tyliai uždainavo:

– Jo ho ho, ir butelis romo!

Pakilo, nerūpestingai nušlepsėjo prie durų ir išėjo.

Springdama nuo pykčio, mis Van Šuiler pabandė atsistoti. Puaro, diskretiškai žvilgčiojęs iš už žurnalo, pašoko ir atidavė jai vilnos kamuoliuką.

– Dėkui jums, mesje Puaro. Jei atsiųstumėte pas mane mis Bauers... aš labai sukrėsta... tas įžūlus jaunuolis...

– Taip, gana ekscentriškas,– sutiko Puaro.– Daugelis iš tos šeimos tokie. Aišku, sugadinti. Visada nori

kovoti su vėjo malūnais,– jis nerūpestingai pridūrė,– tikiuosi, jūs jį atpažinote?

– Jį atpažinau?

– Jis vadina save Fergiusonu ir nenaudoja titulo dėl pažangių pažiūrų.

– Titulo?– mis Van Šuiler tonas buvo aštrus.

– Taip, tai jaunasis lordas Dolišas. Aišku, aptekęs pinigais, bet būdamas Oksforde, tapo komunistu.

Misis Van Šuiler veide grūmėsi prieštaringos emocijos.

– Kiek laiko jūs tai žinote, mesje Puaro?– paklausė ji.

Puaro gūžtelėjo pečiais.

– Viename iš šitų laikraščių buvo nuotrauka, ir aš pastebėjau panašumą. Tada radau antspaudą su herbu. O, čia nėra jokių abejonių, užtikrinu jus.

Jam patiko stebėti skirtingas išraiškas, kurios viena po kitos slinko mis Van Šuiler veidu. Pagaliau ji pasakė, labai gracingai palenkusi galvą:

– Lieku jums skolinga, mesje Puaro.

Puaro šypsodamasis žiūrėjo, kaip ji eina iš salono. Tada atsisėdo, o jo veidas vėl surimtėjo. Jis sekė savo minčių srautą. Kartais linktelėdavo galvą.

– *Mais oui,**– pasakė pagaliau.– Viskas tinka.

---

* taip (pranc.)

25 SKYRIUS

Reisas užtiko jį vis dar sėdintį toje pačioje vietoje.

– Na kaip, Puaro? Peningtonas ateis po dešimties minučių. Palieku jį tau.

Puaro skubiai pašoko ant kojų.

– Pirmiausia surask jaunąjį Fentorpą.

– Fentorpą?– nustebo Reisas.

– Taip. Atvesk jį į mano kajutę.

Reisas linktelėjo ir išėjo. Po poros minučių atskubėjo Reisas su jaunuoju Fentorpu.

Puaro parodė jiems kėdes ir pasiūlė užsirūkyti.

– Dabar, mesje Fentorpai,– pasakė,– prie reikalo! Matau, kad jūs pasirišęs tokį patį kaklaraištį, kokį nešioja mano draugas Hastingsas.

Džimas Fentorpas kiek nustebęs pažiūrėjo į savo papuošalą.

– Tai "O. E." kaklaraištis,– pasakė.

– Būtent. Įsidėmėkite, nors aš ir užsienietis, kai ką išmanau apie anglų charakterį. Pavyzdžiui, žinau, kad yra "dalykų, kurie daromi", ir "dalykų,kurie nedaromi".

Džimas Fentorpas nusišypsojo.

– Dabar nedažnai tai sakome, sere.

– Tikriausiai ne, bet paprotys išlieka. Senosios Mokyklos Kaklaraištis yra Senosios Mokyklos Kaklaraištis, ir yra tam tikrų dalykų, kurių Senosios Mokyklos Kaklaraištis nedaro! Vienas iš tų dalykų, mesje Fentorpai, yra neprašytas įsikišimas į privatų pokalbį, kai nepažįsti besikalbančių žmonių.

Fentorpas spoksojo į jį.

– Bet vieną dieną, mesje Fentorpai, jūs padarėte štai ką. Tam tikri asmenys ramiai aptarinėjo kažkokius verslo reikalus apžvalgos salone. Jūs prislinkote prie jų, aiškiai norėdamas nugirsti, apie ką kalbama, o paskui atsisukote ir pagyrėte ledi – madam Saimon Doili – už jos verslo metodų šaunumą.

Džimo Fentorpo veidas pasidarė labai raudonas. Puaro tarškėjo toliau, nelaukdamas komentarų.

– Tai, mesje Fentorpai, buvo visai netinkantis elgesys tam, kuris pasirišęs tokį kaklaraištį, kokį nešioja mano draugas Hastingsas! Hastingsas yra įsikūnijęs subtilumas, ir jis geriau mirtų iš gėdos, negu padarytų kažką panašaus! Todėl, sujungus šį jūsų veiksmą su tuo faktu, jog jūs esate per jaunas, kad galėtumėt sau leisti tokias brangias atostogas, kad jūs esate kaimo advokatų firmos narys, o jūsų sveikata nerodo, kad būtumėt sirgęs kažkokia liga, kuri reikalautų ilgo buvimo užsienyje, aš klausiau savęs, o dabar klausiu jūsų – kodėl jūs esate šiame laive?

Džimas Fentorpas atmetė galvą.

– Atsisakau jums teikti bet kokią informaciją, mesje Puaro. Tikrai manau, kad išsikraustėte iš proto.

– Neišsikrausčiau. Esu labai sveiko proto. Kur yra jūsų firma? Northemptone. Tai netoli nuo Voud Holo. Kokį pokalbį bandėte nugirsti? Besisiejantį su teisiniais dokumentais. Koks buvo jūsų pastabos tikslas – pastabos, kurią ištarėte aiškiai sumišęs ir prislėgtas? Jūs norėjote perspėti madam Doili, kad ji nepasirašytų jokių dokumentų, jų neskaitydama.

Jis patylėjo.

– Šiame laive įvyko žmogžudystė, ir tą žmogžudystę greitai sekė dvi kitos sėkmingos žmogžudystės. Jei pasakysiu jums, kad ginklas, kuriuo buvo nužudyta madam Oterburn, yra revolveris, priklausantis mesje Endriui Peningtonui, gal tada jūs suprasite, kad jūsų pareiga yra pasakyti mums viską, ką galite.

Džimas Fentorpas valandėlę tylėjo. Paskui pasakė:

– Jūsų pastabos gana keistos, mesje Puaro, bet aš jas vertinu. Bėda ta, kad aš neturiu tikslios informacijos, kurią galėčiau jums pateikti.

– Jūs tik įtariate, tiesa?

– Taip.

– Ir dėl to manote, kad kalbėti būtų neteisinga? Legaliai kalbant, tai tiesa. Bet tai ne teismas. Mes su pulkininku Reisu stengiamės susekti žudiką. Bet kokia pagalba yra labai vertinga.

Džimas Fentorpas vėl susimąstė. Tada pasakė:

– Labai gerai. Ką jūs norite žinoti?

– Kodėl jūs vykote į šią kelionę?

– Mane pasiuntė mano dėdė, misteris Karmišelis, misis Doili patikėtinis Anglijoje. Jis tvarkė daugelį jos reikalų. Todėl jis dažnai susirašinėjo su misteriu Endriumi Peningtonu, kuris buvo misis Doili patikėtinis Amerikoje. Keletas nedidelių incidentų (negaliu jų visų išvardinti) privertė mano dėdę įtarti, kad viskas vyksta ne visai taip, kaip turėtų.

– Tiesiai sakant,– pasakė Reisas,– jūsų dėdė įtarė, kad tas Peningtonas yra sukčius?

Džimas Fentorpas linktelėjo, nežymiai šyptelėjęs.

– Jūs pasakėte tai daug stačiokiškiau, nei būčiau pasakęs aš, bet tai tiesa. Peningtono išsisukinėjimai, tam tikri įtikinami paaiškinimai apie kapitalų perdavimus sukėlė mano dėdės nepasitikėjimą.

Kol šie jo įtarinėjimai buvo migloti, mis Ridževei netikėtai ištekėjo ir medaus mėnesiui išvyko į Egiptą. Sužinojęs apie jos vestuves, mano dėdė lengviau atsikvėpė, nes žinojo, kad jai grįžus į Angliją, visas turtas bus įformintas ir perduotas paveldėtojai.

Tačiau laiške, kurį ji jam parašė iš Kairo, ji atsitiktinai paminėjo, kad netikėtai susidūrė su Endriumi Peningtonu. Mano dėdės įtarimai paaštrėjo. Jis nutarė, kad Peningtonas, būdamas beviltiškoje padėtyje, tikriausiai bandys gauti parašus, kurie pridengtų jo išeikvojimus. Kadangi mano dėdė neturėjo tikrų įrodymų, kuriuos galėtų

jai pateikti, jis pateko į aklavietę. Todėl sumanė pasiųsti mane čia lėktuvu, liepęs išsiaiškinti padėtį. Aš turėjau žiūrėti akis išplėtęs ir, jei bus būtina, elgtis ryžtingai – pati nemaloniausia misija, užtikrinu jus. Tiesą pasakius, tą kartą, apie kurį jūs užsiminėte, turėjau elgtis kaip koks chamas! Tai buvo siaubinga, bet rezultatas mane pradžiugino.

Reisas linktelėjo.

– Ar galite man pasakyti savo nuoširdžią nuomonę viena tema, mesje Fentorpai?– paklausė Puaro.– Jei būtumėt užsiėmęs suktybėmis, ką jūs pasirinktumėte kaip auką – madam Doili ar mesje Doilį?

Fentorpas nežymiai šyptelėjo.

– Tik misterį Doilį. Linetė Doili verslo reikaluose buvo labai sumani. O jos vyras tikriausiai yra vienas iš tų lengvatikių vyrukų, kurie nieko neišmano apie verslą ir visada pasiruošę "pasirašyti ant linijos", kaip jis pats išsireiškė.

– Sutinku,– pasakė Puaro. Pažiūrėjo į Reisą.– O štai jums ir motyvas.

– Bet tai gryna prielaida,– pasakė Džimas Fentorpas.– Tai ne įrodymas.

– Aha!– garsiai pasakė Puaro.– Mes gausime įrodymų!

– Kaip?

– Tikriausiai iš paties misterio Peningtono.

– Vargu,– suabejojo Fentorpas.– Nemanau, kad pavyks.

Reisas pažiūrėjo į laikrodį.

– Jis turi dabar ateiti.

Džimas Fentorpas suprato užuominą ir išėjo.

Po dviejų minučių pasirodė Endrius Peningtonas. Jis mandagiai šypsojosi. Tik griežta žandikaulių linija ir atsargus žvilgsnis išdavė faktą, kad labai patyręs kovotojas pasiruošęs mūšiui.

– Na, džentelmenai,– pasakė,– štai ir aš.

– Paprašėme, kad čia ateitumėte, mesje Peningtonai,– pradėjo Puaro,– nes visiškai aišku, kad su byla jus sieja ypač svarbūs ryšiai.

Peningtonas kilstelėjo antakius.

– Nejaugi?

– Žinoma,– švelniai pasakė Puaro.– Kaip suprantu, jūs pažinojote Linetę Ridževei nuo tada, kai ji dar buvo vaikas.

– O! Tai...– jo veidas atsipalaidavo, tapo mažiau įsitempęs.– Atsiprašau, ne visai jus supratau. Taip, šį rytą aš jums sakiau, kad pažinojau Linetę nuo tada, kai ji dar gulėjo lopšyje.

– Jūs buvote artimas jos tėvo draugas?

– Taip. Mes su Melhišu Ridževėjumi buvome labai artimi.

– Jūs taip artimai buvote susijęs su juo, kad mirdamas jis paskyrė jus savo dukters verslo reikalų tvarkytoju ir patikėtiniu dideliems turtams, kuriuos ji paveldėjo.

– Na, grubiai tariant, taip,– atsargumas vėl sugrįžo. Tonas buvo atsargesnis.– Žinoma, nebuvau vienintelis patikėtinis – kiti buvo susiję su manimi.

– Kas mirė nuo to laiko?

– Du iš jų. Dar vienas, misteris Sterndeilis Rokfordas, yra gyvas.

– Jūsų partneris?

– Taip.

– Kaip suprantu, madmuazelė Ridževei ištekėjo būdama nepilnametė?

– Kitą liepą jai būtų sukakę dvidešimt vieneri.

– Ir tada, normaliai klojantis įvykiams, ji būtų pradėjusi valdyti savo palikimą?

– Taip.

– Bet jos vedybos pagreitino įvykius?

Peningtonas sukando dantis. Jis agresyviai atkišo smakrą į priekį.

– Atleiskite, džentelmenai, bet koks jūsų reikalas?

– Jei nenorite atsakyti į klausimą...

– Čia nėra noro ar nenoro klausimas. Man nesvarbu, ko manęs klausiate. Bet nematau viso to prasmės.

– Na, bet iš tiesų, mesje Peningtonai,– Puaro žiūrėjo į jį žaliomis katiniškomis akimis, pasilenkęs į priekį,– čia yra motyvo problema. Turėdamas tai galvoje, sutikite, kad reikia apsvarstyti finansinius klausimus.

– Ridževėjaus valia,– piktai pasakė Peningtonas,– Linetė gauna pinigų kontrolę, kai yra dvidešimt vienerių ar kai išteka.

– Be jokių išlygų?

– Taip.

– Ir aš manau, kad tai milijonų reikalas.

– Milijonų.

– Jūsų ir jūsų partnerio atsakomybė, misteri Peningtonai, buvo labai rimta,– švelniai pasakė Puaro.

– Mes pripratę prie atsakomybės,– atšovė Peningtonas.– Tai mūsų nė kiek nejaudina.

– Įdomu.

Kažkas jo balse užgavo jautrią Peningtono stygą. Jis piktai paklausė:

– Kokį velnią norite tuo pasakyti?

– Man buvo įdomu, misteri Peningtonai,– su nuoširdžia išraiška atsakė Puaro,– ar staigios Linetės Ridževei vestuvės sukėlė kokį nors siaubą jūsų biure.

– Siaubą?

– Tokį žodį aš pavartojau.

– Kur po galais lenkiate?

– Tai visai paprasta. Ar Linetės Doili reikalai tvarkomi pavyzdingai?

Peningtonas pašoko ant kojų.

– Man jau gana,– jis pasuko prie durų.

– Bet gal iš pradžių atsakysite į mano klausimą?

– Jie tvarkomi puikiai,– atšovė Peningtonas.

– Jūs buvote taip išsigandęs, kai sužinojote apie Linetės Ridževei vestuves, kad pirmu laivu atskubėjote į Europą ir surengėte iš pažiūros atsitiktinį susitikimą Egipte.

Peningtonas sugrįžo atgal. Vėl susivaldė.

– Tai, ką sakote, yra visiška nesąmonė! Aš net nežinojau, kad Linetė ištekėjo, kol nesutikau jos Egipte. Buvau visiškai apstulbintas. Jos laiškas tikriausiai atėjo į Niujorką kitą dieną po mano išvykimo. Gavau jį tik po savaitės.

– Man atrodo, sakėte, kad atvykote "Karmaniku".

– Taip.

– O laiškas pasiekė Niujorką, kai "Karmanikas" jau buvo išplaukęs.

– Kiek dar turėsiu tai kartoti?

– Keista,– pasakė Puaro.

– Kas keista?

– Kad ant jūsų bagažo nėra "Karmaniko" kortelių. Vienintelės šviežios transatlantinio plaukiojimo kortelės yra "Normandijos". "Normandija", kiek pamenu, išplaukė po dviejų dienų nuo "Karmaniko".

- Peningtonas valandėlę stovėjo be žado, tik tankiai mirksėjo.

Pulkininkas Reisas reagavo puikiai.

– Nagi, misteri Peningtonai,– pasakė jis.– Mes turime keletą įrodymų, kurie sako, kad jūs atvykote "Normandija", o ne "Karmaniku", kaip teigiate. Tad iš to seka, kad gavote misis Doili laišką prieš išvykdamas iš Niujorko. Neverta to neigti, nes nieko nėra lengvesnio, kaip pasitikrinti garlaivių kompanijose.

Endrius Peningtonas mašinaliai pasiėmė kėdę ir atsisėdo. Jo veidas buvo beaistris – tikras pokerio lošėjo veidas. Už šios kaukės jo vikrios smegenys galvojo apie kitą ėjimą.

– Jūsų viršus, džentelmenai. Jūs man per gudrūs. Bet taip elgtis turėjau savų priežasčių.

– Žinoma,– mestelėjo Reisas.

– Jei pasakysiu jas jums, noriu tikėti, kad tai liks paslaptyje.

– Manau, kad galite mumis pasitikėti. Žinoma, aklai duoti pažadų negaliu.

– Na...– Peningtonas atsiduso.– Būsiu jums atviras. Anglijoje vyko kažkokia negarbinga veikla. Aš dėl to nerimavau. Laiškais negalėjau daug nuveikti. Viena, ką galėjau padaryti, tai atvykti ir pažiūrėti pats.

– Ką vadinate negarbinga veikla?

– Manau, kad Linetę apgaudinėjo.

– Kas?

– Jos advokatas Britanijoje. Tačiau tai nėra toks apkaltinimas, apie kurį galėtum kalbėti garsiai. Sumaniau tuoj pat atvažiuoti ir pažiūrėti, kas vyksta.

– Esu tikras, kad jūsų budrumą galima tik pagirti. Bet kam reikėjo tos melagystės apie laiško negavimą?

– Na, sakykite...– Peningtonas išskėtė rankas.– Negalite įsibrauti į porelės medaus mėnesį ir pereiti prie reikalo esmės nepasiaiškindamas. Be to, aš nieko nežinojau apie jos vyrą. Jis galėjo taip pat būti įpainiotas į palaidą gyvenimą, apie kurį nieko nežinojau.

– Taigi veikėte visai ne savo naudai,– šaltai ištarė pulkininkas Reisas.

– Jūs pats taip pasakėte, pulkininke.

Stojo tyla. Reisas pažiūrėjo į Puaro. Mažasis žmogus pasilenkė į priekį.

– Mesje Peningtonai, mes netikime nė vienu jūsų pasakojimo žodžiu.

– Rupūžės! Tad kuo, po velnių, jūs tikite?

– Mes tikime, kad netikėtos Linetės Ridževei vestuvės įstūmė jus į finansinį akligatvį. Tad jūs atvykote čia kuo greičiau, norėdamas rasti kažkokią išeitį iš maišaties – tai yra, kažkaip išlošti laiko. Turėdamas tokį tikslą, stengėtės gauti madam Doili parašą ant tam tikrų dokumentų, bet jums nepasisekė. Tada kelionės Nilo aukštupiu metu, užlipęs ant uolos viršūnės Abu Simbele, jūs išjudinote akmenį, kuris pralėkė labai netoli nuo taikinio.

– Jūs beprotis.

– Mes tikime, kad panašios galimybės atsirado vykstant atgal. Tai yra, galimybė pašalinti madam Doili iš kelio tuo metu, kai jos mirtis beveik tikrai bus priskirta kito

asmens veiksmų pasekmėms. Mes ne tik tikime, bet ir žinome, kad jūsų revolveriu buvo nužudyta moteris, kuri ruošėsi mums pasakyti vardą žmogaus, kuris, kaip ji turėjo priežasčių manyti, nužudė Linetę Doili ir kambarinę Luizą...

– Velniava!– stiprus keiksmas nutraukė Puaro žodžių srautą.– Kur jūs sukate? Ar jūs beprotis? Kodėl turėčiau žudyti Linetę? Aš negausiu jos pinigų – jie atitenka jos vyrui. Kodėl neverčiate kaltės jam? Jis viską paveldės, o ne aš.

– Doilis tą tragedijos naktį nebuvo išėjęs iš salono iki tol, kol į jį šovė ir sužeidė jo koją,– šaltai pasakė Reisas.– Daktaras ir slaugė, du nepriklausomi ir patikimi liudininkai, patvirtino, kad po to jis negalėjo žengti nė žingsnio. Saimonas Doilis negalėjo nužudyti savo žmonos. Jis negalėjo nužudyti Luizos Buržė. Jis tikrų tikriausiai negalėjo nužudyti misis Oterburn. Žinote tai taip pat gerai, kaip ir mes.

– Žinau, kad jis jos nenužudė,– kiek ramiau kalbėjo Peningtonas.– Tik domiuosi, kodėl verčiate man kaltę, jei jos mirtis man visiškai nenaudinga?

– Bet mano brangusis sere,– Puaro balsas pasidarė švelnus kaip murkiančio katino,– čia mūsų nuomonės skiriasi. Madam Doili buvo sumani verslininkė, pilnai nusimananti apie savo reikalus ir labai greitai atpažįstanti bet kokį netikslumą. Kai tik ji būtų ėmusi kontroliuoti savo nuosavybę, grįžusi į Angliją, jai tikrai kiltų įtarimų. Bet dabar, kai ji mirusi ir kai jos vyras, kaip jūs paminėjote, paveldi jos turtus, viskas pasikeičia. Saimonas Doilis nieko nežino apie savo žmonos reikalus, išskyrus tai, kad ji buvo turtinga moteris. Jis yra paprastas lengvatikis. Jums lengvai seksis jam pateikti suklastotus dokumentus, palaidoti tikrus suklastojimus skaičių jūroje, suvėlinti reikalų tvarkymą, prisidengiant formalumais ir nesena krize. Manau, kad jums yra labai didelis skirtumas, ar dirbti su vyru, ar su žmona.

Peningtonas truktelėjo pečiais.

– Jūsų idėjos yra fantastinės.

– Laikas parodys.

– Ką jūs pasakėte?

– Sakiau, "Laikas parodys!". Čia yra trys mirtys. Trys nužudymai. Teismas pareikalaus kruopščiausio madam Doili turto ištyrimo.

Jis pamatė, kaip pašnekovas staiga susikūprino, ir suvokė, kad laimėjo. Džimo Fentorpo įtarimai buvo tikrai pagrįsti.

– Jūs žaidėte ir pralošėte,– tęsė Puaro.– Blefuoti nebeverta.

– Supraskite mane,– sumurmėjo Peningtonas.– Tame nėra jokios ypatingos apgavystės. Viskas dėl tos krizės. Vol Stryte visi išsikraustė iš proto. Bet aš taip suplanavau, kad viskas susitvarkys. Sėkmės atveju viskas bus O.K. birželio viduryje.

Drebančiomis rankomis jis paėmė cigaretę ir bandė ją uždegti, bet jam nepavyko.

– Manau,– pasakė Puaro,– kad tas akmuo buvo staigus jūsų potraukis. Manėte, kad niekas jūsų nemato.

– Tai buvo nelaimingas atsitikimas. Prisiekiu, kad tai buvo nelaimingas atsitikimas!– vyriškis pasilenkė į priekį, veide matėsi įtampa, akys buvo išsigandusios.– Aš paslydau ir parkritau. Prisiekiu, to nenorėjau...

Du vyrai nieko nepasakė.

Peningtonas staiga vėl atsitiesė. Jis vis dar buvo pritrenktas, bet jame vėl atgimė kovos dvasia. Jis nuėjo prie durų.

– Negalite man to suversti, džentelmenai. Tai buvo nelaimingas atsitikimas. O ją nušoviau ne aš. Girdite? Jūs negalite man prikergti ir to – ir niekada negalėsite.

Jis išėjo.

26 SKYRIUS

Kai užsidarė durys, Reisas giliai atsiduso.

– Gavome daugiau, nei aš tikėjausi. Prisipažinimas apie sukčiavimą. Prisipažinimas apie žmogžudystės troškimą. Daugiau iš to išpešti jau negalime. Žmogus gali prisipažinti troškęs žudyti, bet negalėsi priversti jo prisipažinti, kad jis tai padarė.

– Kartais tai galima padaryti,– pasakė Puaro, žvelgdamas į tolį svajingomis katino akimis.

Reisas smalsiai pažiūrėjo į jį.

– Turi planą?

Puaro linktelėjo. Tada pasakė, belsdamas į stalą pirštais:

– Sodas Asuane. Misterio Alertono žodžiai. Du buteliukai nagų lako. Mano butelys vyno. Aksominis šalikas. Dėmėta nosinė. Pistoletas, paliktas nusikaltimo vietoje. Luizos mirtis. Madam Oterburn mirtis... Taip, viskas atitinka. Peningtonas to nepadarė, Reisai!

– Ką?– šūktelėjo Reisas.

– Peningtonas to nepadarė. Taip, jis turėjo motyvą. Taip, jis norėjo tai padaryti. Jis nuėjo taip toli, kad bandė tai padaryti. *Mais c'est tout.** Šiam nusikaltimui reikia kai ko, ko Peningtonas neturi! Jam reikia akiplėšiškumo, greito ir nepriekaištingo atlikimo, drąsos, abejingumo pavojams ir išradingo, apskaičiuojančio proto. Peningtonas šių savybių neturi. Jis negalėtų padaryti nusikaltimo, jei nežinotų, kad bus saugus. Šis nusikaltimas nėra saugus! Tai vaikščiojimas ant skustuvo ašmenų! Jam reikia įžūlumo. Peningtonas nėra įžūlus. Jis tik suktas.

---

* bet tai viskas (pranc.)

Reisas pažiūrėjo į jį su tokia pagarba, kokią vienas gabus vyras jaučia kitam.

– Gerai tai surišai,– pasakė jis.

– Ir aš taip manau. Yra pora dalykėlių, pavyzdžiui, ta telegrama, kurią skaitė Linetė Doili. Norėčiau išsiaiškinti, kas joje buvo.

– Dievaži! Pamiršome paklausti Doilio. Jis pasakojo mums, kai vargšė senoji mama Oterburn išėjo anapus. Galime vėl jo paklausti.

– Tuojau pat. Pirmiausia, noriu dar su kai kuo pasikalbėti.

– Su kuo?

– Su Timu Alertonu.

Reisas pakėlė antakius.

– Alertonu? Na, galime jį čia pakviesti.

Jis paspaudė skambutį ir pasiuntė stiuardą.

Timas Alertonas pažiūrėjo į juos klausiamu žvilgsniu.

– Stiuardas sakė, kad norite mane matyti.

– Taip, mesje Alertonai. Sėskitės.

Timas atsisėdo. Jo veidas buvo dėmesingas, bet kartu ir su nuobodulio šešėliu.

– Ką galiu padaryti?– jo tonas buvo mandagus, bet be entuziazmo.

Puaro pasakė:

– Kai ką galite. Norėčiau, kad tiesiog išklausytumėte mano pasakojimą.

Timas mandagiai nustebęs pakėlė antakius.

– Žinoma. Aš geriausias klausytojas pasaulyje. Galiu sakyti "Oi!" ir "Ai!" tinkamose vietose.

– Labai džiaugiuosi. "Oi!" labai tiks. *Eh bien,* pakomentuokime viską. Kai sutikau jus ir jūsų motiną Asuane, mesje Alertonai, mane labai sužavėjo jūsų kompanija. Pamaniau, kad jūsų motina yra viena iš žaviausių žmonių, kokius esu sutikęs.

Nuvargęs veidas akimirkai pagyvėjo – atsirado kažkokia išraiška.

– Ji... unikali,– pasakė Timas.

– Bet paskui aš susidomėjau jūsų užuomina apie tam tikrą ledi.

– Tikrai?

– Taip, apie madmuazelę Džoaną Sautvud. Matote, neseniai girdėjau šį vardą.

Jis patylėjo ir tęsė:

– Paskutinius trejus metus Skotland Jarde kilo didelis susirūpinimas dėl tam tikrų brangakmenių vagysčių. Jos vykdavo taip vadinamoje aukštojoje visuomenėje. Metodas visada tas pats – tikri brangakmeniai pakeičiami dirbtiniais. Mano draugas, vyresnysis inspektorius Džeipas, priėjo išvados, kad vagia ne vienas žmogus, bet du, labai gerai suprantantys vienas kitą. Jis buvo įsitikinęs, kad vogė geros socialinės padėties žmonės. Ir pagaliau jo dėmesį patraukė madmuazelė Džoana Sautvud.

Visos vagysčių aukos pažinojo Džoaną Sautvud arba su ja draugavo, ir kiekvienu atveju ji arba paimdavo, ar pasiskolindavo brangų dirbinį. Be to, jos gyvenimo būdas smarkiai viršijo pajamas. Iš kitos pusės, buvo visiškai aišku, kad vagystę, tai yra pakeitimą, įvykdydavo ne ji. Kartais jos net nebūdavo Anglijoje tuo metu, kai būdavo pakeičiamas papuošalas.

Tad pagaliau vyresnysis inspektorius susikūrė štai tokią teoriją. Madmuazelė Sautvud kažkada buvo susijusi su Šiuolaikinių brangenybių gildija. Jis įtarė, kad ji paimdavo brangenybes, tiksliai jas nupiešdavo, nukopijuodavo pas kokį menką ir nedorą juvelyrą, o paskui kitas asmuo jas sukeisdavo – kažkas, kuriam neprikiši, kad jis kada nors jas buvo paėmęs ir niekada neturėjo nieko bendro su kopijomis ar brangių akmenų dirbimu. Tačiau Džeipas nežinojo, kas tas kitas žmogus.

Mane sudomino tam tikros jūsų pasakojimo nuotrupos. Žiedas, dingęs, kai jūs buvote Majorkoje, faktas, kad buvote vakarėlyje, kai buvo pastebėtas vienas iš tų pakeitimų, jūsų artimas bendravimas su madmuazele Sautvud. Be to, jus aiškiai piktino mano buvimas ir jūs

mėginote nuteikti savo motiną prieš mane. Žinoma, tai galėjo būti tik asmeninis priešiškumas, bet aš taip nemaniau. Jūs per daug bandėte paslėpti savo pasibjaurėjimą po linksmu ir draugišku elgesiu.

Eh bien, po Linetės Doili nužudymo buvo atrasta, kad dingo perlai. Natūralu, kad pirmiausia aš pagalvojau apie jus! Bet nebuvau visai patenkintas. Kadangi aš įtariu, kad dirbate su madmuazele Sautvud, tai būtų įvykdytas pakeitimas, o ne tiesi vagystė. Bet kai perlai nelauktai buvo grąžinti, ką gi aš matau? Jie nėra tikri, o tik klastotė.

Tada aš jau žinau, kas yra tikrasis vagis. Buvo pavogtas ir grąžintas dirbtinių perlų vėrinys – klastotė, kurią jūs anksčiau sumainėte su tikruoju vėriniu.

Jis pažiūrėjo į jaunuolį, sėdintį priešais. Timo veidas po nudegimu buvo išblyškęs. Jis nebuvo toks geras kovotojas kaip Peningtonas. Jis turėjo mažiau gyvybinių jėgų.

Vaikinas ištarė, bandydamas išlaikyti pašaipų toną:

– Iš tiesų? O jei jau taip, tai ką aš su juo padariau?

– Buvo tik viena vieta jiems padėti,– lėtai tęsė Puaro.– Aš apie ją pagalvojau, ir sveikas protas man sako, kad taip ir yra. Tie perlai, mesje Alertonai, yra paslėpti rožančiuje, kuris kaba jūsų kajutėje. Jo karolėliai labai kruopščiai išpjaustinėti. Manau, kad specialiai tai padarėte. Tie karolėliai atsisuka, nors, žiūrėdamas į juos, taip nė nepagalvotum. Kiekvieno viduje yra priklijuotas perlas. Dauguma policininkų gerbia religinius simbolius, nors ir mano, kad jie kažkokie keisti. Jūs tuo pasikliovėte. Aš bandžiau suprasti, kaip madmuazelė Sautvud atsiuntė jums vėrinio imitaciją. Ji tai turėjo padaryti, nes jūs atvykote čia iš Majorkos, sužinojęs, kad madam Doili čia leis savo medaus mėnesį. Mano teorija yra tokia, kad jis buvo atsiųstas knygoje, kurios viduriniuose puslapiuose buvo išpjauta skylė. Knygos siunčiamos pakais ir beveik niekada neapžiūrinėjamos pašte.

Stojo tyla. Ilgam. Tada Timas ramiai pasakė:

– Jūs laimėjote! Tai buvo geras žaidimas, bet galų gale jis baigėsi. Manau, dabar nėra kitos išeities, kaip praryti karčią piliulę.

Puaro švelniai linktelėjo.

– Ar suprantate, kad jus tą naktį matė?

– Matė?

– Taip, tą naktį, kai mirė Linetė Doili, kai kas matė, kaip išeinate iš jos kajutės naktį, tuoj po pirmos.

– Klausykite...– ištarė Timas.– Jūs negalvojate... Ne aš ją nužudžiau! Prisiekiu! Sėdėjau lyg ant adatų. Išsirinkau būtent tą naktį... Dieve, tai buvo siaubinga!

– Taip, jums turbūt buvo nelengva,– pasakė Puaro.– Bet dabar, kai tiesa iškilo į paviršių, jūs galite mums padėti. Kai jūs vogėte perlus, madam Doili buvo gyva ar mirusi?

– Nežinau,– kimiai pasakė Timas.– Prisiekiu Dievu, mesje Puaro, aš nežinau! Sužinojau, kad nakčiai ji juos deda ant staliuko prie lovos. Aš įsėlinau vidun, tylutėliai apčiupinėjau stalelį ir paėmiau juos, padėjau kitus ir išslinkau lauk! Žinoma, buvau įsitikinęs, kad ji miega.

– Ar girdėjote jos kvėpavimą? Tikriausiai klausėtės?

Timas uoliai mąstė.

– Buvo išties labai tylu. Ne, neprisimenu, kad būčiau girdėjęs jos kvėpavimą.

– Ar ore tvyrojo koks dūmų kvapas, lyg neseniai būtų iššauta iš šaunamojo ginklo?

– Nemanau. Bent neprisimenu.

Puaro atsiduso.

– Nežengėme nė žingsnio į priekį.

– Kas mane matė?– smalsiai paklausė Timas.

– Rozalija Oterburn. Ji atėjo iš kitos laivo pusės ir pamatė, kaip išeinate iš Linetės Doili kajutės.

– Tad ji tai jums pasakė.

– Atleiskite,– švelniai tarė Puaro,– ji man to nesakė.

– O iš kur tada jūs žinote?

– Nes esu Erkiulis Puaro! Man nereikia nieko sakyti. Kai aš bandžiau ją išmėginti, žinote, ką ji man pasakė? Ji pasakė: "Aš nieko nemačiau". Ir ji melavo.

– Bet kodėl?

– Tikriausiai dėl to, kad manė, jog ji matė žudiką,– bešališku balsu atsakė Puaro.– Žinote, taip ir atrodė.

– Tada dar labiau reikėjo jums pasakyti.

Puaro gūžtelėjo pečiais.

– Atrodo, ji taip nemanė.

– Ji nepaprasta mergina,– pasakė Timas su kažkokia keista gaidele balse.– Su tokia motina jai tikriausiai buvo nesaldu.

– Taip, jos gyvenimas buvo nelengvas.

– Vargšelė,– sušnibždėjo Timas. Tada pažiūrėjo į Reisą.

– Na, sere, kas toliau? Prisipažįstu, kad paėmiau perlus iš Linetės kajutės ir kad rasite juos ten, kur ir sakėte. Aš iš tiesų esu kaltas. Bet dėl mis Sautvud negaliu jums nieko pasakyti. Jūs neturite prieš ją jokių įrodymų. Kaip aš gavau padirbtą vėrinį, yra mano reikalas.

– Labai gražus poelgis,– sumurmėjo Puaro.

– Kaip ir tinka džentelmenui,– pajuokavo Timas.– Tikriausiai galite įsivaizduoti, kaip mane erzino tai, kad mano mama prie jūsų prisirišo! Aš nesu toks užkietėjęs nusikaltėlis, kad linksminčiausi, sėdėdamas greta žinomo seklio kaip tik prieš darydamas gana rizikingą ėjimą! Kai kurie tikriausiai būtų pasitraukę iš baimės. Aš – ne. Tačiau man šiurpas ėjo per nugarą.

– Bet tai nesulaikė jūsų nuo to veiksmo?

Timas gūžtelėjo pečiais.

– Negalėjau taip pulti į paniką. Pakeitimas turėjo būti padarytas, o šiame laive turėjau unikalią galimybę – kajutė tik už dvejų durų, o pati Linetė taip įsigilinusi į savo rūpesčius, kad tikriausiai nepastebės pakeitimo.

– Įdomu, ar taip ir buvo...

Timas skubiai pažvelgė į jį.

– Ką norite tuo pasakyti?

Puaro paspaudė skambutį.

– Paprašysiu, kad misis Oterburn ateitų čia valandėlei.

Timas susiraukė, bet nieko nepasakė. Atėjo stiuardas, išklausė pavedimą ir išėjo.

Rozalija atėjo po kelių minučių. Jos akys, paraudusios nuo neseno verkimo, išsiplėtė, kai ji pamatė Timą, bet jos senoji paniekos ir įtarimų laikysena kažkur dingo. Ji atsisėdo ir paklusniai žiūrėjo tai į Reisą, tai į Puaro.

– Mes labai nenorime jūsų trukdyti, mis Oterburn,– švelniai pasakė Reisas. Jį truputį suerzino Puaro paliepimas.

– Nesvarbu,– tyliai pasakė mergina.

– Mums būtina kai ką išsiaiškinti,– pasakė Puaro.– Kai jūsų paklausiau, ar ką nors matėte dešiniojo borto pusėje šią naktį apie pirmą, jūs atsakėte, kad nieko nematėte. Laimei, galėjau sužinoti tiesą ir be jūsų pagalbos. Mesje Alertonas prisipažino, kad tą naktį jis buvo Linetės Doili kajutėje.

Ji skubiai pažiūrėjo į Timą. Timas paniuręs ryžtingai linktelėjo.

– Ar toks laikas buvo, mesje Alertonai?

– Maždaug,– atsakė Alertonas.

Rozalija žiūrėjo į jį. Jos lūpos virpėjo.

– Bet jūs to... jūs to nepadarėte...

– Ne, aš jos nenužudžiau,– skubiai pasakė Timas.– Aš vagis, bet ne žudikas. Tai išaiškės, tad ir jūs galite tai žinoti. Aš ėjau jos perlų.

– Misteris Alertonas papasakojo, kad tą naktį jis nuėjo į jos kajutę ir tikrus perlus pakeitė dirbtiniais.

– Ar jūs tai padarėte?– paklausė Rozalija, žiūrėdama jam į akis rimtu liūdnu vaikišku žvilgsniu.

– Taip,– atsakė Timas.

Stojo tyla. Pulkininkas Reisas neramiai pasimuistė.

– Tai yra mesje Alertono pasakojimas, iš dalies patvirtintas jūsų parodymų,– keistu balsu pasakė Puaro.–

įrodyta, kad praėjusią naktį jūs buvote Linetės Doili kajutėje, bet neįrodyta, kodėl jūs ten buvote.

Timas išsprogino akis.

– Bet jūs žinote!

– Ką aš žinau?

– Na... žinote, kad aš turiu perlus.

– *Mais oui – mais oui!* Žinau, kad turite perlus, bet nežinau, kada juos paėmėte. Galėjote prieš praėjusią naktį... Dabar pasakėte, kad Linetė Doili nepastebėtų sukeitimo. Aš nesu tuo tikras. Tarkime, kad ji tai pastebėjo... Tarkime, kad ji net žinojo, kas tai padarė... Tarkime, kad tą naktį ji grasino viešai papasakoti apie tą reikalą, ir jūs žinojote, kad ji taip ir padarys... ir tarkime, kad pamatėte tą ginčą tarp Žaklinos de Belefort ir Saimono Doilio ir, kai tik salonas ištuštėjo, įslinkote vidun, paėmėte pistoletą, o tada, po valandos, kai laive visi nurimo, jūs įsėlinote į Linetės Doili kajutę ir padarėte taip, kad jūsų veiksmai neišeitų į viešumą...

– Dieve mano!– pasakė Timas. Dvi jo akys pelenų blyškumo veide, dvi iškankintos akys kvailai spoksojo į Erkiulį Puaro.

Pastarasis tęsė:

– Bet jus matė dar kai kas... kambarinė Luiza. Kitą dieną ji atėjo pas jus ir jus šantažavo. Jūs turite jai dosniai sumokėti, nes kitaip ji pasakys viską, ką žino. Jūs suvokiate, kad paklusimas šantažui bus pabaigos pradžia. Jūs apsimetate sutinkąs, sutariate susitikti jos kajutėje prieš priešpiečius su pinigais. Tada, kol ji skaičiuoja banknotus, jūs ją nuduriate.

Bet sėkmė vėl nuo jūsų nusigręžia. Kažkas pamato, kaip jūs įeinate į jos kajutę,– jis pasisuko į Rozaliją,– jūsų motina. Dar kartą jūs turite veikti – pavojingai, beprotiškai drąsiai,– bet tai vienintelis šansas. Jūs girdėjote Peningtoną kalbant apie savo revolverį. Jūs įbėgate į jo kajutę, sučiumpate jį, pasiklausote už daktaro Besnerio kajutės durų ir nušaunate madam Oterburn, kad ji nespėtų ištarti jūsų vardo!

– Nee!– suklykė Rozalija.– Jis to nepadarė! Nepadarė!

– Po to darote tai, ką galite – bėgate į kitą laivo pusę. O kai aš leidžiuosi jums iš paskos, jūs apsisukate ir apsimetate, kad einate iš priešingos pusės. Jūs paėmėte revolverį su pirštinėmis. Pirštinės buvo jūsų kišenėje, kai aš jų paprašiau...

– Prisiekiu Dievu, kad tai netiesa,– pasakė Timas,– viskas gryniausias melas.– Bet jo drebantis balsas atsisakė jam paklusti.

Tada juos nustebino Rozalija Oterburn.

– Žinoma, tai netiesa! Ir mesje Puaro tai žino! Jis taip kalba, turėdamas kažkokį slaptą planą.

Puaro pažiūrėjo į ją ir nežymiai šyptelėjo. Pasiduodamas iškėlė rankas į viršų.

– Madmuazelė per daug gudri... Bet jūs sutinkate, kad tai buvo puikus pretekstas?

– Koks velnias...– su kylančiu pykčiu suburbėjo Timas, bet Puaro iškėlė ranką perspėdamas.

– Šis pasakojimas puikiai sukurtas prieš jus, mesje Alertonai. Norėjau, kad tai suvoktumėte. Dabar pasakysiu jums kai ką malonesnio. Netyriau to rožančiaus jūsų kajutėje. Gali būti,– kai tai padarysiu, nieko ten nerasiu. O kadangi madmuazelė Oterburn užsispyrusi tvirtina, kad nematė nieko ant denio tą naktį, *eh bien*, prieš jus nėra jokios bylos. Perlus paėmė kleptomanė, kuri juos jau grąžino. Jie yra dėžutėje ant staliuko prie durų, jei norėsite apžiūrėti juos su madmuazele.

Timas atsistojo. Stovėjo valandėlę, negalėdamas pratarti nė žodžio. Kai galų gale prabilo, jam trūko žodžių, bet tikriausiai jie patenkino jo klausytojus.

– Ačiū!– pasakė jis.– Jums nereikės duoti man kito šanso.

Jis palaikė duris atidarytas, kol išėjo mergina. Paėmęs mažą kortų dėžutę, jis nusekė paskui ją.

Jie ėjo greta vienas kito. Timas atidarė dėžutę, išėmė netikrų perlų vėrinį ir sviedė juos tolyn į Nilą.

– Štai!– pasakė.– Jų nebėra. Kai grąžinsiu dėžutę Puaro, joje bus tikrasis vėrinys. O, aš buvau toks prakeiktas kvailys!

– Kodėl iš viso jūs tai darėte?– tyliai pasiteiravo Rozalija.

– Norite paklausti, kaip aš tai pradėjau? O, nežinau. Nuobodulys, tingulys, smagumas. Taip daug įdomiau užsidirbti pragyvenimui, nei kur nors sąžiningai triūsiant. Manau, tai jums skamba gana nemaloniai, bet žinokite, kad tame buvo kažkokia pagunda – ypač dėl rizikos.

– Manau, kad suprantu.

– Taip, bet niekada to nedarytumėt.

Rozalija akimirką mąstė, tada palenkė rimtą jauną veiduką.

– Ne,– paprastai pasakė,– nedaryčiau.

– O brangioji... jūs tokia nuostabi... nepaprastai...– pasakė jis.– Kodėl nepasakėte, kad matėte mane tą naktį?

– Maniau... jie gali jus įtarti,– pasakė Rozalija.

– Ar jūs mane įtarėte?

– Ne. Netikėjau, kad galite ką nors nužudyti.

– Ne. Aš nesu nudrėbtas iš tokio tvirto molio, kaip žmogžudžiai. Aš tik apgailėtinas vagišius.

Ji nedrąsiai ištiesė ranką ir palietė jo petį.

– Nesakyk taip...

Jis sučiupo jos ranką savąja.

– Rozalija, ar tu... tu žinai, ką noriu pasakyti? Ar tu manęs dėl to nekęsi ir man priekaištausi?

Ji nežymiai šyptelėjo.

– Tu man taip pat gali dėl kai ko priekaištauti...

– Rozalija... mieloji....

Bet ji atsitraukė atgal.

– O... Džoana?

– Džoana?!– staiga šūktelėjo Timas.– Tu tokia kaip ir mama. Džoana man visai nerūpi. Jos veidas arkliškas, o akys grobuoniškos. Labai nepatraukli moteris.

– Tavo motinai nereikėtų apie tai žinoti,– pasakė Rozalija.

– Nesu tuo tikras,– susimąstęs pasakė Timas.– Manau, kad jai pasakysiu. Žinai, ji tokia atlaidi. Gali įsijausti į bet kokią situaciją. Taip, manau, kad aš išsklaidysiu jos motiniškas iliuzijas. Jai taip palengvės, kai sužinos, jog mane su Džoana siejo tik verslas, kad ji man atleis visa kita.

Jie priėjo prie misis Alerton kajutės. Timas energingai pasibeldė. Misis Alerton atidarė duris ir sustojo ant slenksčio.

– Rozalija ir aš...– pradėjo Timas ir nutilo.

– Brangieji!– pasakė misis Alerton ir apkabino Rozaliją.– Mano brangus vaikeli.... Aš taip tikėjausi... bet Timas buvo toks nepakenčiamas ir apsimetinėjo, kad tu jam nepatinki. Žinoma, aš jį kiaurai permačiau!

– Jūs visada buvote man tokia gera... Aš svajodavau... norėdavau...

Ji nutilo ir laiminga sukūkčiojo ant misis Alerton peties.

27 SKYRIUS

Kai užsivėrė durys, Puaro atsiprašydamas pažiūrėjo į pulkininką Reisą. Pulkininkas atrodė gana niūrus.

– Atleisi man už tą mano planelį, tiesa?– paprašė Puaro.– Tai prieš taisykles, žinau, kad tai prieš taisykles, bet aš labai gerbiu žmonių laimę.

– Žmonių, bet ne mano,– pasakė Reisas.

– Aš jaučiu tai *jeune fille* didelę simpatiją, o ji taip myli tą jaunuolį. Tai bus puikios vedybos. Ji turi stiprumo, kurio trūksta jam. Ji patinka motinai. Viskas klojasi kuo puikiausiai.

– Matyt, pats dangus ir Erkiulis Puaro suplanavo tas vedybas. Man reikia tik nuslėpti nusikaltimą.

– Bet, *mon ami,* sakau tau, kad tai buvo tik mano spėjimas.

Reisas staiga plačiai išsišiepė.

– Jei taip, viskas tvarkoj,– pasakė.– Dėkui Dievui, nesu prakeiktas policininkas! Drįstu sakyti, kad tas kvailelis dabar eis tiesiu keliu, neklysdamas į šunkelius. Mergytė labai dora. Ne, aš skundžiuosi tuo, kaip tu elgiesi su manimi! Aš esu kantrus, bet mano kantrybės taurė irgi persipildė. Ar tu žinai, kas įvykdė tas tris žmogžudystes laive, ar nežinai?

– Žinau.

– Tada kam visa ta komedija?

– Manai, kad aš tiesiog smaginuosi? Ir tai tave erzina? Bet yra ne taip. Kartą aš tarnybos reikalais dalyvavau archeologinėje ekspedicijoje ir ten kai ko išmokau. Kasinėjimų metu, jei kažkas pasirodo žemėje, viskas aplinkui labai atsargiai išvaloma. Tu nuimi žemes, šen bei ten

rausinėji su kapliu, kol pagaliau prieš tave yra tas daiktas, vienas, ir tu gali jį nupiešti ir nufotografuoti, netrukdant jokiems pašaliniams veiksniams. Aš ir siekiu pašalinti tuos veiksnius, kad galėtume pamatyti teisybę – nuogą puikią tiesą.

– Gerai,– pasakė Reisas.– Atraskime tą nuogą puikią tiesą. Tai nebuvo Peningtonas. Tai nebuvo jaunasis Alertonas. Manau, tai nebuvo Flitvudas. Tad paįvairinimui norėčiau išgirsti, kas tai buvo.

– Drauguži, kaip tik ir noriu tau tai pasakyti.

Kažkas pabeldė į duris. Reisas slopiai išsiplūdo.

Tai buvo daktaras Besneris su Kornelija. Pastaroji atrodė nusiminusi.

– O, pulkininke Reisai!– sušuko.– Mis Bauers ką tik man papasakojo apie tetulę Mariją. Tai mane baisiai sukrėtė. Ji pasakė, kad ji negalėjo toliau pati nešti tos atsakomybės ir todėl man geriau tai žinoti, nes aš esu šeimos narė. Iš pradžių tiesiog negalėjau tuo patikėti, bet čia daktaras Besneris man atėjo į pagalbą...

– Na ką jūs,– kukliai prieštaravo daktaras.

– Jis buvo toks malonus ir išaiškino man, kad žmonės iš tiesų negali nuo to susilaikyti. Jis gydė kleptomanus savo klinikoje. Ir jis paaiškino man, kad dažnai tokios ligos priežastis būna giliai užslėpta neurozė.

Kornelijos balse girdėjosi pagarbi baimė.

– Ji labai giliai paslėpta pasąmonėje. Kartais tai tiesiog kažkokia smulkmena iš vaikystės. O jis gydė žmones, liepdamas jiems prisiminti, kas tai buvo.

Kornelija patylėjo, giliai atsikvėpė ir vėl prabilo:

– Bet man baisu, kad visa tai iškils į viešumą. Niujorke baisu kas dėsis. Na, apie tai rašys visi bulvariniai laikraščiai. Tetulė Marija, mama, visi daugiau negalės žiūrėti žmonėms į akis.

Reisas atsiduso.

– Gerai,– pasakė.– Užrakinsime tai septyniomis spynomis.

– Atsiprašau, pulkininke Reisai?

– Norėjau pasakyti, kad viskas, kas siejasi su žmogžudyste, bus užtušuota.

– O!– Kornelija suplojo rankomis.– Man taip palengvėjo! O aš taip nerimavau.

– Jūs per daug švelniaširdė,– pasakė daktaras Besneris, draugiškai patapšnodamas jai per petį.– Ji labai jautri ir gera,– tarė kreipdamasis į likusius.

– O, ne. Jūs per daug malonus.

– Ar matėtės su misteriu Fergiusonu?– paklausė Puaro.

Kornelija paraudo.

– Ne, bet tetulė Marija kalbėjo apie jį.

– Atrodo, kad tas jaunuolis aukštos kilmės,– pasakė daktaras Besneris.– Prisipažįstu, kad man taip neatrodė. Jo drabužiai baisūs. Visai neatrodo gerai išauklėtas.

– O kaip jūs manote, madmuazele?

– Manau, jam tiesiog varžtelio trūksta,– pasakė Kornelija.

– Kaip jūsų pacientas?– paklausė Puaro, pasisukęs į daktarą.

– O, jam puikiai sekasi. Ką tik tai sakiau *Fròulein* de Belefort. Įsivaizduokite sau, radau ją beviltiškai nusiteikusią. Tik dėl to, kad vaikinukui šią popietę buvo kiek pakilusi temperatūra! Betgi tai visai natūralu. Nuostabu, kad šiuo metu jis nekarščiuoja. Bet ne, jis toks kaip kai kurie mūsų valstiečiai. Jis puikiai sudėtas, kaip bulius. Mačiau juos su giliomis žaizdomis, į kurias jie beveik nekreipia dėmesio. Toks pats ir misteris Doilis. Jo pulsas pastovus, temperatūra tik truputį aukštesnė už normalią. Galėjau tad pasišaipyti iš jaunosios damos ašarų. Tačiau tai juokinga, *nicht wahr?* Čia šauni į vyrą, čia jau puoli į isteriją pagalvojusi, kad tai gali pakenkti jo sveikatai.

– Žinote, kad ji jį siaubingai myli,– pasakė Kornelija.

– Ach! Bet tai neprotinga. Jei jūs mylite vyrą, kam jums bandyti jį nušauti? Ne, jūs taip nepadarytumėte.

– Man nelabai patinka susišaudymai,– pasakė Kornelija.

– Žinoma. Jūs labai moteriška.

– Kadangi Doilis gerai jaučiasi,– nutraukė šią pagyrimų sceną Reisas,– nemanau, kad negalėčiau dabar nueiti ir užbaigti pokalbį, pradėtą šią popietę. Jis kaip tik kalbėjo man apie telegramą.

Storasis Besneris sutirtėjo iš juoko.

– Cha, cha, cha, tai bent juokinga istorija! Doilis man ją papasakojo. Tai buvo telegrama apie daržoves – bulves, artišokus, porus... Ach! Pardon?

Reisas atsitiesė kėdėje, tramdydamas beišsprūstantį šūksnį.

– Dieve mano,– pasakė.– Tad tai jis! Ričetis!

Jis pažiūrėjo į tris suglumusius veidus.

– Pietų Afrikos maištininkai naudoja naują kodą. Bulvės reiškia karabinus, artišokai – stiprius sprogmenis ir taip toliau. Ričetis toks pat archeologas kaip ir aš! Jis labai pavojingas agitatorius, žmogus, kuris jau yra nužudęs ne kartą, ir aš prisiekiu, kad jis vėl žudys. Matote, misis Doili per apsirikimą atplėšė tą telegramą. Jei ji kada nors pakartotų tai, kas joje buvo, man, jis žino, kad jam būtų paruošta išmuilinta virvė!

– Ar aš teisus?– paklausė jis Puaro.– Ar Ričetis yra tas vyras?

– Tai tavo vyras,– pasakė Puaro.– Visada maniau, kad su juo kažkas ne taip! Puikiai vaidino savo rolę. Tikra archeologijos enciklopedija, o ne gyvas žmogus.

Jis patylėjo ir pridūrė:

– Bet ne Ričetis nužudė Linetę Doili. Kurį laiką aš žinojau "pirmą" žmogžudystės pusę. Dabar žinau ir "antrąją". Paveikslėlis baigtas. Bet jūs suprantate, kad nors ir žinau, kas turėjo atsitikti, neturiu įrodymų, kad tai atsitiko. Teoriškai byla sukurpta puikiai. Praktiškai iš jos naudos – kaip iš ožio pieno. Yra tik viena viltis – paties žmogžudžio prisipažinimas.

Daktaras Besneris skeptiškai kilstelėjo pečius.

– Ach! Bet tai... tai būtų stebuklas.

– Nemanau. Ne šiomis aplinkybėmis.

– Bet kas gi jis?– sušuko Kornelija.– Ar jūs mums nepasakysite?

Puaro lėtai apžiūrėjo visą trijulę. Sardoniškai besišypsantis Reisas, vis dar skeptiškai nusiteikęs Besneris, prasižiojusi Kornelija, žiūrinti į jį godžiomis akimis.

– *Mais oui,*– pasakė jis.– Turiu prisipažinti, kad man patinka auditorija. Matote, aš esu apimtas tuštybės. Aš pučiuosi nuo puikybės. Man patinka, kai kas nors sako: "Matote, koks gudrus yra Erkiulis Puaro!"

Reisas pasimuistė kėdėje.

– Na,– švelniai paklausė,– tai koks gudrus yra Erkiulis Puaro?

Liūdnai papurtęs galvą, Puaro pasakė:

– Pradėsime nuo to, kad aš buvau kvailas – neįtikėtinai kvailas. Laužiau galvą dėl to Žaklinos de Belefort pistoleto. Kodėl pistoletas nebuvo paliktas nusikaltimo vietoje? Žmogžudystės idėja buvo aiški – apkaltinti madmuazelę. Kodėl tad žudikas paėmė jį? Tai buvo taip kvaila, kad aš apgalvojau fantastiškiausias priežastis. Tikroji buvo labai paprasta. Žudikas jį paėmė, nes turėjo jį paimti – nes neturėjo jokio pasirinkimo.

28 SKYRIUS

– Tu ir aš, mano drauge,– Puaro linktelėjo Reisui,– pradėjome savo tyrimą nuo iš anksto susidarytos nuomonės. Ta nuomonė buvo tokia, kad nusikaltimas buvo įvydytas ekspromtu, be jokio išankstinio suplanavimo. Kažkas norėjo pašalinti Linetę Doili ir pasinaudojo galimybe padaryti tai tada, kai nusikaltimas beveik tikrai bus priskirtas Žaklinai de Belefort. Iš to seka, kad tas žmogus turėjo nugirsti ginčą tarp Žaklinos ir Saimono Doilio ir paimti revolverį, kai kiti išėjo iš salono.

Mano draugai, bet jei ta išankstinė nuomonė buvo klaidinga, tai keitėsi visas bylos aspektas. Ir ji buvo klaidinga! Tai nebuvo spontaniškas nusikaltimas, įvykdytas ekspromtu. Priešingai, jis buvo labai atidžiai suplanuotas, nustatytas tikslus laikas, visos detalės, net vaistų į Erkiulio Puaro butelį įpylimas tą naktį, pedantiškai paruoštos !

Va būtent! Buvau užmigdytas, kad negalėčiau dalyvauti nakties įvykiuose. Prisipažįstu, kad net galvojau apie tokią galimybę. Aš geriu vyną, du mano kompanionai prie stalo geria viskį ir mineralinį vandenį. Nieko nėra lengvesnio, kaip suberti nežalingų narkotikų dozę į vyno butelį (buteliai visą dieną stovi ant stalų). Bet atsisakiau tos minties. Tai buvo karšta diena. Buvau nepaprastai pavargęs, ir buvo visai nekeista, kad užmigau kietu, o ne jautriu miegu, kaip paprastai.

Matote, mane vis dar veikė išankstinė nuomonė. Jei man įpylė narkotikų, tai buvo apgalvojimas iš anksto. Tai reikštų, kad prieš pusę aštuonių, kai buvo paduoti pietūs, žudikas jau nusprendė įvykdyti nusikaltimą, o tai (atsižvelgiant į išankstinę nuomonę) buvo absurdas.

Pirmas smūgis tai nuomonei buvo revolveris, rastas Nilo upėje. Tai yra, jei mūsų spėlionės buvo teisingos, revolveris išvis nebūtų buvęs išmestas už borto... Paskui išryškėjo kiti faktai.

Puaro atsisuko į daktarą Besnerį.

– Jūs, daktare Besneri, ištyrėte Linetės Doili lavoną. Jūs prisimenate, kad žaizda buvo aprūkusi, tai yra, kad pistolėtas prieš iššaunant buvo pridėtas prie galvos.

– Taip ir buvo,– linktelėjo Besneris.

– Bet rastas pistoletas buvo suvyniotas į aksominį šaliką, ir buvo aišku, kad kulka praėjo pro jį, tikriausiai įsivaizduojant, kad tai užslopins šūvio garsą. Bet jei iš revolverio šauta per aksomą, tai ant aukos odos nebūtų nudegimo žymių. Todėl šūvis per šaliką negalėjo būti tas šūvis, kuris nužudė Linetę Doili. Ar tai galėjo būti kitas šūvis – tas, kuriuo Žaklina de Belefort šovė į Saimoną Doilį? Vėl ne, nes buvo du to šūvio liudininkai, ir mes viską apie jį žinome. Todėl atrodo, kad buvo iššauta trečią kartą, nors mes apie tai nieko nežinome. Bet iš to revolverio buvo iššauta tik du kartus, ir nebuvo jokio panašumo ar užuominos apie trečiąjį.

Čia mes akis į akį susiduriame su labai keistomis niekuo nepaaiškinamomis aplinkybėmis. Kita įdomi detalė buvo faktas, kad Linetės Doili kajutėje radau du spalvoto nagų lako buteliukus. Dabar damos dažnai keičia savo nagų spalvą, bet Linetės Doili nagai visada buvo kardinolinės – taip vadinamos tamsiai raudonos spalvos. Kitas buteliukas buvo su užrašu "Rožė", kurio spalva šviesiai rožinė, bet keletas lašų, likusių buteliuke, buvo ne šviesiai rožiniai, o šviesiai raudoni. Susidomėjęs atsukau dangtelį ir pauosčiau. Vietoj to, kad stipriai kvepėtų ledinukais, buteliukas dvokė actu! Todėl supratau, kad tie keli skysčio lašai buvo raudonas rašalas. Gal madam Doili jį kažkam naudojo, bet būtų normaliau, jei ji rašalą laikytų raudono rašalo buteliuke, o ne nagų lako buteliuke. Tai siejosi su dėmėta nosine, kuria buvo apsuktas revolveris. Raudonas

rašalas lengvai nusiplauna, bet visada lieka šviesiai rožinės dėmės.

Tikriausiai būčiau greitai priėjęs prie tiesos net su tokiu nežymiu įrodymu, tačiau atsitiko kai kas, kas nustūmė į šešėlį visus mano įtarinėjimus. Luiza Buržė buvo nužudyta tokiomis aplinkybėmis, kurios aiškiai rodė, kad ji bandė šantažuoti žudiką. Be to, kad jos suspaustoje rankoje styrojo tūkstančio frankų banknoto skiautelė, mano atmintyje buvo likę ir labai reikšmingi žodžiai, kuriuos ji pasakė ryte.

Klausykite atidžiai, nes čia yra dalyko esmė. Kai aš jos paklausiau, ar ji ką nors matė tą naktį, ji atsakė labai keistai: "Žinoma, jei aš būčiau negalėjusi užmigti, jei būčiau užlipusi laiptais, tada galbūt būčiau pamačiusi tą žudiką, tą pabaisą, įeinantį į madam kajutę ar išeinantį iš jos..." Dabar ką mums tai sako?

Besneriui net nosis susiraukšlėjo nuo intensyvaus mąstymo.

– Tai mums sako, kad ji užlipo laiptais.

– Ne, ne. Jums nepavyko užgriebti reikalo esmės. Kodėl ji tai sakė mums?

– Tai buvo užuomina?

– Bet kodėl ji pasakė ją mums? Jei ji žinojo, kas yra žudikas, jai buvo dvi galimybės – pasakyti mums tiesą arba prilaikyti liežuvį ir pareikalauti iš jo pinigų! Bet ji nepadarė nei to, nei to. Ji nei trumpai pasakė: "Aš nieko nemačiau. Miegojau", nei: "Taip, kai ką mačiau, tai buvo tas ir tas". Kodėl ji pasakė tuos reikšmingus neaiškius žodžius? *Parbleu,** galėjo būti tik viena priežastis! Ji daro užuominą žudikui, todėl žudikas turi ten dalyvauti. Tačiau be manęs ir pulkininko Reiso, ten buvo tik du žmonės: Saimonas Doilis ir daktaras Besneris.

Daktaras pašoko nuo kėdės ir suriaumojo:

– Ką jūs pasakėte? Jūs mane kaltinate? Vėl? Bet tai juokinga! Kvaila!

---

* po perkūnais! (pranc.)

– Ramiau,– griežtai pasakė Puaro.– Kalbu jums tai, ką tada pagalvojau. Tai tik pavyzdys.

– Jis dabar taip nebegalvoja,– pasakė Kornelija, norėdama nuraminti Besnerį.

Puaro skubiai tęsė toliau:

– Tad vienas iš dviejų – Saimonas Doilis arba daktaras Besneris. Bet kam Besneriui žudyti Linetę Doili? Kiek žinau, jam tai visai nenaudinga. Tada Saimonas Doilis? Bet tai neįmanoma! Yra begalės liudininkų, kurie gali patvirtinti, kad Doilis tą vakarą nebuvo išėjęs iš salono iki tol, kol įsisiautėjo ginčas. Po to jis buvo sužeistas ir fiziškai nebegalėjo to padaryti. Ar aš turiu gerus įrodymus? Taip, turiu madmuazelės Robson, Džimo Fentorpo ir Žaklinos de Belefort parodymus, kad jis nebuvo išėjęs iš salono, ir daktaro Besnerio bei madmuazelės Bauers parodymus, kad jis fiziškai buvo nepajėgus. Tad nelieka jokių abejonių.

Tad daktaras Besneris turi būti kaltas. Šios teorijos naudai yra faktas, kad kambarinė buvo nudurta chirurgo skalpeliu. Iš kitos pusės, Besneris pats atkreipė dėmesį į tą faktą.

O tada, mano draugai, man paaiškėja kitas neabejotinas faktas. Luizos Buržė užuomina negalėjo būti skirta daktarui Besneriui, nes ji puikiai galėjo su juo pasikalbėti bet kada, kai tik panorėtų. Buvo tik vienas ir vienintelis žmogus, kuris atitiko jos reikalavimus – Saimonas Doilis! Saimonas Doilis buvo sužeistas, buvo nuolat prižiūrimas daktaro, buvo daktaro kajutėje. Dėl jo Luiza Buržė rizikavo išsakyti tuos reikšmingus žodžius, tam atvejui, jei nebūtų kitos galimybės. Ir prisimenu, kad ji tęsė, atsisukusi į jį: "Mesje, aš meldžiu jus... matote, kas yra? Ką aš galiu pasakyti?". Ir jo atsakymas: "Brangute, nebūk kvaila. Niekas nemano, kad tu kažką matei ar girdėjai. Nieko nebijok. Aš tave globosiu. Niekas tavęs niekuo nekaltina". Tai buvo patvirtinimas, kurio ji norėjo ir kurį gavo!

Besneris garsiai atsikrenkštė.

– Ach! Tai kvaila! Ar manote, kad vyras su lūžusiu kaulu ir įtvaru ant kojos gali vaikštinėti po laivą ir badyti žmones? Sakau jums, Saimonas Doilis negalėjo išeiti iš mano kajutės.

– Žinau,– švelniai pasakė Puaro.– Tai tiesa. Jis negalėjo to padaryti. Jis negalėjo, bet padarė! Tai vienintelis logiškas Luizos Buržė žodžių paaiškinimas.

Tad grįžau į pradžią ir apžvelgiau nusikaltimą naujų žinių šviesoje. Ar Saimonas Doilis galėjo prieš prasidedant ginčui išeiti iš salono kitiems tai pamiršus ar to nepastebėjus? Nemaniau, kad tai įmanoma. Ar galima buvo nekreipti dėmesio į kvalifikuotus daktaro Besnerio ir madmuazelės Bauers parodymus? Ir vėl buvau tikras, kad ne. Bet prisiminiau, kad tarp tų dviejų buvo laiko spraga. Saimonas Doilis salone penkias minutes buvo vienas, ir daktaro Besnerio žodžiai tiko laikui po to. Tam periodui mes turime tik regimas prielaidas, ir, nors iš pažiūros jos puikiai atrodė, daugiau nebetiko. Ką iš tiesų matėme – paliekant prielaidas nuošalyje?

Madmuazelė Robson matė, kaip madmuazelė de Belefort iššauna iš revolverio, matė, kaip Saimonas Doilis susmunka ant kėdės, matė, kaip jis prispaudžia nosinę prie kojos, ir mato, kaip ta nosinė palaipsniui pasidaro raudona. Ką girdėjo ir matė mesje Fentorpas? Jis išgirdo šūvį ir rado Doilį su raudonomis dėmėmis nuėjusia nosine, kurią jis laikė prispaudęs prie kojos. Kas tada atsitiko? Doilis reikalavo išvesti madmuazelę de Belefort, prašė, kad ji nebūtų palikta viena. Paskui jis paprašė Fentorpo, kad šis atvestų daktarą.

Tad madmuazelė Robson ir mesje Fentorpas išeina su madmuazele de Belefort ir kokias penkias minutes yra ant denio uosto pusėje. Madmuazelės Bauers, daktaro Besnerio ir madmuazelės de Belefort kajutės yra uosto pusėje. Saimonui Doiliui prireikia dviejų minučių. Jis paima revolverį iš po sofos, išsispiria iš batų, tyliai kaip pelė nubėga palei dešinįjį bortą, įeina į žmonos kajutę, prislenka prie jos miegančios, peršauna jai galvą, padeda

buteliuką su raudonu rašalu ant jos prausyklos (jis neturi būti rastas pas jį), bėga atgal, sučiumpa madmuazelės Van Šuiler aksominį šaliką, kurį jis skaitydamas tylutėliai pasidėjo po savo kėde, apsuka jį aplink revolverį ir iššauna kulką į savo koją. Jo kėdė, ant kurios jis parkrinta (šį kartą iš tikro skausmo), yra prie lango. Jis pakelia langą ir išmeta revolverį (susuktą į išdavikišką nosinę ir aksominį šaliką) į Nilą.

– Neįmanoma!– pasakė Reisas.

– Ne, mano drauge, tai nėra neįmanoma. Prisimink Timo Alertono parodymus. Jis išgirdo pokštelėjimą, o paskui pliumptelėjimą. Jis girdėjo dar kai ką – bėgančio vyro žingsnius, vyro, bėgančio pro jo duris. Bet niekas toje denio pusėje neturėjo bėgioti. Jis girdėjo Saimoną Doilį, kuris vienomis kojinėmis bėgo pro jo kajutę.

– Vis tiek sakau, kad tai neįmanoma,– pasakė Reisas.– Joks vyras negalėtų žaibiškai viso to padaryti – ypač toks lėtai mąstantis vyrukas kaip Doilis.

– Bet labai greitas ir sumanus veiksme!

– Taip. Bet jis nebūtų galėjęs viso to sugalvoti pats.

– Bet jis pats to nesugalvojo, drauguži. Štai kur mes visi ir klydome. Tai atrodė kaip nusikaltimas, atliktas ekspromtu, bet jis toks nebuvo. Kaip jau sakiau, jis buvo labai atidžiai suplanuotas ir apgalvotas. Negalėjo būti atsitiktinumas, kad Saimonas Doilis turėjo buteliuką su raudonu rašalu kišenėje. Ne, tai turėjo būti planas. Nebuvo atsitiktinumas, kad jis turėjo nepažymėtą inicialais nosinę. Nebuvo atsitiktinumas, kad Žaklina de Belefort koja nuspyrė revolverį po minkštasuoliu, kur jo nesimatytų ir jis būtų kuriam laikui pamirštas.

– Žaklina?

– Žinoma. Abi žmogžudystės puselės. Kas suteikė Saimonui jo alibi? Žaklinos šūvis. Kas davė Žaklinai jos alibi? Saimonas, kuris pareikalavo, kad su ja visą naktį būtų slaugė. Štai jūs ir turite visas savybes, kurių reikia,– šaltakraujiškas, sumanus, planuojantis Žaklinos de Belefort

protas ir veiksmo vyras, kuris tai įvykdys nepaprastai greitai ir švariai.

Pažiūrėkime į tai iš šios pusės, ir atsakykime į visus klausimus. Saimonas Doilis ir Žaklina buvo meilužiai. Tarkime, kad jie vis dar yra meilužiai, ir viskas bus aišku. Saimonas atsikrato turtingos žmonos, paveldi jos pinigus, ir po kurio laiko ves savo senąją meilę. Tai buvo genialu. Žaklina, persekiojanti madam Doili, visos plano detalės. Apsimestinis Saimono pyktis... Tačiau čia buvo klaida. Jis man kartą kalbėjo apie savanaudę moterį – kalbėjo su neapsimestiniu kartėliu. Man turėjo būti aišku, kad jis galvoja apie savo žmoną, o ne apie Žakliną. Tada jo elgesys su žmona viešoje vietoje. Paprastas anglas Saimonas Doilis per daug jau rodo savo susižavėjimą. Saimonas nebuvo labai geras aktorius. Jis persistengė savo atsidavimu. Tas pokalbis su madmuazele Žaklina, kai ji apsimetė, kad kažkas mūsų klausosi. Aš nieko nemačiau. Ir ten nieko nebuvo! Bet vėliau tai puikiai atitrauktų dėmesį. Ir tada vieną naktį laive aš girdėjau, bent taip maniau, kaip Saimonas kalbasi su Linete prie mano kajutės. Jis sakė: "Mes turime tai užbaigti". Taip, tai buvo Doilis, bet jis kalbėjo su Žaklina.

Paskutinis dramos veiksmas buvo puikiai suplanuotas. Man buvo duoti migdomieji, kad į tai neįsivelčiau. Madmuazelė Robson buvo pasirinkta kaip liudininkė, suplanuoti veiksmai, madmuazelės de Belefort perdėtas gailestis ir isterija. Ji gerai triukšmavo, kad nebūtų išgirstas šūvis. *En verite,** tai buvo nepaprastai gudrus sumanymas. Žaklina sako, kad ji šovė į Doili; taip sako madmuazelė Robson; taip sako Fentorpas... O kai Saimono koja ištiriama, paaiškėja, kad į ją iš tiesų buvo šauta. Tai atrodo nenuginčijama! Abu turi puikius alibi – aišku, tam tikro Saimono Doilio skausmo ir rizikos kaina, bet būtina, kad jo

* tiesa (pranc.)

žaizda iš tiesų padarytų jį nepajėgų.

O tada planas griūva. Luiza Buržė nemiegojo. Ji užlipo laiptais į viršų ir pamatė, kaip Saimonas Doilis įbėga į savo žmonos kajutę ir grįžta. Kitą dieną pasidaro gana lengva sudėlioti įvykių mozaiką. Tad ji godžiai siūlo tylą už pinigus ir tuo pasirašo sau mirties įsaką.

– Bet misteris Doilis negalėjo jos nužudyti,– paprieštaravo Kornelija.

– Ne, nužudė antrasis partneris. Kai tik galėjo tai padaryti, Saimonas pasikvietė pas save Žakliną. Jis net paprašė, kad palikčiau juos vienus. Jis papasakoja jai apie naują pavojų. Jie turi veikti kartu. Jis žino, kur laikomi Besnerio skalpeliai. Po nusikaltimo skalpelis nuvalomas ir grąžinamas, o tada labai pavėlavusi ir uždususi Žaklina de Belefort atskuba priešpiečių.

Tačiau viskas dar nėra gerai, kadangi madam Oterburn matė, kaip Žaklina įeina į Luizos Buržė kajutę. Ji ant karštųjų atskuba papasakoti apie tai Saimonui. Žaklina yra žudikė. Ar pamenate, kaip Saimonas šaukė ant vargšės moteriškės? Mes manėme, kad tai iš nervų. Bet durys buvo atidarytos, ir jis bandė perspėti savo bendrininkę apie pavojų. Ji išgirdo ir veikė žaibiškai. Ji prisiminė, kad Peningtonas kalbėjo apie revolverį. Pačiupo jį, prisėlino prie durų, pasiklausė ir kritiniu momentu iššovė. Vieną kartą ji gyrėsi, kad yra gera šaulė, ir tas pasigyrimas buvo nemelagingas.

Po trečio nusikaltimo pasakiau, kad buvo trys keliai, kuriais galėjo pasprukti žudikas. Turėjau galvoje, kad jis galėjo nueiti į laivagalį (tokiu atveju nusikaltėlis būtų Timas Alertonas), galėjo peršokti per bortą (labai neįtikima) arba galėjo įeiti į kajutę. Žaklinos kajutė buvo už dviejų kajučių nuo daktaro Besnerio. Ji tik turėjo numesti revolverį, nubėgti į kajutę, susitaršyti plaukus ir parkristi ant gulto. Tai buvo rizikinga, bet tai buvo vienintelė galimybė.

Stojo tyla, tada Reisas paklausė:

– Kas atsitiko pirmai kulkai, kurią mergina šovė į Doilį?

– Manau, kad ji įstrigo į stalą. Ten buvo šviežia skylutė. Doilis turbūt iškrapštė ją iš ten peiliu ir išmetė pro langą. Žinoma, jis turėjo atliekamą šovinį, tad atrodė, kad iššauta tik du kartus.

– Jie apie viską pagalvojo,– atsiduso Kornelija.– Tai... siaubinga!

Puaro tylėjo. Bet tai nebuvo kukli tyla. Jo žvilgsnis sakė: "Jūs klystate. Jie nepagalvojo apie Erkiulį Puaro".

O garsiai jis pasakė:

– O dabar, daktare, eisime ir pasikalbėsime su jūsų pacientu.

29 SKYRIUS

Daug vėliau tą patį vakarą Erkiulis Puaro nuėjo ir pasibeldė į kajutės duris.

Balsas pasakė:

– Prašom.

Jis įėjo.

Žaklina de Belefort sėdėjo kėdėje. Kitoje kėdėje, netoli sienos, sėdėjo stambi stiuardesė.

Žaklina susimąsčiusi nuvėrė Puaro žvilgsniu. Ji mostelėjo stiuardesės link.

– Ar ji gali eiti?

Puaro linktelėjo moteriškei, ir ta išėjo. Puaro prisitraukė jos kėdę ir atsisėdo prie Žaklinos. Nė vienas iš jų nekalbėjo. Puaro veidas buvo nelaimingas.

Pagaliau mergina prabilo pirmoji.

– Na,– pasakė,– viskas baigta! Jūs mus pergudravote, mesje Puaro.

Puaro atsiduso ir skėstelėjo rankomis. Jis buvo keistai tylus.

– Tačiau nemanau,– susimąsčiusi pasakė Žaklina, kad jūs turėjote daug įrodymų. Žinoma, jūs buvote visai teisus, bet jei būtume jus apgavę...

– Madmuazele, niekaip kitaip būti negalėjo.

– Logiškai mąstančiam tai pakankamas įrodymas, bet nemanau, kad juo įtikintumėte teisėjus. Na, nieko nebepadarysi. Jūs taip užsipuolėte Saimoną, kad jis ištirpo kaip vaškas. Vargšas ėrytis visai prarado galvą ir viską prisipažino,– ji papurtė galvą.– Visai nemoka pralošti.

– Bet jūs, madmuazele, pralošti mokate.

Ji staiga nusijuokė keistu, linksmu, iššaukiančiu ir nutrūkstančiu juoku.

– O taip, pralošti aš moku,– ji pažiūrėjo į jį.

Staiga pasakė impulsyviai:

– Jūs taip nesirūpinkite, mesje Puaro! Noriu pasakyti, dėl manęs. Jūs rūpinatės, tiesa?

– Taip, madmuazele.

– Bet neišleisite manęs į laisvę?

– Ne,– tyliai pasakė Erkiulis Puaro.

Ji ramiai linktelėjo galvą.

– Ne, neverta būti sentimentaliai. Aš galiu tai vėl padaryti... Aš dabar esu pavojinga. Jaučiu tai pati... Kaip keista,– tęsė susimąsčiusi,– kad taip lengva žudyti žmones. Pradedi jausti, kad tai nesvarbu... kad svarbus esi tik tu pats! Tai... pavojinga.

Ji patylėjo, paskui pasakė šypsodamasi:

– Žinote, jūs darėte man viską, ką galėjote. Tą naktį Asuane liepėte man neatverti širdies šėtonui... Ar tada žinojote, apie ką aš galvoju?

Jis papurtė galvą.

– Aš tik žinojau, kad tai, ką sakau, yra tiesa.

– Tai buvo tiesa. Žinote, tada galėjau sustoti. Beveik... Galėjau pasakyti Saimonui, kad į tai nesivelsiu... Bet tada turbūt...– ji užsikirto.

Paskui pasakė:

– Ar norėtumėte apie tai sužinoti? Nuo pradžių?

– Jei taip norite, madmuazele...

– Manau, kad noriu jums papasakoti. Viskas iš tiesų labai paprasta. Matote, Saimonas ir aš mylėjome vienas kitą...

Tai buvo išties paprastas fakto patvirtinimas, tačiau po jos tono lengvumu slėpėsi skausmas...

– Ir jums meilės būtų užtekę, bet ne jam,– paprastai pasakė Puaro.

– Galima ir taip pasakyti. Bet jūs nelabai gerai suprantate Saimoną. Matote, jis visada siaubingai troško pinigų. Jam patinka visi daiktai, kuriuos gali gauti už pi-

nigus,– arkliai, jachtos, sportas,– visi mieli daiktai, kuriais gali žavėtis vyras. O jis niekada negalėjo jų turėti. Saimonas yra baisiai paprastas. Jei ko užsimano, tai labai stipriai, visai kaip vaikas.

Tačiau jis nebandė vesti jokios turtingos ir baisios moters. Jis ne tokio būdo. O tada mes susipažinome... ir... ir taip toliau. Tik nežinojome, kada galėsime susituokti. Jis turėjo gana padorų darbą, bet jį prarado. Tai buvo jo kaltė. Bandė spekuliuoti pinigais, bet tuoj pat buvo išaiškintas. Netikiu, kad jis tikrai buvo nesąžiningas. Tiesiog manė, kad taip elgiasi žmonės bankuose.

Puaro veide kažkas suvirpėjo, bet jis laikė liežuvį už dantų.

– Ir taip viskas prasidėjo. Pagalvojau apie Linetę ir jos naują namą kaime ir nuskubėjau pas ją. Žinote, mesje Puaro, aš mylėjau Linetę, iš tiesų mylėjau. Ji buvo mano geriausia draugė, ir aš net nepagalvojau, kad kažkas mus galėtų išskirti. Tiesiog galvojau, kokia ji laiminga, kad yra turtinga. Būtų padariusi mums milžinišką paslaugą, jei būtų davusi Saimonui tą darbą. O ji buvo tokia miela ir liepė man atsivežti Saimoną, norėdama jį pamatyti. Tai buvo tada, kai matėte mus "Chez ma Tante". Gėrėme šampaną, nors negalėjome sau to leisti.

Ji patylėjo, atsiduso, tada vėl prabilo:

– Tai, ką noriu pasakyti dabar, yra visiška tiesa, mesje Puaro. Nors Linetė mirusi, tai tiesos nekeičia. Štai kodėl man net dabar visai jos negaila. Ji visą laiką bandė nuvilioti nuo manęs Saimoną. Tai visiška tiesa! Nemanau, kad ji nors akimirką dvejojo. Aš buvau jos draugė, bet jai tai nerūpėjo. Ji tiesiog atkakliai ėmėsi Saimono...

O Saimonui ji nė velnio nerūpėjo! Aš daug kalbėjau jums apie žavesį, bet, aišku, tai buvo melas. Jis nenorėjo Linetės. Jis manė, kad ji gerai atrodo, bet baisiai valdinga, o jis nekenčia valdingų moterų! Visa tai jį labai siutino. Bet jam patiko galvoti apie jos pinigus...

Žinoma, aš tai mačiau... ir pagaliau pasiūliau jam nusikratyti manęs ir vesti Linetę. Bet jis pasišlykštėjęs at-

metė mano sumanymą. "Pinigai pinigais, bet tokia žmona – tai košmaras!" Kalbėjo, kad nori pats turėti pinigus, o ne turėti turtingą žmoną, kuri laikytų jo piniginę. Sakė man: "Nenoriu būti princesės sutuoktiniu". Jis taip pat pasakė man, kad nenori nieko kito, tik manęs...

Manau, kad žinau, kada jam į galvą atėjo ta mintis. Vieną dieną jis pasakė: "Tai bent būtų laimė, jei aš taip ją vesčiau, o po metų ji numirtų ir paliktų man visus pinigus!" Ir tada jo akyse atsirado keista baisi išraiška. Tada jis pirmą kartą apie tai pagalvojo...

Jis daug ir įvairiai apie tai kalbėjo... kaip patogu būtų, jei Linetė mirtų. Pasakiau, kad tai baisi mintis, ir tada jis nustojo kalbėti ta tema. Tada vieną dieną radau jį su straipsniu apie arseniką. Aš jį dėl to iškeikiau, o jis tik nusijuokė ir pasakė: "Nerizikuosi – negersi šampano! Tai vienintelis kartas mano gyvenime, kai pinigų krūva ranka pasiekiama."

Po kurio laiko aš pamačiau, kad jis apsisprendė. O aš bijojau – paprasčiausiai bijojau. Nes matote, suvokiau, kad jam niekada tai nepavyks. Jis vaikiškai paprastas. Neturi jokio subtilumo ir jokios vaizduotės. Tikriausiai būtų jos maistą prifarširavęs arseniko ir manęs, jog daktaras nutars, kad ji mirė nuo gastrito. Jis visada manydavo, kad viskas klosis gerai.

Tad turėjau taip pat į tai įsivelti ir jį prižiūrėti...

Ji pasakė tai labai paprastai, visai sąžiningai. Puaro neabejojo, kad jos motyvas toks ir buvo. Ji netroško Linetės Ridževei pinigų, bet mylėjo Saimoną Doilį, mylėjo beprotiškai, aklai ir nepaisydama sąžinės priekaištų.

– Maniau... maniau... bandžiau sukurti planą. Man atrodė, kad sumanymo pagrindas turi būti dvigubas alibi. Žinote... Jei mes su Saimonu kažkaip galėtume duoti parodymus vienas prieš kitą, tie parodymai mus visiškai išteisintų. Man buvo visai lengva apsimesti, kad nekenčiu Saimono. Tokiomis aplinkybėmis tai buvo visai normalu. Tada, jei Linetė būtų nužudyta, aš tikriausiai būčiau įtariama, tad geriau, jei aš būsiu įtariama tuoj pat. Mes po

truputį dėjome detalę prie detalės. Norėjau, jei kas nors nepasisektų, būčiau sučiupta aš, o ne jis. Bet Saimonas dėl manęs nerimavo.

Džiaugiausi, kad ne man reikės tai padaryti. Tiesiog nebūčiau to galėjusi! Negalėčiau šaltakraujiškai įslinkti ir nužudyti jos, kol ji miegojo. Matote, aš jai neatleidau... manau, kad akis į akį galėčiau ją nužudyti, bet ne šitaip...

Mes viską atidžiai suplanavome. Tačiau Saimonas nuėjo ir užrašė ant sienos raidę Ž, o tai buvo kvaila ir melodramatiška. Pagaliau, tai jo stilius! Bet viskas praėjo gerai.

Puaro linktelėjo.

– Taip. Tai nebuvo jūsų kaltė, kad Luiza Buržė tą naktį negalėjo užmigti... O paskui, madmuazele?

Ji pažvelgė tiesiai jam į akis.

– Taip,– pasakė,– tai baisu, ar ne? Tiesiog negaliu patikėti, kad aš... tai padariau! Dabar žinau, ką reiškė jūsų žodžiai apie širdies atvėrimą šėtonui... Jūs puikiai žinote, kas atsitiko. Luiza parodė Saimonui, kad ji viską žino. Saimonas paprašė, kad jūs mane atvestumėte. Kai tik likome vieni, jis papasakojo man, kas atsitiko. Jis pasakė man, ką turiu padaryti. Tai man nesukėlė šiurpo. Aš tik bijojau... siaubingai bijojau... Štai ką su jumis padaro žmogžudystė. Saimonas ir aš būtume saugūs, jei ne ta nelaiminga prancūzė šantažistė. Paėmiau jai visus pinigus, kuriuos tik turėjome. Apsimečiau keliaklupsčiaujančia. O tada, kai ji skaičiavo pinigus, aš... tai padariau! Buvo gana lengva. Dėl to tai taip baisu... Tai siaubingai lengva...

Bet net ir tada nebuvome saugūs. Mane matė misis Oterburn. Ji triumfuodama ėjo per denį, ieškodama jūsų ir pulkininko Reiso. Neturėjau kada galvoti. Veikiau žaibiškai. Tai beveik jaudino. Žinojau, kad tai gyvybės ar mirties klausimas. Tai man net suteikė drąsos...

Ji patylėjo.

– Ar prisimenate, kaip atėjote į mano kajutę? Sakėte, kad nežinote, kodėl taip padarėte. Aš buvau tokia

nelaiminga... tokia išsigandusi. Maniau, kad Saimonas mirs...

– Ir aš... to tikėjausi,– pasakė Puaro.

Žaklina linktelėjo.

– Gal jam taip būtų geriau.

– Ne aš tai pasakiau.

Žaklina pažiūrėjo į jo nepermaldaujamą veidą.

Ji švelniai pasakė:

– Nesirūpinkite dėl manęs, mesje Puaro. Pagaliau mano gyvenimas visą laiką buvo nelengvas. Jei mes būtume laimėję, būčiau laiminga ir džiaugčiausi viskuo, ir tikriausiai man visai nebūtų gaila. O dabar... ką gi, kaip nors tai išgyvensiu.

Ji pridūrė:

– Manau, stiuardesė prižiūri mane, kad nepasikarčiau ar nepraryčiau kalio cianido tabletės, kaip žmonės elgiasi knygose. Jums nereikia to bijoti! Aš to nepadarysiu. Saimonui bus lengviau, jei aš stovėsiu šalia.

Puaro atsistojo. Tą patį padarė ir Žaklina. Ji pasakė šyptelėdama:

– Ar pamenate, kai sakiau, kad turiu sekti paskui savo žvaigždę? Jūs pasakėte, kad tai gali būti bloga žvaigždė. O aš tariau: "Ta žvaigždė labai bloga, ta žvaigždė numes..."

Jis išėjo į denį, o jos juokas skambėjo jo ausyse.

30 SKYRIUS

Dar tik aušo, kai jie atvyko į Šelalą. Uolos niūriai leidosi į vandenį.

– *Quel pays sauvage!**– sumurmėjo Puaro.

Šalia jo atsistojo Reisas.

– Na,– pasakė jis,– savo darbą padarėme. Patvarkiau, kad Ričetis pirmas būtų išlaipintas į krantą. Džiaugiuosi, kad jį turime. Pasakysiu tau, kad tas žaltys buvo slidus. Tuziną kartų jau buvo išslydęs mums iš rankų. Turime gauti neštuvus Doiliui,– tęsė.– Net nuostabu, kaip greitai jis ištižo.

– Manęs tai nestebina,– pasakė Puaro.– Tokie berniokiški nusikaltėliai paprastai būna tuščiagarbiai. Užtenka pradurti jų savigarbos burbulą, ir baigta! Jie sugniūžta kaip vaikai.

– Jis nusipelno būti pakartas,– pasakė Reisas.– Jis šaltakraujis niekšas. Man gaila merginos, bet niekaip negaliu jai padėti.

Puaro papurtė galvą.

– Žmonės sako, kad meilė viską pateisina, bet tai netiesa... Moterys, kurioms taip rūpi vyrai, kaip Žaklinai rūpėjo Saimonas Doilis, yra labai pavojingos. Kai pirmą kartą ją pamačiau, pasakiau: "Ta mažytė per daug rūpinasi!" Tai buvo tiesa.

Prie jo prisigretino Kornelija Robson.

– O,– pasakė ji,– pagaliau atvykome.

Ji patylėjo valandėlę ir pridūrė:

– Aš buvau pas ją.

---

* Kokia laukinė šalis! (pranc.)

– Pas Žakliną de Belefort?

– Taip. Man atrodė, jog ji jaučiasi baisiai, turėdama būti uždaryta su ta stiuardese. Nors bijau, kad tetulė Marija labai supyko.

Mis Van Šuiler lėtai artėjo prie jų. Jos akys buvo geliančios.

– Kornelija,– sugargsėjo,– tu elgeisi akiplėšiškai. Siųsiu tave tiesiai į namus.

Kornelija giliai įkvėpė.

– Atleiskite, tetule Marija, bet aš nevažiuosiu namo. Aš išteku.

– Tad pagaliau įgavai proto,– pareiškė senoji dama.

Fergiusonas atžirgliojo iš už kampo. Jis pasakė:

– Kornelija, aš netikiu savo ausimis! Tai negali būti tiesa!

– Tai tiesa,– pasakė Kornelija.– Aš išteku už daktaro Besnerio. Vakar vakare jis man pasipiršo.

– Ir kodėl gi jūs už jo ištekate?– piktai paklausė Fergiusonas.– Tik todėl, kad jis turtingas.

– Visai ne,– atkirto Kornelija.– Man jis patinka. Jis mielas, daug žino. Be to, aš visada domėjausi ligoniais ir klinikomis, ir man bus labai gera su juo gyventi.

– Norite pasakyti,– netikėjo misteris Fergiusonas,– kad jūs geriau ištekėsite už to šlykštaus senio nei už Manęs?

– Taip. Jūs nepatikimas! Su jumis nebūtų lengvo gyvenimo. O jis nėra senas. Jam dar nėra penkiasdešimties.

– Užtat jis turi pilvuką,– įgėlė Fergiusonas.

– Na, o aš turiu apskritus pečius,– atkirto Kornelija.– Išvaizda tai dar ne viskas. Jis sako, kad aš galėsiu jam padėti darbe, ir jis išmokys mane visko apie neurozes.

Ji nuėjo.

– Kaip jūs manote, ar ji tikrai taip galvoja?– paklausė Fergiusonas seklio.

– Taip.

– Jai labiau patinka tas išpuikęs nuobodus senis nei Aš?

– Be abejonės.

– Ta mergina beprotė,– paskelbė Fergiusonas.

Puaro mirktelėjo.

– Ji labai netipiškos mąstysenos. Tikriausiai pirmą kartą tokią sutikote.

Laivas priplaukė prie prieplaukos. Keleivius apsupo kordonas. Juos paprašė dar neišlipti ir palaukti.

Ričetis aptemusiu ir niūriu veidu išžygiavo į krantą, prižiūrimas dviejų mechanikų.

Po valandėlės buvo atnešti neštuvai. Saimonas ant jų buvo nešamas trapo link.

Jis atrodė neatpažįstamai – dingo berniokiškas nerūpestingumas, liko tik išgąstis ir vergiškas nuolankumas.

Iš paskos žingsniavo Žaklina de Belefort. Šalia jos ėjo stiuardesė. Mergina buvo išblyškusi, bet šiaip atrodė kaip visada. Ji priėjo prie neštuvų.

– Sveikas, Saimonai,– pasakė.

Jis skubiai pažvelgė į ją. Akimirkai jo veide pasirodė senoji vaikiška išraiška.

– Aš viską sugadinau,– tarė.– Praradau galvą ir viską išplepėjau! Atleisk man, Džeke, kad aš taip tave nuvyliau.

Ji nusišypsojo jam.

– Viskas gerai, Saimonai,– pasakė ji.– Tai buvo kvailas žaidimas, kurį mes pralošėme. Štai ir viskas.

Ji atsistojo šalia. Nešikai paėmė neštuvų rankenas. Žaklina pasilenkė ir užsirišo batų raištelį. Tada jos ranka nuslydo prie kojinės viršaus, ir ji atsitiesė, kažką laikydama rankoje.

Nuaidėjo garsus sprogimas.

Saimonas Doilis šoktelėjo ant neštuvų ir sustingo.

Žaklina de Belefort palingavo galvą. Akimirką stovėjo laikydama pistoletą rankoje. Blyškiai nusišypsojo Erkiuliui Puaro.

Kai Reisas šoko į priekį, ji pridėjo mažą žvilgantį žaisliuką prie širdies ir paspaudė gaiduką.

Susmuko.

– Iš kur, po velnių, ji gavo tą pistoletą?– suriko Reisas.

Puaro pajuto ranką ant savo peties. Misis Alerton tyliai paklausė:

– Jūs... žinojote?

Jis linktelėjo.

– Ji turėjo du tokius pistoletus. Supratau tai, kai sužinojau, kad vienas buvo rastas Rozalijos Oterburn rankinuke kratos metu. Žaklina sėdėjo prie to paties staliuko. Kai ji suvokė, kad bus krata, ji įmetė jį į tos merginos rankinuką. Paskui nuėjo į Rozalijos kajutę ir jį atsiėmė, nukreipusi jos dėmesį į lūpdažius. Kadangi ji ir jos kajutė vakar buvo apieškota, nebuvo būtina daryti tai dar kartą.

– Jūs norėjote, kad ji tai padarytų?– pasakė misis Alerton.

– Taip. Bet ji nenorėjo padaryti to viena. Štai kodėl Saimonas Doilis mirė lengvesne mirtimi, nei buvo nusipelnęs.

Misis Alerton krūptelėjo.

– Meilė gali būti siaubinga.

– Štai kodėl dauguma knygų apie didelę meilę yra tragedijos.

Misis Alerton pažiūrėjo į Timą su Rozalija, stovinčius šalia vienas kito saulėkaitoje, ir staiga aistringai pasakė:

– Dėkui Dievui, pasaulyje yra laimė.

– Kaip jūs sakote, madam, dėkui Dievui.

Keleiviai pradėjo lipti į krantą.

Paskui iš "Karnako" buvo išnešti Luizos Buržė ir misis Oterburn lavonai.

Galiausiai į krantą buvo išneštas Linetės Doili lavonas, ir visame pasaulyje pradėjo ūžti telegrafai, per-

duodantys visuomenei, kad Linetė Doili, buvusi Linetė Ridževei, įžymioji, gražioji, turtingoji Linetė Doili negyva...

Seras Džordžas Voudas perskaitė tai savo klube Londone, Sterndeilas Rokfordas Niujorke, Džoana Sautvud Šveicarijoje, be to, tai buvo aptarta "Trijų karūnų" bare Maltone prie Voudo.

Liesasis misterio Barnebio draugas pasakė:

– Na, nebuvo sąžininga, kad ji turėjo viską.

– Taip, tas vargšei mergaitei neišėjo į gera.

Bet po kurio laiko jie liovėsi kalbėję apie ją ir susiginčijo, kas laimės Nacionalinę taurę. Kaip tada Luksore sakė Fergiusonas, svarbi ne praeitis, o ateitis...

Artimiausiu metu išeis šie
Agatos Kristi kūriniai:

- Nesibaigianti naktis
- Keleivis į Frankfurtą
- Palšas žirgas

AGATA KRISTI

Agata Kristi (Agatha Christie) išgarsėjo pasaulyje kaip Nusikaltimų karalienė. Jos knygos parduotos daugiau nei milijardo egzempliorių tiražu anglų kalba ir dar milijardo egzempliorių tiražu kitomis keturiasdešimt keturiomis kalbomis. Ji plačiausiai leidžiama visų laikų rašytoja, ją lenkia tik Biblija ir Šekspyras. Ji yra 79 kriminalinių romanų ir trumpų apsakymų rinkinių, 19 pjesių ir 6 romanų, pasirašytų Marijos Vestmekot (Mary Westmacott) vardu, autorė.

Agata Kristi gimė Torkvėjuje. Jos pirmasis romanas "Paslaptinga afera Stailse" buvo parašytas baigiantis Pirmajam pasauliniam karui, kurio metu ji tarnavo medicinos sesele. Tada ji ir sukūrė Erkiulį Puaro, mažąjį belgų seklį, kuriam buvo lemta tapti populiariausiu po Šerloko Holmso sekliu kriminaliniuose romanuose. Romanas buvo išleistas tik 1920 m. "Bodley Head" leidykloje.

Nuo 1920 iki 1926 m. Agata Kristi kasmet išleisdavo po vieną knygą. 1926 m. ji parašė savo šedevrą "Rodžerio Ekroido nužudymas". Tai buvo pirmoji jos knyga, išleista "Harper Collins" leidykloje. Taip prasidėjo autorės ir šios leidyklos bendradarbiavimas, kuris tęsėsi ištisus penkiasdešimt metų. Ši leidykla išleido per septyniasdešimt Agatos Kristi knygų. "Rodžerio Ekroido nužudymas" taip pat tapo pirmąja inscenizuota Agatos Kristi knyga. Pavadinimu "Alibi" ji ilgai buvo rodoma Vest Endo scenoje. "Pelėkautai", įžymiausia jos pjesė, yra ilgiausiai vaidinama pjesė teatro istorijoje.

1971 m. Agata Kristi apdovanota Britų imperijos ordinu. Paskutinės jos knygos buvo: "Užuolaida: paskutinė Puaro byla" (1975 m.) ir "Miegantis žudikas" su apgaulingai silpna ponia Marpl (1976 m). Abi knygos tapo bestseleriais. Agata Kristi taip pat parašė keturis nebeletristinius darbus, tarp jų – "Autobiografiją" ir žavingąją "Ateik, pasakyk man, kaip tu gyveni", šlovinančią ekspedicijas, kuriose ji daug kartų dalyvavo su savo vyru archeologu seru Maksu Melovanu.

TOS PAČIOS AUTORĖS

ABC žudikai
Bertramo viešbutyje
Blogis po saule
Didysis ketvertas
Drambliai gali prisiminti
Drevė
Erkiulio darbai
Erkiulio Puaro Kalėdos
Helouvyno vakarėlis
Hikori Dikori Dok
Ir tada ten nieko nebuvo
4.50 iš Pedingtono
Įdūrimas į mano nykštį
Jie atvyko į Bagdadą
Jie daro tai su veidrodžiais
Judantis pirštas
Kalėdų pudingas
Kaminų paslaptis
Karibų paslaptis
Katinas tarp balandžių
Kelionė į Frankfurtą
Kibirkščiuojantis cianidas
Kodėl jie nepaklausė Evans
Kortos ant stalo
Kreivasis namas
Kvailas liudininkas
Laikrodžiai
Lavonas bibliotekoje
Likimo vartai
Link nulio
Listerdeilo paslaptis
Miegantis žudikas
Miršta lordas Edžveras
Mirties šuo
Mirtis debesyse
Mirtis ant Nilo
N ar M?
Nekaltojo kankinimas
Nemezidė
Nesibaigianti naktis
Nežinomas tikslas
Numirėlio pokštas
Nusikaltimo bendrininkai
Nužudymų grandis
Palšas žirgas
Paskui ateina mirtis
Paskutinės ponios Marpl bylos
Paslaptinga afera Stailse
Paslaptingasis ponas Kvinas
Pavojus End Hause
Penki maži paršiukai
Perskilęs veidrodis
Pilna kišenė rugių
Pirmosios Puaro bylos
Po laidotuvių
Polensa Bei netikėtumas
Ponios Maginti mirtis
Potvynio nunešti
Rodžerio Ekroido nužudymas
Sitafordo paslaptis
Slaptas priešininkas
Susitikimas su mirtimi
Tamsusis kiparisas
Tiria Parkeris Painas
Tiria Puaro
Trečioji mergina
Trijų veiksmų tragedija
Trylika uždavinių
Užuolaidos: paskutinė Puaro byla
Viens, du, užsek man batus
Vyras rudu kostiumu
Žydrojo traukinio paslaptis
Žmogžudystė Rytų eksprese
Žudikas Mesopotamijoje
Žudikas Miūjyje
Žudikas paskelbtas
Žudikas Vikareidže
Žudyti lengva

Mary Westmacott slapyvardžiu
Dukters duktė
Nebuvęs pavasarį
Našta
Milžino duona
Rožė ir medis
Nebaigtas portretas

Agatha Christie Mallowan
Ateik, pasakyk man, kaip tu gyveni
Žvaigždė virš Betliejaus

Autobiografija
Agata Kristi: Autobiografija

Agata Kristi

MIRTIS ANT NILO

Romanas

Redagavo Jadvyga DAMBRAUSKIENĖ
Dailininkė Daiva STAŠKEVIČIENĖ
Viršelį maketavo Vaidas RADZICKAS
Užs. Nr. 910. Leidėjas "Sirokas".
Spausdino UAB "Ergos spaustuvė",
P.Vileišio 18, 2055 Vilnius

Erkiulio Puaro paslaptis

PER DAUG LAIMINGA

- Jie atrodo siaubingai laimingi, - pavydžiai pasakė Rozalija. - Tai neteisinga.

Puaro skubiai pažvelgė į ją.

- Tad tai neteisinga, madmuazele? - švelniai paklausė jis.

Rozalija Oterburn truktelėjo pečiais.

- Atrodo, viso to tikrai per daug vienam žmogui. Pinigai, gera išvaizda, nuostabi figūra ir...

- Ir meilė? A? Ir meilė? Bet jūs nežinote. Ją galėjo vesti dėl jos pinigų!

- Ar jūs nematėte, kaip jis į ją žiūrėjo?

- O taip, madmuazele. Mačiau viską, ką reikėjo, ir mačiau tai, ko jūs nematėte.

- Ką gi jūs matėte?

- Mačiau, madmuazele, tamsius moters paakius, - lėtai kalbėjo Puaro. - Mačiau ranką, kuri suspaudė skėtį taip stipriai, kad net pabalo krumpliai...

Rozalija spoksojo į jį.

- Kas iš to?